

421
๗174
๘3
71460

แนวคิดเรื่องความรักในบทประพันธ์ประเภท Songs และ Sonnets ของ John Donne
(Love Themes in John Donne's Songs and Sonnets)

ปริญญานิพนธ์

วิชา

ครุฑชิต ทะกอง

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ถนนรัชดาภิเษก กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐ โทร ๖๖๒๑๖๗๖-๖๖๒๑๐๐๐

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

26 เมษายน 2520

- 2 พ.ค. ๒๕๒๑

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติได้พิจารณาปฏิญานี้พนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษากฎหลักกฎหมายการศึกษามหาบัณฑิตของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

..... ประธานกรรมการ

..... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ปราณี ชนะชนันท์ และ Mr. Martin Grose ที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขต้นฉบับและสำนวนภาษาที่ใช้ ซึ่งถ้าปราศจากความช่วยเหลือของบุคคลทั้งสอง งานวิจัยชิ้นนี้ก็มิอาจสำเร็จลงได้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณอรรณณ เลิศสังข์ ที่ได้ช่วยเหลือในการวิจัยครั้งนี้ มาโดยตลอด รวมทั้งคอยให้กำลังใจในการวิจัยจนสำเร็จดั่งดวงลงด้วยดี ขอขอบคุณ คุณพิมพ์พร ทะกอง ที่ได้ช่วยเป็นธุระในด้านการพิมพ์

ศรรชิต ทะกอง

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	1
— ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	6
— ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
— ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
— วิธีการศึกษาค้นคว้า	7
— คำนิยมศัพท์เฉพาะ	7
บทที่หนึ่ง ค้นคว้า และการศึกษาเกี่ยวกับค้นคว้า	9
— ประวัติย่อของจอห์น ค้นคว้า	9
— งานเขียนของค้นคว้า	10
— ลักษณะเด่นบางประการเกี่ยวกับบทประพันธ์ของค้นคว้า	12
— การศึกษาเกี่ยวกับบทกวีนิพนธ์ของค้นคว้า	18
บทที่สอง มโนทัศน์เกี่ยวกับความรัก	27
— ความรักคืออะไร	27
— องค์ประกอบของความรัก	31
— ประเภทของความรัก	32
— ความรักในบทกวีนิพนธ์	35
— ความรักแบบเพลโต	36
— ความหลายใจของคนรัก	41
— ความรักที่สมหวังและไม่สมหวัง	42
— ความเหลวอาศรัยในยามที่ต้องจากกัน	47

บทที่สาม	ความรักแบบอุดมคติ	49
	– การวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความรัก	50
	– ความรักที่สมหวัง	50
	– ความรักที่ไม่สมหวัง	62
	– การวิเคราะห์รูปปลีลาการอุปมา	70
	– การวิเคราะห์ทางเสียงของโคลง	80
บทที่สี่	ความรักแบบโลภียะ	85
	– การวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความรัก	85
	– การเรียกร้องขอความรักจากหญิงสาว	85
	– ความรักที่สมหวัง	101
	– ความรักที่ไม่สมหวัง	105
	– การวิเคราะห์รูปปลีลาการอุปมา	124
	– การวิเคราะห์ทางเสียงของโคลง	133
บทที่ห้า	ความรักแบบหึงหวง	141
	– การวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความรัก	141
	– ความหึงหวง"แบบหว่ากระแวง"ในความรัก	141
	– ความหึงหวงแบบห่วงอาลัยของคนรัก	145
	– การวิเคราะห์รูปปลีลาการอุปมา	156
	– การวิเคราะห์เกี่ยวกับทางเสียง	163
บทที่หก	ความรักแบบเย้ยหยันเชิงนิเสธและความรักประเภทอื่น ๆ	168
	– การวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความรัก	168
	– การวิเคราะห์รูปปลีลาการอุปมา	
	– การวิเคราะห์เกี่ยวกับทางเสียงของโคลง	184
	– โคลงที่ว่าด้วยความรักชนิดอื่น ๆ	
บทที่เจ็ด	บทสรุป	
บรรณานุกรม		

บทนำ

การเอาเรื่องของความรักโดยทั่วไปมาใช้ในการประพันธ์วรรณคดี เป็นสิ่งที่นิยมปฏิบัติกันมานานเกือบทุกยุคทุกสมัย แม้แต่ในพิธีกรรมแบบง่ายๆ ทางศาสนาก็มีความรักเกี่ยวกับพระเจ้าแห่งกรีกปณอยู่ หรือในบทเพลงพื้น ๆ ที่หนุ่มสาวใช้ร้องเกี่ยวพาราสักกัน ก็มักจะมีเรื่องขงความรักระหว่างชายหญิงรวมอยู่ด้วยเสมอ แต่ในวรรณคดีองกฤษ ความรักระหว่างหญิงชายที่ปรากฏอยู่ในวรรณคดีนั้น เริ่มมีมาในสมัยของชอเซอร์ (ประมาณ ปี 1340-1400) เนื่องจากความรักเป็นส่วนหนึ่งของประสมการณ์ของมนุษย์ ดังนั้นความรักจึงมีอายุยืนนานมากราวเท่ากับประวัติศาสตร์ของมนุษย์ ความรักของมนุษย์นั้นกว้างขวาง เช่นมีความรักพ่อแม่ พี่น้อง พี่สาวและภรรยา ลูกหลาน มิตรสหาย ตลอดจนสัตว์เลี้ยง การที่คนเรามีความรักนี้เอง นวนิยาย บทละครหรือเรื่องสั้นกามนิยายสารต่าง ๆ เกือบทุกเรื่องที่ลงพิมพ์เกี่ยวกับการกระทำของมนุษย์ จึงมักจะมีความรักเป็นแนวกว้างใหญ่หรือแนวลึกลับของเรื่อง (Morgan and King, 1971:200)

โลกแห่งวรรณกรรมนั้นเต็มไปด้วยความรู้สึกที่มีความสุขสัมผัสปิตินดี และมีบรรยากาศที่เต็มไปด้วยกลิ่นไอของความรักในเมื่อมนุษย์เพศชายปรารถนามนุษย์เพศหญิง หรือเมื่อชายหนุ่มตื่นตื่นยามรับหน้าผาญิบ รักหรือเมื่อหญิงสาวต้องยกปากกั ความรู้สึกต่าง ๆ เหล่านี้แน่นอนที่เกี่ยวจะถูกถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาเขียน จากปลายปากกาของนักเขียนทั้งหลายในทุกภาษาซึ่งอาจจะเขียนออกมาในรูปของมหากาพย์ บทละคร นิยาย และบทกวีนิพนธ์ งานเขียนเกี่ยวกับความรู้สึกกานความรักเหล่านี้ไม่ว่าจะเขียนจากน้ำมือของใครก่อนหรือรุ่นปัจจุบันก็ตาม เป็นเครื่องสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกอันแท้จริงของมนุษย์เมื่อยามที่ตกอยู่ในห้วงแห่งความรัก โดยปกติแล้ว บทประพันธ์เหล่านี้จะเป็นเรื่องของความสุขสมหวัง ความพลากหวัง หรือความทุกข์อันเกิดจากรักเสียเป็นส่วนใหญ่

ในสังคมของมนุษย์แต่ละเชื้อชาติ แต่ละภาษา จะมีวิธีการหลายอย่างเพื่อให้สมาชิกของตนแสดงออกซึ่งความรักและความรู้สึกเกี่ยวกับความรัก วิธีทางหนึ่งได้แก่การแสดงออกมาในรูปของวรรณคดี ในสังคมไทย กวีสามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับความรักออกมาในรูปของนิราศบ้าง หรือเพลงยาวบ้าง นิราศเป็นบทประพันธ์ที่กวีมุ่งบรรยายความรู้สึกเกี่ยวกับความรักที่ตนมีต่อหญิงคนรักที่อำเภอกบเมืองนอน คอราชาวงศ์ หรือคอ

ธรรมชาติที่กวีพบเห็นในระต่องเทียวไปตามที่ต่าง ๆ กวีไทยที่มีชื่อเสียงในด้านนี้เช่น
สุนทรภู่ และนายนิพนธ์เป็นต้น

วรรณคดีอังกฤษก็มีวิธีการต่าง ๆ หลายอย่างที่ทำให้เรียดถ่ายทอดความรู้สึกเกี่ยวกับความรักออกมาสู่ผู้อ่าน บทประพันธ์รักของอังกฤษส่วนใหญ่ขอเขียนในรูปของ Songs หรือ Lyrics และ Sonnets

Lyrics ปกติจะเป็นบทประพันธ์สั้น ๆ ที่แสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดส่วนตัวของกวี บทประพันธ์ Lyrics ในสมัยเริ่มแรกเขียนขึ้นมาเพื่อใช้ขับร้อง ซึ่งทำให้บทประพันธ์ชนิดนี้มีจังหวะทำนองคล้ายดนตรี เนื้อหาส่วนใหญ่ของ Lyrics จะเป็นเรื่องของความรัก เช่น Lyrics ของฝรั่งเศสในสมัยกลางเป็นความรักแบบ Courtly Love ภาษาที่ใช้มีลักษณะเป็นภาษาสุภาพ (Language of Courtesy) มีการวิเคราะห้ อารมณ์ของคนที่มีความรัก เน้นความเป็นผู้ดีและความถ่อมตัว (Refinement and Humility) และการยกย่องสตรีเป็นต้น (Hodgart, in Boris Ford: 1969: 159) ในสมัยศตวรรษที่ 16 เนื้อหาของ English Lyrics ก็เป็นเรื่องของความรัก ซึ่งเป็นทัศนคติที่ได้รับอิทธิพลมาจากความเชื่อที่เกี่ยวกับหลักการปฏิบัติตนของอัศวิน (Codes of Chivalry) และความรักแบบ Courtly love นั้นเอง อย่างไรก็ตาม ในยุคนี้อังยังมีบทประพันธ์ที่แตกต่างไปจากความถึกคังเดิมอยู่บ้างประปราย เช่น บทประพันธ์ They Flee From Me และ My Lute Awake ของ Sir Thomas Wyatt หรือ Since There's No Help ของ Drayton ซึ่งเป็นบทประพันธ์ที่นอกแนวทฤษฎีภาพส่วนตัวออกมา และนำเอาความสมจริง เข้ามาไว้ด้วย เว้นแต่เป็นการแตกต่างไปจากบทประพันธ์แบบดั้งเดิม (Day, 1961: 10) ในสมัยอูจินาบีรัน โดยเฉพาะบทประพันธ์แบบดั้งเดิม สารของ Lyrics จะเน้นในคำความรักแบบเพลโต Platonic Love ซึ่งเป็นความรักที่เน้นความสัมพันธ์ทางจิตใจมากกว่าความสัมพันธ์ทางกาย หรือในสมัยโรแมนติกของอังกฤษซึ่งมีบรรยากาศที่เน้นเกี่ยวกับธรรมชาติ ก็ยังมีกวีบางท่านเช่น George Gordon, Lord Byron และ Percy Bysshe Shelley เป็นต้น ยังให้ความสนใจในการประพันธ์ Love poetry ควบคู่กัน

ส่วน **Sonnets** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ **Lyrics** นั้นได้รับความสนใจและยอมรับจากกวีอังกฤษและคนธรรมดาทั่วไปมาตั้งแต่ Sir Thomas Wyatt (1503?-1542) นำรูปแบบการประพันธ์ของเพตราค Petrarch, 1304-1374) กวีชาวอิตาลีเข้ามาใช้อย่างแพร่หลายในวรรณคดีอังกฤษ ทั้งนี้เพราะ Sonnets มีความกระชับรัดกุมและคงความได้เหมาะสมควรที่ เกร็ก (Craig, 1952 : 724) ได้กล่าวไว้ว่า

Sonnets อาจถือเป็นบทประพันธ์ที่บรรจุสิ่งยิ่งใหญ่บางอย่างของบทประพันธ์ **Lyrics** ทั้งหมดเอาไว้ ด้วยเหตุนี้รายละเอียดและวาระที่ประพันธ์จึงไม่ค่อยจะมีความสำคัญนัก บทประพันธ์ **Sonnets** มีความยิ่งใหญ่เพราะเป็นสิ่งที่ถือความงาม ความสำคัญของชีวิตมนุษย์ตลอดจนความสัมพันธ์ของมนุษย์ที่มีต่อความสุขและความทุกข์กับมนุษย์ทุกคนในทุกยุคทุกสมัย ทั้งนี้เพราะว่า Sonnets ได้นำเอาความเป็นอุดมคติเข้ามาสู่ชีวิต แต่การจะกล่าวว่า Sonnets มีลักษณะการสื่อความคิดแบบเพลโตนั้น แม้จะกล่าวนี้จะเป็นความจริงก็ตาม ก็เป็นเพียงแต่การกล่าวว่า Sonnets เป็นความเพื่องฟูสูงสุดของลัทธิเพลโตในยุคเรเนซองส์ที่ได้ดำเนินมาตั้งแต่สมัยของเพตราคเป็นต้นมานั่นเอง แต่ความยิ่งใหญ่ของ Sonnets เป็นความยิ่งใหญ่แห่งปรัชญาของเพลโต เพราะเพลโตได้สอนให้โลกรู้ถึงความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คงทนและสิ่งที่ไม่คงทนถาวร ทั้งยังเป็นผู้ที่มองเห็นว่าสิ่งที่เป็นนิรันดร์และไม่มีการเปลี่ยนแปลงนั้น เป็นสิ่งที่ไม่มีรูปร่างทางกายภาพ (Immaterial) นอกจากนี้เพลโตยังได้สอนต่อไปอีกว่า โดยการรับรู้และยึดมั่นในสิ่งที่เป็นอุดมคติ มนุษย์สามารถก้าวไปสู่ความสมบูรณ์ที่มีอยู่ในสิ่งที่เป็นอุดมคตินั้น และ Sonnets ก็ได้เสนอแง่มุมต่าง ๆ ของชีวิตในรูปของความงามทางศิลปะที่ยิ่งใหญ่ที่สุดและเปรียบเทียบกับแง่มุมของชีวิตเหล่านั้นกับความสมบูรณ์เชิงอุดมคติ

นั่นคือ โดยแกนแท้แล้ว **Lyrics** เป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดในใจของมนุษย์นั่นเอง (Craig, 1952 : 721) ทั้งนี้เพราะว่าบทประพันธ์ประเภทนี้นำเอาประสบการณ์ของมนุษย์ เช่น ความสวยงาม ความรัก ความจริง และความดีงามมาเป็นสาระสำคัญของเรื่อง

แนวความคิดด้านความรักที่กรีกอภินามไว้ใช้ในการประพันธ์บทกวีนิพนธ์ส่วนใหญ่ จะกล่าวถึงความรักแบบเพลโต ความสมหวังในความรัก ความรักแบบ Courtly Love การพลัดพรากจากคนรัก ความหลายใจของคนรัก ตลอดจนความไม่สมหวังในความรัก เป็นต้น ความรักดังกล่าว บางชนิดเป็นความรักที่มีความสมบูรณ์โดยที่ต่างฝ่ายต่างตอบสนองซึ่งกันและกัน บางชนิดเน้นแต่ความสัมพันธ์ทางกายแต่อย่างเดียว และไม่มีเสถียรภาพ ความรักที่คนรักมีความจริงใจต่อกันและมุ่งแสวงหาความผูกพันทางจิตใจมากกว่าความสัมพันธ์ทางกายถือว่าเป็นความรักแบบ Virtuous Love ส่วนความรักที่คนรักไม่มีความจริงใจต่อกันไม่มีความมั่นใจในกันและกัน และมุ่งแสวงหาแต่ความใคร่หรือความสัมพันธ์ทางกายแต่อย่างเดียว เป็นความรักประเภท Unvirtuous Love

นักประพันธ์ Love Lyricists ที่มีชื่อเสียงของอังกฤษมีอยู่มากมายหลายท่าน เช่น ทอมัส ไวแอต (1503 - 1542) วิลเลียม เชคสเปียร์ (1564 - 1616) รอเบิร์ต เฮอริค (1591 - 1674) เปอร์ซี บิชส์ เชลลี (1792 - 1822) และรอเบิร์ต บราวน์ (1812 - 1889) เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามยังมีกวีอังกฤษอีกผู้หนึ่งที่มีผลงานดีเด่น แต่ไม่ได้รับการยกย่องในฐานะกวีแห่งบทประพันธ์รักเท่าที่ควร กวีท่านนี้คือ จอห์น ดันน์ (John Donne, 1572-1631) ซึ่งเป็นบิดาของกวีกลุ่มเมตาฟิสิกัล บทประพันธ์ Lyrics ของกวีผู้นี้เป็นที่รู้จักและอ่านกันในอดีตไม่มากเท่าที่ควร ดังที่เรดแพธ (Redpath, 1964:XV) ได้กล่าวไว้ว่า

"ผู้อ่านกวีนิพนธ์หลายท่าน แม้แต่ในอังกฤษเองก็ยังตั้งข้อสงสัยของกันนี้ออกจากทำเนียบนักกวีนิพนธ์รักที่ยิ่งใหญ่ของอังกฤษ แกะขมี้เดียวกันกับพร้อมที่จะรับเอารายชื่อของ เฮอริค เชลลี เทนีสัน บราวน์ และสวินเบิร์น เข้ามาไว้ในทำเนียบนักประพันธ์"

การที่ดันน์ไม่เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายนั้นมีสาเหตุหลายประการ ดังเช่นที่เรดแพธ (Redpath, 1964:XV) กล่าวว่า การที่ดันน์ไม่อ่านงานของดันน์เท่าที่ควรจะเป็นนั้นส่วนหนึ่งเพราะว่า Songs และ Sonnets ของดันน์ยังเป็นที่รู้จักกันน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับบทประพันธ์ของกวีคนอื่น ๆ เช่นในหนังสือรวมบทกวีนิพนธ์ The Oxford Book of English Verse บรรณานุกรมของดันน์เพียง 7 หน้า เท่านั้น (ส่วนของเฮอริค 21 หน้า เชลลี 19 หน้า เทนีสัน 23 หน้า บราวน์ 20 หน้า และสวินเบิร์น 12 หน้า)

และในหนังสือ Golden Treasury ของ Palgrave (ตีพิมพ์ครั้งแรกปี 1941 ครั้งที่สองปี 1954) ไม่ได้บรรจุงานของคันทันเอาไว้เลย นอกจากนั้นยังบอกถือว่ามทประพันธ์รักนั้นควรจะแสดงความรู้สึกอย่างบริสุทธิ์ออกมาโดยไม่มีการนำเอาสิ่งอื่นมาเจือปน แต่เนื่องจากบทกวีนิพนธ์รักของคันทันนั้นเขียนออกมาจากหัวสมองอันปราศเป็นเรื่อง บทประพันธ์ของคันทันจึงมีแนวโน้มที่จะให้ผู้อ่านต้องไขสมองขบคิดอยู่เสมอ ยิ่งกว่านั้นผู้อ่านหลายคนยังทอดความยากของข้อความที่ปรากฏอยู่ในบทประพันธ์ของคันทัน ที่จริงบทประพันธ์ของคันทันกล่าวถูกต้องเกินกว่าที่คนทั่วไปจะเข้าใจ เว้นเสียแต่ว่าคนที่ศึกษาจะมีความอดทนและมีใจรักจริงๆ เท่านั้น ทั้งนี้เพราะว่าคันทันไม่ได้ประพันธ์ตามกฎเกณฑ์การประพันธ์แบบดั้งเดิม แต่สร้างแนวทางการประพันธ์ของตนเองขึ้นมาโดยเฉพาะ

แม้ว่าวัตถุดิบในการเขียนของคันทันจะคล้ายคลึงกับของกวีรุ่นก่อนหรือรุ่นเดียวกันกับของเชกสเปียร์ เช่น เรื่องของความรัก ลตรี และความตาย แต่ทัศนคติของคันทันที่มีต่อวัตถุดิบเหล่านั้นแสดงออกถึงทิศทางใหม่ของ บทกวีนิพนธ์อังกฤษ (Warnke, in Frank Kernode: 1969: 100) ในขณะที่บทประพันธ์สมัยอลิซาเบธนั้นเน้นการบรรยายโดยใช้ถ้อยคำหรูหราและไพเราะ แก่คันทัน ทั้ง ๆ ที่มีชีวิตอยู่ในสมัยอลิซาเบธ กลับไม่สนใจวิธีการเหล่านี้เลย ในบทประพันธ์ของเขาจะไม่มีการบรรยายถึงความรักที่รุ่มร่ามให้แทบเลือกตากระเด็นหรือการบรรยายว่าพวงแกมของหญิงสาวนวลผ่องดังกลีบกุหลาบ หรือริมฝีปากสดสวยดังผลเชอร์รี่ พันทวาราวังมุก หรือการบรรยายเกี่ยวกับความเทพแสงศรีรักเลย (Abrams, et. al., 1962: 345) ตรงกันข้ามทัศนคติของคันทันส่วนใหญ่ที่มีต่อความรักจะเป็นแบบการเสียดสีไม่พอใจ หญิงคนรักจะเป็นคนกระหมัดลึกลับเปลี่ยนใจง่าย ส่วนชายหนุ่มจะเป็นคนเจ้าโหสี เพราะไม่ได้รับความราบรื่นในความรัก (Wedgwood, 1956: 66) หรือในบางครั้งคันทันก็เขียนตามแบบวิธีเขียนแบบดั้งเดิม แต่ในทำนองของการล้อเลียนเป็นนัย

ความไม่พอใจตอกกฎเกณฑ์ทั้งทางด้านเทคนิคและด้านจิตวิทยาแบบดั้งเดิม คันทันจึงนำเอาความสมจริงเข้ามาใช้ในการประพันธ์ของเขา โดยได้นำเอาลักษณะอารมณ์และความรู้สึกทางอารมณ์ทุกอย่างของมนุษย์มาใช้ เช่น ความขัดแย้งอย่างรุนแรง กิเลสตัณหาที่มากล้น ตลอดจนความรู้สึกทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งความรู้สึกในส่วนที่เป็น

อุดมคติและส่วนที่ไม่แน่นอน (c. 1611:10) กวายเป็นเนื้อหาของบทกวีนิพนธ์รัก
ของกันวีนมีลักษณะหลายอย่าง ทั้งแก่นรักแบบอุดมคติ ที่เน้นความผูกพันทางจิตใจ

คนรักในระบอบโลกียะหรือคนรักแบบปุณฺณธรรมคา ไปจนถึงคนรักที่มีทัศนคติเชิง
นิเสธที่ไม่เชื่อในความจริงใจของหญิงสาว และคนรักที่แสดงความหึงหวงและกลัวการพลัด
พรากจากกันเป็นต้น

แนวาทประพันธ์ประเภท Songs และ Sonnets ของกันวีนมีเรื่องที่น่า
ศึกษามากมายหลายแง่มุม และในปัจจุบันก็มีผู้ศึกษาวิพากษ์วิจารณ์งานของเขามากขึ้น
กว่า 60 ปีที่ผ่านมา แท้จริงนั้นก็ตามยังไม่มีการวิจารณ์วรรณคดีกันใดศึกษาถึงกระสวนของ
แนวคิดด้านความรัก (love theme) ในบทประพันธ์ของกันวีนเลย กวายเป็นผู้วิจัยจึงต้อง
การศึกษาเรื่องนี้

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อค้นหากระสวนแนวคิดในเรื่องของความรัก (love theme) ที่
ปรากฏอยู่ในบทประพันธ์รักประเภท Songs และ Sonnets ของกันวีน
2. เพื่อศึกษาถึงลีลาการอุปมา (metaphorical style) และหางเสียง
(tone) ที่ใช้ในแนวคิดเกี่ยวกับความรักแต่ละแบบ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะสร้างความเข้าใจในกระสวนของแนวคิดเกี่ยวกับความรัก
รูปลีลาการอุปมา ตลอดจนหางเสียงที่ใช้ในกระสวนของแนวคิดเกี่ยวกับความรักแต่ละชนิดใน
งานของกันวีน โดยหวังว่างานวิจัยชิ้นนี้จะมีประโยชน์ต่อผู้ศึกษาวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอก
และผู้สนใจวรรณคดีอังกฤษโดยทั่วไป ทั้งนี้เพื่อเป็นการรียูททางไปสู่การศึกษามบทประพันธ์
ของกวีกลุ่มเมตาฟิสิกัลต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้านี้จำกัดเฉพาะบทประพันธ์รักประเภท Songs และ Sonnets
จำนวนทั้งหมด 55 ชิ้น ที่ Theodore Redpath ได้รวบรวมไว้ในหนังสือ The Songs
and Sonnets of John Donne, (Methuen and Co., Ltd., London: 1964) และ
จะวิเคราะห์ในแง่ของแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องของการความรัก รูปลีลาการอุปมา และหางเสียง

ที่ใช้ในกระสวนแนวคิดเกี่ยวกับความรักแต่ละแบบเท่านั้น

วิธีการศึกษากันควา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาจากเอกสาร (Documentary research) ที่หาได้ในห้องสมุดต่าง ๆ และจะนำเสนอผลการวิจัยในรูปของการพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical description) โดยมีขั้นตอนในการศึกษาดังนี้

1. ขั้นการรวบรวมข้อมูล รวบรวมข้อมูลที่มีอยู่ในที่ต่าง ๆ กันเข้าไว้ด้วยกัน ข้อมูลที่หาได้เป็นข้อมูลที่ได้จากงานวิจารณ์หนังสือ บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวกับ จอห์น คัทนั และแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องของความรัก
2. ขั้นตีความ วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาจากขั้นที่หนึ่ง โดยวิเคราะห์ในแง่ของกระสวนของแนวความคิดเกี่ยวกับความรัก รูปสัญลักษณ์อุปมา และทางเสียงที่ใช้
3. ขั้นจำแนกประเภทและสรุป เป็นการจัดแนวกติเกี่ยวกับความรักที่วิเคราะห์ได้เข้าเป็นกลุ่ม ๆ พร้อมทั้งเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปของการบรรยายความ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. แนวคิด (Theme) หมายถึง ข้อคิดอันเป็นแก่นสำคัญของเรื่องเป็นความจริงทั่วไปเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ แนวคิดอาจปรากฏออกมาให้เห็นอย่างเปิดเผย หรือแฝงเร้นอยู่ในเนื้อเรื่องก็ได้
2. ทางเสียง (Tone) หมายถึง ทางเสียงที่แสดงออกถึงทัศนคติ อารมณ์ ความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้แต่งที่มีต่อแนวคิดสำคัญของเรื่องที่ปรากฏอยู่ในบทประพันธ์นั้น ทางเสียงแสดงออกมาโดยการใช้คำและการใช้รายละเอียดต่าง ๆ
3. รูปสัญลักษณ์อุปมา (Metaphorical style) ในที่นี้หมายถึงการใช้กวีโวหารแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างให้เกิดจินตภาพ (Imagery) เช่น (metaphor และ simile เป็นต้น
4. ความรักแบบอุดมคติ (Idealistic love) คือความรักที่เน้นความสัมพันธ์ทางจิตใจมากกว่าความผูกพันทางกายภาพ แม้ว่าคนรักจะอยู่ห่างไกลกันหรือผู้มีความรักไม่ได้รับการตอบสนองจากอีกฝ่ายหนึ่ง แต่เขาก็กังเฝ้าหลงรักหรือมีความผูกพันกับผู้ที่ตนรักนั้นอยู่ต่อไป

5. ความรักแบบโลกียะ (mundane love) หมายถึงความรักที่มนุษย์
ธรรมดาทั่วไปปฏิบัติกัน กล่าวคือจะเน้นความผูกพันทางร่างกายมากกว่าความสัมพันธ์ทาง
จิตใจ

6. ความรักแบบเยาะหยันเชิงนิเสถ (cynical love) หมายถึงความรัก
ที่คนรักไม่มีความเชื่อในความจริงใจและความสัจซื่อของอีกฝ่ายหนึ่งและคนรักจะมีทัศนคติ
เชิงหมั่นแฉะเสียสละความรัก

7. ความรักแบบหึงหวง (possessive love) หมายถึงความรักที่คนรักไม่
มีความสุขใจเมื่อยามต้องจากกัน หรือหวาดระแวงว่าคนรักของตนจะไปมีความรักใหม่

บทที่หนึ่ง
กัณฑ์และการศึกษาเกี่ยวกับกัณฑ์

ประวัติย่อของจอห์น กัณฑ์

จอห์น กัณฑ์ (Warnke, 1974: 288-290)

เป็นกวีและนักเทศน์ชาว

อังกฤษ และเป็นบิดาของกวีกลุ่มเมตาฟิสิกัล เกิดที่กรุงลอนดอนจากครอบครัวโรมันแคทอลิกในปี 1572 อันเป็นช่วงที่สังคมอังกฤษกำลังมีการต่อต้านศาสนานิกายโรมันแคทอลิกอย่างรุนแรง กัณฑ์ได้รับการศึกษาจากสถาบันการศึกษาหลายแห่งเช่น ออกซ์ฟอร์ด แคมบริดจ์ และลินคอล์นส์อินน์ แต่ก็ไม่ได้รับวุฒิปริญญาตรีทางวิชาการจากสถาบันใด อย่างไรก็ตาม กัณฑ์เป็นนักอ่านเขาอ่านหนังสือในเกือบทุกสาขา ทั้งในด้านศาสนา ปรัชญา วรรณคดีและวิทยาศาสตร์

ต่อมาในราวปี 1590 - 1599 กัณฑ์ได้หันมานับถือศาสนานิกายของกลิกัน และในช่วงนี้กัณฑ์ได้มีโอกาสเดินทางไปหาประสบการณ์ในประเทศทางภาคพื้นยุโรป

ในปี 1598 กัณฑ์ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเลขานุการส่วนตัวของ เซอร์ ฮอมัส อีเกอร์ตัน ผู้ซึ่งเป็นผู้รักษาพระราชลัญจกรของพระนางเจ้าอลิซาเบธ แต่ในปี 1601 กัณฑ์ได้แอบลักลอบแต่งงานอย่างลับๆ กับแอนน์ มอร์ ซึ่งเป็นหลานสาวของนายจ้าง และเป็นบุตรสาวของเซอร์ ยอร์ช มอร์ พฤติกรรมของกัณฑ์เช่นนี้สร้างความไม่พอใจแก่ เซอร์ อีเกอร์ตัน และเซอร์ มอร์ มาก กัณฑ์ต้องถูกปลดออกจากตำแหน่ง อนาคตทางการรับราชการต้องดับวูบลงพร้อมกับถูกจำคุกอยู่ชั่วระยะเวลาหนึ่ง หลังจากนั้นชีวิตของกัณฑ์ต้องการการอุปการะของผู้อื่น โดยเฉพาะ รอเบิร์ต คุร์รี และลูซี่ เคาน์เตสแห่งเบตฟอร์ด อยู่ตลอดมาเกือบ 12 ปี เพื่อเป็นการแสดงความกตัญญูต่อผู้อุปถัมภ์ กัณฑ์ได้แต่งโคลงเพื่อเป็นเกียรติแก่บุคคลเหล่านั้นบ้างหรือบางทีก็แต่งโคลงเพื่อสร้างความเพลิดเพลินให้แก่มิตรสหายที่ให้การช่วยเหลือเขา ในระยะปี 1590 - 1599 กัณฑ์ได้แต่งหนังสือเรื่อง Blathanatos ซึ่งว่าด้วยความถูกต้องตาม

กฎหมายของการกระทำอัตวินิบาตกรรม (lawfulness of suicide) แต่หนังสือเล่มนี้ไม่ได้รับการตีพิมพ์ พออายุย่างเข้าใกล้วัย 40 ปี ฮอมัส มอร์ตันได้ว่าจ้างให้กัณฑ์เขียนหนังสือคัดค้านศาสนานิกายโรมันแคทอลิก (Roman Catholic) กัณฑ์ได้เขียนไว้สองเรื่องคือ Pseudo-

Martyr (1610) และ Ignatius His Conclave (1611) ต่อมาเมื่อบุตรสาวของ

รอเบิร์ต คุร์รีสิ้นชีวิตลง กัณฑ์ได้แต่งโคลงไว้เป็นที่ระลึก 2 โคลง คือ The First Anniversary

(1611) กับ The Second Anniversarie (1612) ในช่วงนี้คัมภีร์ยังได้ตีพิมพ์งานที่เขียนสนับสนุนศาสนิกายแองกลิกันในการต่อต้านศาสนิกายโรมันแคธอลิกด้วย

ในระบอบนี้มีกรสหายของคัมภีร์ได้รับไว้ให้คัมภีร์บวชเป็นพระในนิกายแองกลิกัน แต่คัมภีร์ได้ยกยวนเรื่อยมาจนถึงปี 1615 จึงยอมบวช พระเจ้าเจมส์ที่ 1 ทรงแต่งตั้งคัมภีร์ไปเป็นนักเทศน์ประจำที่ลินคอล์นส์ อินน์ เนื่องจากคัมภีร์ปรารถนาในการเทศน์จึงมีคนคิดใจในการฉีกปากของเขามาก ต่อมาในปี 1621 คัมภีร์ได้รับการแต่งตั้งให้ไปเป็นอธิการวัดเซนต์พอล ซึ่งเป็นวัดที่ใหญ่ที่สุดในราชสำนัก นักกฎหมาย พ่อค้าทาส และประชาชนผู้มีชื่อเสียงต่าง ๆ มาประกอบพิธีกรรมทางศาสนาเป็นประจำ คัมภีร์ได้ใช้ชีวิตในช่วงหลังคร่ำเคร่งอยู่กับศาสนาจนกระทั่งสิ้นชีวิตลงในวันที่ 31 มีนาคม ค.ศ. 1631 กล่าวกันว่าคัมภีร์ได้หมกมุ่นอยู่กับศาสนานจนกระทั่งทำพิธีการสวด เนื่องในวาระที่ตนจะตายเป็นครั้งสุดท้ายก่อนที่จะสิ้นใจได้สองสามวัน

งานเขียนของคัมภีร์

งานเขียนของคัมภีร์ได้รับการทอดทิ้งโดยไม่มีใครสนใจมาเกือบ 200 ปี เพราะในระยะก่อนหน้านั้นแนวคิดและทัศนคติแบบอลิชาปีชนกำลังเฟื่องฟู ความสนใจในงานของคัมภีร์จึงจะได้เริ่มฟื้นตัวมาในศตวรรษที่ 20 นี้ หรือจะกล่าวได้ว่าในช่วง 60 ปีที่ผ่านมาเอง ตอนแรกๆ นั้นมีผู้สนใจงานของคัมภีร์เพียงไม่กี่คน แต่ภายหลังที่เซอร์ เฮอริเบิร์ต เกรียสันได้รวบรวมงานของคัมภีร์ขึ้นเป็นเล่มอย่างสมบูรณ์ในปี 1912 (Grierson, 1912) ผู้อ่านจึงเริ่มมองเห็นความสำคัญของกวีผู้นี้ งานเขียนของคัมภีร์ส่วนใหญ่ไม่ได้ตีพิมพ์ในขณะที่เขายังมีชีวิตอยู่ที่ได้รับการตีพิมพ์มีน้อย ผลงานประเภท songs และ sonnets ได้ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี 1633 หรือ 2 ปีภายหลังจากที่คัมภีร์สิ้นชีวิตลงไปแล้ว

งานเขียนประเภทบทประพันธ์หรือกวีนิพนธ์ของคัมภีร์ พอจะแบ่งออกได้เป็นสามลักษณะดังนี้

ก. กวีนิพนธ์รัก (Love poetry) เคยเชื่อกันว่า songs และ sonnets นั้นคัมภีร์ได้ประพันธ์ขึ้นในระยะชีวิตช่วงแรก ส่วนงานร้อยกรองและร้อยแก้วทางศาสนานั้น คัมภีร์แต่งขึ้นในชีวิตช่วงหลัง แต่จากการศึกษาของนักวรรณคดีในปัจจุบันพบว่ากวีนิพนธ์รักบางโคลง คัมภีร์ได้แต่งขึ้นในปี 1617 ซึ่งเป็นช่วงที่คัมภีร์บวชเป็นพระแล้วก็มี และ sequence ของ Holy Sonnets

ส่วนใหญ่ก็เขียนขึ้นในราวปี 1609 ซึ่งเป็นช่วงที่คัมภีร์ยังอยู่ในชีวิตวัยหนุ่มอย่างเต็มตัว บทกวีนิพนธ์รักของคัมภีร์เขียนขึ้นเพื่อบรรยายความรู้สึกเกี่ยวกับความรักทั่ว ๆ ไปที่เขียนขึ้นเพื่อแอนน์ มอร์ มีเพียงส่วนน้อย และที่เขียนขึ้นเพื่อเคาน์เตสแห่งเบคฟอร์ด ก็มีอยู่ส่วนน้อยเช่นกัน บทกวีนิพนธ์รักของคัมภีร์ทั้งหมดมีมากกว่า 55 โคลง

ข. โคลงที่ระลึก (Anniversaries) เป็นโคลงที่คัมภีร์เขียนขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกในโอกาสที่บุตรสาวของเซอร์ รอเบิร์ต คิวรี เสียชีวิตลง มีอยู่สองโคลงคือ The First Anniversarie: An Anatomy of the World (1611) เป็นโคลงที่ว่าด้วยการเสื่อมสลายและความเลวร้ายของสิ่งที่พระเจ้าทรงสร้างขึ้น อันเนื่องมาจากการกบฏ ความรู้ใหม่ทางคานวิทยาศาสตร์ซึ่งทำให้โลกเกิดความไม่เป็นระเบียบตามธรรมชาติที่ได้รับสืบทอดมาจากความรู้ในอดีต ในปีเดียวกันนี้คัมภีร์ยังได้แต่งโคลง Funerall Elegie ขึ้นด้วย โคลงที่สองคือโคลง The Second Anniversarie: of the Progress of the Soule ซึ่งเป็นโคลงที่ว่าด้วยแนวคิดเกี่ยวกับประสบการณ์นอกเหนือประสบการณ์มนุษย์ (transcendence) ในโคลงบทนี้คัมภีร์ได้กล่าวบรรยายถึงวิญญาณของหญิงสาวที่เสียชีวิตไปโคลงลอยขึ้นเหนือโลกียวัตถุทั้งหลายเพื่อที่จะมีความสัมพันธ์หรือไปรวมตัวกับพระเจ้า ในโคลงทั้งสองนี้ คัมภีร์ได้ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และดาราศาสตร์ที่กำลังได้รับการค้นพบใหม่ ๆ ในสมัยนั้น โดยเฉพาะวิทยาศาสตร์ของ คอเปอร์นิคัส มาสร้างเป็นจินตภาพมากมาย

ค. โคลงที่ว่าด้วยความเชื่อทางศาสนา (Devotional poems) งานเขียนประเภทนี้เป็นงานเขียนที่ว่าด้วยเรื่องของความเชื่อที่มีต่อศาสนาและพระเจ้า ประกอบด้วย Hymns และ Holy Sonnets ต่าง ๆ แนวคิดของบทประพันธ์ในกลุ่มนี้จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับความรักของพระเจ้า (Divine love) เป็นส่วนใหญ่ เช่น "Hymn to God the Father," "A Hymn to Christ," "Hymn to God My God - in My Sickness," "Death, Be not Proud," "Thou Hast Made Me, and Shall Thy Work Decay?," "A Hymn to Christ, at the Author's Last Going into Germany"

สำหรับงานเขียนประเภทร้อยแก้ว นอกจาก Biathanatos (1608) และ Pseudo - Martyr (1610) กับ Ignatius His Conclave (1611) แล้ว ส่วนใหญ่เป็นบทเทศนาที่คันทันเขียนขึ้นมาเพื่อใช้เทศน์ ซึ่งมีหลงเหลือมาจนถึงในปัจจุบันเกือบ 160 ชิ้น

ลักษณะเด่นบางประการเกี่ยวกับบทประพันธ์ของคันทัน

บทประพันธ์หรือบทกวีพิเศษของคันทัน มีลักษณะแหวกแนวไปจากบทประพันธ์แบบดั้งเดิมมาก และก่อให้เกิดปฏิกิริยาจากหมู่นักกวี และนักอ่านร่วมสมัยของคันทันเป็นอย่างมาก ถึงกับในช่วงถัดมาผู้คนต่างไปยอมให้ความสนใจแก่งานเขียนของคันทันอีกต่อไป แต่ถ้านำงานเขียนของคันทันมาเปรียบเทียบกับบทประพันธ์ในปัจจุบัน เช่น งานเขียนของ ที.เอส.แอลเลียต หรือของกวีกลุ่ม The Beat ในอเมริกา เช่น แอลเลน กินส์เบิร์ก (Allen Ginsberg) หรืออังคาร กัลยาณพงศ์แล้วจะเห็นว่างานเขียนของคันทันมีลักษณะคล้ายคลึงกับงานเขียนในรุ่นหลังนี้มาก แต่ในสมัยของคันทันการริเริ่มของเขาถือว่าก้าวล้ำหน้ายุคอดิชาปิตินที่เกี่ยวลักษณะการเขียนของคันทันภายหลังได้มีกวีหลายท่านได้นำไปเป็นแบบอย่าง แม้ว่าจะไม่เหมือนกันกับของคันทันนักก็ตาม เช่น ยอร์จ เฮอริเบิร์ท (George Herbert) ทัมัส แกรวี (Thomas Carew) ริชาร์ด แครชอว์ (Richard Crashaw) แอนทนี มาร์เวล (Andrew Marvell) และเฮนรี วอห์น (Henry Vaughan) เป็นต้น กวีในกลุ่มนี้ ภายหลังได้รับการขนานนามว่าเป็นกวีกลุ่มเมตาฟิสิกัล

บทประพันธ์ Lyrics แต่เดิมนั้นเขียนขึ้นเพื่อแสดงออกถึงอารมณ์หรือสภาวะทางอารมณ์ส่วนตัวของกวี เช่น ความรัก ความสุข ความสนุกสนาน ความเศร้าสลด หรือความกล้าหาญ แต่คันทันไม่เพียงแต่จะใช้ Lyrics บรรยายความรู้สึกด้านความรักแบบเพตราค หรือแบบเพลโต และความรักทางกามกามารมณ์เท่านั้น เขายังนำเอา Lyrics ไปใช้ในการแสดงออกถึงความเชื่อทางศาสนา และการอบรมสั่งสอนด้านจริยธรรมอีกด้วย ดังจะเห็นได้จากงานเขียนประเภท Holy Sonnets และ Hymns ต่าง ๆ

สิ่งที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือ บทประพันธ์ของคันทันเสนอการวิเคราะห์สภาวะการทางอารมณ์ของมนุษย์ ในขณะที่บทประพันธ์แบบดั้งเดิมเป็นเพียงแสดงความรู้สึกทางอารมณ์เท่านั้น บทประพันธ์ของคันทันไม่ได้เพียงแค่แสดงออกถึงความรักแต่เป็นกรวิเคราะห์

ความรัก "ในลักษณะอารมณ์หลาย ๆ แบบซึ่งมีทั้งแง่บวกเย้ยหยันในเพศคู่ (cynical sexuality) ไปจนถึงความรู้สึกที่รักที่ความรักของตนได้รับการตอบสนองอย่างสมบูรณ์ เป็นการวิเคราะห์ความรักที่แสดงออกมาในลักษณะสมจริงตามความรู้สึกนึกคิดของจิตใจ (realistic force and career play of mind) (Cox, ed., by Doris Ford, 1970:51) ดังนั้นพอจะกล่าวได้ว่า คัมภีร์และกวีกลุ่มเมตาฟิสิกส์เป็นจิตวิพากษ์ที่สำรวจศึกษาส่วนลึกแห่งจิตสำนึกของมนุษย์ (George, 1971:38) เป็นกวีที่สนใจในประสบการณ์ของตนเอง และในความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนทัศนคติต่าง ๆ ของคนที่มีความรอบรู้ของตัวเอง ความสนใจของกวีกลุ่มนี้เป็นแบบวิเคราะห์ (analytic nature) (Dalglisn, 1961:3) ในโคลง The Sun Rising จะเห็นว่ากวีได้วิเคราะห์ถึงความรู้สึกขุ่นเคืองที่แสงตะวันส่องเข้าไปรบกวนความสุขของตนกับคนรักในห้องนอนของตน ทั้งยังเยาะเย้ยดวงอาทิตย์ว่าไม่มีที่ไหนที่จะมีความสุขเท่ากับบนเตียงที่คนทั้งสองนอนผลัดรักกันอยู่ เช่น

Thy beams, so reverend, and strong
Why shouldst thou think?
I could' eclipse and cloud thee with a wink,
but that I would not lose her sight so long:
If her eyes have not blind'ed thine,
Look an' tomorrow late, tell me
Whether both the India's or Spice and Sync
Be where thou left'st her, or lie here with me,
ask for those Kings whom thou saw'st yesterday,
And thou shalt hear, All here in one bed lay.

งานประพันธ์ของคัมภีร์มักจะนำเอาความรู้สึกและความคิดหลอมรวมเข้าด้วยกัน จนทำให้ดูไม่ออกว่าส่วนไหนคือความคิด ส่วนไหนเป็นความรู้สึกดังที่ ที. เอส. แพลเล็ค กล่าวไว้ในบทประพันธ์ของคัมภีร์นั้น "Intellect was immediately at the tip of the senses." (Phelps, 1965:77) เช่น คัมภีร์บรรยายถึงบุตรสาวของครูที่เสียชีวิตไปในตอนหนึ่งว่า

...her pure, and eloquent blood
Spake in her cheeks and so distinctly wrought
What one might almost say, her beauty thought;

-The Second Anniversarie

ลักษณะที่ความคิดหลอมตัวกับความรู้สึกเช่นนี้ แอเล็คทเรียกว่า Unified Sensibility และเรียกลักษณะที่ความคิดและความรู้สึกแยกออกจากกันอื่นเป็นคุณสมบัติของบทประพันธ์แบบดั้งเดิมว่าเป็น Dissociation of Feeling ลักษณะ Unified Sensibility เป็นการเอาเครื่องมือทางปัญญา (intellectual device) มาใช้ในการแสดงออกถึงความรู้สึกส่วนตัวที่จริงใจ อย่างไรก็ตามลักษณะเช่นนี้มีผู้แสดงความไม่เห็นด้วยโดยเฉพาะ F.R. Leavis ในหนังสือ New Bearings in English Poetry, Chatto & Windus, 1942

ในด้านจินตภาพนั้น คัมภีร์เลือกใช้จินตภาพที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง และการบรรยายให้เห็นภาพพจน์ต่าง ๆ ก็ไม่ได้ใช้ภาษาที่สละสลวยเหมือนอย่างบทประพันธ์แบบดั้งเดิมแต่อย่างใด (Cox, ed. by Boris Ford, 1970: 102) จินตภาพส่วนใหญ่ได้จากการเปรียบเทียบความคล้ายคลึงกันระหว่างสิ่งที่ต่างกัน แต่วิธีการเปรียบเทียบของคัมภีร์สร้างความสับสนแก่ผู้อ่านได้ไว้กับการวางเงื่อนไขหรือเคยชินต่อการประพันธ์แบบอลิซายิอันหรือแบบวิคตอเรียนเป็นอย่างมาก แทนที่คัมภีร์จะเอาจินตภาพมาจากนิทานปรัมปรา (mythology) คัมภีร์กลับนำเอามาจากปรัชญาสกอลาสติก (scholastic philosophy) จากความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในสมัยเรอเนซองส์ จากการเดินทางท่องเที่ยว และจากประสบการณ์ชีวิตประจำวันในสมัยอลิซายิอันนั่นเอง (George, 1971: 50) การเปรียบเทียบที่สร้างชื่อเสียงให้แก่คัมภีร์มากที่สุดได้แก่การที่เขาเปรียบเทียบหญิงคนรักว่าเป็นขาข้างหนึ่งของวงเวียนที่อยู่กับที่และตัวเขา (ผู้พูด) คล้ายกับขาอีกข้างหนึ่งของวงเวียนที่หมุนไป คัมภีร์ได้กล่าวไว้อย่างแหลมคมว่า ขาของวงเวียนข้างที่อยู่กับจุดศูนย์กลางจะไม่เคลื่อนที่ถ้าหากขาอีกข้างหนึ่งไม่เคลื่อนที่และถ้าขาอีกข้างหนึ่งเคลื่อนที่ไม่ขาข้างที่อยู่ใกล้ศูนย์กลางก็จะเอนโน้มตามไป และจะตั้งตรงเมื่อขาทั้งสองมาประจบกันที่จุดศูนย์กลาง

If they be two, they are two so

As stiff twin compasses are two,

Thy soul the fixt foot, makes now show

To move, but doth, if the other do.

And though it in the center sit,
Not when the center in both role,
It leans, and hearkens after it,
And grows erect, as that comes home.

- A Valefaction: Forlackin' Honourin'.

สำหรับเทคนิคการประพันธ์ ฉันมีเอกลักษณ์ในการเขียนของตัวเองไม่ซ้ำกับ
งานเขียนของใครร่วมสมัยของตน กล่าวคือ

บทประพันธ์ของฉันเป็นแบบ Dramatic Dialogue มากกว่าที่จะเป็นการ
บรรยาย นั่นคือแทนที่จะอธิบายถึงความงามของคนรัก หรือความปวกฉ่ำทางจิตใจ ฉัน
กลับแสดงความรู้สึกต่าง ๆ ออกมาโดยตรงในลักษณะของการสนทนากับคนรักหรือบุคคลอื่นหรือ
พูดกับตนเอง ลักษณะเช่นนี้คล้ายคลึงกับสไตล์ของบทละครตอนเริ่มแรกของสมัยอิตาลี
ความรู้สึกที่ผู้อ่านได้รับจากการอ่านโคลงเช่น Canonization ที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า

For God's Sake hold your Tongue and Let me Love นั่นเป็นความรู้สึกที่ว่า
ตนเองกำลังพูดคุยอยู่กับใครคนหนึ่ง ลักษณะเช่นนี้มีความสมจริงมากในการชักจูงผู้อื่นให้เห็น
คล้อยตามเหตุผลที่ตนยกมากล่าว

ทางเสียงที่ใช้ในบทวินพนธ์มีลักษณะผันแปรกันออกไป ทำให้ไม่เกิดความเบื่อ
หน่ายในการอ่าน แม้แต่ในบทประพันธ์เดียวกัน ฉันก็ใช้ทางเสียงที่ต่างกัน ซึ่งเมื่ออ่าน
บทประพันธ์เหล่านั้นถึง ๆ แล้ว จะรู้สึกว่าเป็นคำพูดที่มีการเน้นย้ำคำวนแสดงถึงความรู้สึก
และอารมณ์ที่แปรเปลี่ยนไปตามสภาพการณ์ต่าง ๆ ตัวอย่างเช่นในโคลง Lovers'

Infiniteness ซึ่งเริ่มต้นด้วยน้ำเสียงที่อ่อนโยน แล้วเปลี่ยนเป็นทางเสียงที่บ่งถึงความ
ขุ่นเคือง สงสัย(doubt) พอไปถึงตอนท้ายกลับกลายเป็นทางเสียงที่แสดงถึงความปลื้มปิติ
ในความรักเป็นต้น

ลักษณะเด่นอีกประการหนึ่งในบทประพันธ์ของฉัน คือการแสดงเหตุผลเชิง
วิทยาหรือแบบ Dialectics กล่าวคือในบทประพันธ์จะเริ่มต้นด้วยการให้ความคิดในบท
เสนอ(thesis) ก่อน แล้วเสนอบทแย้ง (antithesis) คัดค้านบทเสนอ แล้วจึงลงสรุป

ความคิดที่ได้จากการขัดแย้งกันในการให้เหตุผลทั้งสองบทที่กล่าวไว้ก่อนหน้านี้แล้ว บทสรุปนี้เรียกว่า Synthesis เชื่อกันว่า ค่านิยมแนวคิดเกี่ยวกับการให้เหตุผลแบบวิชานี้มาจากปรัชญา Scholastic Philosophy โลกที่มีการให้เหตุผลเชิงวิภาษที่เห็นเด่นชัดมีหลายโลก เช่น Song: Sweetest Love I Do Not Go และ The Prohibition สำหรับโลกหลังเริ่มคนกึ่งนี้

Take heed of loving me,
At least remember, I forbade it thee:
Not that I shall repair my unthrifty waste
Of breath and blood, upon thy sighs and tears,
By being to thee then what to me thou waste;
But so great joy our life at once outwears:
Then, lest thy love, by my death, frustrate be,
If thou love me, take heed of loving me.

Take heed of hating me,
Or too much triumph in the victory:
Not that I shall be mine own officer,
And hate with hate retaliate:
But thou wilt lose the style of conqueror,
If I, thy conquest, perish by thy hate:
Then, lest my being nothing lessen thee,
If thou hate me, take heed of hating me,

Yet, love and hate me too;
So, these extremes shall neither's office do:
Love me, that I may die the gentler way;
Hate me, because thy love's too great for me;
Or let these two, themselves not e, decay;
So shall I, live thy stage, not triumph, be:
Then, lest thy love, hate, and me thou undo,
Oh, let me live, yet love and hate me too.

-The Prohibition

บทประพันธ์ข้างกันมีบางส่วนมักมีบทพูด เพลงดนตรี (musical effect)
อยู่ในท่อนเวง เป็นการใส่ให้ผู้รับรู้ได้ทันทีว่า เมื่อลักษณะของการเจรจาหรือมีลักษณะแบบ
Dramatic ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาอย่างถี่ถ้วนและได้อ่านทั้ง ๆ แล้ว โคลงของคันนจะ
คล้ายกับเสียงเพลง ก็มีจังหวะดนตรีควยเช่น

Dear love, for nothing less than thee
Would I have broke this happy dream,
It was a theme
For reason, much too strong for phantasy,<
Therefore thou wak'dst me wisely; yet
My dream thou brok'st not, but continuedst it,
Thou art so truth, that thoughts of thee suffice
To make dreams truths, and fables histories;
Enter these arms, for since thou thought'st it best
Not to dream all my dream, let's act the rest.

- The Dream

นอกจากนี้ในโคลงของกันน ยังเต็มไปด้วยการใช้ Paradox กล่าวคือมีการ
ใช้ข้อความที่เมื่อคุณเินๆ แล้ว จะขัดแย้งกัน แต่ถาพิจารณาอย่างละเอียดแล้วจะมีความจริง
ปรากฏอยู่ ตัวอย่างเช่นในโคลง Lovers' Infiniteness ผู้พูดในโคลงกล่าวกับ
คนรักของตนว่า

Thou canst not every day give me thy heart;
If thou canst give it, then thou never gavest it
Love's riddles are, that thou thy heart depart,
It stays at home, and thou with losing savest it.

ลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวมานี้ไม่ได้มีปรากฏอยู่เฉพาะในบทประพันธ์รักเท่านั้น แต่ยังมีปรากฏอยู่ในบทประพันธ์ทางศาสนาของคันทันอีกด้วย

การศึกษาเกี่ยวกับบทกวีนิพนธ์ของคันทัน

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า ความสนใจในงานประพันธ์ของคันทันที่พื้นตัวมาในระยะเร็ว ๆ นี้เท่านั้น โดยเฉพาะงานเขียนประเภท Devotions กับ Sermons ได้รับการศึกษาอย่างกว้างขวาง ส่วนงานประเภท Songs และ Sonnets ที่ซึ่งจะได้รับการสนใจเมื่อไม่นานมานี้ ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาโดยนักศึกษาระดับปริญญาเอก และนักวิจารณ์วรรณคดี การที่คันทันมีชื่อเสียงกว้างขวางขึ้นในปัจจุบัน ก็เพราะเกิดจากการสนิยมของคนในปัจจุบันที่ต้องการพลิกกลับสมองของตนงานประพันธ์และการวิพากษ์วิจารณ์ของ ที.เอส.เอเลียต ได้ช่วยให้ชื่อเสียงของคันทันแผ่กระจายไปสู่กวีและนักวิจารณ์วรรณคดีก่อนแล้วจึงแพร่หลายถึงผู้อ่าน

ต่อไปนี้คือการสำรวจงานวิพากษ์วิจารณ์และงานวิจัยเกี่ยวกับ จอห์น คันทัน

ก. งานวิจารณ์

เบน จอนสัน (1572-1637) กวีร่วมสมัยของคันทันได้กล่าวตำหนิคันทันไว้ตอนหนึ่งว่า "คันทันสมควรที่จะถูกแขวนคอ เนื่องจากไม่รักษาคำพูดของบทประพันธ์ (Donne, for not keeping accent, deserved hanging.) (Symons, ed. by Frank Kermode, 1962:32) แต่กระนั้นเบน จอนสันก็ยังกล่าวชื่นชมและยกย่องความกล้าแก ในปัญญาเกี่ยวกับการประพันธ์ของคันทันไว้ในบทประพันธ์ของตนบทหนึ่งในปี 1616 ว่า (Abrams, et.al., 1962:394)

Donne, the delight of Phoebus and each Muse,
Who, to thy one all other brain refuses:
Whose every work, of thy most early wit
Come forth example and remains so yet;
Longer a-knowing than most wits do live,
And which no affection praise enough can give.
To it the language, letter, arts, best life,
Which might with half mankind maintain a strife.

All which I meant to praise, and yet I would,
But leave, because I cannot as I should.

-To John Donne

จอห์น ไครเคน (1631-1700) (Gardner, 1969: 15) ได้กล่าวคำนิ
งานเขียนของกันไว้ในปี 1693 ว่า คัมภีร์ความรู้ทางเมตาฟิสิกส์มาใช้ไม่เพียงแต่ในงาน
เขียนประเภทเสียดสี (satires) เท่านั้น แต่ยังนำมาใช้ในบทประพันธ์รักซึ่งควรจะมีเนื้อ
หาตามแบบธรรมชาติเท่านั้นอีกด้วย ไครเคนกล่าวต่อไปอีกว่า กันสร้างภาพพิศวงงงงวย
ให้แก่จิตใจของสตรีเพศด้วยแนวคิดทางปรัชญาที่สวาท ในขณะที่เขาควรจะสร้างความประ
ทับใจและความเพลิดเพลินใจให้เกิดขึ้นแก่สตรีด้วยความมั่นคงของความรัก

ชาบูเอล จอห์นสัน (1709-1784) (Abrams, et.al., 1962. 394)
ได้กล่าวถึงกรีกุลเมตาฟิสิกส์ ซึ่งมีกันเป็นผู้นำของกลุ่มไว้ใน Lives of Cowley ว่า
กรีกุลเมตาฟิสิกส์คือกลุ่มบุคคลผู้ทรงภูมิความรู้และพยายามแสดงความรู้ของพวกเขาออกมา
แทนที่เสียดสีที่พวกเขากลุ่มนี้พยายามแสดงภูมิความรู้ออกมาในรูปของคำประพันธ์ (rhyme)
แทนที่จะออกมาในรูปบทกวีนิพนธ์ (poetry) พวกเขาเพียงแค่เขียนบทร้อยกรอง (verse)
เท่านั้น บ่อยครั้งบทร้อยกรองเหล่านี้เหมาะที่จะมีไว้เพื่อเขียนด้วยมือมากกว่าที่จะมีไว้เพื่อ
ฟัง เพราะว่าจังหวะขึ้นลงของน้ำเสียง (modulation) ของบทประพันธ์ขาดความสมบูรณ์
มากจนกระทั่งจะพอเห็นเป็นบทร้อยกรองได้ก็ต่อเมื่อได้นับจำนวนพยางค์อยู่ในแต่ละบรรทัด
ของบทร้อยกรองนั้นเท่านั้น

ชาบูเอล เทย์เลอร์ คอเลอริจ (1722-1834) (Garrod, 1948: XLII)
ได้กล่าวถึงกันไว้ในหนังสือ Notes, Theological, Political, and Miscellaneous
ว่า ในการอ่านงานเขียนของไครเคน โป๊ปหรือคนอื่น ๆ เราเพียงแต่นับพยางค์ของบท
ประพันธ์เท่านั้น แต่ในการอ่านงานเขียนของกัน เราจะต้องวัด เวลา และค้นพบเวลา
ของคำแต่ละคำด้วยความกระตือรือร้นยิ่ง นอกจากนี้ คอเลอริจ ก็ยังได้เขียนสรุปถึงกัน
ไว้ว่า กันเป็นผู้มีความสามารถทางการประพันธ์ สามารถนำสิ่งดีซึ่งกระตือรือร้นมาสร้าง
เป็นสิ่งที่อ่อนหวาน "true-love knots" สร้างภาพพิศวงให้แก่จิตใจด้วยการใช้ปัญญา
ความปราดเปรื่องบีบประทับความหมายที่ลึกซึ้งเข้าไปในบทประพันธ์ของตน สามารถ

นำเอาความแพศยาและศาสนา ตลอดจนความคิดแบบเย้ยหยันเชิงนิเสธและการยกยอข้อบั่น
เข้मारวมไว้ในบทประพันธ์ของตน และนำเอาภาพพจน์เกี่ยวกับฉากพมาใช้ได้อย่างเหมาะ
สมและหลักแหลมดังนี้

With Donne, whose Muse on dromedary trots,
Wreathe iron pokers into true love-knots
Rhyme's sturdy cripple, Fancy's maze and clue,
Wit's force and fire-blast, meaning's press and screw.
See lowdness and theology combined,-
A cynic and a sycophantic mind;
A fancy shared party per pale between
Death's heads and skeletons and Aretine!
Not his peculiar defect or crime,
But the true current mintage of the time.
Such were the establish'd signs and token given
To mark a loyal churchman, Sound and even,
Free from papistic and fanatic leaven.

-Coleridge on Donne

ที.เอส.เอเลียต (1880-1965) (Spencer, 1931:5) ได้กล่าววิจารณ์งาน
ของคันทันไว้ตอนหนึ่งว่า บทประพันธ์ของคันทันนั้น เน้นความสำคัญของสิ่งที่อยู่ในปัจจุบันและอดีตที่
เพิ่งผ่านมาเมื่อไม่นานมากกว่าที่จะเน้นถึงสิ่งที่มีอยู่ในอนาคต

แลงฟอร์ด (Langford, ed. by Frank Kermode, 1962:24) ได้กล่าวว่า
ยังมีกรีกกลุ่มหนึ่งที่รู้จักกันในนามของเมตาฟิสิกัล ซึ่งในกลุ่มนี้คันทันเป็นบุคคลชั้นนำของกลุ่มแม้ว่า
หลายท่านจะถือเอา เบน จอนสันเป็นผู้นำบุกเบิกทางก่อนก็ตาม ลักษณะสำคัญของกรีกกลุ่มนี้ คือ
ภูมิปัญญา (Intellectualism) กรีกกลุ่มนี้สละความเป็นธรรมชาติที่บริสุทธิ์และอ่อนโยนของ
กรีกสมัยอริสโตเติลทิ้งไป แล้วแสวงหา allusions (ข้อความที่พาดพิงไปถึงงานเขียนของคน
อื่นหรือเรื่องอื่น) Similes และภาพพจน์ (Figures) ที่แปลกและเข้าใจยากมาหล่อหลอม
ความคิดง่าย ๆ ในบทประพันธ์ของตน ในลักษณะที่คล้ายกับเกร์องแต่งกายหลากหลายที่บุคคล

สวมใส่ไปในงานสังคม แล้วนำมาเสนอต่อผู้อ่านในลักษณะหลายแง่มุมหลายมุม คราวเท่าที่
ภาพอังกฤษยอมให้มีการบิดพลิ้วและคิดแปลงเสริมแต่งได้

ไซมอนส์ (Symons, ed by Frank Kermode, 1962:32) ได้กล่าวว่า
ความใหม่ในคำ Metre ของคันเป็นเพียงส่วนหนึ่งของความใหม่ที่เข ใจทำขึ้นใน
ฐานะกวี ดังที่ Mr. Goose ได้ชี้ให้เห็นว่าข้อเท็จจริงที่มีอยู่ว่า ฐานะที่แท้จริงของคัน
ในด้านกวีนิพนธ์ในสมัยของเขาเองนั้น ก็ได้เป็นนักเขียนที่พิจารณาความจริงถึงหลักการเขียน
แบบเก่าๆ ทั้งโดยอย่างสิ้นเชิง และบางทีถึงที่สุด เข้ามาสู่คำพูดที่ทันสมัยที่สุด

นักวิจารณ์นิพนธ์คัน (Kermode, 1962:32) ได้กล่าวถึงคันตอนหนึ่ง
ว่า บทประพันธ์รักของคันนั้นดูเหมือนจะไ้รับแรงคจใจมาจากความหลงใหลในความรัก
(a love of love) มากกว่ามาจากความใคร่ที่มีต่อสิ่งอันเป็นที่รักซึ่งกล่าวถึงในบทประ-
พันธ์ คนรักส่วนใหญ่จะรักคุณรักของคนเพราะพวกเข ำได้สร้างสิ่งอุดมคติแห่งความเยี่ยงยอด
(ideal of excellence) ไว้ในตัวของหญิงคนรัก คันนั้นดูเหมือนจะตระหนักอยู่ตลอด
เวลาว่า ความรักของเขานั้นเป็นเพียงการกล่าวถึงสิ่งที่เป็นอุดมคติที่เขารักจริง ๆ เท่านั้น
ความรักของคันเป็นการไ้หาสิ่งที่สูงส่งที่มีความรุนแรงและกระทำลงไปก้วยความสมัครใจ
เป็นสิ่งที่ไ้รับการหล่อเลี้ยงมา รุงบมาจากความเป รื่องปราคทางปัญญาไปไ้มา จากบรรยากาศ
ของความเราร้อนในสังคมที่คันใช้ชีวิตอยู่

ข. งานวิจัย

สำหรับงานก้นวิจัยเกี่ยวกับ Songs และ Sonnets ของคันที่ไ้กระทำกัน
เมื่อเร็ว ๆ นี้มีดังนี้

ซอเยอร์ (Sawyer, 1970:4134-n) ได้ศึกษางานของคันนไ้โดยไ้แนว
คิดทางด้านศาสนาในส่วนที่เกี่ยวกับความสิ้นหวัง (despair) ของนักเขียนในศตวรรษที่ 16
และ 17 เขาพบว่า สำหรับคันแล้ว ความสิ้นหวังคือการสูญเสียความหวังอันก่อให้เกิด
ความต้องการทำบาป และไม่ยอมสำนึกบาป ตามความคิดของซอเยอร์เห็นว่า ความสิ้น
หวังเป็นสิ่งที่ไ้มองเยียวรักษาได้ และสาเหตุของความสิ้นหวังนี้ มีปรากฏอยู่ในบทประ-
พันธ์รักและบทประพันธ์ด้านศาสนาของคัน

ฮูเวอร์ (Hoover, 1972: 1683-4) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบทประพันธ์
ของคันทันกับของ Quevedo พบว่ากวีทั้งสองมีความหมกมุ่น และเขียนงานประพันธ์ที่มีแนว
คิดของเรื่องคล้าย ๆ กัน คือ แนวคิดเกี่ยวกับเวลา ความไม่แน่นอน ความเปลี่ยนแปลงง่าย
(mutability) และความตาย

ลินเนฮัน (Linnehan, 1976: 6116-A) ได้พยายามศึกษาถึงหน้าที่
กับความสัมพันธ์ของการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับตนเองของคันทันและความก้าวหน้าของการแสวง
หานั้นทั้งในงานเขียนประเภทกวีนิพนธ์ (poetry) และงานเขียนทางศาสนา เช่น
Devotions และ Sermons ลินเนฮันพบว่า ความพยายามตอนแรก ๆ ของคันทันใน
การแสวงหาความรู้เกี่ยวกับตนในด้านความสัมพันธ์เกี่ยวกับความรักมีปรากฏอยู่ใน Songs
และ Sonnets ที่เขียนขึ้นในช่วงแรก ๆ และยังปรากฏอยู่ในความปรารถนาที่จะติดต่อสัมพันธ์
ใกล้ชิดกับคนรัก เพื่อที่จะสลัดตนเองออกมาจากความผูกพันส่วนตัวของเขา ลินเนฮัน
ยังได้กล่าวอีกว่า ในบทประพันธ์รักของคันทันหลายชิ้น คันทันจะแสดงความสนใจต่ออุปสรรคที่ขัด
ขวางการมีความสัมพันธ์อย่างสมบูรณ์ (perfect union) ของเขากับผู้อื่น ส่วนโคลง
อื่น ๆ แสดงออกถึงความขุ่นมัวไม่พอใจต่อความรู้สึกตัวภายหลังที่หลงเข้าไปเกี่ยวข้องกับ
ความรักและความสิ้นหวังอยู่ยาวนาน ซึ่งก่อนเขาจะรู้ตัวเองว่าเขาเองไขว่คว้าหาสิ่งใดอยู่เลย โคลง
The Ecstasy เป็นความพยายามขั้นสุดยอดของคันทันที่พยายามมีความสัมพันธ์อย่างสมบูรณ์
(perfect union) และการมีตัวตนเป็นตัวเอง (identity) เมื่ออยู่กับคนอื่น
ในบทประพันธ์ศาสนาประเภท Devotions และ Sermons คันทันพยายามรู้จักตนเอง
จากความรู้ที่มีเกี่ยวกับพระเจ้าและจากความสัมพันธ์ของเขากับพระเจ้า คันทันพยายาม
แสวงหาลักษณะคุณธรรมที่เชื่อว่าได้รับสืบทอดมาจากพระเจ้า (image of God) ในตัว
ของเขา โดยถือว่าตัวเองเป็นกระจกสะท้อนภาพชีวิตอันลึกซึ้งของคริสตศาสนิกชน และถือ
เอาพระคัมภีร์เป็นกระจกส่องสำรวจชีวิตของตนเองและในที่สุดคันทันก็ค้นพบตนเอง (identity)
ในคุณธรรมที่ได้นับสืบทอดมาจากพระเจ้าที่มีปรากฏอยู่ในตัวของเขาเอง ซึ่งทำให้เขาเกิด
ความเข้าใจตนเองขึ้น

ไลน์ (Lean, 1971: 972-A) ได้ศึกษาลักษณะการที่คันทันสนใจต่อเรื่องของเวลา
และอิทธิพลของเวลาที่เมื่อโครงสร้างและจิตภาพของบทประพันธ์รักของเขา

ไลน์พบว่า ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างความรักและเวลา ในโคลงเช่น "Woman's Constancy"

"Farewell to Love," "Love's Usury," "The Computation" และ "The blossom"
ผู้พบในตัวของโคลงมีความจกจกต่อเรื่องชีวิตจำกัดด้านเวลาอันเกิดจากธรรมชาติ ความรักเป็น
อารมณ์ที่คร่ำครวญคร่ำครวญ และมนุษย์ต้องหาวิธีการที่จะช่วยไม่ให้ตกอยู่ในสภาพที่มีความยุ่งยาก
ต่อทางจิตใจอย่างสิ้นเชิง

โคลง "The Good Morrow," "The Sun Rising," "The Canonization,"
"A Lecture upon the Shadow," "The Anniversary" และ "A Nocturnal upon St.
Lucy's Day" เป็นโคลงที่แสดงออกถึงความรักอันหวานชื่น (reciprocated love)
ที่เป็นความรักอันยั่งยืนถาวร นอกจากนี้ไลน์ยังแบ่งโคลงของคันทันออกเป็น 4 กลุ่มย่อย คือ
โคลงแห่งรุ่งอรุณ โคลงเกี่ยวกับการเพิ่มพูนความรัก โคลงแห่งการจากกับโคลงแห่งความ
ตายและการสูญเสีย ในแต่ละกลุ่มประสงค์ให้เห็นถึงความสามารถของคันทันที่หาวิธีการที่จะนำ
ความสัมพันธ์ความรักอย่างสมบูรณ์ถาวรกลับคืนมา ซึ่งผู้พบในแต่ละโคลงแสดงออกมาจาก
สภาพสิ้นหวัง

ฟิงกา (Pinka, 1970: 3434-A) ได้ศึกษาพบว่าคนรักใน Songs และ Sonnets
ของคันทันมีทั้งแต่คนรักที่มุ่งเฉพาะความสนุกสนานสำราญไปจนถึงคนรักที่มีความสัมพันธ์ทาง
จิตใจอย่างลึกซึ้ง โดยไม่มีลักษณะทางอารมณ์ปะปนอยู่เลย จากคนรักที่มองโลกแคบและ
ชอบเยาะเย้ยถากถาง (cynic lover) ไปจนถึงคนรักที่เทิดทูนความรักที่สมหวัง

ฟิงกาได้แบ่งคนรักที่มีปรากฏอยู่ในบทประพันธ์รักของคันทันออกเป็น 7 ชนิด คือ

๑. The Adoring Protester หมายถึงคนรักที่มองเห็นความรักมีคุณค่า
แต่หัวเราะเยาะต่อการใช้ภาษารัก บรรยากาศ และอารมณ์แบบค่อนข้างเกินจริงตามลักษณะ
ของเพตราค

๒. The Cavalier Petrarchan Lover หมายถึงคนรักที่ยกย่องเทิดทูน
ความรัก ใช้ภาษารักแบบธรรมคา ตรงไปตรงมา ในขณะที่ด้วยกันคนรักประเภทนี้จะเห็นชั้น
ในการใช้ภาษารักแบบเพตราค และถ้าจะใช้ภาพพจน์แบบเพตราคบ้าง ก็ใช้ในที่ที่เห็นชั้น
และละเอียดมากกว่า

ก. The Witty Adorer คือคนรักที่เรื่อความรักแบบเพตราบกและนำเอา
โวหารรักแบบเพตราบกมาใช้โดยตรงในลภาวะกลายเป็นจริงของคน แต่ในแง่ที่แปลกไปจาก
ที่เพตราบกหมายกวางเวียง

ข. The Hedonistic Lover คือคนรักที่ชอบถือเอาความรักและความ
ไกรเป็นสื่งเดียวกัน และขยายหาเหตุผลข้อพิสูจน์ มากอว้างอ้างสนับสนุนปรัชญาของตนว่า
เป็นปรัชญาที่เป็นไปไ้เพียงปรัชญาเดียว

ค. The Platonic Lover เป็นคนรักที่มีความสัมพันธ์ทางจิตใจ
(spiritual relationship) กับคนรักของเขา และยกย่องคุณความดีของหญิงคนรัก

ด. The Dreaming Cynic คือคนรักที่ชอบว่าผู้หญิงว่าเป็นความหลายใจ และ
คนรักประเภทนี้จะประนามผู้หญิง แต่ในขณะที่เดียวกันก็ยังสร้างจินตนาการว่า ในโลกความ
ฝันของตนนั้นยังมีผู้หญิงที่มีความสตัยซื่อและน่ารักยิ่งกุดใจอยู่

ด. The Mutual Lover คือคนรักที่ปึกความสุขจากการที่ความรักของเขาไ้รับ
การตอบสนองจากฝ่ายหญิง แต่ในขณะที่เดียวกันคนรักประเภทนี้จะกังวล เนื่องจากมีความ
คิดกลัวความตายและการจากกัน ด้วยเหตุนี้จึงพยายามสร้างความมั่นใจให้แก่ตนเองด้วยงาน
เขียนที่มีการเล่นสำนวนว่าความรักของเขาเป็นอมตะ

แวน เคอร์มัน (Van Durlen, 1975: 2856-A) ได้ศึกษาชนิดของโวหาร
การพูด (rhetorical figures) ที่ปรากฏอยู่ในบทประพันธ์ของคันน์ โวหารเหล่านี้
คือ Syllepsis, Antanaclassis และ Parnomasia หรือเรียกรวมกันว่า
"การเล่นคำ" (puns)" แวน เคอร์มันได้แบ่ง Sonnets และ Sonnets ของคันน์ออกเป็น
2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ว้ความหลายใจของหญิงสาวและชายหนุ่ม กับกลุ่มที่กล่าวถึงการมี
ความเชื่อศรัทธาในความมั่นคงของความรัก (constancy of love) ซึ่งไม่เพียงแต่จะทำ
ให้คนรักมีความผูกพันกันในทางกายภาพเท่านั้น แต่ก็ยังมีความสัมพันธ์กันทางจิตใจด้วย

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการเล่นคำในบทประพันธ์ทั้งสองกลุ่ม ผู้วิจัยพบว่า
การเล่นคำประกอบด้วยเนื้อหาสำคัญๆ 8 ประเภทคือกามารมณ์ กฎหมาย คณิตศาสตร์
ศาสนา ปรัชญา การแพทย์ อัลเคมี และเรื่องจิปาละอื่นๆ

การเล่นคำในแนวคิดเกี่ยวกับความหลายใจ (inconstancy) จะเป็นเรื่องของกามารมณ์เป็นส่วนใหญ่ ส่วนในแนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงในความรักจะมีเรื่องต่าง ๆ หลายน่าประหลาด

คอรีน (Carr, 1970 : 4407-A) ได้ศึกษางานประพันธ์ของคินน์ พบว่าการที่คินน์สนใจในกามารมณ์เกี่ยวกับการเปลี่ยนใจและความไม่แน่นอนก็เพราะว่าคินน์เกิดความล้มเหลวขึ้นในตัวเองเกี่ยวกับความยากใหญ่ใฝ่สูงทางการเมือง กล่าวคือ เขามีความสนใจในปัญหาการเมืองน้อย แต่มุ่งสนใจในความเป็นจริงแบบอัตวิสัย (subjective reality) ในขณะที่คินน์ปรับตัวมุ่งเข้าสู่ทางศาสนาเพิ่มมากขึ้นนั้น เขามีความรู้สึกว่าตัวเองมีความผิดเกี่ยวกับเรื่องความกระวนกระวายใจภายใน (inner disturbance) ของตนมากขึ้นทุกที สำหรับคินน์แล้ว โลกภายนอกและโลกภายในดูเหมือนจะแตกแยกออกเป็นเสี่ยงๆ ขาดศูนย์กลางที่มั่นคงพอที่จะยึดทุกสิ่งทุกอย่างเข้าด้วยกันได้ คอรีนกล่าวว่าความหมกมุ่นของคินน์ที่เกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลง (mutability) ความเสื่อมสลาย (decay) และความไม่ประสานกัน (disharmony) เป็นส่วนหนึ่งที่แสดงถึงความวุ่นวายภายในจิตใจของคินน์เอง

ในการศึกษาบทสุภาษิตกรรม (collocy) ในบทประพันธ์ของ ซิดนีย์ เกรตัน เซกสเปียร์และคินน์ กอลลิंस (Collins, 1970 : 7743-A) พบว่าบทประพันธ์รักของคินน์หลายบท มีลักษณะเป็นแบบเห็นจริงเห็นจัง (dramatic) กับขบขัน (comic) ผสมผสานกันด้วยเหตุนี้จึงทำให้บทประพันธ์ของคินน์มีลักษณะอารมณ์ (mood) แบบเล่นลิ้น กระเซ้าเย้าแหย่ด้วยความตลกคะนอง นอกจากนี้คอลลิंसยังได้กล่าวดีกว่าโคลงบางโคลง เช่น The Sun Rising ประกอบด้วยการสร้างความขบขันบางสิ่งบางอย่างของสังคมด้วย นั่นคือสิ่งสำคัญๆ ที่มีอยู่ในโลกได้รับการตีค่าให้ค่อยลงไปและถูกขจัดออกไปจากห้วงความคิดของคู่รักผู้ถือว่าคนรักที่อยู่ด้วยกันเพียงสองคนเท่านั้นคือโลก ในขณะที่เดียวกันก็เป็นโลกที่ดีกว่าโลกภายนอกด้วย ความเล่นลิ้นอย่างตลกคะนองที่ปรากฏอยู่ในบทประพันธ์รักของคินน์นั้น แสดงออกถึงความสลับซับซ้อนของความรู้สึกและทัศนคติของมนุษย์ในด้านการยืนยันความคิดอย่างขบขันว่าโลกนี้ในที่สุดก็เป็นโลกที่ต่ำอยู่และชีวิตก็เต็มไปด้วยความสนุกสนานนั้นเอง

สตริงเกอร์ (Stringer, 1970: 4957-A) ได้ศึกษาพบว่าประมาณหนึ่งในสี่ของโคลงรักแต่ละโคลงของคัมภีร์ โคภาพพจน์ (Images) ข้อคิดทางจริยธรรม (Precept) และลักษณะต้นแบบ (Archetypes) มาจากพระคัมภีร์ไบเบิล ในโคลงเหล่านี้ คัมภีร์ใช้คำสอนเชิงโวหารเพื่ออธิบายถึงตำนานหรือนิทานปรัมปรา (Myth) ที่ก่อให้เกิดนาฏการแห่งความรัก (Drama of love) ขึ้น สตริงเกอร์กล่าวว่าลักษณะเช่นนี้รวมถึงผู้พลูในโคลง เทพเจ้าแห่งความรัก สาวกของเทพเจ้าแห่งความรัก นักบุญรัก กษัตริย์กษัตริย์ไป คนทรยศ เป็นต้น ที่คนคิดเกี่ยวกับความรักที่มีปรากฏอยู่ในโคลงเหล่านี้ มีตั้งแต่การเยาะเย้ยถากถาง (Cynicism) ไปจนถึงความคิดที่ว่าความรักเป็นการหลอมตัวสัมพันธ์กับสิ่งสมบูรณ์ หรือพระเจ้าเบื้องบน (Transcendent union)

บทที่สอง มนทัศน์เกี่ยวกับความรัก

ความรักคืออะไร

นับตั้งแต่อาระแรกที่เล้าโลมขึ้นมามองโลกวนกระทั่งวินาทีที่หลงคลมหายใจ มนุษย์เราต้องประสบกับสภาวะทางอารมณ์อย่างน้อยสองประการ คือความรักและความเกลียด แต่ความรักเป็นสิ่งที่ทุกคนแสวงหา ชีวิตของคนเราจะไม่เป็นชีวิตที่สมบูรณ์ได้ ถ้าหากไม่มีรสชาติแห่งความรักเป็นเครื่องปรุงแต่ง ชีวิตที่ปราศจากความรักจะเป็นชีวิตที่น่าเบื่อหน่าย แห่งแสงไร้ความร้อนรมย์และปราศจากชีวิตชีวา เฟลโต (Plato, ed. by Buchanan, 1950 : 153) นักปรัชญาเมธีชาวกรีก ได้กล่าวถึงชีวิตที่ปราศจากความรักไว้ว่า "ผู้ที่ไม่มีความรักเปรียบเสมือนหนึ่งเงินอยู่ในที่มืด"

ความรักเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อนและเป็นนามธรรมที่มีความสลับซับซ้อนจนยากที่จะอธิบายให้เข้าใจตรงกันได้ อย่างไรก็ตาม ความรักก็เป็นสิ่งที่ทุกคนรู้จักและใฝ่ฝันที่จะลองลิ้มรส เฟลโต (Plato, ed. by Buchanan, 1950:143-47) กล่าวว่าเมื่อก่อนนี้มนุษย์เพศชายและเพศหญิงอยู่ในร่างเดียวกัน ต่อมาเนื่องจากความมีพลังกำลังและความมักใหญ่ใฝ่สูงอยู่ในจิตใจ มนุษย์ได้ขาดรทพเข้าคู่อยู่กับทวยเทพ เพื่อบิดครองวิมานของเทพและกำหราบเทพเจ้าให้อยู่ภายใต้อำนาจของตน ซีอุส บิดาแห่งทวยเทพจึงตัดกำลังของมนุษย์ลง โดยแบ่งมนุษย์ออกเป็น 2 ส่วน คล้ายกับการแบ่งครึ่งผลแอปเปิ้ลที่จะใช้สำหรับคอง หรือคล้ายกับที่เราแบ่งไข่ (ต้ม) คายเส้นผม แต่ละส่วนของมนุษย์ที่แยกออกจากกัน ก็คือซีกหนึ่งของมนุษย์ และแต่ละซีกก็พยายามแสวงหาซีกคู่ของตนอยู่เสมอ ความปรารถนาและกำรแสวงหาส่วนที่สมบูรณ์ของมนุษย์เช่นนี้ เฟลโต เรียกว่า ความรัก

สิ่งที่นักปรัชญากรีกผู้นี้พยายามจะอธิบายก็คือว่าเมื่อก่อนนี้มนุษย์ทั้งสองเพศนั้นเคยอยู่รวมกันในร่างเดียวกัน ต่อมาธรรมชาติได้แยกมนุษย์ออกเป็นสองเพศ แต่ละเพศเมื่อถูกแยกออกจากกันแล้ว ก็มีความรู้สึกว่าคุณเองไม่มีความสมบูรณ์ จึงพยายามที่จะสร้างความสมบูรณ์ขึ้น โดยการร่วมสัมพันธ์กันของทั้งสองเพศนั่นเอง

ในนิทานเวตาล น.ม.ศ. (2513: 119) ได้ให้ความหมายของความรักไว้ว่า "เป็นของที่น่าพิศวงมาก เป็นแสงฉายมาจากฟ้า ฉายความสุขมายังแผ่นดินอันมืดและเต็มไปด้วยความมืดมิด เป็นมนต์ซึ่งทำให้เรารู้สึกถึงความมีชาติสูงกว่านี้ เป็นความสุขในขณะนี้ และเป็นทางให้คิดถึงสุขในเบื้องหน้า ทำให้ความรักกลับเป็นงาม ทำให้ความโง่เขลากลับเป็นความฉลาด ทำให้ความแก่เป็นความหนุ่ม ทำให้บาปเป็นบุญ ทำให้ความมืดมิดกลายเป็นความแจ่มใส ทำให้ใจแคบกลายเป็นใจกว้าง ความรักนี้เป็นอิสระอย่างเอก" จากทัศนะนี้จะเห็นได้ว่า ความรักเป็นสิ่งที่มีความสูงที่ทุกคนไม่ควรตีค่าต่ำ และเป็นสิ่งที่เราทุกคนสมควรที่จะช่วยกันสร้างขึ้นมา

เดส์คาร์ตส์ (Descartes ในเทียบ เกรกมธูกร, 2520: 19) นักปรัชญาชาวฝรั่งเศสถึงกับเตือนว่าอย่าได้ใช้คำว่าความรักอย่างพร่ำเพรื่อ เขาเห็นว่าการที่เราชอบใครคนหนึ่ง ยังไม่ควรจะใช้คำว่ารักเพราะยังมีอีกหลายขั้นกว่าจะถึงขั้นรัก เมื่อไรจะถึงขั้นที่เรียกว่ารักนั้นคงเทียบความรู้สึกของตัวเองเป็นหลัก ถ้าเราชอบคน ๆ หนึ่ง แต่เรายังชอบน้อยกว่าตัวเอง เรายินดีทำประโยชน์ให้เขา แต่ไม่ยอมเสียประโยชน์ของเรา ดังนั้นยังไม่เรียกว่าเรารักเขา เป็นแต่เพียงชอบพอซึ่งเป็นขั้นคนเท่านั้น แต่ถ้าเราชอบคน ๆ นั้นเท่ากับตัวของเราเอง เรายินดีทำประโยชน์ให้เขาเท่า ๆ กับทำให้ตัวเอง ก็ยังไม่ใช่ความรักเป็นแต่เพียงมิตรภาพสูงขึ้นมาอีกระดับหนึ่ง ถ้าเมื่อใดเราชอบใครคนหนึ่งยิ่งกว่าตัวเราเอง เรายินดีเสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อคน ๆ นั้น เรายินดีรับทุกข์เสียเองเพื่อความสุขของชีวิตของเขา เช่นนี้จึงจะเรียกว่า "รัก"

เซอร์ วอลเตอร์ ราเลห์ (Reeves, 1965) ก็ได้พยายามที่จะให้คำนิยามของความรักไว้ในโคลง A Description of Love ว่ามีความหมายหลายอย่าง คนอื่น ๆ อาจจะถือความรักเป็นน้ำพุและบ่อน้ำที่ความสุขและความทุกข์ปะปนอยู่หรืออาจจะเป็นระฆังที่ตีในงานศพซึ่งส่งเสียงกึกก้องไปทั่วทั้งสวรรค์หรือนรก หรืออาจจะเป็นเวลาในเดือนรับว่าคมซึ่งหนาวเย็นหรือเดือนพฤษภาคมซึ่งเป็นฤดูใบไม้ผลิ หรืออาจเป็นแสงแดดในสายฝนหรือเป็นเกมส์ที่ไม่มีผู้ใดชนะก็ได้ แต่สำหรับราเลห์แล้ว ความรักคือ

A thing that creeps, it cannot go,
A prize that passeth to and fro;
A thing for me, a thing for me,
The one that proves must find it so,
And this is love, sweet friend, I trow.

อย่างไรก็ตาม นิยามเกี่ยวกับความรักที่นำเอาใจก่อร่างหนึ่งได้แก่นิยาม
ของแอนดรูว์ มาร์เวล (1621 - 1678) ซึ่งกล่าวไว้ในโคลง The Definition of Love
(Ricks, 1972: 65-66) ว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับสิ่งที่เป็นไปได้อันเนื่องมาจากความสิ้นหวัง

'It was begotten by Despair/ Upon Impossibility' และความรักจะมีอุปสรรค
เพราะโชคชะตาไม่ยอมให้คนรักทั้งสองได้แสดงความใกล้ชิดกัน และแยกคนรักทั้งสองออก
จากกันไปคนละทิศละทางเช่นเดียวกับชีวิตโลก ทั้งนี้เพราะ

Their union would her ruin be,
And her Tyrannic pow'r depose.

แต่มาร์เวลบอกว่าคนรักที่อยู่ห่างไกลกันก็สามารถที่จะหลอมรวมกันได้เช่นเดียวกับการสร้าง
แผนที่โลกที่มีชีวิตโลกทั้งสองกระจุยอยู่ด้วยกัน (planisphere) ดังนั้นความรักสำหรับ
มาร์เวลก็คือ

Therefore the Love which us doth bind
But Fate so enviously tears,
Is the Conjunction of the Mind,
And Opposition of the Stars.

นักจิตวิทยาบางท่านมองเห็นความรักเป็นลักษณะทางอารมณ์ที่บุคคลหนึ่งมีต่ออีก
บุคคลหนึ่ง ดังที่ บอร์น และเอคสตรานด์ (Bourne and Ekstrand, 1973: 196)
ได้กล่าวว่า ความรักอาจเป็นอารมณ์ขั้นพื้นฐาน ที่เราแสดงต่อบุคคลอื่น เป็นการตอบสนอง
ทางอารมณ์ที่คงทนและแสดงออกมาทันทีทันใดด้วยอารมณ์ที่รุนแรง เมื่อมีบุคคลที่เรารักปรากฏ
ตัวอยู่ การตอบสนองในลักษณะเช่นนี้เชื่อว่ามีควมสลับซับซ้อนมาก และมีหลายรูปแบบ

ส่วนฟรอยด์ (Csm Books, 19๐9: 7) บิดานักจิตวิทยาวิเคราะห์เห็นว่า ความรักทุกชนิดเกิดขึ้นมาจากแรงขับทางเพศ ฟรอยด์มองความรักที่บุคคลมีต่อมิตรสหาย ครอบครัว และสิ่งที่เขามองว่าเป็นการแสดงออกของแรงกตัญญูทางเพศที่ถูกเก็บกดเอาไว้ ฟรอยด์ยังเชื่อว่าความรักที่บุคคลมีต่อคนอื่นและความรักที่ตนเองมีนั้นเขากำหนดไม่ได้ เพราะว่าบุคคลมีพลังของความรักอยู่อย่างจำกัด ฟรอยด์เชื่อว่ายิ่งบุคคลมีความรักตนเองมากเท่าไร ความรักที่จะมีเผื่อแผ่ไปสู่ผู้อื่นก็จะลดเหลือน้อยลงเท่านั้น

แต่อีริค ฟรอมม์ (Fromm, 1969: 17-22) มองเห็นความรักว่าเป็นการแสดงออกถึงความเอาใจใส่ (care) และความนับถือ (respect) ที่ไม่อาจแยกออกจากกันได้ระหว่างวัตถุภายนอกกับตัวของบุคคลเอง ฟรอมม์กล่าวว่า

ความรักที่มีวุฒิภาวะสูงคือการมีความสัมพันธ์ภายใต้การรักษา
ความซื่อสัตย์ (integrity) ความเป็นเอกภาพของตนเอง
ความรักเป็นพลังที่ต้นตอซึ่งมีอยู่ในตัวของมนุษย์ เป็นพลังอำนาจ
ที่ทำลายกำแพงที่ขวางกั้นมนุษย์คนหนึ่งให้ออกจากเพื่อนมนุษย์
ด้วยกันลง และเป็นพลังที่ทำให้มนุษย์คนหนึ่งมีความความไว้วางใจ
กับคนอื่น ความรักทำให้บุคคลเป็นตัวของตัวเอง ช่วยรักษา
ความซื่อสัตย์ของตัวเอง ความรักก็คือความใส่ใจอย่างเต็มที่
ต่อชีวิตและความเติบโตของสิ่งที่เรารัก

นี่คือฟรอมม์เห็นว่า เราไม่สามารถที่จะรักคนอื่นได้โดยที่เราไม่ได้รักตัวเอง
ความรักตามทัศนะของฟรอมม์ไม่ได้จำกัดแค่อุบัติเฉพาะเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายทางอารมณ์
เท่านั้น แต่เน้นในความสามารถที่จะรัก ความสามารถที่จะรักนี้ ฟรอมม์ถือว่ามีความสำคัญ
เช่นเดียวกับความสามารถของมนุษย์ในการได้เหตุผล และการที่คนจะเป็นคนที่แท้จริงได้
ก็ต่อเมื่อเขาได้ตระหนักถึงความสามารถต่าง ๆ เหล่านี้ของตนเองแล้วเท่านั้น (Csm
books, 1969: 7)

สรุปแล้วความรักก็หมายถึงความกตัญญู ความปรารถนาหรือความผูกพันทางใจ
(affection) ที่เรามีต่อบุคคลอื่น ซึ่งบุคคลนั้นเป็นบุคคลที่ทำให้เราแสดงความรัก
ความชื่นชม ความอ่อนโยน ความเห็นอกเห็นใจหรือความปรารถนาที่ออกมาจากใจ

องค์ประกอบของความรัก

ความรักมีหลายรูปแบบ แต่ละแบบก็มีองค์ประกอบแตกต่างกันออกไป ความรักของแม่ที่มีต่อลูกจะมีส่วนของการปกป้องกันภัยรวมอยู่เสมอ ความรักชนิดนี้เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการมีชีวิตรอดและการเติบโตของเด็กทารก (Maslow, 1959:7) ความรักแบบโรแมนติคก็จะมีส่วนของความตื่นเต้นทางกามารมณ์ปรากฏอยู่ และในความรักของลูกที่มีต่อพ่อก็มักจะมีลักษณะของความกลัวและความอ่อนน้อมเคลือบแฝงอยู่ อย่างไรก็ตาม ความรักไม่ว่าจะเป็นชนิดไหนจะมีองค์ประกอบรวมกันอยู่ 4 ประการคือ (Bourne and Ekstrand, 1973:173) ความดึงดูดใจ การทำคนให้คล้ายคลึงกับบุคคลที่ตนรัก การอุทิศตนและการสื่อความหมาย

บุคคลที่มีความรักจะถูกดึงดูดให้ไปสู่คนรัก ยามรักชายหนุ่มจะเกิดความต้องการที่จะอยู่ใกล้ชิดกับหญิงคนรัก นั่นคือชายหนุ่มถูกดึงดูดโดยหญิงสาว การดึงดูดนี้เป็นสิ่งที่ขาดเสียไม่ได้ในความรัก ดังที่ดูรันท์ (Durant, 1929: 150-151) กล่าวไว้ว่า "ไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับมนุษย์ที่จะแปลกประหลาดเท่ากับความรักของผู้ชายในการแสวงหาและติดตามผู้หญิง... ไม่มีอะไรในคานพฤติกรรมของมนุษย์ที่มีความยากขึ้นเท่ากับการที่ผู้ชายใช้สายตาลอบมองดูผู้หญิงในทุกชั่วขณะจิตของทุกวัน" นอกจากนี้คนที่รักกันจะพยายามทำตัวให้คล้ายกัน พยายามปรับตัวให้เข้ากันเพื่อว่าจะได้ไม่มีข้อขัดแย้งระหว่างบุคคลทั้งสอง การปรับตัวทั้งในก้นกบทัศนคติความเชื่อการประพฤติกฎปฏิบัติต่าง ๆ เช่นนี้เรียกว่าการแสดงแนวโน้มเข้ากัน ความรักเป็นสิ่งที่ปราศจากการเห็นแก่ตัว บุคคลจะอุทิศตนให้แก่ผู้รักของตน นั่นคือทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อความรัก แม้ว่าจะบางสิ่งบางอย่างที่เขากระทำลงไปนั้นบุคคลอื่นจะมองเห็นว่าน่าขบขันก็ตาม ประการสุดท้ายความรักจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการสื่อความรู้สึกต่อกันอาจจะเป็นการยืมนิด ขำเลียงหยอเย้าตลอดจนการจับมือถือแขน หรือการโอบอ้อมจะสารถเป็นต้น ส่วนฟรอมม์ (Fromm, 1969: 22) เห็นว่าองค์ประกอบพื้นฐานของความรักได้แก่ความเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน ความรับผิดชอบต่อกัน ความนับถือซึ่งกันและกัน และการมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องของคนและกัน

ประเภทของความรัก

มีผู้แบ่งความรักไว้ต่าง ๆ กัน (Smith, et. by Kenmore, 1962. 151-156) เช่น ฟิชีโน (Ficino) นักเขียนกลุ่มนีโอเพลโตนิสม์ ชาวอิตาลี ในสมัยศตวรรษที่ 16 ได้แบ่งความรักออกเป็น ก) ความรักที่คนรักยึดเอาความสวยงามทางจิตใจ (beauty of the soul) เป็นส่วระแต่เพียงอย่างเดียว โดยมุ่งที่จะแสวงหาความสมบูรณ์กับความงามแห่งพระเจ้า (Divine Beauty) ข) คนรักที่ยึดเอาร่างกายหรือเนื้อหนังมังสาเป็นส่วระ ความรักประเภทนี้เป็นความรักที่หยาบและมีลักษณะเบี่ยงสัคว์ และ ค) ความรักที่อยู่ (ตรงกลาง) ระหว่าง ก และ ข ก็คือคนที่ (พยายาม) รักทั้งร่างกายและจิตใจ ความรักในกลุ่มหลังนี้ ฟลอเรนไทน์ วาร์ชี (Florentine Varchi) ได้แบ่งย่อยออกเป็น 3 ชนิด และเมื่อรวมกับข้อ ก และข ของฟิชีโนแล้วจะได้ความรัก 5 ประเภทคือ Courteous หรือ virtuous Love เป็นความรักที่คนรักทั้งสองคนมีความผูกพันกันในด้านจิตใจมากกว่าทางกาย และความสัมพันธ์ทางกายก็อยู่ในลักษณะของการสัมผัสทางกายตามธรรมชาติและสัปรสพาทเท่านั้น อีกประเภทหนึ่งคือ human หรือ civil Love เป็นความรักที่คู่รักมุ่งความสัมพันธ์ทางจิตใจและทางกายเท่า ๆ กัน พร้อมทั้งมีความรู้สึกผูกพันทางจิตใจน้อยกว่าความรักแบบ virtuous Love ความรักประเภทสุดท้ายได้แก่ Plebeian หรือ vulgar Love ก็คือความรักในเนื้อหนังมังสามากกว่าจิตใจ

ส่วนผู้ที่เชื่อตามแนวคิดของอริสโตเติลนั้นได้แบ่งความรักออกเป็นสองประเภทใหญ่ๆ คือ ก) vulgar Love เป็นความรักที่มีจุดหมายปลายทางอยู่ที่ความพึงพอใจทางร่างกายเท่านั้น และ ข) honest Love ซึ่งเป็นความรัก ที่เหมาะสมของคนที่มีความจิตใจสูง นั่น คือ คนที่มีความจิตใจอ่อนโยนและมีคุณธรรม ไม่ว่าบุคคลนั้นจะมีชาติกำเนิดใดหรือฐานะทางเศรษฐกิจใดก็ตาม และเป็นความรักที่ไม่ได้เกิดขึ้นมาจากความปรารถนาหรือความใคร่ แต่เกิดจากการใช้เหตุผล

ความคิดของทั้งสองสำนักนี้มีลักษณะใกล้เคียงกัน กล่าวคือ คุณสมบัติของความรักแต่ละประเภทของทั้งสองสำนักนี้ มีลักษณะบางอย่างร่วมกันอยู่ เช่น vulgar Love นั้นถือเป็นความรักชั้นต่ำ และไม่มีความมั่นคงถาวร แม้ว่าในตอนแรก ๆ ความรักเช่นนี้จะให้ความเจริญหูเจริญตาแก่คน แต่เมื่อใดที่ครอบครองไปชั่วระยะเวลาหนึ่งแล้วความรักเช่นนี้จะ

กลายเป็นความขบะแหยงและความเกลียดมากกว่าความรัก นั่นคือเมื่อเกิดความรักขึ้นมา ก็แสงสว่าง และเมื่อสมอยากแล้วก็เปลี่ยนเป็นความเกลียดและขบะแหยง เป็นความรัก ที่ไม่มีความงดงามหรือความสยบตัวต่อกัน เพราะเกิดการฉกฉวยไปทันทีหลังจาก ที่ความรักได้รับการตอบสนองแล้ว ส่วนในความรักชั้นสูงหรือ Virtuous Love นั้น ความพึงพอใจของความงดงามทางร่างกายจะเพิ่มขึ้น ไม่ใช่เป็นการทำลายความรัก ถ้าหากความปรารถนาของผู้รักได้รับการตอบสนองอย่างเต็มที่เปี่ยมจากการมีความสัมพันธ์ กับผู้รักแล้ว ความปรารถนานั้นจะได้รับการควบคุมให้ลดน้อยลง แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า ความรักอันสนิทชิดเชื้อ (cordial love) จะจางหายไปด้วย ตรงกันข้ามการมีความสัมพันธ์กันจะเป็นทางช่วยกระชับความรักให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

ความรักชั้นสูงของมนุษย์ ถือว่าเป็นการรวมจิตใจของคนที่รักทั้งสองคนให้กลายเป็น ความสัมพันธ์ที่สมบูรณ์ (perfect union) และทำให้จิตใจมีเอกภาพ ความรัก ชนิดนี้เป็นความต้องการที่จะหลอมรวมตนเองให้เข้ากับสิ่งที่ถือว่าดีงาม ซึ่งสิ่งนั้นก็ถือจิต วิญญาณ (soul) ของคนรักนั่นเอง คนรักที่ห่อหุ้มอยู่ในห้วงรักอันสมบูรณ์นั้นจะสูญเสีย เอกลักษณะของตนไป เพราะได้หลอมรวมตัวกันกลายเป็นเอกลักษณะอันใหม่ที่มีใจทั้งเพศชาย หรือเพศหญิง แต่จะมีลักษณะ (คล้ายกับสัตว์กระต่าย) ที่มีทั้งสองเพศรวมอยู่ในร่างเดียวกัน พุทสน์ ๆ ก็คือว่าจิตใจของคนรักจะหลอมหลอมตัวกันเป็นหนึ่ง แต่สติอยู่สองร่าง (one soul in two bodies) นั่นเอง ภาวะการหลอมตัวอย่างสมบูรณ์นี้อาจเกิดขึ้นใน ภาวะปกติได้ และคนที่มีความสมบูรณ์ในรักก็อาจจะอยู่แยกออกจากกันเป็นคนละภาค ได้เช่นกัน ความรักเช่นนี้จำเป็นที่จะต้องเกิดอยู่ในภาวะหนึ่งที่ว่า Ecstasy ที่ เกิดจากการเพ่งพิศความรัก ภาวะ Ecstasy นี้เกิดขึ้นเมื่อใช้สายตามองดูหน้าและ ดวงตาของบุคคลที่เรารัก เมื่อเกิดความรู้สึกอย่างสุดขีดแล้ว บุคคลจะอยู่ในภาวะคล้าย ภวังค์หรือทรงเงิบ เรื่อกันว่าในขณะนั้นจิตใจของมนุษย์ไม่ได้อยู่กับเนื้อกับตัว แต่จิตใจจะออก จากร่างเดิมมาประสานกันภายนอก พร้อมกับเพ่งพิศสิ่งที่ตนรักและปรารถนา กวญเหวือน บุคคลที่ตกอยู่ในภาวะการ Ecstasy จึงไม่มีความใส่ใจ หรือความทรงจำเกี่ยวกับ ตนเอง หรือแสดงพฤติกรรมใด ๆ เพื่อผลประโยชน์ของตน ไปว่ากากระทำนั้น ๆ จะเป็นไปตามธรรมชาติ ตามสัญสรีรสัมผัส แรงกระตุ้น หรือสิ่งที่มีเหตุผล บุคคลจะไม่มี

ความเป็นตัวของตัวเอง ตัวของเขาในยามนั้นเป็นของผู้ที่เขารักและความเพ่งพิศทำให้
ตัวเขาคอยอยู่ในภาวะการณนั้นนั่นเอง ดังนั้นความรักแบบ *Virtuous Love* จึงเป็น
ความรักชั้นสูง คนรักประเภทนี้รูวว่าการรักจะยกระดับจิตใจให้สูงขึ้นได้ คาปเตตุ้ ขาจึง
แสวงหาภาวะเงื่อนไขดังกล่าว เพื่อที่จะทำให้ตนเองมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นในการหลอหลอม
ตนเองกับจิตใจของคู่รักของตน ทั้งนี้เพราะว่าคนรักมีความต้องการที่จะเป็นส่วนหนึ่งของ
สิ่งที่ตนเองขาดไปและสิ่งที่ขาดไปนั้นก็เชื่อว่ามิได้อยู่ในตัวคนรักของตนเอง

ตามความคิดของพวกนีโอเพลโทนิสต์ เชื่อว่าความรักมีระดับเป็นชั้น ๆ บุคคล
สามารถที่จะไต่เต้าขึ้นไถ่ความรักตั้งแต่ชั้นที่ต่ำที่สุดไปสู่ความรักชั้นที่สูงที่สุดได้ และแต่ละชั้น
ก็แสวงหาความสัมพันธ์ที่เหมาะสมในชั้นนั้น ๆ กับสิ่งอื่นเป็นที่รักซึ่งก็คือคนรักนั่นเอง ความสุข
ใจในความงามทางร่างกายของคนรักของตน อาจนำไปสู่ความเพ่งพิศความงามที่แท้จริง
ของหญิงคนรักหรือจิตใจของหญิงสาวนั่นเอง และสิ่งนี้จะนำไปสู่ภาพทัศน์แบบ *Ecstatic
Vision* ของความงามอมตะ (*eternal beauty*) ต่อไป ความรักในแต่ละชั้นก็
จะเป็นบันไดสำหรับก้าวแสวงหาความรักที่อยู่สูงขึ้นไป เมื่อขึ้นไปถึงแล้วก็จะสลัดความรัก
ในบันไดขั้นต่ำทิ้งไปเสีย ความรักในร่างกายเป็นความรักชั้นที่ต่ำที่สุด พวกสัตว์เดียรฉาน
และพวก *Vulgar* เท่านั้นที่ไปเอาความเขี้ยวกร้าวราญสู้จับไปถือได้ แต่อย่างไรก็ตาม
ความรักในร่างกายก็ยังเป็นสิ่งจำเป็นอยู่ เพราะว่าความงามในทางกายภาพเป็นสิ่งที่สะท้อน
ให้เห็นถึงความงามในจิตใจในลักษณะใกล้เคียงหนึ่ง ที่ตะบึงกล่าวนั้นค่อนข้างจะมีอิทธิพล
อยู่บ้างในอิตาลีในช่วงยุคของเพทราก ตัวเพทรากเองถึงแม้ว่าจะมีความเชื่อคล้อยตาม
ลัทธินีโอเพลโทนิสต์แต่ยังไม่วายที่จะยอมรับว่า "กบ เราไม่ได้รักเพียงแต่จิตใจแต่อย่างเดียว"
และในสมัยต่อมา ก็เชื่อกันว่าการหลอมรวมตัวของจิตใจจะเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าหากว่ากายไม่มี
ความผูกพันหรือสัมพันธ์กัน

สรุปแล้ว ความรักมีหลายประเภทตามแต่จะแบ่งออกไป แต่ที่สำคัญมีอยู่ 2
ประเภทใหญ่ ๆ คือ ความรักที่มีคุณธรรม หรือ *Virtuous Love* ซึ่งเป็นความรักที่มุ่ง
แสวงหาความสมบูรณ์โดยการมีความสัมพันธ์ทางจิตใจกับคู่รักเป็นความรักที่มีความคงทนถาวร
มีความผูกพันกันอย่างลึกซึ้งและไม่เห็นแก่ตัว ความรักอีกประเภทหนึ่งเป็นความรักชั้นต่ำที่
มุ่งแสวงหาความสำราญหรือการตอบสนองความใคร่ด้วยการมีความสัมพันธ์ทางกายกับคนรัก

เป็นความรักที่ไม่ยั่งยืนจริง แปรเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ ความรักเช่นนี้เรียกว่า vulgar หรือ Unvirtuous Love อย่างไรก็ตามในความรักทั้งสองชนิดนี้ก็อาจสามารถแบ่งย่อยออกไปได้อีกตามลำดับความเข้มข้นของ virtue หรือ Vulgarly ของความรักนั้น

ความรักในบทกวีนิพนธ์

บทกวีนิพนธ์ส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่ว้าควยประสบการณ์ในชีวิตประจำวันหรือประสบการณ์ชีวิตที่มีลักษณะเป็นของสากล ดังนั้นจึงไม่เป็นการแปลกประหลาดอันใดที่จะกล่าวว่า บทกวีนิพนธ์ คือ ประสบการณ์จำลองของชีวิต เพราะว่าในบทประพันธ์ชนิดนี้จะเกี่ยวข้องกับความรัก ความกลัว ความทุกข์ และความสุข ตลอดจนความสับสนและไม่สับสนของชีวิตมนุษย์ บทกวีนิพนธ์จะเป็นแหล่งหลอมรวมอารมณ์ทุกอย่างของมนุษย์ เขาคอยกันถึงที่เกรียสสัน (Grierson, 1962: xiii) กล่าวไว้ว่า "บทกวีนิพนธ์ เป็นสิ่งแรกและสิ่งสุดท้ายในบรรดาความรู้ทั้งหลายทั้งปวง... เป็นสิ่งอมตะเฉกเช่นจิตใจของมนุษย์ เป็นสิ่งที่ว้าควยประสบการณ์ง่าย ๆ ของชีวิตในค่านที่เกี่ยวกับความทุกข์โศก ความสนุกสำราญ ความรักและการสงคราม สันติภาพของประเทศ ตลอดจนความอึกทึกกึกกโครมของชีวิตในหัวเมือง..."

ในกานความรัก กวีได้ใช้เวลาและกำลังงานของตนประพันธ์งานที่ว้าควยเรื่องนี้มานานตั้งแต่ศตวรรษที่ 13 (Smith, ed. by Frank Kermode, 1969: 182) ตั้งแต่ต้นมางานประเภท Songs และ Sonnets ก็จว้าควยการวิเคราะห์ทากายภาพของความรักเป็นส่วนใหญ่ เช่นงาน Nuova ของ Dante เป็นคน แต่งงานที่มีอิทธิพลต่อ Lyric Poetry ของวรรณคดียุโรปเห็นจะได้แก่งาน Canzoniere ของเพตราค ซึ่งประกอบควย Sonnets และ madrigals กับ Canzoni ถึง 380 ชิ้น เป็นงานที่ตัวกวีได้ศกัตัวเองเขียนขึ้นเพื่อหญิงสาวคนหนึ่งชื่อ ลอรา (Laura) เป็นเวลาถึง 47 ปี ต่อมาในศตวรรษที่ 16 ก็ได้มีการพัฒนา Sonnet Sequence เกี่ยวกับความรักตามอย่างของเพตราคขึ้น และยุคเรเนซองซ์หรือยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการค่านกวีนิพนธ์ของอังกฤษได้พุ่งขึ้นสู่จุดสูงสุดในปี 1557 ในเมื่อมีการตีพิมพ์ผลงานรวมบทประพันธ์รักขึ้น โดยได้เรียกหนังสือเล่มนั้นว่า "Sonnes and Sonettes"

เนื้อหาสาระเกี่ยวกับความรักที่ถวิลวามากล่าว เป็นแก่นสำคัญของบทประพันธ์นี้อยู่มากมายหลายอย่าง บ่งประพันธ์ lyrics ในสมัยต้นศตวรรษที่ 17 ยังคงใช้แนววิถีแบบกวีในสมัยเรอเนซอง (wealthierly, 1943: 319) เช่น วิทยุมุมที่ผ่านพ้นไปอย่างวิเศษกับความรักและความขมขื่นอันเนื่องมาจากความรัก ความเหงาอาครุในยามที่ต้องจากกัน ความเจ็บปวดจากการรบกวนสัมพันธ์กับรัก และการได้สัญญาความสงบจากที่ถวิลสลายไปในกาลต่อมา เป็นต้น บทประพันธ์รักในสมัยปัจจุบันก็มีแนวอีกไม่ต่างไปจากของเก่ามากนัก เพียงแต่ภาษาที่ใช้มีลักษณะแตกต่างออกไปเท่านั้น ตัวอย่างของแนวความคลั่งเกี่ยวกับความรักที่พบบ่อย ๆ ในบทกวีนิพนธ์ได้แก่ ความรักแบบเพลโต ความสมหวังและไปสมหวังในความรัก ความหลายใจของหญิงคนรักและความอาครุในยามต้องพลัดพรากจากกัน

ความรักแบบเพลโต

เป็นความรักที่เพลโตได้เสนอไว้ในหนังสือซิมโพเซียม ความรักชนิดนี้เป็นความรักขั้นสูงเพราะกล่าวถึงความสัมพันธ์ทางจิตใจระหว่างบุคคล เป็นมิตรภาพระหว่างชายกับหญิงที่ปราศจากกามารมณ์หรือความใคร่เข้าไปเกี่ยวข้อง ในตอนหนึ่งของหนังสือซิมโพเซียม เพลโตกล่าวถึงความรักว่าเป็นตัวสื่อกลาง (mediator) ระหว่างพระเจ้าและมนุษย์ ความรักเป็นบุตรของความขาดแคลน (want) และความมั่งคั่ง (plenty) เป็นความใฝ่ฝัน (aspiration) ของสิ่งที่ไปสมบูรณ์ไปสู่สิ่งที่สมบูรณ์ เพลโตเชื่อว่า จุดมุ่งหมายปลายทางของความรัก ก็คือการมีสัมพันธ์กับความงามอันสมบูรณ์ และความเป็นอมตะ โดยที่เพลโต (Plato, ed. by Buchanan, 1950:153) ได้กล่าวไว้ว่า "...ความรักคือการไถ่ครอบครองสิ่งที่ตั้งตามอยู่ตราบนานวันรันคร มนุษย์ทุกคนปรารถนาที่จะไถ่ครอบครองเป็นเจ้าของความเป็นอมตะพร้อมกับความงาม นั่นคือเหตุผลว่าทำไมความรักจึงเป็นสิ่งอมตะ"

ความทัศนะของเพลโต คนที่มีความรักคือบุคคลที่มีปัญญาใช้เหตุผล ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่พระเจ้าเป็นเจ้าทรงไถ่ประทานให้แก่ว มนุษย์ เพลโตเชื่อว่าปัญญาการใช้เหตุผลเป็นสิ่งที่ดีทั้งในตัวของมันเองและที่ทั้งในแหล่งที่มา และ"เมื่อบุคคลใดมีความพิศวงทความงามด้วยสติปัญญาการใช้เหตุผลแล้ว เราเรียกบุคคลนั้นว่าคนรัก(lover)" (Plato, ed. by Allen, 1966: 224) ทั้งนี้เพราะว่าบุคคลนั้นมองเห็นความดีในโลกกายภาพนั้นแล้ว

ทำให้เขาหยั่งทราบถึงความถึงงามที่แท้จริงได้ ทำให้ตนเองเฉลียวฉลาดและมีความรักใน
ชั้นสูงขึ้น และเมื่อมีความรักอยู่ในชั้นสูงแล้วก็จะสลัดความรักชั้นต่ำทิ้งไปเสีย เฟลโตยัง
ได้กล่าวถึงความรักต่อไปอีกว่า "...ความรักทุกรูปแบบมีความมุ่งหวังว่าคนรักของตนควร
จะมีลักษณะธรรมชาติคล้ายคลึงกับพระเจ้าของตน เมื่อคนชนะใจคนรักแล้ว ตนก็จะพาคนรัก
ของตนเดินเข้าสู่เส้นทางของพระเจ้าที่ตนนับถืออยู่ พร้อมทั้งแสดงตนให้คล้ายกับพระเจ้า
ให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจนสร้างวินัยให้แก่คนรัก ในการกระทำเช่นนี้ไม่มีการอิฉาวิษยา
หรือความปรารถนาที่จะให้คนรักของตนเคื้อครอบ การกระทำทุกอย่างของคนก็เพื่อมุ่งให้
คนรักมีความคล้ายคลึงกับตนเอง และมีความคล้ายคลึงกับพระเจ้าที่ตนทั้งสองบูชาอยู่"

(Plato, ed. by Allen, 1966: 277)

สรุปแล้ว ความรักแบบเฟลโตเป็นความรักอันบริสุทธิ์และสูงส่ง เป็นความรัก
ที่มีความพอเพียงในตนเอง ไม่จำเป็นต้องมีคัมหารากะมาเจือปน ความรักชนิดนี้ คาทรีล
ยิบราน (Gibran, 1955: 13) ปรึษาเมชีชาวเลบานอนได้กล่าวบรรยายไว้อย่างสั้นๆ ว่า

Love gives naught but itself and takes naught but from itself.
Love possesses not nor would be possessed;
For love is sufficient unto love.
When you love you should not say, "God is in my heart,"
but rather, "I am in the heart of God."
And think not you can direct the course of love, for love
if it finds you worthy, directs your course.
Love has no other desire but to fulfill itself.

- The Prophet

ในชีวิตจริง ความรักแบบเฟลโตเป็นไปได้ยาก ส่วนใหญ่ถ้าจะมีก็คงเป็นความรัก
ที่ไม่สมบูรณ์ คือไม่ได้แต่งงานอยู่ด้วยกัน แต่มีความผูกพันทางใจ ถ้าเมื่ออยู่ในแง่แล้วจะเห็นว่า
ความรักแบบเฟลโตเป็นความรักที่เขาถึงได้ยากหรือเขาถึงไม่ได้เสียเลยก็มี ถ้าจะกล่าวว่า
ความรักแบบเฟลโตคือความรักที่ไม่สมหวังในชีวิตจริงก็คงไม่ผิดนัก อย่างไรก็ตามในวรรณคดี
ความรักประเภทนี้เป็นไปได้เสมอและยังได้รับการยกย่องสูง ส่วนใหญ่ก็จะบรรยายความรัก

ของคนอย่างเกินจริงว่าความรักของคนนั้นมีความยั่งยืนนานนับกัลป์เช่นในโคลงนิราศ
บทหนึ่งว่า (พ.ณ. ประมวลมารค:2513:71)

ทราบขุนศิริชน	ขาดสลาย แลแม่
รักหายทราบหาย	หาฟ้า
สุริยจันทร์ขจาย	จากโลก ไปฤา
ไฟแลนกลางสี่หลา	หอบกลางอาลัย

จากโคลงข้างบนนี้ นายวินทร์ ธิเบศร์กล่าวว่า ตัวเขาจะรักจดหญิงของเขา
แม้ว่าขุนเขาทั้งมวลจะพังพินาศลง หรือดาวรศทั้งหกชั้น ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์จะไม่มี
อยู่แล้วก็ตามหรือแม้ว่าไฟมรลัยกัลป์จะล้างโลกไปแล้ว ตัวเขายังมีความรักต่อนางอยู่
อย่างไม่เสื่อมคลาย ใน Sonnet 116 เซกสเปียร์ได้กล่าวถึงความรักอันเป็นอมตะ
ไว้ว่า

Let me not to the marriage of true mindes
Admit impediments, love is not love
Which alters when it alteration findes,
Or bends with the remover to remove.
O no, it is an ever fixed mark
That lookes on tempests and is never shaken;
It is the star to every wand'ring barke,
Whose worths unknown, although his height be taken.
Love's not Times foole, though rosie lips and cheekes
Within his lending sickles compass come,
Love alters not with his breefe houres and weekes,
But beares it out even to the edge of doome:
If this be error and upon me proved,
I never writ, nor no man ever loved.

-Shakespeare (Hayward, 1970:63-64)

ตัวอย่างข้างบนนี้เป็นตัวอย่างความรักอมตะที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่าง ชาย กับหญิง ในวรรณคดีความรักแบบเพลโตไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะความรักระหว่างเพศต่างกัน เท่านั้นแต่ยังขยายไปสู่ความรักในระหว่างเพศเดียวกัน หรือที่เรียกว่ามิตรภาพนั่นเอง ตัวอย่างเช่น Sonnets ตั้งแต่หมายเลข 1 - 75 ของเชกสเปียร์เป็นต้น

ทั้งโลกกล่าวมาแล้วในตอนต้นว่าความรักแบบเพลโตมุ่งความสัมพันธ์ทางด้าน จิตใจเป็นประการสำคัญ โดยเฉพาะมุ่งเข้าสู่ความงามชั่วนี้รัศมีในจิตใจของคนรัก แต่ การที่จะเข้าถึงสิ่งนั้นได้ พวกนีโอเพลโตนิสม์ให้ความสำคัญต่อความงามทางร่างกาย พวกเขาเชื่อว่าความงามทางกายที่มองเห็นเป็นเครื่องซึ่งแสดงออกถึงความงามทางจิตใจ หรือกล่าวสั้น ๆ ว่าความงามคือส่วนหนึ่งของความดีนั่นเอง ด้วยเหตุนี้เราจะเห็นว่าใน บทกวีนิพนธ์จะมีการกล่าวถึงของความงามของหญิงคนรักหรือบุตรสนิธิไว้อย่างเลิศจลย ในการบรรยายมีการใช้ภาษาที่หรูและสร้างบรรยากาศตลอดจนภาพพจน์อันเพื่อเน้นอย่าง อุดมคติ เป็นการกล่าวเกินจริงอยู่เสมอ เช่นโคลงของ ซอมัส แกรวี (1594/5-1640) (Doren, 1954: 3) บทหนึ่งว่า

Ask me no more, where Jove bestows,
When June is past, the fading rose;
For in your Beauties orient deep
These flowers, as in their causes, sleep.

Ask me no more whither do stray
The golden atoms of the day;
For, in pure love, heaven did prepare
Those powders to enrich your hair.

Ask me no more whither doth haste
The nightingale, when May is past;
For in your sweet dividing throat
She winters, and keeps warm her note.

Ask me no more where those stars light
That downward fall in lead of night,
For in your eyes they sit, and there
Fixed become, as in their sphere.

Ask me no more if east or west
The Phoenix builds her spicy nest;
For unto you at last she flies, S
And in your fragrant bosom dies.

-Song: Ask Me No More

โคลงบทข้างบนนี้ แคว้นกล่าวว่าความงามทั้งหมดที่มีอยู่ในโลกนี้รวมกัน มีอยู่ที่หญิงคนรักของท่านนั้น ไม่ว่าความงามนั้นจะเป็นความงามแห่งอวัยวะของแสงเงินแสงทองหรือดวงการาน้อยใหญ่ทั้งหลาย ตลอดจนความสดชื่นของกุหลาบและความไพเราะของนกในคิงดอม ต่างก็ไปรวมอยู่ที่หญิงคนรักของกวีทั้งสิ้น การบรรยายความงามของหญิงคนรักมีปรากฏอยู่ในบทกวีนิพนธ์ของกวีหลายท่านเช่นในโคลง *She Walks in Beauty* ของยอร์ช กอร์ดอน ลอร์ด ไบรอน (1768-1824) ก็เป็นการชมความงามของหญิงคนรักของกวีเช่นเดียวกัน

การแสดงออกถึงความรัก ความเปรมปรีดิ์ต่อใครคนหนึ่ง กวีอาจแสดงออกมาได้โดยการแต่งบทกวีนิพนธ์ยกย่องความงามของบุคคลนั้น เพื่อเน้นย้ำถึงความงามชั่วนี้รับคของบุคคลที่กวีนับถือ กวีจึงมักใช้คำพูดที่เล็ดลอดออกมาจากจิตที่มีความจริงใจ แต่ที่จริงแล้วกวีมิได้แค่แสดงประการใด ตรงกันข้ามเป็นการเปิดใจให้โลกได้ประจักษ์ถึงความเคารพนับถือหรือความรักที่คนมีต่อบุคคลผู้นั้นจริง ยกย่องว่าความงามของคนที่ตนกล่าวถึงนั้นว่าเป็นสิ่งที่ไปตาย แม้ว่าตัวกวีเองหรือบุคคลที่กวียกย่องนั้นจะหาชีวิตไปไม่ได้แล้วก็ตาม เซกสเปียร์ดูเหมือนจะเป็นกวีที่มีความชำนาญในการประพันธ์แนวกิตติ์ท่านลงนี้ เพราะใน *Sonnet Sequence* ของเซกสเปียร์ มีโคลงที่กล่าวถึงการยกย่องความงามอมตะของบุคคลนิรนามผู้หนึ่งที่เซกสเปียร์ให้ความนับถืออยู่หลายสิบอัน

ความหลายใจของคนรัก

ในชีวิตของความรัก คงจะไม่มีความเจ็บปวดร้าวใจและความเสียใจอันใด
มากเกินกว่าการที่คนรักทรยศหักหลังตน โดยแบ่งปันใจไปให้คนอื่น และมองเห็นความรัก
เป็นของเล่นเมื่อเล่ห์เหลี่ยมอันฉ้อฉลได้จก ปลอญให้อีกคนหนึ่งที่มีความรักจริงต้องเสียใจและ
ทุกข์ทรมาน ในวรรณคดี แนวคิดเกี่ยวกับความหลายใจนี้ มักจะเป็นการตัดพ้อหรือโอคศราญ
ถึงความรักที่ของความรักที่ถูกหักเหจาก บางครั้งเหลือผู้เคราะห์ร้ายอาจจะเป็นตัววี
เลงหรือบางทีก็แม้แต่เพียงผู้ถูกทอดความซอกซำใจและความสิ้นหวังที่บุคคลอื่นได้ประสบมา
และส่วนใหญ่มักจะกล่าวถึงความแปรเปลี่ยนใจของสตรีเพศมากกว่า

หญิงสาวจะเป็นคนใจง่ายและหลายใจก็ต่อเมื่อหลอนมองเห็นความรักมีค่าที่
ชอบเปลี่ยนคู่ครองหรือรักบ่อย ๆ โดยหาความรักและความซื่อสัตย์อันแท้จริงให้แก่ชายใดไม่
ในบทกวีนิพนธ์แนวคิดประเภทนี้ อาจจะเริ่มจากความสุญไปสู่ความทุกข์ระทมอันเกิดจาก
การที่ต้องสูญเสียความสุขที่เคยมีอยู่ไปอย่างกะทันหันก็ได้ ถ้าหากว่าบุคคลทั้งสองนั้นเคยรัก
และเคยใช้ชีวิตร่วมกันอย่างผูกพันมาก่อน หรือบางทีก็อาจจะบ่นเพ้อรำพันเกี่ยวกับความ
ไม่จริงใจของผู้หญิงตั้งแต่เริ่มเรื่องในบทกวีนิพนธ์ของตนเลยก็ได้ ตัวอย่างเช่นบทประพันธ์
ของไวแอตต์(Wyatt) จะเต็มไปด้วยแนวคิดว่าความหลายใจของผู้หญิง ความสุข
อันเกิดจากความรักไม่เคยย่างกรายเข้าสู่ในบทกวีนิพนธ์ของกวีผู้นี้เลย เว้นเสียแต่ว่าความสุข
นั้นจะแปรสภาพไปสู่ความขมขื่น ทั้งนี้เพราะว่าความสุขของไวแอตต์ไม่ได้เป็นความสุขที่เกิดขึ้น
ในปัจจุบัน แต่เป็นสวรรค์ที่ไกลหลุดลอยจากอุ้งมือไปแล้ว หรือไม่ก็เป็นความสุขในห้วงฝัน
ที่ไม่อาจเป็นจริงได้(Baldi, 1961: 17) ในบทประพันธ์ They Flee From Me
ไวแอตต์ได้ตัดพ้อรำพันถึงความหลายใจของผู้หญิงโดยที่เขาได้เปรียบผู้หญิงหลายใจอย่าง
กับกวางที่ลืมเจ้าของว่า

They flee from me that sometime did me seek
With naked foot stalking in my chamber.
I have seen them gentle, tame, and meek
That now are wild and do not remember.

ครั้งหนึ่งกวางเคยเข้ามาคลุกคลีกับกวี่อย่างสนิทสนม โดยเข้ามากินขนมปังจากมือของกวี่เอง แต่เดี๋ยวนี้กวางตัวนี้กลับวิ่งหนีเมื่อเห็นตัวกวี่ ซึ่งก็เปรียบได้กับหญิงคนรักของเขาซึ่งครั้งหนึ่งเคยยอมให้ไวแอ้ทเล้าโลมอย่างมีความสุข แต่ต่อมาหล่อนก็ทิ้งจากเพื่อไปสู่อกนอกของชายคนใหม่ ทำให้ตัวกวี่ต้องชอกช้ำใจอยู่เดี๋ยวเดียว ซึ่งในตอนท้ายกวี่ได้กล่าวอย่างเคียดแค้นว่า But since that I so kindly am served, / I fain would know what she hath deserved.

ความรักที่สมหวังและรักที่ไม่สมหวัง

ความรักทั้งสองนี้เป็นของคู่กัน เมื่อชายหนุ่มหลงรักหญิงสาวและหล่อนตอบสนองด้วยการยอมรับความรักของชายหนุ่ม ชายหนุ่มก็ย่อมมีความยินดีและมีความสุขใจ สภาพทางอารมณ์ที่เกิดจากความสมหวังในความรักเช่นนี้ได้คลี่คลายใจให้กวี่ได้แสดงความรู้สึกที่เป็นของสากลนี้ออกมาสู่ผู้อ่านและทำให้ผู้อ่านได้มีอารมณ์ร่วมกับตน ความรักประเภทนี้บางทีก็เรียกว่าเป็น Perfect Love หรือ Mutual Love ความสุขที่กล่าวมานี้จะเป็นความสุขที่มีกามารมณ์อยู่ด้วยไม่เหมือนกับความรักแบบเพเลโท เป็นความรักระดับโลกียะ (mundane love) ในทางตรงกันข้ามถ้าหากหญิงสาวไม่รักตอบ แนนอนชายหนุ่มย่อมมีความเสียใจและหมกมุ่นใจ สภาพทางอารมณ์ที่เกิดจากความอกหักเช่นนี้ได้มีการนำเอามาใช้เป็นแนวคิดสำคัญในบทประพันธ์ของทุกชาติทุกภาษา กวีอังกฤษหลายคนได้เขียนบทประพันธ์ที่มีแนวคิดเช่นนี้ โดยเฉพาะไวแอ้ท เนื่องจากไวแอ้ทมีชีวิตรักที่ลุ่ม ๆ ดอน ๆ บทกวีนี้พนธ์ของเขาจึงแสดงออกถึงสภาพทางอารมณ์ที่ไม่ได้รับการตอบสนองด้านความรัก และบทร้องก็มีทางเสียงเศร้า ๆ ตัวอย่างบทประพันธ์ชิ้นหนึ่งของไวแอ้ทที่กล่าวถึงความไม่สมหวังในความรักดังนี้

You that in love find luck and abundance
And live in lust and joyful jollity,
Arise, for shame! Do away your sluggard!
Arise, I say, do May some observance!

Let me in bed lie dreaming in mischance;
Let ~~me remember~~ the haps most unhappy
That betid in May most commonly,
~~As one~~ whom love list little to advance.
Sepham said true that my nativity
Mischanced was with the ruler of May;
Be guessed, I prove, of that the verity.
In May my wealth and eke my life, I say,
Have stoud so oft in such perplexity:
Rejoice! Let me dream of your felicity.

-Thomas Wyatt

~ โคงข้างบนนี้ไว้อธิษฐานคนที่มีความรักและดูว่าคนที่มีความรักแล้วไม่ค่อย
เอาใจใส่ต่อความรัก ส่วนตัวเขาเองโชคร้ายที่ไม่มีความรัก นอกจากในความฝันเท่านั้น
บทประพันธ์ชิ้นหนึ่งของชาลส์ เดกเคอร์ (Charles Dekker, 1562-1601) ได้กล่าว
ถึงความไม่สมบูรณ์แบบในความรักไว้อย่างคนสิ้นหวังดังนี้

Love is a sickness full of woes,
All remedies refusing;
A plant that with most cutting grows,
Most barren with best using.
Why so?
More we enjoy it, more it dies,
If not enjoyed, it sighing cries,
Heigh ho!
Love is a torment of the wind,
A tempest everlasting;
And Jove hath made it of a kind
Not well, nor full, nor fasting.

Why so?

More we enjoy it, more it dies;

If not enjoyed, it sighing cries,

Heigh ho!

- Love Is a Sickness

บางครั้งความผิดหวังในความรักก็อาจทำให้หัวใจเขียนบทประพันธ์ที่มีทัศนคติเชิงนี้เสียดความรักหรือคนคนรัก อาจเสี่ยงที่แสดงออกมาดูคล้ายกับว่าผู้คนที่ปรากฏอยู่ในโคลงมีชีวิตที่อยู่ในห้วงของความทุกข์ แลพยายามทำจิตใจให้สบาย บทประพันธ์ของคริสตินา รอสเซตตี (1830-94) ชื่อ "Song" ซึ่งพยายามชี้ให้คนรักเห็นว่า ความตายเป็นสิ่งธรรมดาและไม่ควรบังคับจิตใจให้ผูกพันกับมันมากนักเช่น

When I am dead, my dearest,

Sing no sad songs for me;

Plant thou no roses at my head,

Nor shady cypress tree.

Be the green grass above me

With showers and dew drops wet;

And if thou wilt, remember,

And if thou wilt, forget.

I shall not see the shadows,

I shall not feel the rain;

I shall not hear the nightingale

Sing on as if in pain.

And dreaming through the twilight

That doth not rise nor set,

Haply I may remember,

And haply may forget.

-Christina Rossetti

สำหรับแนวคิดของเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสมหวังในความรักหรือ Reciprocal Love
ซึ่งเป็นความรักที่คนรักได้มอบความอบอุ่น ความเอาใจใส่ ความอ่อนโยน
และความเห็นอกเห็นใจจากคนรักนั้นปรากฏอยู่ในกวีนิพนธ์ของกวีหลายท่านเช่นในบทประพันธ์
ชื่อ My True Love Hath My Heart ของเซอร์ ฟิลิป ซิตินีย์ (1554-1586) ซึ่ง
ได้กล่าวถึงความรักไว้ว่า

My true love hath my heart and I have his,
My just exchange for another given!
I hold his dear and mine he cannot miss;
There never was a better bargain driven!
My true love hath my hearth and I have his.
My heart in me keeps him and he in me;
My heart in him his thoughts and senses
He loves my heart for once it was his own,
I cherish his because in me it abides:
My true love hath my heart and I have is.

-Sir Philip Sidney

การที่คนรักมีความสุขความพึงพอใจในความรัก อาจหมายถึงการที่คนทั้งสอง
มีความซื่อตรงต่อกัน มีความรักที่มั่นคงเข้าใจซึ่งกันและกัน กวีบางท่านอาจประพันธ์งานของ
ตนเองขึ้นมา เพื่อยืนยันความรักแท้ของตนโดยให้ผู้อ่านในบทประพันธ์กล่าวความจริงใจและ
ความสัตย์ซื่อของตนที่ต่อคนรักออกมาได้ เช่นในบทประพันธ์ของอลิซาเบธ บราวน์
(1806-61) ที่กล่าวใน Sonnet Sequence ของเธอ ซึ่งเชื่อกันว่ากวีหญิงผู้นี้แต่งขึ้น
มาเพื่อบันทึกพัฒนาการความรักของเธอที่มีต่อสามีในระยะเวลาต่าง ๆ กันโดยทำที่ว่างเปล่า
มาจากบทประพันธ์ภา. ฟอร์ตูกอส ใน Sonnet 43 เธอกล่าวถึงความสมหวังในความรัก
ของเธอไว้ว่า

How do I love thee? Let me count the ways!
I love thee to the depth and breadth and height
My soul can reach, when feeling out of sight
For the ends of Being and ideal Grace.
I love thee to the level of every day's
Most quietness, by sun and candle light.
I love thee freely, as men strive for Right;
I love thee purely, as they turn from Praise.
I love thee with the passion put to use
In my old griefs, and with my childhood's faith.
I love thee with a love I seemed to lose
With my lost saints! —I love thee with the breath,
Smiles, tears, of all my life!—and, if God Choose,
I shall but love thee better after death.

—Elizabeth Barrett Browning

ในทำนองเดียวกัน นายบรินทรีเมสส์ ก็ได้กล่าวยืนยันความรักของคนที่มี
ต่อคนรักไว้ในโคลงสี่บรรทัด แท้ก็ความหมายลึกซึ้งเนื่องจากการใช้ Hyperbole ทั้งนี้

เอียงอกเทออกอาว	อวคองก์ อรเอย
เมรุขบสมุทรคินลง	เลชแถม
อากาศจักรวาลจง	จารึก พอดุ
โคมแม่หยาดฟ้าแย้ม	อูรอนฤาเห็น

ในที่นี้ก็กล่าวไว้ แม้ว่าจะเอาแผ่นดินมาละลายกับมหาสมุทรเป็นหมึก เอาเขาพระสุเมรุ
เป็นปากกา เขียนจนเต็มฟากฟ้า ก็ไม่พอข้อความในอกที่ทวีเทออกมา "อวคองค์อร" หรือ
เทออกมาให้นางสุกที่รักดู ความรักเช่นนั้นเป็นความรักที่ล้นเปี่ยมไปด้วยความจริงใจ และ
ความสมหวังในความรักนั่นเอง

ความเหวห่างในยามที่ต้องจากกัน

ความรักไม่รู้จักความลึกของตัวเองจนกว่าเวลาแห่งการจำพรากจากกันมาถึง

(Love knows not its own depth until the hour of separation)

(Gibran, 1955:8) โดยปกติคนเราจะตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งที่มีอยู่ในมือก็ต่อเมื่อ
สิ่งนั้นกำลังจะหลุดลอยจากมือไปเท่านั้น ในด้านของความรักก็เช่นกัน ในยามที่จะต้องพลัด
พรากจากกันเช่นฝ่ายหนึ่งจะต้องไปทำธุระกิจในต่างแดน หรือไปราชการที่ห่างไกลนาน ๆ
แล้ว ความรู้สึกอาลัย ความไม่อยากจะจากกันก็จะเกิดขึ้นกับคนรัก ความพะวักพะวังก่อนจาก
ประกอบกับความคิดที่ว่าจะต้องจากกัน ทำให้คนรักไม่สบายใจ สำหรับคนที่รักกัน ความ
พลัดพรากจากกัน หมายถึงการสูญเสียทรัพย์สินซึ่งการอันประมาณค่ามิได้ซึ่งมีอาจน่ากลับคืน
มาได้อีก ในบางรายถึงกับเปรียบเทียบการจากกันว่าเป็นเหมือนกับการตายจากกัน แน่นนอน
ทีเดียว คนที่รักกันย่อมปรารถนาที่จะอยู่ใกล้ชิดกัน โดยเฉพาะคนรักที่เพิ่งอยู่ในระยะข่าวใหม่
ปลื้ม หรือคนรักที่เพิ่งเข้าใจกันภายหลังจากที่ทะเลาะเบาะแว้งกัน ต่างก็ต้องการอยู่ใกล้
คู่รักของตนอย่างมีความสุข โลกของคนรักที่สมหวังจะเป็นโลกสีชมพูที่เต็มไปด้วยชีวิตที่สดใส
เต็มไปด้วยพลังของความกระตือรือร้น เป็นโลกที่เปรียบเสมือนวิมานของเทพบนสวรรค์
ดังนั้นการที่ต้องจากกันก็เปรียบเสมือนการจากสวรรค์ไป เขาย่อมมีความทุกข์อาลัยซึ่งเป็น
ของธรรมดา จากความจริงในข้อนี้ กวีจึงได้สร้างบทประพันธ์ที่วาดด้วยความเศร้าโศกอาลัย
ในยามที่ต้องจากกันของคนรักออกมาเป็นบทกวีนิพนธ์ที่ประทับใจและกินใจ อย่างไรก็ตาม
กวีบางท่านอาจสอดใส่หวังเสียดสีที่เศร้าสลด บางคนก็อาจใส่ความปลอบโยน บางคนก็
สอดใส่ความอาลัยไว้ในบทประพันธ์ของตนมากมายแตกต่างกันออกไป

ในบทกวีของกรีปราชญ์ นายบรินทร์ และหลวงจักรปราชญ์ (มหาฤกษ์) เซอเรีย
(Surrey) ภาสกร ได้กล่าวถึงการจากคนรักและแสดงความห่วงใยในหญิงคนรัก
ตัวอย่างเช่น

โฉมการจักปากฟ้า	ฤาหิน ก็ฤา
เกรงเทพไท ธรณินทร	ลอบกล่าว
ฝากลมเลื่อนโฉมบิน	บนเล่า นะแม่
ลมจะชายชักช้า	ชอกเนื้อเรียมสงวน

ฝากอุมาสมรแบ่แล
เรวบลมภูวจักรี
เวียนกัจจวนจนตัว
โฉบฝากใจแม่ไค

ฉกัณมี เล่านา
เกสรอกไกล
โลกกว้าง แล้วแม่
ยังด้วยโครครอง
— นิราณรินทร

ตัวอย่างการที่คนรักแสดงความรักเราไว้มากเสียใจ ว่าเป็นเหตุหนึ่งจนรักจากไป มีปรากฏอยู่ในกาพย์นางลอย ซึ่งเป็นพระราชนิพนธ์ของรัชกาลที่สอง ตอนที่พระรามเข้าใจว่านางสีดาเสียชีวิตไป และเมื่อเห็นนางโศกกายแปลงตัวลอยนํ้ามาลงพระรามตามคำสั่งของ ทศกัณฐ์ พอพระรามเห็นนางสีดาตัวปลอมกายลอยนํ้ามาก็เสียใจรำพึงรำพันของการจากไป ของนางสีดาว่า (ประพันธ์ สุกยรัชชาติ:2515)

พระน้องเอยแต่จากเจ้า	ทุกค่ำเช้าและยามเย็น
ยามแล้วพี่เอยเห็น	ไม่เห็นเจ้าเราโศกา
จะประมวลทေးไว้	พระชลนัยน์ที่โศกหา
กินฟ้าและยมนา	ไปเท่าเทียมที่เรียมตรอม
ทุกข์หับบ่เห็ดหนาย	พระวรกายกับบมอม
ทุกข์เท่าที่พดรมตรอม	แต่ก่อนเกมเท่าทัน

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้พอจะเห็นได้ว่า กวีได้ประพันธ์งานของตนโดยใช้แนวคิด ชนิดต่าง ๆ หลายอย่าง บางชนิดก็เป็นเรื่องราวของการแสดงออกถึงความพึงพอใจ ความสุขใจ อันเกิดจากความรัก บางแนวคิดเกิดจากแรงคลั่งใจในด้านความไม่สมหวังในความรัก มีการ บ่นคร่ำครวญคนรักแสดงความไม่สมหวัง ความขุ่นเคืองและความไม่สบายใจอันเกิดจากความรัก ออกไป แม้ว่ากวีจะประพันธ์เรื่องในแนวคิดซ้ำ ๆ กัน แต่วิธีการประพันธ์และการมองแนวคิด ของเรื่องแตกต่างกันออกไป

บทที่สาม
ความรักแบบอุดมคติ

ในการจัด Songs และ Sonnets จำนวน 55 โคลงของคันทน์ให้เป็นกลุ่มแยกออกจากกันโดยเด็ดขาดนั้นเป็นสิ่งที่กระทำไต่ยาก เพราะโคลงบางโคลงมีความเกี่ยวพันหลวมล้ากันอยู่ และสามารถจัดเข้าพวกได้มากกว่าหนึ่งกลุ่ม แต่ในการจัดครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ยึดถือเอาการศึกษาความหมายของโคลงเป็นสำคัญโดยแบ่งโคลงทั้งหมดออกเป็น 5 กลุ่มใหญ่ ๆ ตามลักษณะเด่นของความรักในโคลงนั้น ๆ คือ 1) ความรักแบบอุดมคติ 2) ความรักแบบโลภียะ 3) ความรักแบบเย้ยหยันเชิงนิเสธ 4) ความรักแบบหึงหวง และ 5) ความรักที่ไม่อาจจัดเข้าพวกกับกลุ่มอื่น ๆ (Lascallaneous) ในการวิเคราะห์แนวความคิดเกี่ยวกับความรัก ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับดังนี้คือ ก) การวิเคราะห์แนวความคิดด้านความรักของแต่ละโคลง ข) รูปลีลาการอุปมาของโคลงในแต่ละกลุ่ม และ ค) ทางเสียงของแต่ละโคลงในกลุ่ม

กลุ่มที่ 1 ความรักแบบอุดมคติ

ความรักแบบอุดมคติ (idealistic love) เป็นความรักที่คนรักมีความสัมพันธ์กันทางจิตใจอย่างลึกซึ้ง เป็นความรักที่มีวิสุทธิ์และสูงส่ง คนรักอุทิศตัวเองให้แก่กันและกัน สามารถตายแทนกันได้ เพราะจิตใจของกันทั้งสองได้หลอมรวมตัวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความรักประเภทนี้รวมถึงความรักแบบเพเลโอสซึ่งเป็นความรักที่เน้นความสัมพันธ์ทางก้นจิตใจแต่อย่างเดียว โดยปราศจากกามารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย อย่างไรก็ตามความรักแบบอุดมคติไม่ได้ห้ามในการที่จะมีความสัมพันธ์ทางกาย แต่ถือว่าการมีความสัมพันธ์ทางกายจะเป็นบันไดก้าวไปสู่ความเป็นอุดมคติของความรักนั่นคือ การมีความสัมพันธ์ทางกายเป็นเพียงวิธีการที่จะช่วยให้ไปสู่การมีความสัมพันธ์ทางจิตใจนั่นเอง ความรักแบบอุดมคตินี้มีปฏิบัติกันมาตั้งแต่สมัยกลาง โดยเรียกความรักเช่นนี้ว่า Courtly Love ความรักแบบ Courtly Love ได้เขียนขึ้นครั้งแรกที่เมืองโปรวองซ์ (Provence) ประเทศฝรั่งเศสในศตวรรษที่ 11 แต่ความรักเช่นนี้มีจำกัดอยู่เฉพาะในหมู่ขุนนางหรืออัศวินเท่านั้น ความงามของสตรีทำให้หัวใจของอัศวินหนุ่มรุ่มรอนไปด้วยไฟรักตั้งแต่วันที่แรกที่พบกันหญิง

คนนั้น ชายหนุ่มจะเรียกร้องและแสวงหาความรักจากหญิงที่ตนลุ่มหลง บางรายถึงกับมีอาการกระสับกระส่าย กินไม่ได้นอนไม่หลับจนร่างกายซูบผอม แต่ถาฝ่ายหญิงตอบสนองสุขภาพของฝ่ายชายจะกลับฟื้นและมีความกระชุ่มกระชวยเหมือนเดิม พร้อมกันนั้นก็จะเสนอตัวรับใช้หญิงคนรักอย่างถ่อมตัวและกล้าหาญตลอดจนเชื่อฟังหญิงสาวทุกอย่าง ความรักแบบ Courtly Love ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะชายหญิงที่ยังไม่ได้แต่งงานเท่านั้น แต่จะรวมไปถึงหญิงสาวที่มีคู่ครองด้วย ระบบความรักแบบนี้ บางครั้งทำให้เกิดการผิดประเวณี ส่วนหนึ่งเป็นเพราะการแต่งงานในสมัยกลางยึดถึงผลประโยชน์มากกว่าความรัก และเป็นสิ่งที่ยุใหญ่จัดให้ ดังนั้นจึงเป็นไปได้ยากที่จะเกิดความรักขึ้น (Barnett, 1964: 41) อย่างไรก็ตาม เมื่อเพตราคนำแนวคิดด้านความรักประเภทนี้มาใช้ในการประพันธ์บทกวีนิพนธ์ในศตวรรษที่ 14 เพตราคเน้นความเป็นอุดมคติของความรักและการยืนยันความจริงใจของคนรักที่มีต่อหญิงคนที่ตนรัก ดังนั้นความรักตามแบบฉบับของเพตราคจึงเรียกว่า Petrarchan

courtship tradition และเรียกผู้มีความรักแบบนี้ว่า Petrarchan lovers แนวคิดของเพตราคมีอิทธิพลต่อกวีของอังกฤษมาก โดยเฉพาะในสมัยอลิซาเบธัน (1485-1625)

ความรักแบบอุดมคติไม่จำเป็นต้องเป็นความรักที่สมหวังเสมอไป ในกรณีที่ฝ่ายหญิงไม่ตอบสนองความปรารถนาของฝ่ายชาย ฝ่ายชายก็ต้องผิดหวังและมีความทุกข์เศร้าโศกเกี่ยวกับความรัก แต่ในขณะเดียวกันก็ยังหลงรักหญิงสาวอยู่ต่อไป ฝ่ายชายเดียว ความรักแบบอุดมคติสามารถแบ่งย่อยออกเป็น 2 กลุ่มคือ ก) กลุ่มที่กล่าวถึงความสมหวังในความรัก และ ข) กลุ่มที่ว่าด้วยความไม่สมหวังในความรัก กันนี้ได้แสดงถึงแนวคิดเกี่ยวกับความรักของกวีดังต่อไปนี้

ก. การวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความรัก

1) ความรักที่สมหวัง (Requited Love)

โคลงที่ว่าด้วยความสมหวังในความรักแบบอุดมคติของกวีนั้นมีอยู่ทั้งหมด

8 โคลงคือ The Good Morrow, The Undertaking, The Anniversary, Love's Growth, The Relic, The Computation, The Canonization และ A Valediction: Forbidding Mourning สำหรับโคลงเหล่านี้สามารถจัดอยู่ในกลุ่มของโคลงที่ว่าด้วยการจากกันของคนรักได้ด้วย แต่เนื่องจากความคิดสำคัญของโคลงเน้นความ

จริงใจและความบริสุทธิ์ใจในความรักของคู่รัก ผู้วิจัยจึงได้จัดไว้ในโคลงกลุ่มนี้

The Good Morrow

โคลง The Good Morrow เป็นโคลงที่นำเอาอุปมาของการประพันธ์ ซึ่งเป็นบทเพลงที่ชายหนุ่มใช้ร้องเกี่ยวพาราสีหญิงคนรักของตนในยามเช้า (morning serenade) มาผสมผสานกับการประพันธ์แบบ cube ซึ่งเป็นบทประพันธ์รักที่มีลักษณะเป็นแบบการสนทนาของคนรักกับคู่รักของตนในขณะที่ลืมหัดกันขึ้นมาในยามเช้าภายหลังที่มีความสุขกับกันรักมาตลอดทั้งคืนแล้ว (Hunt, 1962: 54)

คนรักในโคลงบทนี้แสดงความชื่นเต้นที่ได้นพบความรักที่มีเอกภาพและสมบูรณ์แบบของตน ดังนั้นหรือชายคนรักในทวิโคลงกล่าวว่าความสุข ความสำราญ และความงามที่เขาได้เคยพบเห็นและได้เคยสัมผัสก่อนที่จะมาพบความรักในครั้งนี้ เป็นเพียงภาพลวงตาหรือภาพจินตนาการของความรักที่เขาเมื่อครั้งรักในขณะนั้นเท่านั้น ความรักที่เขาเมื่ออยู่กับคู่รักในปัจจุบันเป็นความรักที่ละเอียดอ่อนและปราศจากความกลัวใด ๆ ทั้งสิ้น

And now good-morrow to our waking souls,
Which watch not one another out of fear;
For love, all love of other sights controls,
And makes one little room, an everywhere.

จะเห็นว่า ตามความคิดของคันทันถือว่าความรักแท้คือความรักที่มีพลังที่จะขจัดความหวาดกลัวหรือหวาดระแวงได้ เป็นความรักที่ช่วยให้มีความพึงพอใจในสิ่งที่รักอย่างเพียงพอ และช่วยยับยั้งไม่ให้ปรารถนาในสิ่งอื่นหรือบุคคลอื่นอีก ทั้งยังเป็นความรักที่นำความสุขและความสมบูรณ์ในตัวเองในทุกแห่งหนที่มีคนรักทั้งสองอยู่ คันทันยังกล่าวอีกว่าความรักของเขาและหญิงคนรักมีความสมบูรณ์มากคล้ายกับซีกโลกที่ประกบกันเป็นโลกอันสมบูรณ์จนดูไม่ออกว่าส่วนไหนเป็น "sharp North" หรือส่วนไหนเป็น "declining West" ความสมบูรณ์ในความรักเช่นนี้คันทันบอกว่าเกิดจากการที่เขาทั้งสองต่างฝ่ายต่างให้ความรักแก่กันและกันอย่างเท่าเทียมกันนั่นเอง โดยที่คันทันสรุปว่า

Whatever dies, was not mix'd equally;
If our two loves be one, or, thou and I
Love just alike in all, none of these loves can die.

สรุปแล้ว แนวคิดเกี่ยวกับความรักในโลกนี้ก็คือ ความสมบูรณ์ในความรักอัน
เนื่องมาจากการที่คนรักต่างช่วยกันมอบให้แก่กันในปริมาณที่เท่าเทียมกัน ความรักที่สมบูรณ์
มีอำนาจทำให้คนรักมีความสุข ความสมหวัง และความเข้าใจกัน

The Undertaking

ในโลกงบทนี้ คันทักกล่าวถึงความรักแบบเพลโตที่เขาพูดถึงบุคคลหนึ่ง เขาถือว่า
การที่เขามีความรักแบบนี้เป็นสิ่งที่ควรยกย่องเพราะว่าเป็นสิ่งที่กระทำไต่ยากเนื่องจากในโลก
นี้หาบุคคลที่จะมีความรักแบบเพลโตยากพอ ๆ กับการหาหิน Specular Stone มาเจียรนัย
และแกะสลัก พร้อมกันนั้นคันทักกล่าวแนะนำให้คนที่เขากำลังพูดอยู่ควายให้มีความรักแบบเดียวกับ
เขา คือ มีความรักด้วยจิตใจ มิใช่รักรูปโฉมหรือรูปร่างภายนอก คันทักกล่าวว่า

but he who loveliness within
Hath found, all outward loathes,
For he who colour loves, and skin,
Loves but their oldest clothes.

If, as I have, you also do
Virtue attir'd in woman see,
and care love that, and say so too,
And forget the He and She;

จากโคลงสองบทข้างบนนี้จะเห็นว่า คันทักเน้นความรักแบบเพลโตหรือความรัก
ทางจิตใจที่ปราศจากกามารมณ์เข้ามาเจือปน และไม่คำนึงถึงเรื่องของเพศ ความรักแบบนี้
เป็นความรักที่มีความเป็นอุดมคติอยู่มาก และคันทักตระหนักถึงข้อนี้ดี เขาจึงกล่าวว่าคนที่มี
ความรักแบบนี้ถือว่าได้กระทำภารกิจยิ่งใหญ่กว่าผู้ยิ่งใหญ่ของโลกทั้ง 9 คน คือชาว Gentiles
สามคนคือ เฮคเตอร์ อเล็กซานเดอร์ และ จูเลียส ซีซาร์ ชาวคริสต์เถียน 3 คน คือ
อาร์เธอร์ ชาร์ลมาญน์ และกอดฟรีย์ แห่งบูย็อง (Godefroy of Bouillon) และ
ชาวยิวอีก 3 คนคือ โจชัว เดวิด และจูดาส์ แมคคาแบอุส (Judas Maccabaeus)
เขากล่าวว่า "I have done one braver thing/ Than all the Worthies did"
คำว่า "worthies" ก็คือผู้ยิ่งใหญ่ของโลกทั้ง 9 คน ดังกล่าวแล้วนั่นเอง

The Computation

โคลง The Computation กล่าวถึงความเป็นอมตะและความมั่นคงในความรักของคนที่รักใคร่กัน รักกันยืนยันทว่าแม้แต่เวลา (Time) ก็ไม่อาจจะทำให้ความรักของเขาเสื่อมคลายลดน้อยลงไปไม่ ในขณะที่เดียวกันตัวเขาก็ไม่เคยคิดจะวางว่าคนรักของเขาจะทิ้งจากเขาไป ทั้งนี้เพราะเขาไม่มีเวลาคิดถึงอย่างอื่นเลยเพราะทุก ๆ วินาทีเขามีแต่ความคิดถึงคนรักของเขา และแม้เวลาจะผ่านไปอีกหลายพันปีเขาก็อาจจะลืมว่าในขณะนี้เขากำลังคิดอะไรอยู่ ทั้งนี้เพราะในช่วงเวลาหนึ่งพันปีในอนาคตข้างหน้านั้น เขาก็จะมีความคิดมุ่งเฉพาะ แต่หญิงคนรักของเขาเพียงคนเดียวเท่านั้น

A thousand, I did neither think, nor do
Or not divide, all being one thought of you,
Or, in a thousand more, forgot that too.

แต่เพื่อเห็นการปลอมใจและให้กำลังใจแก่คนรักไม่ให้คิดว่าช่วงเวลาที่เขากล่าวถึงนั้นนานเกินไป และชีวิตคนเราไม่อาจยั่งยืนถึงเพียงนั้นได้ ดังนั้นจึงปลอมใจคนรักว่าขอให้คิดว่าตัวคนนั้นได้ตายไปแล้ว และการตายหรือการที่วิญญาณออกจากร่างไปแล้วเท่านั้นที่จะทำให้บุคคลมีชีวิตอมตะเช่นนั้นได้

Yet call not this long life; but think that I
Am, by being dead, immortal; can ghosts die?

จากข้อความในส. บรรทัดข้างบนนี้ อาจสรุปได้ว่าคนนั้นเชื่อว่า ชีวิตหลังการตายคือชีวิตอมตะ และการที่จะเอาชนะความเบื่อหน่ายของเวลาที่ยาวนานได้ก็คือทำตนให้มีชีวิตอมตะด้วยการถือว่าตัวเองได้ตายไปแล้วนั่นเอง เมื่อมีชีวิตอมตะแล้วก็จะไม่เกิดการเบื่อหน่ายความรักที่ยั่งยืนเป็นอมตะได้

The Relic

คนนั้น กล่าวว่า ความรักของเขาเป็นความรักที่บริสุทธิ์เช่นเดียวกับความรักของเทวดาผู้รับใช้พระเจ้า (Angels) เป็นความรักที่สมบูรณ์คือต่างฝ่ายต่างมอบความรักให้แก่กันและกัน ทั้งยังซื่อสัตย์ต่อกันด้วย ตลอดจนเป็นความรักที่ไม่เคยพยายามแสวงหาความสัมพันธ์ทางกายแม้ว่าธรรมชาติจะกำหนดเอาไว้สำหรับมนุษย์ทุกคนก็ตาม สำหรับคนนั้นแล้วเขาไม่สนใจความรักทางกายแต่ต้องการความอบอุ่นทางใจมากกว่า พร้อมกันนี้คนนั้นยังกล่าวว่าความรัก

ทางจิตใจโดยไม่คำนึงถึงเพศเช่นนี้เป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่มากจนไม่อาจบรรยายออกมาได้เนื่องจากข้อจำกัดทางภาษา เขากล่าวว่า

First, we lov'd well and faithfully,
Yet knew not what we lov'd, nor why;
Difference of sex we never knew,
No more than our guardian angels do;
Coming and going, we
Perchance might kiss, but not between those meals;
Our hands ne'er touch'd the seals
Which nature, injur'd by late law, sets free:
These miracles we did; but now, alas,
All measure, and all language, I should pass,
Should I tell what a miracle she was.

เพื่อยืนยันความเป็นอมตะในความรักของคนตลอดไป คัมภีร์จึงสร้าง "Relic"
ขึ้นมาด้วยการนำเอาปอยผมของหญิงคนรักมาทำเป็นมาลัยคล้องแขน "A bracelet of
bright hair about the bone" เพื่อว่าเมื่อตายไปแล้วจะได้เป็นเครื่องหมาย
ให้จำกันได้ในเวลาพบกันในวัน Judgment Day แล้วเขาทั้งสองก็จะได้ครองรักกัน
ต่อไปอีกโดยไม่มีที่สิ้นสุด คัมภีร์กล่าวว่า

Who thought that this device might be some way
To make their souls, at the last busy day,
Meet at this grave, and make a little stay?

นอกจากนี้ คัมภีร์ยังต้องการให้บุคคลอื่นยกย่องความรักอันสูงส่งของตนว่าแม้ว่าตัวเขาทั้งสอง
คนจะตายไปแล้ว แต่ความผูกพันกัน ความรักของเขายังคงมีอยู่ด้วยกันโดยไม่มีที่สิ้นสุด
เพราะมาลัยปอยผมเป็น "Miracle" ที่หลงเหลืออยู่ และคัมภีร์หวังว่า ถ้าหากมาลัยปอยผม
นี้ตกไปอยู่ในมือของคนที่มีบุญวาตสิ่งของแล้ว พวกเขาจะยกย่องหญิงคนรักของตนเหมือน
Mary Magdalen นักบุญ ทางคริสตศาสนา และยกย่องตัวกันนั้นว่าคล้ายกับพระเยซู

Then he that lifts us up will bring
Us to the bishop, and king,
To make us relics; then
Thou shalt be a Mary Magdalen, and I
A something else thereby.

จะเห็นว่าฉันเชื่อว่าความรักที่บริสุทธิ์นั้นจะเป็นอมตะเป็นสิ่งที่สรวรยกย่อง

The Anniversary

ในโคลงบทนี้ ฉันนึกกล่าวถึงความเป็นอมตะในความรักของคนที่รักหนึ่ง ในขณะ
ที่ความรักของคนอื่นไม่มีความมั่นคงถาวร เพราะทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้ล้วนแล้วแต่มีการเปลี่ยนแปลง
ไปตามกาลเวลา ไม่ว่าสิ่งนั้นหรือบุคคลนั้นจะเป็นเจ้าพระยามหากษัตริย์ เป็นผู้มีเกียรติ
ยศชื่อเสียงความงาม หรือความฉลาดหลักแหลม หรือแม้แต่ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ซึ่งต่างก็
ตกอยู่ภายใต้กฎอนิจจังทั้งนั้น ฉันบอกไว้ในโลกนี้ไม่มีความรักที่เที่ยงแท้และมั่นคง ความรัก
ที่เป็นอุกมกติและเป็นอมตะจะหาได้จากความรักของเขากับภรรยาของเขาเท่านั้น โดยเขาให้
เหตุผลว่า

All other things to their destruction draw,
Only our love hath no decay;
This, no tomorrow hath, nor yesterday;
Running it never runs from us away,
But truly keeps his first, last, everlasting day.

สิ่งที่ฉันนึกกล่าวถึงข้างบนนี้คือ ความเป็นนิรันดร์ของความรักนั่นเอง เพราะฉันบอกไว้
ความรักของเขาไม่อาจที่จะถูกทำลายลงได้ ความรักของเขาเป็นสิ่งที่อยู่นอกกฎแห่งความ
เปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ฉันยังได้กล่าวต่อไปอีกว่า แม้แต่ความตายก็ไม่อาจที่จะพรากความ
รักของเขาทั้งสองไปได้ "death were no divorce" แต่ถ้ามความตายมาฉุดคร่า

ชีวิตของบุคคลทั้งสองจริง ๆ แล้ว จิตใจของคนทั้งสองก็จะหลุดลอยออกจากหลุมฝังศพไป
ความสัมพันธ์อันสมบูรณ์ต่อไปอีกบนสรวงสวรรค์

But souls where nothing dwells but love
(All other thoughts being inmates) then shall prove
This, or a love increased there above,
When bodies to their graves, souls from their graves remove.

จะเห็นว่าความรักของกันมีความเป็นอมตะ เขายืนยันว่าแม้จะตายจากกัน
แต่ความผูกพันระหว่างเขาทั้งสองยังมีอยู่ต่อไป อย่างไรก็ตาม กันไม่ปรารถนาที่จะมีความ
สุขกับคนรักในชีวิตหลังการตายแต่ประการเดียว เพราะว่าสิ่งนั้นมีความห่างไกลเกินที่จะคิดถึง
กันได้ให้เหตุผลในทางอ้อมว่า แม้ว่าบนสวรรค์เขาและคนรักจะได้รับความสุข "blessed"
ก็ตาม แต่ก็ไม่มากไปกว่าคนรักคู่อื่น ๆ เขาจึงต้องการมีความรักอย่างสมบูรณ์กับคนรักอยู่บนโลก
นี้ด้วย ซึ่งก็เป็นไปได้เพราะ

Here upon earth, we are Kings, and none but we
Can be such Kings, nor of such subjects be:

กันบอกต่อไปอีกว่า ความรักของเขาทั้งสองไม่มีใครมาทำอันตรายได้ นอกจากตัวเขา
ทั้งสองนั่นเอง ภายหลังจากที่ได้กล่าวกับคนรักมาหลายแฉลบแล้วกันก็ได้ขอ ร้องให้คู่รักของ
เขาให้รักเขาอย่างมีเกียรติและรักษาสัมพันธ์ภาพระหว่างเขาทั้งสองให้นานๆ ยิ่งขึ้น จน
สามารถที่จะฉลองการครองชีวิตคู่ที่อยู่รวมกันมาจนครบ 60 ปี หรือฉลอง "diamond
jubilee" ของชีวิตการครองรักของเขาทั้งสองคน

Let us love nobly, and live, and add again
Years and years unto years, till we attain
To write threescore; this is the second of our reign.

นั่นคือการยืนยันในความมั่นคงและความเป็นอมตะในความรักของกันนั่นเอง

Love's Growth

ในโคลงบทนี้ กันกล่าวถึงความรักที่มั่นคงและที่มีเพิ่มมากขึ้นระหว่างเขากับ
หญิงคนรัก กันรู้ว่าความรักไม่ใช่เป็นสิ่งที่บริสุทธิ์เสมอไปเพราะความรักประกอบด้วย

สิ่งของหลายอย่างที่มีทั้งสิ่งที่ไม่ให้ความสุขและความทุกข์ แต่สิ่งที่ยิ่งใหญ่ของความรักแท้คือ เป็นความรักที่สามารถฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ ได้ ซึ่งแสดงให้เห็นความคงทนของความรักนั่นเอง คັນนักล่าวว่ถ้าความรักเป็นยานานวิเศษที่จะรักษาความทุกข์โศกทุกอย่างแล้ว ความรักจะต้องไม่ประกอบขึ้นด้วยตัวยา Elixir Vitae หรือ Quintessence ที่นักอัลเคมีสมัยกลางพยายามแสวงหาแต่เพียงอย่างเดียว แต่จะต้องประกอบไปด้วยของผสมหลาย ๆ อย่างที่สร้างความเจ็บปวดแก่จิตใจของคนรักด้วย และความร่อนแรงของยาหรือความรักก็ คงจะได้มาจากแสงดวงอาทิตย์อันร่อนแรงในฤดูใบไม้ผลิมากกว่าแสงดวงอาทิตย์ที่ส่องใน ฤดูหนาว

การที่ความรักจะฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ ไปได้ ความรักต้องมีสิ่งยิ่งใหญ่ สิ่งนั้น ก็คือ ความรักที่มองเห็นเด่นชัด "no greater, but more eminent" นั่นคือความรักที่มีอยู่เป็นทุนเดิมอยู่แล้ว แต่ในช่วงเวลาวิกฤติความรักถูกบดบังรัศมีทำให้ดูเหมือนความรัก ลคน้อยลงไป แต่เมื่อช่วงวิกฤติผ่านพ้นไปแล้วความรักที่มีอยู่เดิมจะดูเด่นขึ้นมาเฉกเช่น กับดวงดาวที่อยู่บนฟากฟ้าที่ดูเด่นขึ้นด้วยแสงจากดวงอาทิตย์ "As, in the firmament/ Stars by the Sun are not enlarg'd, but shown" อันที่จริงสิ่งที่คັນนักล่าว ถึงก็คือความคงทนของความรักนั่นเอง ทั้งนี้เพราะความรักไม่ได้ถูกทำลายไปเมื่อเกิดช่วง วิกฤติการณ์ต่าง ๆ แต่ความรักจะยังคงมีอยู่ต่อไป เมื่อโอกาสอันนวยความรักก็จะแสดงตน ออกมาให้เห็นเด่นชัด คັນนัได้กล่าวถึงความคงทนของความรักโดยได้เปรียบเทียบความ สม่หวังในความรัก "gentle love deeds" ว่าคล้ายกับมวลบุปผาที่อยู่บนกิ่งไม้ ซึ่งจะ เริงร่า ผลิดอกออกช่ออย่างเบิกบานเมื่อได้รับการปลุกให้ตื่นจากภวังค์ด้วยความรักที่มีสะสม เป็นทุนอยู่แล้วในฤดูหนาว และถ้าหากว่าความรักที่เพิ่มพูนขึ้นเท่านั้นเกี่ยวกับคลื่นกระทบฝั่งที่ ก่อให้เกิดคลื่นระลอกใหม่ต่อ ๆ ไปแล้ว ความรักที่เพิ่มมาใหม่นี้ก็จะกลายเป็นสรวงสวรรค์ ที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเฉกเช่น โลกหรือจักรวาลตามคาราราศาสตร์ของฟิโตะเลมี ทั้งนี้ เพราะทุกสิ่งทุกอย่างในสรวงมีศูนย์กลางอยู่ที่ศูนย์กลางของคັນนัเช่นเดียวกับระบบจักรวาล ที่มีศูนย์กลางคือโลก

Gentle love deeds, as blossoms on a bough,
From love's awakened root do bud out now.
If, as in winter stirr'd more circles be
Produc'd by one, love such additions take,
Those, like so many spheres, out one heaven make,
For they are all concentric unto thee.

การที่ฉันบอกว่าคุณทุกอย่าง " are all concentric unto thee " แสดงว่าความรักของฉันมีอยู่เฉพาะกับหญิงคนรักของเขาเท่านั้น และเป็นความรักที่คงทนแม้ว่าจะผ่านอุปสรรคต่างๆ มา แต่ฉันก็ไม่ย่อท้อที่จะรักและยังคงรักหญิงคนรักของเขาอยู่ต่อไป ภายหลังที่ผ่านอุปสรรคเหล่านั้นไปแล้ว นั่นคือชีวิตของความรักจะไม่สิ้นสุดลงเพราะมีอุปสรรค แต่จะมีชีวิตใหม่ภายหลังจากผ่านพ้นช่วงวิกฤติไปแล้ว ความคิดนี้ฉันได้อธิบายอย่างชัดเจนในชื่อของโคลงที่ว่า Love's Growth หรือ Spring ซึ่งหมายถึงการเพิ่มพูนความรัก ซึ่งคล้ายกับฤดูใบไม้ผลิที่นำความมีชีวิตชีวาเข้าสู่โลกภายหลังจากความหนาวเย็นของฤดูหนาวได้ผ่านพ้นไป ตลอดทั้งโคลงฉันได้ยืนยันความกึกเช่นนี้ โดยเฉพาะในข้อความที่ว่า

And though each spring do add to love new heat,
As princes do in times of action get
New taxes, and remit them not in peace
No winter shall abate the spring's increase.

สรุปแล้ว ความรักในโคลงบทนี้คือความรักที่มีความคงทน และเป็นอมตะ เพราะไม่มีการตายแต่จะมีเพิ่มมากขึ้นอยู่ตลอดไปนั่นเอง

The Canonization

ในตอนเริ่มต้นของโคลง ฉันแสดงความรักที่ไม่พอใจที่มีคนอื่นชักขวางความรักของคน แต่พอขึ้นบทที่สามฉันได้กล่าวยืนยันในความรักอมตะของคนว่าคล้ายกับประสบการณ์ทางศาสนา เขาได้กล่าวยกย่องความรักของเขาที่มีต่อคนรักว่าเป็นสิ่งที่ให้ความหมายต่างๆ ต่อปริศนาของตัวนิกร (ตัวนิกร คือคนในนิยายชนิดหนึ่งที่มีชีวิตอยู่ในโลกครึ่งละหนึ่งตัว เป็นสัตว์ที่มีชีวิตนิรันดร์ กล่าวคือจะมีชีวิตของตนขึ้นมาใหม่จากกองขี้เถ้าของนกตัวเก่าที่ตายไป)

โดยคั่นให้เหตุผลว่าทั้งตัวเขาและคู่รักต่างก็ไถ่หลอมหลอมตัวรวมเป็นบุคคลคนเดียวกันนั้น คล้ายกับตัวฟีนิกซ์นั่นเอง ทั้งสองคนจึงสร้างความลึกลับหรือความเป็นอมตะขึ้นมาจากการ ได้มีความสัมพันธ์รักกัน ทั้งสองทำให้เกิดชีวิตขึ้นมาใหม่โดยไม่มีที่สิ้นสุดเช่นเดียวกับตัวฟีนิกซ์ ที่ตายแล้วเกิดใหม่จนทำให้วงจรชีวิตเป็นสิ่งที่นิรันดร์ คั่นกล่าวว่า

The Phoenix riddle hath lore wit
By us; we two being one, are it.
So to one neutral thing both sexes fit, it
We die and rise the same, and prove
Mysterious by this love.

คั่นได้ยืนยันความยิ่งใหญ่และความเป็นอมตะเกี่ยวกับความรักของเขาต่อไปอีกว่า ความรักของเขาทั้งสองเป็นสิ่งที่มีความสมบูรณ์แบบมากจนคนรักผู้อื่น ๆ ต้องการที่จะไถ่กระสวนความรักของเขาไปเป็นเยี่ยงอย่าง และคนรักเหล่านั้นก็จะยอมรับและแต่งตั้งตัวเขาและหญิงคนรักให้เป็นนักบุญรัก "canoniz'd for love" โดยคั่นกล่าวว่า

We can die by it, if not live by love
And if unfit for tones and hearse
Our legend be, it will be fit for verse;
And if no piece of chronicle we prove,
We'll build in sonnets pretty rooms,
As well a well-wrought urn becomes
The greatest ashes, as half-acre toles,
And by these hymns, all shall approve
Us canoniz'd for love.

นอกจากนี้ใน คั่นยังได้กล่าวอ้างถึงความยิ่งใหญ่และความเป็นอมตะของตนไว้ในตอนท้ายของโกลงอีกว่า แม้ว่าตัวเขาและหญิงคนรักจะสิ้นชีวิตไปนานแล้ว แต่เขาทั้งสองก็ยังคงรักกันอยู่ตลอดไป จากการที่เขาทั้งสองมีความรักอย่างสมบูรณ์ แน่นแฟ้นและบริสุทธิ์ใจต่อกันเช่นนี้ ทำให้คนรักในสมัยต่อๆ มามีหลักฐานพอที่จะสนับสนุนและยอมรับความเป็น

นักบุญของเขาและหญิงคนรักได้ และการที่คนรักคนอื่น ๆ เหล่านั้นยอมรับเจนนั่นก็จะเป็นการสร้างความมั่นคงให้แก่ตำแหน่งหรือฐานะความเป็นนักบุญของเขาทั้งสองมากขึ้นอีกด้วย ในฐานะที่เป็นผู้เสียสละชีวิตเพื่อความรัก (martyrs) จนได้เป็นนักบุญรัก เขาทั้งสองก็สามารถที่จะทำหน้าที่เป็นสื่อกลางติดต่อ ระหว่างพระผู้เป็นเจ้าบนสวรรค์กับมนุษยบนพื้นโลกได้ โดยช่วยขอให้พระผู้เป็นเจ้าทรง ค้ำประกันกระสวนความรักอันเป็นอุดมคติและสมบูรณ์แบบอย่างเดียวกันกับที่กันและหญิงคนรักมี เว้นให้แก่นุชนุษย์ผู้มีความรักทั้งหลายที่มาขอความช่วยเหลือจากเขาทั้งสอง กันนั้นก็กล่าวกันว่ารักอื่น ๆ บนพื้นโลกจะมาไฉวอนเขาทั้งสองให้ขอความรักอมตะและสมบูรณ์แบบให้ โดยพวกเขาเหล่านั้นจะกล่าวกับกันและหญิงคนรักของเขาว่า

And thus invoke us: "You, whom reverend love
Made one another's nematage;
You, to whom love was peace, that now is rage;
Who did the whole world's soul contract, and drove
Into the glasses of your eyes
(So made such mirrors, and such spies,
That they did all to you epitomize)
Countries, towns, courts: beg from above
A pattern of your love!"

จะเห็นว่า ความรักของกันในโลกบนพื้นมีความยิ่งใหญ่ บริสุทธิ์และเป็นอมตะตลอดทั้งมีความสมบูรณ์แบบมากจนคนต้องยกเขาและหญิงคนรักเป็นนักบุญรัก และความรักของกันยังถือเป็นแบบอย่างที่ดีสมบูรณ์ของคนรักในสมัยต่อๆ มาอีกด้วย

A Valadiction: Forbidding Mourning:

ในขณะที่กันจะต้องจากหญิงคนรัก เพื่อมิให้หลอนแสดงอาการเศร้าโศกเสียใจ ร้องไห้ร้องไห้และหวาระแวงจากการจากไปของเขา กันนั้นก็กล่าวปลอบใจหญิงคนรักของเขาโดยที่เขายืนยันกับคนรักของเขาว่า ความรักของเขาที่มีต่อหลอนนั้นมีความคงมาก นอกจากนี้กันยังได้เปรียบเทียบความรักของคนอื่นกับของกันนั้นว่าไม่เหมือนกัน

สำหรับคนอื่น ๆ มักจะปักใจไฝ่กับสิ่งเล็ก ๆ น้อยและละเลยสิ่งที่สำคัญที่แท้จริง ซึ่งไม่เหมือนกับความรักของเขา ดังนั้นเปรียบเทียบความรักของคนอื่นกับความไม่ประสาในเรื่องของจักรวาลดังนี้

Moving of the earth brings harms and fears;
Non reckon what it did and meant;
But trepidation of the spheres,
Though greater far, is innocent.

ความรักของคนอื่นนอกจากจะมั่นคงและไม่สั่นคลอนต่ออุปสรรคต่าง ๆ แล้ว
กันยังบอกความรักของเขาเกิดจากการหลอมหลอมจิตใจของเขาทั้งสองเข้าด้วยกันเป็น
ดวงเดียวกันแต่อยู่คนละร่าง (one soul in two bodies) ความรักของเขาไม่เหมือน
กับความรักของคนธรรมดาสามัญอื่น ๆ ซึ่งไปละเอียดย้อนและรักเฉพาะ "sense" ซึ่งเป็น
ของประกอบเปลือกนอกไม่คงทนและเป็นความรักที่ยึดติดกับร่างกาย เมื่อกายห่างกันก็จะ
เกิดความไม่สบายใจ ส่วนความรักของเขาเป็นความรักที่ยึดมั่นใน "soul" ซึ่งเป็นแก่น
ของมนุษย์และคงทน ดังนั้นกันจึงบอกกับคนรักของเขาไม่ให้ระแวงเกี่ยวกับตัวเขาและขอ
ร้องไห้หลอนมีความมั่นใจในความรักของเขาที่มีต่อหลอน ดังนั้นกล่าวว่า

Dull sublunary lovers' love
(Whose soul is sense) cannot admit
Absence, because it doth remove
Those things which elemented it.

But we, by a love so much refin'd
That our selves know not what it is,
Inter-assured of the mind,
Care less, eyes, lips, and hands to miss.

Our two souls therefore, which are one,
Though I must go, endure not yet
A breach, but an expansion,
Like gold to airy thinness beat.

นอกจากนี้ฉันยังได้แนบย้าให้ถึงคนรักมองเห็นความมั่นคงและความผูกพันในความรักที่เขานับถืออยู่อย่างแนบแน่นเพราะการเปรียบเคียงกับเขาและหญิงคนรักก็มองเวียนที่มีขาทั้งสองข้างก็อยู่ด้วยกัน จะแยกจากออกจากกันไปไม่ได้ มีฉะนั้นแล้ววงเวียนก็มีไขว่เวียนอีกต่อไป การหมุนของวงเวียนก็จะวิ่งไปพร้อมๆ กัน ถ้าขาข้างหนึ่งหยุดขาอีกข้างหนึ่งก็หยุดด้วย ถ้าหากขยับขาอีกข้างหนึ่งของวงเวียนให้มันวิ่งมีกว้างขวางออกไปอีก ขาข้างที่เหลือจะโน้มเอียงไปในทิศทางนั้นด้วย ลักษณะของวงเวียนเช่นนี้เปรียบได้กับจิตใจของคนรักที่ส่งถึงกันและกัน ไม่ว่าคนรักจะอยู่แห่งหนใดก็ตามในที่สุดแล้ว คนรักที่จากไปก็จะกลับมาสู่หญิงคนรักของตนดังเดิมและอยู่เคียงคู่กันตลอดไปเช่นเดียวกับขาของวงเวียนทั้งสองข้าง ทั้งนี้เพราะว่าจิตใจของเขาเป็นจิตใจดวงเดียวกันกับจิตใจของหญิงคนรักนั่นเอง สรุปแล้ว ความรักของคันทันก็คือความรักที่มั่นคงเป็นอมตะและเปี่ยมความรักที่มี ความผูกพันทางจิตใจมากกว่าทางกายนั่นเอง

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ จะเห็นว่าคันทันกล่าวถึงความรักของคันทันที่เป็นอมตะ มีความคงทนถาวร คนรักก็มีความรักกันอย่างแนบแน่นและมีความผูกพันทางจิตใจมากกว่าความผูกพันทางกาย เป็นความรักที่มีบริสุทธิ์และมีพลัง สามารถเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ได้แม้แต่กาลเวลา ทั้งยังเป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้ผู้ที่มีความรักแบบนี้มีความสุขแบบและได้รับการยกย่องจากผู้คนทั่วไป

2. ความรักที่ไม่สมหวังตามแนวคิดของเพตราค:

ความรักชนิดนี้เป็นความรักแบบดั้งเดิมตามแนวคิดของเพตราค (Petrarchan courtship) และเป็นแนวคิดที่รุ่งเรืองมากในหมู่วัยศิวะลิซาอีธ แต่ถึงแก่นนั้นคนรักที่ไม่ได้รับความสมหวังในความรัก ร่างกายจะสูญสลาย กินไม่ได้ นอนไม่หลับ และมีจิตใจวุ่นวาย ไร้อารมณ์ตามลักษณะตามที่กล่าวมานี้จะไม่พบในคนรักของคันทัน คนรักของคันทันเมื่อผิดหวังในความรักก็จะมีอารมณ์ซึมเศร้า แต่จะไม่เศร้าโศกแบบเดียวกับคนรักของกวีสมัยอิตาลีขึ้นโดยทั่วไป อย่างไรก็ตาม โคลงของคันทันในกลุ่มนี้ซึ่งมีอยู่ 4 โคลง คือ A Fever,

Twickenham Garden, Love's Deity และ the Funeral ก็มีลักษณะร่วมกันกับบทกวีนิพนธ์แบบเพตราคอยู่อย่างหนึ่งคือ แม้ว่าจะมีความไม่สมหวังในความรัก ชายหนุ่มหรือคนที่มีความรักยังคงเฝ้าหลงคอยบูชา และยกย่องหญิงคนที่ตนรักอยู่ต่อไปอย่างห่างๆ โดยที่ไม่หวังที่จะได้รับการเหลียวมองจากฝ่ายหญิงเลย และเพื่อเป็นการปลอบใจตนเองและลดทอนความคับข้องใจของคนให้ลดน้อยลง คนรักประเภทนี้จะพยายามสร้างวิมานความพึงพอใจ

ด้วยการมีความสัมพันธ์รักทางจิตใจกับหญิงสาวที่คนเฝ้าหลงรักและปรารถนาอยู่ฝ่ายเดียว
อย่างไรก็ตามความพึงพอใจที่ได้รับมานั้นอาจเป็นความพึงพอใจเพียงน้อยนิดเท่านั้น หรือบางที
อาจจะไม่ได้รับความสุขใจเลยก็ปี ้วยเหตุนี้เวลาพูดถึงความรักของตน คนรักประเภทนี้มัก
จะใช้ภาษาที่สละสลวยและสร้างจินตภาพที่สูงส่งซึ่งห่างไกลจากความเป็นจริง ทั้งนี้เพื่อสร้าง
ความพึงพอใจแก่ตนเองนั่นเอง ทว่าไปนี้เป็นทราวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความรักในตัวละคร

A Fever

ในโคลงบทนี้หญิงคนรักของกัณท์กำลังป่วยด้วยการหนักมากด้วยอาการกลัวว่า
หลอนจะตายจากไปและตัวเขาเองต้องขาดความรัก กัณท์จึงปลอบใจตนเองด้วยการพูดขอ
ร้องหญิงคนรักของตนไม่ให้ตายจากไป เพราะถ้าหลอนจากไปแล้ว

...I shall hate

All women so, when thou art gone

That thee I shall not celebrate,

when I rememoer, thou wast one.

เพื่อให้หญิงคนรักรับรู้ความยิ่งใหญ่และความสำคัญของหลอนที่มีต่อโลกและตัวของกัณท์เอง
ด้วย กัณท์จึงยกย่องและเปรียบเทียบกับหญิงคนรักของตนว่าเป็น "the world's soul"
โดยปลอบใจและสร้างกำลังใจให้แก่หญิงคนรักเพื่อให้หลอนจะได้มีชีวิตอยู่ต่อไปเพื่อความอยู่รอด
ของชีวิตต่างๆ ในโลก รวมทั้งเพื่อความพึงพอใจของกัณท์เองด้วย กัณท์กล่าวว่าถ้าการที่หลอน
จากโลกนี้ไปก็เหมือนกับว่าโลกนี้ได้สิ้นสุดลงแล้ว ทั้งนี้เนื่องจาก "soul" ของโลกได้ลอย
ออกจากร่างไปในวินาทีแรกที่คนรักของเขาสิ้นชีวิตลง เมื่อโลกตาย ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่บน
โลกก็ไร้ชีวิตไปด้วย กัณท์กล่าวยืนยันว่า ถ้าคนรักของเขาตาย โลกนี้ก็ไร้ความหมาย ไม่น่า
อยู่แม้ว่าจะมีคนอื่น ๆ อยู่เต็มโลก แต่บุคคลเหล่านั้นหาได้ให้ความรู้สึกชื่นแจ่มใสแก่โลกและแก่
กัณท์มากเท่ากับที่หญิงคนรักของเขาเคยให้ไป ด้วยเหตุนี้กัณท์จึงแสดงความอาลัยในความรัก
ของตนที่จะหลุดลอยไปกับการตายของหญิงคนรักด้วยการวิงวอนว่าหลอนยังไม่สมควรจะตาย

but yet thou canst not die, I know,

To leave this world behind, is death

but when thou from this world wilt go,

the whole world vapours with thy breath.

การที่ฉันไม่ต้องการให้หญิงคนรักต้องตายจากไปเพราะว่าเรามีความรักในหญิงคนรักของเขามาก ถ้าหล่อนสิ้นชีวิตไปแล้ว ความรักของเขาก็ไม่ได้รับความสมหวัง แม้แต่ในขณะนี้โอกาสที่เขาจะได้รับความสมหวังในความรักกับหญิงคนรักก็น้อยมากเพราะหล่อนอยู่ในภาวะที่ใกล้จะตาย อย่างไรก็ตาม ฉันก็ยังมีความรักที่ผูกพันอย่างแน่นแฟ้นและเป็นอุดมคติกับหล่อนอยู่ เพราะในตอนท้ายของโคลงฉันให้นิยามถึงความรักที่เรามีต่อหล่อนว่า

For I had rather own her

Of thee one hour, than all else ever.

นั่นคือ ฉันแสดงความรักที่มั่นคงที่เรามีแก่หญิงคนรักอวสานให้ปรากฏ แม้ว่าจะได้เป็นเจ้าของหรือคนรักของหญิงสาวในช่วงระยะเวลาสั้นๆ ก็ยังดีกว่าการที่จะอยู่กับคนอื่นนาน ๆ โดยที่เขาไม่มีความรักต่อ

The Funeral

แม้ว่าหญิงคนรักจะไม่สนองตอบความรักของตนมากเท่าที่ควร แต่ฉันก็พยายามสร้างความพึงพอใจอันน้อยนัยด้วยการรักหญิงคนรักอยู่ต่อไป ซึ่งจะเห็นได้จากการที่เขาเอาปอวยมของหญิงสาวมาทำเป็นมาลัยคล้องแขนเป็นสัญลักษณ์ของความรักที่เขาต้องการให้ติดตัวเขาตลอดไปในเวลาที่เขาตาย ฉันเชื่อว่ามาลัยปอวยมนั้นจะมีอิทธิฤทธิ์ช่วยให้เขาและหญิงที่ตนรักยังคงอยู่ด้วยกันตลอดไปโดยไม่เสื่อมสลาย ฉันได้สงสัยและเถื่อนมิตรสหายว่าเมื่อมารวมกระทำพิธีศพของเขาแล้วค่อยๆ ใจจู่จวนใจซักถามความลึกลับของมาลัยปอวยมที่เขาสร้างขึ้นมา โดยเขาให้เหตุผลว่า

the mystery, the sign, you must not touch,

For 'tis my outward Soul,

Viceroy to that, which when to heaven being gone,

Will leave this to control,

and keep limbs her provinces, from dissolution.

ฉันกล่าวว่าความมหัศจรรย์ของมาลัยปอวยมจะช่วยให้เกราะป้องกันมิให้ร่างกายของเขาซึ่งประจุถึงอาณาจักรของหญิงที่ตนรัก "her provinces" แผลงสลายไปพร้อมกันนี้เขา

ก็หวังว่าถ้าหากเซดประสาททุกเซลล์ที่อยู่ภายใต้การสั่งงานของสมองสามารถยึดเหนี่ยวร่างกาย
ของเขาทุก ๆ ส่วนไว้แล้ว ก็จะทำให้หัวเขายังคงเป็นตัวเองอยู่ดั้งเดิม นั่นคือทราบใจที่
ร่างกายของเขาไม่หลงสลายหรือสูญหายไป เขาก็ยังคงมีความรักต่อหญิงคนรักอยู่ต่อไปนั่นเอง
แต่ถ้าหญิงคนรักไม่ต้องการที่จะรักเขา ตัวเขาก็พร้อมที่จะตายเพื่อความรัก

except she meant that I

By this should know my pain,

As prisoners then are manacled, when they're condemn'd to die. . .

การที่คันทันกล่าวคำเตือนออกมาเช่นนี้ ก็เพื่อเป็นการตัดพ้อหญิงคนรักที่ไม่รักเขาเท่าที่ควร
และยังเป็นการแสดงออกถึงความกังวลใจว่าถ้าหากเขาต้องตอบคำถามที่จริงจังจนใจเหล่านั้นแล้ว
ตัวเขาอาจจะมีความรู้สึกขมขื่นและปวดร้าวไว้มากขึ้นอีก คันทันเชื่อว่าทางที่ดีที่สุดคือไม่ตอบ
คำถามเลย พร้อมกับนี้เขาก็ก้าวออกมาอย่างน้อยใจและโศกเศร้าใจว่า

what'er she meant by it, bury it with me.

แต่กระนั้น คันทันก็มีความหวังว่าสิ่งที่เขาได้กระทำไปนั้นอาจจะทำให้คนเคารพบูชาความรัก
ของเขาบ้างถ้าหากว่า "relics": หรือสัญลักษณ์แห่งความรักแท้ของเขาตกไปอยู่ในเงื้อมมือ
ของคนที่มีหัวใจ (ในทางคริสตศาสนา โดยเฉพาะนิกายโรมันแคธอลิก ถือว่า "relics"
หรือส่วนที่หลงเหลืออยู่เช่นนี้แก่ กระดูก สิ่งของเครื่องใช้ของพระเยซูหรือนักบุญเป็นส่วนที่
ควรเคารพบูชา ดังนั้น "relics" จึงถือเป็น "idol" อย่างหนึ่ง) ความคิดเช่นนี้มีปรากฏใน
The Relics ดังที่กล่าวมาแล้ว แต่ในโลกสมัยนี้คันทันกล่าวว่า

For since I am

Love's martyr, it might breed idolatry

If into another's hands these relics came;

การที่คันทันถือว่าความรักของเขายิ่งใหญ่และบริสุทธิ์พอที่จะให้คนอื่นเคารพบูชา
ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการสร้างความหวัง ความพึงพอใจให้เกิดขึ้น ในขณะเดียวกันก็เป็นการลดทอน
ความคับข้องใจในการที่ตัวเองไม่ได้รับการตอบสนองด้านความรักจากฝ่ายหญิงนั่นเอง

Twickenham Garden

โคลงบทนี้เชื่อว่าเป็นโคลงที่คันทันเขียนขึ้นเพื่อลู่อู๊ เค้าน์เทสแห่งเบคฟอร์ด
ผู้ซึ่งมีนิवासถานอยู่ที่ Twickenham Garden ในช่วงปี 1608-1618 ในโคลงบทนี้ คันทัน
เล่าถึงความรักที่โศกหวังของเขาไว้อย่างชัดเจน เนื่องจากเขามีความทุกข์เกี่ยวกับความรัก
คันทันจึงไปหาความสงบใจ ณ สถานที่แห่งนี้ เพราะที่นี่มีธรรมชาติที่สวยงามและสงบเงียบ มีน้ำ
ใสสะอาดไหลบ่าจากลำธารเล็กๆ มีน้ำพุแยกออกมาจากซอกหิน และต้นไม้ต่างถิ่นลึกลับออก
ใบอย่างเรียวในฤดูใบไม้ผลิ นอกจากความสวยงามตามธรรมชาติของสวนแห่งนี้แล้ว ยังทำให้จิต-
ใจของคันทันสงบลงได้ เพราะเขาใช้ว่าเอาความรักที่ขมขื่นและความรักที่เป็นพิษ "Spider
Love" และ "Serpent" ดึงตัวมาถ่วง

Wasted with sighs, and surrounded with tears,
Neither I come to seek thy spring,
And at mine eyes; and at my ears,
Receive such balm as else cure everything,
But oh, self-traitor, I do bring
The spider love, which transubstantiates all,
And can convert mamma to gall;
And that this place my thorough be thought
True Paradise, I have the serpent brought.

ในโคลงบทนี้คันทันกล่าวถึงความขัดแย้งระหว่างโลกแห่งร่างกายกับโลกของ
จิตใจ เขาชี้ให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างร่างกายกับจิตใจเป็นสิ่งที่มีความปวดร้าว
ทั้งเครียด และกระสับกระส่าย อย่างไรก็ตามแม้ว่าสวนแห่งนี้ไม่ได้ทำให้จิตใจของเขาสงบ
ลงได้ แต่เขาก็จะไม่ยอมจากสวน Twickenham Garden ไป แต่ขออยู่เป็นของประดับ
สวนที่ปราศจากความรู้สึกทั้งหลาย เขากล่าวว่า

But that I may not this disgrace
Endure, nor leave this garden, Love, let me
Some senseless piece of this place be,

Make me a mandrake, so I may groan here,
Or a stone fountain weeping out my year.

การที่ฉันนอยากจะเป็นต้นไม้ก็เพราะเวลาถอนรากโสมขึ้นมาจะมีเสี้ยนคล้ายกับเสี้ยนครวญครางของคนที่กำลังมีความเจ็บปวด ซึ่งถ้าหากฉันเป็นต้นไม้แล้วเขาก็สามารถที่จะอำพรางเสียงร้องครวญครางอันเนื่องมาจากความผิดหวังในความรักของเขาได้ และการที่เขาต้องการเป็น "a stone fountain" ก็เพื่อจะได้เป็นสิ่งปิดบังหรืออำพรางการหลั่งน้ำตาของเขาที่นั่นเองซึ่งโดยปกติแล้วพ่อกำลังพ่นน้ำออกมาอยู่แล้ว

แม้ว่าผิดหวังเพราะว่าหญิงไม่สนองตอบความรักของตนมากเพียงใดก็ตาม แต่ฉันก็ยังยืนยันในความรักแท้ของตนที่มีต่อหญิงคนรักต่อไป เขาบอกว่าความรักของเขานั้นเป็นความรักที่บริสุทธิ์และจริงใจ ไม่ได้มีความแสร้งแต่ประการใด น้ำตาของเขาที่หลั่งออกมาเป็นน้ำตาที่เกิดจากความปวดร้าวในความรักอย่างแท้จริง สามารถนำไปทดสอบน้ำตาของหญิงสาวคนอื่น ๆ ได้ว่า น้ำตาของพวกเขาเหล่านั้นหลั่งออกมาด้วยความมารยาเท่านั้น

Hither with crystal vials, lovers, come,
And take my tears, which are love's wine,
And try your mistress' tears at home,
For all are false, that taste not just like mine;
Alas, hearts do not in eyes shine,
Nor can you more judge woman's thoughts by tears,
Than by her shadow, what she wears.

การที่ฉันผิดหวังในความรักครั้งนี้เนื่องจากฝ่ายหญิงนั้นมีคู่รักอยู่ก่อนแล้ว และตัวฉันเองก็ไม่สามารถที่จะไปโอบกอดหรือห่อหุ้มเธอจากบุคคลนั้นมารักเขาได้ เนื่องจากเขาเป็นญาติที่หลัง ดังนั้นผลที่ได้รับก็ถึงความผิดหวัง

O perverse sex, where none is true but she
Who's therefore true, because her truth killed me.

แม้ว่าจะผิดหวังแต่ฉันก็ยังมีความรักต่อหญิงคนรักอย่างมั่นคงต่อไปซึ่งจะเห็นได้จากกรรที่เขาสั่งใจจะอยู่ที่สวน Twickenham Garden เพื่อหลั่งน้ำตาอันบริสุทธิ์ออกมาเป็นน้ำพุเพื่อให้คนรักอื่นนำไปพิสูจน์ความจริงใจของหญิงคนรักของพวกเขา หรือการที่เขาอยากจะเป็นต้นโสมเพื่อที่จะไถ่ความทรงจำในความรักที่ไม่สมหวังอยู่ต่อไป ซึ่งฉันเชื่อว่าถ้าหากเขาไว้เป็นสิ่งที่กล่าวขาน ความทุกข์เกี่ยวกับความรักก็จะหมดไปและความพึงพอใจก็จะเกิดขึ้น แม้ว่าจะเป็นความพึงพอใจที่เล็ก ๆ น้อย ๆ ก็ตาม

Love's Debt

ในโลกของวันนี้ฉันได้รู้ได้เห็นถึงความสมจริงของความรัก โดยการชี้เตือนให้เห็นว่าความรักมีความหมายหลายอย่างและความทุกข์จากความไม่สมหวังในความรักในสมัยปัจจุบันมีความแตกต่างไปจากความทุกข์อันเกิดจากความผิดหวังจากความรักของคนในสมัยก่อน

I long to talk with some old lover's ghost,
- Who died before the God-of Love was born.

คำว่า "God of Love" ของฉันนี้แปลกทีเดียวถึง "Cupid" หรือกามเทพ แต่ในที่นี้เขาหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่คนทั่วไปได้กามสเนหะศรัทธาหรือโดยไม่ว่าจนถึงเหตุผล และยอมที่จะเป็นนางของสิ่งนั้นด้วยการรักหญิงที่ไปไม่มีความรักต่อตนเองเลย "I must love her, that loves not me" ฉันนึกบอกว่าก่อนที่จะสถาปนาเทพเจ้าแห่งความรักขึ้นมา นั้น ความรักไม่ได้มีรูปแบบที่ซับซ้อน แต่มีลักษณะง่ายๆ และเปิดเผยความจริงใจและบริสุทธิ์ใจ

I cannot think that he who then lov'd most
Sunk so low as to love one which did scorn.

และหน้าที่หรือ "office" ของเทพเจ้าแห่งความรักก็คือ

...indulgently to fit

Actives to passives. Correspondency

Only his subject was;

นั่นคือ ฉันยอมรับว่าความรักก่อนที่จะมีกามเทพ เป็นความรักที่ต่างฝ่ายต่างให้แก่กันและกันด้วยความจริงใจ เมื่อหัวใจดวงหนึ่งเรียกร้องหาความรัก หัวใจของอีกคนหนึ่งก็จะ

สนองตอบ กามเทพจะเข้ามาบุ๋งเกี้ยววกทอเมื่อ "when an even flame two hearts
did touch" เท่านั้น ไบสมัยก่อนยุคกามเทพ คันทักล่าวว่าสิ่งที่จะถือเป็น
ความรักโลกต้องเป็นสิ่งที่ทั้งสองฝ่ายตอบสนองซึ่งกันและกันเป็น "Mutual love" เท่านั้น

....it cannot be
Love, till I love her that loves me.

แต่ในปัจจุบัน คันทักล่าวว่าความรักมีความหมายยุ่งยากซับซ้อนกว่าเดิม
ความรักหาได้เป็นสิ่งที่มีความบริสุทธิ์ใจอย่างเช่นความรักในก่อนยุคกามเทพไม่ ความ
รักในสมัยนี้เป็นเพียงทาสของความใคร่เท่านั้น และความรักแบบโรแมนติคในปัจจุบันก็คือ
ความฉีกหวัง ความทุกข์ทรมานใจ เพราะความรักไฉนผนวกเอาสิ่งห่อหุ้มอันไร้ความหมาย
ต่าง ๆ เข้ามารวมอยู่กับตัวความรักด้วย สิ่งห่อหุ้มภายนอกของความรักได้แก่

To rage, to lust, to write to, to commend,

All is the purlieu of the God of Love.

สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น เราสามารถที่จะขจัดออกไปจากความรักได้และทำให้เราเป็น
อิสระจากพันธนาการของผู้ที่ไม่มีความรักและความสนใจต่อเราได้ คันทักล่าวออกมาอย่าง
ขมขื่นว่า

Oh! were we waken'd by this tyranny

To ungod this child again, it could not be

I should love her, who loves not me.

อย่างไรก็ตาม คันทักล่าวว่าสิ่งที่เขาคิดหรือว่าพันตามข้างบนนี้เป็นสิ่งที่ใบ
ฉลาด เพราะสิ่งดังกล่าวมานั้นไม่ใช่สิ่งที่เลวร้ายที่สุดที่กามเทพหรือความรักได้กระทำ
แก่นมนุษย์ แต่สิ่งที่เลวร้ายลงไปกว่านั้นก็คือ

Love might make me leave loving, or might try

A deeper plague, to make her love me too,

Which, since she loves before, I am loth to see;

Falsehood is worse than hate; and that must be,

If she whom I love, should love me.

ดังนั้นถือว่าความเลวร้ายของความรักก็คือการที่ความรักสามารถเล่นตลกกับเขาได้หลายวิธี เช่นอาจทำให้เขาผิดหวังอย่างรุนแรงจนไม่อาจจะมีความรักกับใครได้อีก หรืออาจทำให้หญิงคนที่เขันั้นรักมีความรักต่อคนอื่น แต่ถาหลงหลงรักเขาจริงๆแล้ว ดังนั้นก็ไม่มีอะไรสบายใจ เพราะเขารู้ว่าหญิงคนนั้นมีคนรักอยู่ก่อนแล้ว การที่หลอนหันเหจิตใจมารักเขาเช่นนั้นก็เป็น การแสดงให้เห็นถึงธาตุแท้ของความหลายใจของหญิงคนนั้นนั่นเอง ดังนั้นคำนี้สำคัญๆ ที่หลอนกระทำไว้กับคันทันกยอมจะเชื่อถือไปได้และหลอนอาจจะบอกเป็นโมฆะเมื่อไรก็ได้เช่น เกี่ยวกับการที่หลอนกระทำกับคนรักเก่าของหลอน

จากคำพูดของคันทันโดยเฉพาะในทาบรหัทธสุดท้ายของโคลง เราพอจะสรุปได้ว่า คันทันเช่นเดียวกับคนรักใน Twickenham Garden ไปหลงรักหญิงที่มีเจ้าของอยู่ก่อนแล้ว และการที่หลอนมีความมั่นใจและจริงจังกับชายคนรักของหลอนทำให้คันทันต้องผิดหวัง อย่างไรก็ตามในโคลงบทนี้ คันทันไม่ได้ตัดพ้อต่อว่าหญิงคนรักของเขาโดยตรง แต่เป็นการตัดพ้อต่อว่า เทพเจ้าแห่งความรักต่างหากที่ทำให้เขาต้องรักหญิงที่มีเจ้าของ คันทันต้องการที่จะแสวงหา ความรักที่แท้จริงและความรักที่เป็นอมตะด้วยการหาเหตุผลมาพูดประชดประชันต่อถามเทพ เพื่อว่าเทพเจ้าแห่งความรักจะเห็นอกเห็นใจให้เขามีความสมหวังในชีวิตรักบางนั้นเอง

ข. การวิเคราะห์เกี่ยวกับรูปลีลาการอุปมา

สำหรับรูปลีลาการอุปมานั้น คันทันใช้ Metaphor กับ Simile เป็นส่วนใหญ่ ส่วน Personification และ Figures of Speech อื่นๆ รวมทั้ง Allusion ด้วยมีใช้อยู่ เมื่อพิจารณาเนื้อหาของการเปรียบเทียบและการสร้างจินตภาพแล้ว พบว่า คันทันนำเนื้อหาต่อไปนี้มาใช้มากที่สุด คือ

1. รูปลีลาการอุปมาแบบกึ่งเคิม จินตภาพที่เกิดจากการใช้การเปรียบเทียบ ที่กวีรู้ก่อนคิดขึ้นมาใช้บ่อยมากที่สุด ในโคลงกลุ่มนี้ แต่การใช้ของคันทันมีลักษณะที่แตกต่างออกไป คือ

- ลอเลียนของเคิม
- ซ่อนความหมายที่สื่อไปในทางกามารมณ์

ลักษณะที่ลอเลียนของเคิมหรือสร้างความขมขื่นในสิ่งที่เปรียบเทียบนั้น ส่วนใหญ่ เป็นเรื่องของ "tears and floods" หรือ "sighs, colds and heats"

เช่นในตอนหนึ่งของโคลง The Canonization ว่า

Alas, alas, who's injur'd by my love?
What merchant's ships have my sighs drown'd?
Who says my tears have overflow'd his ground?
When did my colds a forward spring remove?
When did the heats which my veins fill
Add one man to the plaguy bill?
Soldiers find wars, and lawyers find out still
Litigious men, which quarrels move,
Though she and I do love.

ที่ยกมากล่าวข้างบนนี้เป็น hyperbole ตามแบบฉบับการประพันธ์ของเพตราสที่คั่นนำเอามาใช้เขียนเพื่อเปรียบเทียบกับสิ่งที่เป็จริงในโลกของการทำงานในปัจจุบัน พร้อมทั้งยับยั้งการเปรียบเทียบเพตราสเช่นลมหายใจที่ทำให้เรือสินค้าล่ม การหลั่งน้ำตาออกมาท่วมพื้นที่เพาะปลูกและบริเวณที่อยู่อาศัย ความกลุ้มกังวลอันเนื่องมาจากความปรารถนาในความรัก ซึ่งคล้ายกับความร้อนของคนที่ป่วยไข้ สิ่งเหล่านี้ คั่นถือว่าเป็นไปไม่ได้ในชีวิตจริง การยับยั้งของคั่นเห็นได้ชัดจากหางเสียงที่คั่นกล่าวข้อความเหล่านี้ออกมา

ใน A Valediction: Forbidding Mourning คั่นก็ใช้กล่าวเปรียบเทียบในลักษณะเดียวกันกับในโคลง The Canonization ที่กล่าวไว้ข้างบนเช่น

So let us melt, and make no noise,
No tear-floods, nor sigh-tempests move;

จะเห็นว่าคั่นต่อต้านการหลั่งน้ำตา หรือการถอนลมหายใจอันเนื่องจากการที่จะต้องพลัดพรากจากกัน และประชดประชันความรู้เหตุผลของคนรักที่ร้องไห้ร้องไห้ไปตามแบบฉบับของ Courtly Love หรือแบบเพตราส

ในโคลง Twickenham Garden ก็เช่นเดียวกัน คั่นก็ได้้นำเอาลักษณะรูปสีกาการอุปมาแบบดั้งเดิมมาใช้ เช่น "blested with sighs, and surrounded with tears" เป็นต้น

นอกจากจะกล่าวถึงเรื่อง "sighs and tears" แล้ว คันทันยังเปรียบเทียบหญิงคนรักว่าเป็น "the world's soul" ตามลักษณะการเขียนของเพตราคอีกด้วย และถ้าเมื่อหลอนกายโลกทั้งโลกนี้ก็ปราศจากชีวิตชีวาหรือโลกนี้ก็สิ้นสุดไปแล้วนั่นเอง ซึ่งตามความเป็นจริงแล้วผู้ชายยอมแสวงหาคนรักใหม่ได้เมื่อหญิงคนรักคนเดิมจากไป ความรักในทัศนะของคันทันไม่ไ้มีความเป็นอุดมคติเลอเลิศ เช่นความรักของกรีกกลุ่มอริชานีอันอื่น ๆ คันทันลอกเลียนวิธีการเขียนตามแบบของกรีกกลุ่มเพาราคในโคลง A Fever เช่น

but yet thou canst not die, I know;
To leave this world behind, is death
but when thou from this world will go,
The whole world vapours with thy breath.

หรือ

Or if, when thou, the World's soul, goest,
It stays, 'tis but thy carcase then,
The fairest woman, but thy ghost,
but corrupt worms, the worstest men.

ในโคลงบทเดียวกันนี้ คันทันยังได้ประชันประชันแนวการเขียนแบบดั้งเดิมอีกว่า ความร้อนของการจับไข้ของหญิงคนรักคือเชื้อไฟที่จะเริ่มต้นเป็นไฟบรรลัยกัลป์ที่จะทำลายล้างโลกในตอนท้ายของทุก ๆ กัลป์อีกด้วย

คนส่วนใหญ่มักจะถือเอารูปร่างความงามภายนอกของสตรีเป็นเครื่องหมายของความรัก คันทันได้โจมตีความเชื่อแบบ 'Platonic' ด้วยการเปรียบเทียบคนที่รักรูปโฉมภายนอกของหญิงว่าคล้ายกับคนที่รักอารมณ์ระดับกายของหญิงคนรักเท่านั้นว่า

But he who loveliness within
had found, all outward loathes,
For he who colour loves, and skin,
Loves but their oldest clothes.

นอกจากนี้ฉันยังได้เปรียบเทียบความรักว่าคล้ายกับ "blossoms on a bough, / From love's awakened root do bud out now" ซึ่งเป็นความคิดที่เก่าแก่ที่ฉันได้ยืมเอามาใช้ เช่นเดียวกับารูถึง "mandrake root" ที่เวลาถอนขึ้นมาแล้วจะมีเสียงคล้ายเสียงครวญครางของวามเจ็บปวด หรือการกล่าวถึงความผิดหวังในความรักว่าเป็น "a deeper plague" หรือการมีความรักอมตะคล้ายกับตัวพินิกซ์เป็นต้น

2. การเปรียบเทียบแบบดั้งเดิมที่มีความหมายสื่อไปทางกามารมณ์ สำหรับรูปสี่เหลี่ยมการอุปมาที่สื่อความหมายไปในทางกามารมณ์นั้น ส่วนใหญ่เกิดจากการเล่นคำที่มีความหมายเกี่ยวกับเรื่องทางเพศด้วย (sexual puns) หรือคำสแลงที่ใช้กันอยู่ในสมัยของกันเช่นใน the Canonization ที่ว่า

Call us what you will, we are made such by love,
Call her one, me another fly,
We are tapers too, and at our own cost die,
... .
we die and rise the same.

ในสมัยเอลิซาเบธันน์ คำว่า "fly" ถือว่าเป็นสัญลักษณ์ของความใคร่ (lust) และการมีช่วงชีวิตสั้นๆ (short life) คำนี้มีปรากฏใช้หลายแห่งเช่นในเรื่อง Othello ตอนที่กล่าวถึงคัมภีร์ของแคสซิโอและเกสดีโมน่าว่า "as summer flies are in the shambles; / That quickens e'en with blowing" (IV.ii: lines 66-67) และในสุนทรพจน์ของ King Lear เกี่ยวกับคัมภีร์ว่า (Hunt, 1962: 234)

Die for adultery? No
'The wren goes to 't, and the swall gilded fly
Does lecher in my sight.
Let copulation thrive.

ในทำนองเดียวกันคำว่า "taper" ก็เป็น metaphor ที่หมายถึงอารมณ์ที่รุนแรง (passion) เช่นเดียวกับคำว่า "fly" และคำว่า "die" เป็นภาษาสแลงที่หมายถึงการบรรลุถึงจุดสุดยอดหรือจุด Orgasm ในการร่วมเพศ ดังนั้นในข้อความที่ว่า "we die and rise the same" ก็หมายถึงการมีอารมณ์รักและการพบคอารมณ์รักนั่นเอง

3. ความตาย ในโคลงหลายโคลงที่ฉันกล่าวถึงความตายและใช้จินตภาพเกี่ยวกับเรื่องของการตาย เช่นใน The Canonization ฉันกล่าวถึงชีวิตภายหลังจากการตายไปแล้วและเขาทั้งสองได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นนักบุญรัก กันตัวอย่าง

We can die by it if not live by love,
And if unfit for tomb and hearse
Our legend be, it will be fit for verse;
and if no piece of chronicle we prove,

We'll build in sonnets pretty rooms;
As well a well-wrought urn becomes
The greatest ashes, as half-acre tombs,
And by these hymns, all shall approve
Us canoniz'd for Love.

จะเห็นว่าคำว่า "die", "tombs", "hearse" "urn" และ "ashes" ต่างก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับความตายทั้งนั้น และการเป็นนักบุญโดยส่วนใหญ่ก็จะสถาปนาขึ้นภายหลังจากที่บุคคลนั้นได้สิ้นชีวิตไปแล้ว

ในโคลง A Fewer จินตภาพเกี่ยวกับความตายก็มีปรากฏอยู่หลายตอนเช่น "The whole world vapours with thy breath" หรือในบทที่ว่า

Or if, when thou, the World's soul, goest,
It stay, 'tis but thy carcase then;
The fairest woman, but thy ghost,
But corrupt worms, the worthiest men.

ในข้อความข้างบนนี้ ฉันเปรียบเทียบหญิงคนรักว่าเป็น "the World's soul" ซึ่งถ้าหลอนตายแล้ว โลกจะเป็นเพียงซาก "carcase" ของหลอนเท่านั้นและคนที่มีความดีของโลกก็เปรียบได้กับ "corrupt worm" นั่นเอง

ในโคลง The Relic ฉันได้กล่าวถึงภาพพจน์เกี่ยวกับความตายไว้ในบทที่หนึ่งว่า

When my grave is broken up again

.. .. . , ...

Meet at this grave, and make a little stay?

ใน The Anniversary กันก็โลกจาวถึงเรื่องที่เกี่ยวกับความตายไว้
ว่า "Two graves must hide thine and my corse" ส่วนใน The Funeral
นั้น เกือบตลอดทั้งโคลงกล่าวถึงเรื่องของการตาย ความจริงถ้าเราดูจากชื่อของโคลง
ยกเว้น The Anniversary ก็จะเห็นว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความตายนั่นเอง เช่น
A Fever เป็นช่วงที่กำลังป่วยใกล้จะตาย the Funeral เป็นช่วงของการจัดพิธีศพ The
Relic และ The Canonization เป็นช่วงที่เกิดขึ้นภายหลังการตายเป็นต้น

4. กานศาสนา ใน The Canonization กันก็เปรียบเทียบความรักว่า
คล้ายกับประสบการณ์ทางศาสนา เช่นการสถาปนาคนรักที่มีความรักอย่างสมบูรณ์แบบขึ้น
เป็นนักบุญ หรือการเปรียบเทียบหญิงคนรักว่าคล้ายกับ Mary Magdalen ซึ่งเป็นนักบุญ
ในคริสตศาสนาองค์หญิงและตัวเขาเป็นพระเยซูในโคลง The Relic ว่า

Thou shalt be a Mary Magdalen, and I

A something else thereby,

All women shall adore us, and some men;

หรือการนำเอาปอยผมของหญิงสาวมาทำเป็นมาลัยคล้องแขนเพื่อเป็น "relics" ในโคลง
The Relic และ The Funeral ก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับทางศาสนาเหมือนกัน
เพราะในทางศาสนาถือว่าสิ่งที่หลงเหลืออยู่ซึ่งอาจเป็นจี๊เก่าหรือสิ่งของเครื่องใช้ของพระ-
เยซูหรือนักบุญเป็นสิ่งที่ควรเคารพบูชา

ในโคลง Twickenham Garden กันก็ผูกเปรียบเทียบคอนที่เข้เข้ามา
สู่สวนแห่งนี้ว่า

And that this place may thoroughly be thought

True Paradise, I have the serpent brought.

นั่น คั่นอ้างถึงเรื่องราวในพระคัมภีร์ไบเบิลเช่น กล่าวถึงสวนที่ Adam และ Eve
อาศัยอยู่ก่อนที่จะถูกเนรเทศออกมาเผชิญกับโลก และ "serpent" ก็คือซาตานที่ทำอุบายให้
Adam และ Eve กินผลไม้หวงห้ามจาก The Tree of Knowledge นั้นเอง

ในโคลง A Valediction: Forbidding Mourning คั่นก็ได้อ้าง
พาดพิงถึงแนวคิดทางศาสนาเหมือนกันเมื่อเขากล่าวว่า

'Twere profanation of our joys
To tell the lady our love

คำว่า "profanation" และ "lady" เป็นคำที่เกี่ยวข้องหรือใช้ในทางศาสนา เพราะ
"profanation" มีความหมายตรงข้ามกับ "holiness" หรือ "sacredness" ส่วน
"lady" ก็หมายถึงกลุ่มคนที่ไม่ได้มีชีวิตอยู่ใน Holy Orders หรือไม่ใช่พวก Clergy
ในที่นี้คั่นหมายความว่าคนที่ปล่อยใจคนที่ไม่มีความรักบริสุทธิ์รับรู้ความรักของเขา
ทั้งสองนั้นเป็นการลดคุณค่าความสุจริตที่เกิดจากความรักที่บริสุทธิ์ของเขานั้นเอง นอก
จากนี้ยังมีคำอีกหลายคำที่เกี่ยวข้องกับทางศาสนาเช่นคำว่า Saint หรือชื่อโคลงเช่น
The Relic และ The Canonization ก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับศาสนาด้วย

5. ด้านการสำรวจทวีปใหม่และการเดินเรือ ในโคลง The Good
Morrow คั่นได้นำเอาการสำรวจทวีปใหม่ซึ่งเป็นความรู้ทางภูมิศาสตร์และการเดินเรือ
มาใช้ในการสร้างจินตภาพเช่น

Let sea-discoverers to new worlds have gone,
Let maps to others, worlds on worlds have shown,

หรือ

Where can we find two better hemispheres
Without sharp North, without declining West?

6. ด้านอัลเคมี ในโคลง The Good Morrow คั่นยังได้นำเอาความ
รู้ทางอัลเคมีมาใช้เช่น "whatever dies was not mix'd equally" ความรู้ทาง

อัลเคมีมีปรากฏอยู่ในโคลงอีกหลายโคลง เช่นใน Love's growth กันได้เปรียบเทียบความรักว่าจะคงไม่ประกอบขึ้นด้วย "quintessence" หรือ "Elisir Vitae" ซึ่งเป็นแก่นของวัตถุที่นักอัลเคมีในสมัยกลางถือว่าเป็นยาวิเศษโรคสารพัดนึก เพราะเป็นสิ่งที่บริสุทธิ์ คัมภีร์โคลงว่า

but if this medicine, Love, which cures all sorrow
With more, not only be no quintessence,

7. ด้านเรมาคิต ในโคลง - Valediction. Forbidding Mourning
กันโน้นนำความรู้ทางเรขาคณิตมาไว้ โดยเปรียบเทียบความรักคล้ายกับวงเวียน กันกล่าวว่าคนรักจะมีความผูกพันกันคล้ายกับวงเวียน ซึ่งขาทั้งสองของวงเวียนจะคงไปด้วยกันเสมอ

If they be two, they are two so
As twin compasses are two:

การที่ขาทั้งสองข้างของวงเวียนไปด้วยกันเช่นนี้ก็จะทำให้เกิดวงกลมมีความสมบูรณ์ขึ้น ซึ่งก็เช่นเดียวกับความรักของเขาทั้งสองนั่นเอง

8. การเปรียบเทียบด้านธรณีวิทยา เช่นการเปรียบเทียบความรักของคนอื่นว่าไม่มั่นคงเพราะดินทรนถตกใจกับสิ่งเล็กๆ น้อยๆ เช่นแผ่นดินไหว แต่ไม่สนใจกับสิ่งที่มหัศจรรย์มากเช่น

Moving of the earth brings harms and fears;

Men reckon what it did and meant;

but trepidation of the spheres,

Though greater war, is innocent.

-A Valediction: Forbidding Mourning

9. ด้านดาราศาสตร์ ความรู้ทางด้านดาราศาสตร์มีปรากฏอยู่ในหลายโคลง เช่นการเปรียบเทียบความรักที่ผ่านช่วงวิกฤติไปแล้วว่ามีความเด่นชัดขึ้นคล้ายกับดวงดาวที่มองเห็นแจ่มจ้าในยามที่พระอาทิตย์แรกขึ้นหรือตอนที่พระอาทิตย์ใกล้จะตกดิน

กันนั้กล่าวไว้ใน Love's Growth ว่า

And yet no greater, but more eminent,
Love by the spring is grown;
As, in the firmament,
Stars by the Sun are not enlarg'd, but shown.

หรือใน A Fever กันนั้กล่าวเปรียบเทียบอาการไข้อย่างรุนแรงว่าคล้ายกับลูกอุกกาบาต
ซึ่งเป็นสิ่งแปลกปลอมมาจากภายนอกที่หล่นลงมาสู่โลกในที่นี้ กันนั้ยังเปรียบเทียบตัวเขาและหญิง
คนรักเป็นโลกควย และอาการไข้ก็น่าเป็นสิ่งที่แปลกปลอมควย เช่น

These burning fits but meteors be,
Whose matter in thee is soon spent:
Thy beauty, and all parts which are thee,
Are unchangable firmament.

ความรู้ทางดาราศาสตร์ของฟิโตเลมี ซึ่งความจริงน่าจะจัดอยู่ในหัวข้อรูปสี่ลา
การอุปมาแบบกึ่งเคมเพราะเป็นสิ่งที่กวีแบบกึ่งเคมนำมาใช้อย่างแพร่หลายก่อนกันนั้ แต่
เนื่องจากเนื้อหาเกี่ยวข้องกับทางวิทยาศาสตร์ผู้วิจัยจึงได้นำมากล่าวในที่นี้ โดยเฉพาะ
เรื่องที่เกี่ยวข้องกับจักรวาลย่อยส่วน (microcosm) กันนั้ได้ความกึกเินมาจาก Scholastic
Theology¹ เข้ามาใช้อยธิบายเชื่อว่าโลกแห่งความรักของตัวเองนั้นเป็นโลกที่สมบูรณ์
และไม่เปลี่ยนแปลงทั้งยังเป็นโลกที่ดีกว่าโลกจริง ๆ ทางภูมิศาสตร์ ความแนวคิดของ
Scholastic Theology ซึ่งอธิบายจักรวาลตามดาราศาสตร์ของฟิโตเลมี เชื่อว่าโลก
เป็นศูนย์กลางของจักรวาล ทุกสิ่งทุกอย่างในจักรวาลเว้นดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์และดวง
ดาวทางก็หมุนรอบโลกทั้งสิ้น ซึ่งกว่านั้นตำแหน่งของวัตถุต่าง ๆ มีความลค้ดกันเป็นชั้น ๆ
ตำแหน่งที่ยิ่งสูงขึ้นไปจากโลกก็ยิ่งมีความละเอียดอ่อนและสมบูรณ์มากขึ้น และชั้นที่สูงสุด
เป็นที่สถิตยของพระผู้เป็นเจ้า สิ่งที่อยู่ในตำแหน่งที่ลค้ดกันนี้จะมีความสัมพันธ์และผูกพัน
กันเป็นสายโซ่เรียกว่า "Chain of being" โดยที่มีมนุษย์เป็นแกนกลาง สิ่งที่อยู่ต่ำกว่า
มนุษย์ก็ไล่จากสัตว์ พืช และสิ่งที่ไม่มีชีวิตทั้งหลาย สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีวิถีชีวิตตามแนวทาง
หรือแบบแผนของจักรวาลหรือ "Music of the Sphere"² และตำแหน่งของวัตถุต่าง ๆ

จะอยู่กับที่ (Fixed) การหมุนของจักรวาลจะหมุนไปทั้งระบบ ในสมัยเรเนซองซ์ผู้คน
เชื่อกันว่า ตัวมนุษย์มีลักษณะเป็นจักรวาลย่อส่วนที่สะท้อนให้เห็นถึงโครงสร้างใหญ่ของ
จักรวาลใหญ่ (Macrocosm)

ความคิดเกี่ยวกับ Microcosm มีปรากฏอยู่ในโคลง The Good Morrow
ตอนที่กัณท์กล่าวถึงความรักของเขาที่มีต่อหญิงคนรักมีลักษณะคล้ายกับจักรวาลใหญ่ว่า
"one little room, an everywhere" และใน "Let us possess one world,
each hath one, and is one" เนื่องจากจักรวาลใหญ่นั้นมีทุกสิ่งทุกอย่างในตัวเองและแต่ละ
อย่างก็อยู่ในลักษณะที่สอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดส่วนและมีความสมดุลซึ่งกันและกัน

ในโคลง Love's Growth กัณท์ได้กล่าวถึงการเปรียบเทียบในแง่ของ
Microcosm อีกว่า

Those, like so many spheres, but one heaven make,
For they are all concentric unto thee,

นั่นคือการยึดถือเอามนุษย์เป็นศูนย์กลางของทุกสิ่งทุกอย่างคล้ายกับการที่ถือเอาโลกเป็น
ศูนย์กลางนั่นเอง หรือในโคลง A Fever ตอนที่กล่าวถึง ความงามของหญิงคนรักว่าไม่มี
การเปลี่ยนแปลงคล้ายกับตำแหน่งที่อยู่ของเทวีทุกในจักรวาล "The beauty, and all
parts which are thee, / Are unchangeable firmament" ก็เป็นความคิดเกี่ยวกับ
กับดาราศาสตร์ของพโตเลมีด้วย

นอกจากความรู้ทางวิทยาศาสตร์โดยทั่วไปแล้ว กัณท์ยังนำความรู้ทาง
ธรรมชาติวิทยามาใช้เปรียบเทียบความรักในโคลงของตลกอีกด้วย เช่น การเปรียบเทียบ
ความรักที่คงอยู่ผ่านอุปสรรคต่าง ๆ ว่าคล้ายกับหญ้าในโคลง Love's Growth ว่า

I scarce believe my love to be so pure
As I had thought it was,
Because it doth endure
Vicissitude, and season, as the grass;

10. การเปรียบเทียบที่ได้จากวิถีชีวิตของคนในสังคม การเปรียบเทียบและ
การสร้างภาพพจน์บางอย่าง คำนึงความรู้ทางสังคมมาใช้ ส่วนใหญ่จะเป็นชีวิตในราชสำนัก
และวิถีชีวิตของคนในสังคมโดยทั่วไป เช่น กันนี้เปรียบเทียบความรักที่มีความสัมพันธ์กันอย่าง
แน่นแฟ้นและเป็นอุดมคติว่าคล้ายกับเจ้าพระยามหากษัตริย์

Here upon earth, we are kings, and none but we
Can be such kings, nor of such subjects be:

-The Anniversary

คำนึงถึงความกึกก้องมาจากการสังเกตอำนาจของกษัตริย์ในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์นั้นเอง
หรือการที่กันนี้เปรียบเทียบความรักที่มีเพิ่มขึ้นภายหลังจากที่ผ่านช่วงเวลาอันมีคมกริบของ
ความรักว่าคล้ายกับการเก็บภาษีของบุตรของนครต่างๆ ไว้เพื่อเป็นทุนสำหรับการทำสงครามว่า

And though each spring do add to love new heat,
As princes do in times of action get
New taxes, and remit them not in peace,

-Love's Growth

ในที่นี้กันนี้มุ่งที่จะกล่าวประชดนโยบายการเก็บภาษีของรัฐบาลในสมัยนั้นด้วยที่เก็บภาษี
มาไว้ในยามสงคราม แต่ในยามสงบกลับไ้คืนเงินภาษีที่เก็บไว้นั้นให้แก่ราษฎร

ค. ทางเสียงของโคลง

โคลงกลุ่มความรักแบบอุดมคติมีทางเสียงแตกต่างกันอยู่หลายโคลง ซึ่งทาง
เสียงที่แตกต่างกันนั้นแสดงให้เห็นถึงอารมณ์และความรู้สึกของกันหรือชายคนรักในขณะนั้น ๆ
บางโคลงมีทางเสียงมากกว่าหนึ่งชนิด แต่ส่วนใหญ่แล้วจะมีทางเสียงเดียวโดยตลอดโคลง

1) ทางเสียงที่แสดงความรู้สึกภาคภูมิใจและสุขใจในความรักของกัน ที่ได้รับการ

ตอบสนอง เช่น โคลง The Good Morrow, The Computation, The Anniversary,
และ Love's Growth เมื่อชายหนุ่มกล่าวกับหญิงคนรัก เขาจะใช้ทางเสียงที่อ่อนโยน
รื่นหู เช่น ในโคลง The Good Morrow ที่กล่าวว่า

And now good-morrow to our waking souls,
Which watch not one another out of fear,

หรือใน The Computation ซึ่งยืนยันในความรักของชายหนุ่มว่า

For the first twenty years, since yesterday,
I scarce believ'd thou could be gone away,
For forty more, I rec'd one favours past,
And forty on hopes, that thou wouldst they might last,

ใน The Anniversary ก็มีทางเสียงในลักษณะเดียวกันเช่น

All other things to their destruction draw,
Only our love hath no decay,

2) ทางเสียงที่แสดงความเย้ยหยันในความรักของกันอื่นๆ โคลงบางโคลง
มีทางเสียงมากกว่าหนึ่งอย่าง เช่น โคลง The Undertaking นอกจากจะมีทางเสียง
แสดงความภาคภูมิใจและหยิ่งในความรักแบบเกลียดของตนแล้ว มันยังใช้ทางเสียงที่ยั้ม
เยาะความรักของคนที่ไม่มีลักษณะเน้นความสัมพันธ์ทางจิตใจ เช่น เกี่ยวกับความรักของ
คนปณอญบางเล็กน้อย ทางเสียงที่แสดงความภาคภูมิใจแถมหยิ่ง เช่น

I have done one braver thing,
Than all the Worthies did,
And yet a braver thence doth spring
Which is, to keep that hid.

ในส่วนที่ปะปนด้วยการยั้มเยาะความรักของกันอื่นปรากฏอยู่ในบทที่สองถึงบทที่สี่ของ โคลงเช่น

So, if I now should utter this,
Others (because no more
Such stuff to work upon there is)
Would love but as before.

ในโคลง The Canonization ก่อนแรกๆชายหนุ่มคนรักมีความซุ่มเคืองไม่
พอใจในการที่ความรักของตนถูกชักขวาง เช่น

For God's sake hold your tongue, and let me love,
Or chide my palsy, or my gout,
My five gray hairs, or ruin'd fortune flout,

.. .. .

เมื่อขุนเคื่อง วาญหนุ่มก็แสดงอาการเย้ยหยันความรักของคนอื่น ๆ เช่น

Alas, alas, who's injured by my love?
What merchant's ship have my sighs drown'd?
Who says my tears have overflow'd his ground?

.

.. .. .

Litigious men, which quarrels move,
Though she and I do love.

อย่างไรก็ตาม ถ้ามองทางเสียงของกันนี้ก็เปลี่ยนไปอีกเป็นความภาคภูมิใจและสุขใจเกี่ยวกับความรักที่เป็นอมตะและสมบูรณ์แบบของตน จากความขุนเคื่องและความเย้ยหยัน ทางเสียงกลายมาเป็นความมั่นใจและอ่อนโยน

3) ทางเสียงที่แสดงการปลอบโยนและยืนยันความมั่นคงในความรักของตน

มีปรากฏในโคลง A Valediction: Forbidding Mourning ทางเสียงของโคลงบทนี้เป็นการปลอบใจและยืนยันในความมั่นคงของความรักของตนต่อหญิงคนรักผู้พลบใจหญิงคนรักด้วยความอ่อนโยน เช่นหลังจากกันกล่าวถึงดาวของวงเวียนในที่ใดแล้วก็จะกลับมาที่เดิมแล้ว กันก็กล่าวขึ้นว่า

Such wilt thou be to me, who must,
Like the other foot, obliquely run,
Thy firmness makes my circle just,
And makes me end where I begun.

4) ทางเสียงที่แสดงถึงความเศร้าโศกเสียใจและไม่พอใจในการที่ความรัก
ของคนถูกขัดขวาง ทางเสียงของโคลงในชุดนี้ทั้งหมดแสดงออกถึงความเศร้าโศกเสียใจ
เกี่ยวกับความรักที่ไม่สมหวังของคน "ทราวยละ" ดียกปลีกย่อยในแต่ละโคลงต่างกัน เช่น

ในโคลง A Fever ก็เห็นแสดงอาการหวาดกลัวในการจากไปของคนที่รัก
ความเศร้าที่เกิดขึ้นเป็นความเศร้าที่กลัวว่าหญิงคนรักจะตายจากไป ดังนั้นทางเสียงของ
โคลงบทนี้จึงเป็นทางเสียงที่เศร้าสร้อยปนกับความสิ้นหวัง เช่น

Oh do not die, for I shall note
All women so, when thou art gone,

หรือ

Or if, when thou, the World's soul, goest,
It stays, 'tis but thy carcase then,
The fairest woman, but thy ghost,
But corrupt worms, the worthiest men.

ทางเสียงของโคลง The Funeral เป็นทางเสียงที่แสดงออกถึงความเสียใจ
ที่หญิงคนรักไม่รักตัวเขาเท่าที่ควร เช่น

Whate'er she meant by it, bury it with me.

ในบางตอน เช่น "That since you would save none of me, I bury some of
you." ทางเสียงแสดงออกถึงอาการแค้นเคืองและผูกพยาบาทชนิด ๆ แต่ส่วนใหญ่จะเป็น
อาการเสียใจ

แต่ทางเสียงใน Hockenhams Garden เป็นทางเสียงของคนที่มีหวัง
อย่างรุนแรงและมีความบวคราวในความผิดหวังในการรักนั้น ทางเสียงจึงมีลักษณะของ
อาการโศกครวญ เช่น

'Twere wholesomer for me, that winter did
Denight the glory of this place,
And that a grave frost did forbid
These trees to laugh, and mock me to my face,

but that I may not this disgrace
Endure, nor leave this garden, Love, let me
Some senseless piece of this place be,
Make me a manarake, so I may groan here,
Or a stone fountain weeping out my year.

ส่วนในโคลง Love's Debt นั้น เป็นทางเสียงที่แสดงอาการคัดพ้อท้อว่า
เช่นเดียวกับโคลง Twickenham Garden เพียงแต่ว่าไม่มีลักษณะกร่ำกรวนมากเท่านั้น
และการคัดพ้อท้อวาก็ เป็นการคัดพ้อท้อว่าเทพเจ้าแห่งความรักที่ทำให้ชายหนุ่มต้องผิดหวัง
ในความรักเช่น ตอนที่กล่าวถึงความทะเยอทะยานของเทพเจ้าสับบีใหม่ว่า

but every modern God will now extend
His vast prerogative, as far as Jove.
To rage, to lust, to wrice to, to commend,
All is the purlicu of the God of Love

สรุปแล้วทางเสียงในโคลงที่ว่าด้วยความไม่สมหวังในความรัก ล้วนใหญ่
คือทางเสียงที่แสดงออกถึงความเศร้าโศกเสียใจและการคัดพ้อท้อวานั้นเอง

บทที่สี่

ความรักแบบ โลภีนะ

เนื่องจากมนุษย์ยังคงเป็นสัตว์ที่ไม่สามารถสลัดกิเลสต่าง ๆ ทิ้งไปให้หมดได้ มนุษย์จึงยังคงหมกหมุ่นอยู่ในภาวะตัณหา วิภวะตัณหา และภวตัณหา ในด้านความรัก คนรักในระดัปลอภีะนี้จะเน้นความสัมพันธ์ทางกายมากกว่าความสัมพันธ์ทางจิตใจ โดยถือว่าความสัมพันธ์ประเภทแรกเป็นสิ่งที่สมจริงและให้ความสุขที่สมบูรณ์มากกว่าความสัมพันธ์ประเภทหลัง พัฒนาการ ด้านความรักของชายหนุ่มและหญิงสาวจะเริ่มด้วยการรู้จักและพูดคุยเกี่ยวพาราสีกันก่อน ในขั้นนี้เป็นขั้นที่คนรักทั้งสองฝ่ายเริ่มตระหนักในความรักของตนเอง และมีการสำรวจความสนใจ ความชอบพอของคนทั้งสองอีกฝ่ายหนึ่ง เมื่อใดที่คนรักทั้งสองมีใจตรงกันและยินยอมใช้ชีวิตร่วมกันแล้ว ความรักของคนทั้งสองก็ได้รับการตอบสนองอย่างมีความสุข แต่ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ยอมรับความรักของอีกฝ่ายหนึ่งแล้ว ความรักของคนทั้งสองก็ไม่ได้รับการตอบสนอง ดังนั้นความสมหวังในความรักจึงไม่เกิดขึ้น

บทประพันธ์หลายบทของ คันทน์ ไคล่สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการ ของความรักทั้งสามลักษณะนี้คือ

- 1) บทกวีนิพนธ์ที่กล่าวถึงการเรียกร้องความรัก
- 2) บทกวีนิพนธ์ที่คนรักแสดงความสุขอันเกิดจากความสมหวังในความรักและ
- 3) บทกวีนิพนธ์ที่แสดงออกถึงความทุกข์อันเกิดจากความไม่สมหวังในความรัก

รายละเอียดของแต่ละกลุ่มจะกล่าวต่อไป

การวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความรัก

- 1) การเรียกร้องความรักจากหญิงสาว

การขอความรักของคนรักเป็นการที่คนรักเรียกร้องความสนใจและความรักจากอีกฝ่ายหนึ่งให้หันเหมาสู่ตน บางครั้งก็เป็นการเชื้อเชิญหญิงคนรักให้พิจารณาตัวชายหนุ่มผู้ซึ่งได้เสนอตัวให้หญิงสาวเลือกด้วย โคลงเกี่ยวกับการเกี่ยวพาราสีของ คันทน์ มีอยู่ทั้งหมด

9 โคลง ก๊อ The Bait, The Token, Air and Angels, Lover's Infiniteness, The Dream, The Primrose, The Damp, The Prohibition และ The Flea

The Bait

การเชื้อเชิญ และเรียกร้องความรักของกวีสโตเฟอร์ มาร์โลว์ (1564 - 1593) ใน The Passionate Shepherd to his Love ได้รับการโต้ตอบจากกวีหลายท่านเช่น ราเลห์ (The Nymph's Reply to the Shepherd) จอห์น คัมน์ (The Bait) และ ซี เคย์ หลุยส์ (Come, Live with Me and Be My Love) โคลงทั้งกล่าวเหล่านี้เขียนขึ้นในทำนอง Pastoral Poetry ที่กล่าวถึงชีวิตอันหวานชื่นของหนุ่มสาวชาวเลี้ยงแกะในทามกลางสายลมและแสงแดด ตลอดจนเสียงดนตรีและกลิ่นไอของท้องทุ่ง

แนวคิดของโคลง The Bait ก็คล้าย ๆ กันกับโคลงของคนอื่น ๆ ก็คือการเชื้อเชิญหญิงคนรักให้มาอยู่กินกับตน เป็นโคลงที่ชายหนุ่มและหญิงสาวเกี้ยวพาราสีกัน ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวที่ว่า

Come live with me and be my love,
And we will some new pleasure prove,
Of golden sands and crystal brooks,
With silken lines and silver hooks!

แต่ในขณะที่มาร์โลว์กล่าวถึงชีวิตของคนเลี้ยงแกะที่เป็นอุดมคติและไม่สมจริง ราเลห์ มองชีวิตของคนเลี้ยงแกะในลักษณะของความเย้ยหยันเชิงนิเสษ คัมน์ มองชีวิตชาวชนบทในลักษณะที่สัจจริง ไม่สำราญและพรั่งพร้อมอย่างมาร์โลว์ คัมน์ ชี้ให้เห็นว่าชีวิตที่เป็นจริงของชาวเลี้ยงแกะนั้นหาได้เป็นชีวิตที่สำราญเลิศลอย และเป็นอุดมคติไม่ ตรงกันข้ามกลับเป็นชีวิตที่สมบุกสมบัน มีสนุกบ้าง ทุกข์บ้างปะปนกันไป ซึ่งคัมน์ ได้ชี้ให้เห็นอย่างแน่ชัดว่า

Let others freeze with angling reeds, ,
And cut their legs with shells and weeds,
Or treacherously poor fish beset
With strangling snare, or windowy net.

ฉัน ี่ได้เห็นว่า ชีวิตหาได้ประกอบกาย "beds of roses" หรือ
"a gown made of the finest wool" หรือ "Fair lined slippered for
the cold" ทั้งที่มารโล้ว กล่าวไว้ไม่ และเป็นชีวิตที่ทุกข์ลำบากพอสมควร เช่น
"freeze with angling reeds" หรือ "cut their legs with shells
and weeds" เป็นคน
ทั้ง ๆ ที่ ฉัน เรียกร้องให้หญิงคนรักมาอยู่กับตน "Come, live with
and be my love" แต่ในบทสุดท้าย ฉัน โกสอคือสารมณส่วนตัวเข้ามาสู่ตัว
โคลง ทำให้โคลงของเขาแหวกแนวไปจากโคลงของมารโล้ว และ ราเลห์ อย่างสิ้นเชิง
ฉัน กล่าวถึงหญิงคนรักของเขาว่าตัวหล่อนเองไม่จำเป็นจะต้องไปแอบรักใคร่ใคร่ให้ลุ่มหลง
เพราะตัวหล่อนเองก็เป็นกวีเหยื่อที่ล่อให้ผู้ชายลุ่มหลงอยู่ในตัวแล้ว

For thee, thou needest no such deceit,
For thou thyself art thine own bait;
That fish that is not caught thereby,
Alas, is wiser far than I.

สองบรรทัดสุดท้ายแสดง ให้เห็นว่า ฉัน ได้ตกหลุมรักกับหญิงสาวอย่างสิ้นเชิง
และปรารถนาให้หล่อนมาอยู่ด้วยกัน คอยเห่ฉัน ฉันจึงแอบปากเชิญชวนให้หล่อนมาอยู่ด้วยกัน
ในตอนแรกเริ่มของ โคลง

The Token

คนรักในโคลงบทนี้ ก็คล้ายกับคนรักใน The Bait ที่ขอความรักและความเห็นใจจากหญิงสาว แต่สิ่งที่ต่างออกไปคือคนรักในโคลง The Token กันนั้นขอเพียงแต่ให้หญิงคนรักกักตัวเขาไว้ความรักต่อตัวหล่อนก็เพียงพอแล้ว ขาดหนุ่มไม่ต้องการอะไรมากไปกว่านี้อีก

Send me nor this nor that to increase my store,
But swear thou think'st I love thee, and no more.

แต่ก่อนที่ กันน์ จะสรุปความลึกลับข้างบนนี้ออกมา เขาได้คอนวอนหญิงคนรักให้เห็นใจเขาคอยความไพเราะหว่า

Send me some honey to make sweet my hive,
That in my passion I may hope the best.
I beg no ribband wrought with thine own hands,
To knit our loves in the fantastic strain
Or new-touch'd vouth, nor ring to shew the stands
Of our affection, that, as that's round and plain.

จะเห็นว่าขอความหวานเป็นขอความที่เกี่ยวของกับการเกี่ยวพาราสีหึงสัน

The Dream

ในขณะที่ กันน์ กำลังนอนหลับอยู่ หญิงคนรักของเขาเดินเข้ามา และเสียงปี่เท่าของหล่อนทำให้ กันน์ ตื่นขึ้น คอยความกักใจและต้องการที่จะหลับนอนกับหล่อน กันน์ จึงหาเหตุผลต่าง ๆ นานามากขบป้อนหล่อน เว้นเขากล่าวว่า ไม่มีสิ่งไหนที่จะทำให้เขาคืนจากความฝันอันสละสลวยได้ ยกเว้นการมาปรากฏกายของหล่อนเท่านั้น ที่เป็นเช่นนั้น กันน์ให้เหตุผลว่า เป็นเพราะความฝันของเขาเป็นสิ่งที่จริงจริงมาก และชีวิตในยามคืนนั้นถูกควบคุมด้วยเหตุผล ซึ่ง

ว่าด้วยสิ่งที่เป็นจริง และความจริง และนิทานจากคาง ๆ โดยทั่วไป เป็นเพียงความเพ้อฝัน
แต่การที่เขาฝันถึงหญิงคนรักนั้น เป็น "a theme/ For reason, much too strong
for fantasy" ภูมิรักของเขาที่ความจริงอยู่ในตัวมากจนกระทั่งการปรากฏ
กายของหล่อนในความฝัน หรือในนิทานคาง ๆ ทำให้ความฝันหรือนิทานเหล่านั้นเป็นจริงขึ้นมา
ทันที นอกจากการที่หล่อนทำให้เขาค้นจากความฝันนั้นเป็นจริงที่เหมาะสม เพราะในขณะที่ฝัน
เขาก็อยู่ในโลกแห่งความจริงแล้ว ในขณะที่เดียวกัน เขาก็เชื่อเชื่อหญิงคนรักได้มาหลับนอนด้วย
กับเขาเหมือนกัน

Enter these arms, for since thou thought'st it best
Not to dream all my dream, let's act the rest.

แต่พอเมื่อฝ่ายหญิงรู้ทันและขยับตัวหนี เขาก็กลับกล่าวหาว่าหล่อนไม่ใช่บุคคลที่
ยิ่งใหญ่ตามที่เขาเคยคิดไว้

Coming and staying show'd thee, thee,
But rising makes me doubt, that now
Thou art not thou.
That love is weak, where fear's as strong as he;
'Tis not all spirit, pure and brave,
If mixture it of fear, shame, honour, have.

ครั้นหญิงสาวไปแฉ่แสดงต่อคำกล่าวของตน เขาก็จึงหันไปสร้างเหตุผลเข้าข้างตนเอง
เพื่อให้เกิดความสบายใจขึ้นด้วยการเทียบเคียง (analogy) เปรียบเทียบคนรักว่าคล้ายกับ
ถ่านไฟเก่าที่สามารถจะจุดไฟง่ายกว่าถ่านใหม่ ดังนั้น ให้นำเอาความรู้ออกจากการเทศน์ของเขา

เข้ามาใช้ ในคำเทศน์ตอนหนึ่ง คัมภีร์กล่าวว่า "as a torch that hath been
lighted and used before, is easier lighted than a new torch"
แต่คัมภีร์ ใ้ความกึกกัมมาไว้ว่า

Perchance, as torches which must ready be
Men lighted and put out, so thou deal'st with me,
Thou can'st to kindle, goes to come; thus I
Will dream that hope again, but else would die.

Air and Angels

ในโคลงบทนี้ คัมภีร์ใ้พูดจาหวานลอมล่อ ความรักจากหญิงสาวด้วยการเปรียบเทียบ
กับ "Angels" แต่การเปรียบเทียบนั้นใ้ไข่ไข่ไข่ความหมายได้ใ้ประโยชน์เข้ากับคน คัมภีร์
กล่าวว่า เขามีความรักกล่หญิงสาวสองหรือสามครั้งก่อนที่จะพบกับตัวหญิงสาวจริง ๆ เปรียบ
เสมือนกับ "Angels" ซึ่งใ้ยินแต่เสียง แต่ไม่เห็นตัวตน และทุกครั้งที่เขามายังสถานที่
หญิงสาวรักอยู่ เขาจะเห็นสิ่งที่สวยงาม แต่คลุมเครือมองไม่เห็นเด่นชัด เนื่องจาก "Angels"
ก่อนที่จะมาปรากฏกายใ้คนเห็นจะต้องหลอมตัวเองเข้ากับอากาศก่อเป็นรูปร่างขึ้น ดังนั้น
ความปรารถนาของ คัมภีร์ ก็เช่นเดียวกัน ไม่ว่าความปรารถนาจะเป็นอุดมคติมากเพียงไรก็ตาม
ก็จะต้องหาทางรวมตัวเข้ากับความรักของหญิงคนรัก ๆ เพราะคัมภีร์ เองรู้ว่า การมีความสัมพันธ์
ทางกายกับหญิงคนรักจะก่อให้เกิดการบงบงบมิตีมาก คัมภีร์ กล่าวว่า

But since my soul, whose child love is,
Takes limbs of flesh, and else could nothing do,
More subtle than the parent is
Love must not be, but take a body too;
And therefore what thou wert, and who,
I bid Love ask, and now

That it assume thy body, I allow,

And fix itself in thy lip, eye, and brow.

ในสี่บรรทัดสุดท้ายข้างบนนี้ คัมเบ พุคขึ้นมาในทำนองหยั่งจิตใจของฝ่ายหญิง และเป็นการแสดงการขอความรักเพราะ คัมเบ ได้ให้ความรักของเขาขออนุญาตจากหญิงสาวเข้าไปพักอยู่ในร่างของหญิงสาวอย่างถาวรนั่นเอง หรือในอีกตอนหนึ่ง คัมเบ บอกว่าความรักที่เขาให้แก่หญิงสาวนั้นมีมากเกินไปจนจะทำให้ความรักนั้นล้น คล้ายกับเรือที่บรรทุกสิ่งของหนักเกินไป นอกจากนี้เขายังกล่าวต่อไปอีกว่า แม้มันเส้นผมเส้นหนึ่งของหญิงสาวก็ยังเป็นงานหนักให้ "love to work upon" ดังนั้น คัมเบ จึงบอกว่า เขาจะคงหาร่างที่เหมาะสมให้แก่ความรักได้ก็เพียงมากกว่าร่างกายของหญิงสาวคนรัก ทั้งนี้เพราะว่าความรักไม่ว่าจะรวมอยู่กับสิ่งที่วางเปล่า หรือที่เขมข้นและสว่างจ้าเกินไป คัมเบกล่าวว่า

Every thy hair for love to work upon

Is much too much, some fatter must be sought,

For, nor in nothing, nor in things.

Extreme, and scattering bright, can love inhere:

Then, as an Angel, face, and wings

Of air, not pure as it, yet pure, doth wear,

So thy love may be my love's sphere:

จะเห็นว่า คัมเบ ต้องการความรักของเขาให้หลอมรวมอยู่กับร่างกายนั่นเอง คัมเบ บอกว่าความแตกต่างระหว่างความรักของชายและหญิง คือความรักของชายมีความบริสุทธิ์ยิ่งกว่าความรักของหญิง และความรักของชายเทียบได้กับความรักของเทพ

Just such disparity
As is 'twixt Air and Angel's purity
'Twixt women's love, and men's, will ever be.

คันทน์ เสนอว่าความรักของเขานั้นมีความบริสุทธิ์มาก ดังนั้นสมควรที่หญิงสาว
น่าจะรับไว้เป็นคู่ครอง และตัวคันทน์เองก็มีความรักต่อหล่อนตั้งแต่ที่ยังไม่เคยเห็นหน้ากันมา
ก่อนเลย

The Primrose

คันทน์ กำลังมองหารักแท้ในท่ามกลางหญิงสาวทั้งหลาย แต่แทนที่จะกล่าวกับ
หญิงสาวโดยตรง คันทน์กลับเปรียบเทียบพวกหญิงสาวเหล่านั้นว่าคล้ายกับดอกพริมโรสที่ขึ้น
อยู่ตามเนินเขามากมายคล้ายกับดวงดาวในกาแล็กซี่ ในตอนแรก คันทน์ แสวงหาหญิงสาว
ที่มีลักษณะพิเศษ หรือหญิงสาวที่มีความรักที่ซื่อสัตย์ และเป็นมงคลซึ่งเปรียบเสมือนดอกพริม-
โรสที่มี 6 กลีบ และมี 4 กลีบที่แตกต่างไปจากดอกพริมโรสทั่วไป ซึ่งมี 5 กลีบ คนโบราณ
เชื่อว่า ดอกพริมโรส 4 กลีบ เป็นสัญลักษณ์ของความรักที่มีมงคล ส่วนดอกพริมโรส 6 กลีบ
คือ ความรักที่ซื่อสัตย์ แต่ในขณะที่กำลังมองหาความรัก หรือดอกพริมโรสที่มีลักษณะพิเศษนี้ออกไป
คันทน์ เกิดเปลี่ยนใจ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะคันทน์ ไม่อาจหาดอกพริมโรสที่มีคุณสมบัติพิเศษได้
ง่ายนักก็ได้ แต่แน่นอนที่สุดคือคันทน์ ต้องการเกี่ยวพาราสีหญิงคนหนึ่ง คันทน์ กล่าวว่า

a six, or four;
For should my true-love less than woman be,
She were scarce anything; and then, should she
Be more than woman, she would get above
all thought of sex, and think to move
My heart to study her, and not to love;

Falsehood in woman, I could more abide

She were by art, than Nature falsified.

คัมน์ พิจารณาเห็นว่า การที่ดอกพริมโรสมี 4 กลีบ หรือ 5 กลีบนั้น เป็นการ
ผิดแปลกไปโดยธรรมชาติ ซึ่งเปรียบเสมือนการเสแสร้งของหญิงสาวที่เป็นของหญิงไทย
ธรรมชาติ คัมน์ ไม่ปรารถนาเช่นนั้น เขายอมรับผู้หญิงที่มีความหลายใจควยเล่ห์มารยา
มากกว่าหญิงสาวที่หลายใจโดยธรรมชาติ เมื่อพิจารณาอย่างนี้แล้ว คัมน์ ก็พอใจที่จะเลือกผู้หญิง
ธรรมดา หรือดอกพริมโรสที่มี 5 กลีบ

Live, Primrose, then,,and thrive

With thy true number, five;

And woman, whom this flower doth represent,

With this mysterious number be content;

The Damp

คัมน์ ศักพ้อหญิงสาวที่หึงอำพองที่สามารถทำให้ชายหนุ่มหลงรักและทำให้เขาตาย
ไปเพราะรักหลอนข้างเดียว แต่ คัมน์ ก็เคียดแค้นหญิงสาวว่าการกระทำของหลอนเท่าที่ผ่านมานั้น
หาประโยชน์อย่างเด็ดขาดไม่ แต่เป็นเพียง "poor victories" เท่านั้น ถ้าหลอนจะ
เอาชนะชายหนุ่มทั้งหลายอย่างภาคภูมิใจและกล่าหาญแล้ว หลอนจะต้อง

First kill the enormous giant, your Disdain,

And let the enchantress Honour next be slain,

And like a Goth and Vandal rise,
Deface records, and historics
Of your own arts and triumphs over me,
And without such advantage kill me then.

การที่ คัมน์ เรียกร้องให้หญิงสาวทำลายความหยิ่งลำพอง ความถือยศศักดิ์
และเล่ห์กระเท่ห์ทั้งหลายออกไปแล้ว ก็เพราะ คัมน์ เคยพยายามทาบตามขอความรักจาก
หญิงสาวมาครั้งหนึ่งแล้ว แต่หญิงสาวมีความหยิ่งเกินไป อย่างไรก็ตาม คัมน์ ก็เกี้ยวพาราสี
หญิงสาวต่อไปอีกว่า ถ้าหล่อนยังขึ้นคอก็อยู่อย่างนั้นต่อไปแล้ว หล่อนก็ไม่ไขว่คว้าที่แท้จริงเพราะ

For I could muster up as well as you
My giants, and my witches too,
Which are vast Constancy, and Secretness,
But these I neither look for, nor profess,

คัมน์ เชื่อว่า ความซื่อตรงและความลับที่ตัวเขาไม่คิดที่จะไปค้นหาในตัวหญิงสาว
หรือที่จะสวามิภักดิ์ตนเอง เป็นสิ่งที่สามารถเอาชนะความรอยเล่ห์ของหญิงคนรักได้ อย่างไรก็ตาม
ก็ตาม คัมน์ ก็ได้เรียกร้องขอความรักจากหญิงสาวต่อไปว่า

Kill me as women, let me die
As a meek man, do you but try
Your passive valour, and you shall find then

Naked you've odds enough of any man.

ขอความที่ปรารถนาข้างบนนี้มีลักษณะเชื่อเชิญให้มาร่วมเพศสัมพันธ์กัน เพราะ
คำว่า "die" มีความหมายถึงการบรรลุที่สุดขอดีในการร่วมเพศ กันนี้ เรียบร้อยขอความ
รักจากฝ่ายหญิง โดยขอให้หญิงสาวเป็นของตนเพื่อว่าตัวกันเองจะมีความสุขอย่าง " a
were man" และหญิงสาวก็จะรู้ว่า เมื่อ "Naked you've odds enough
of any man" นั้นเอง

The Prohibition

กันนี้ กำลังผูกเกี่ยวกับพาราที่อยู่กับหญิงสาว และขอร้องให้หลอนมีความรักต่อเขา
ในลักษณะที่พอดี คือไม่มากเกินไป หรือน้อยเกินไป โดยในตอนแรกเขาขอหญิงคนรักว่า
อย่าไ้ทุ่มเทความรักแก่เขามากเกินไป เพราะจะทำให้มีอายุสั้น ปีนี้เพราะเขากลัวว่าจะ
ต้องเสียใจในการที่เขาอาจจะซาเย็นต่อหลอน

Not that I shall repair my unthrifty waste
Of breath and blood, upon thy sighs and tears,
My being to thee then what to me thou wast,
But so great joy our life at once outwears;

อย่างไรก็ตาม กันนี้ ก็ไม่ปรารถนาที่จะให้หญิงสาวเกลียดชังในตัวเขา
และแสดงความหวังว่าสิ่งที่สามารถทำให้กันนี้ ลุ่มหลง โดยที่หลอนมิได้มีจิตใจปฏิบัติตอบเลย
ดังนี้เพราะ

Not that I shall be mine own officer,
And hate with hate again retaliate;

But thou wilt lose the style of conqueror,

If I, thy conquest, perish by thy hate

คันทน์ กล่าวเตือนคนรักของเขาต่อไปว่า ถ้าหากหลอนไม่ต้องการให้ชัยชนะของ
หลอนที่สามารถทำหัวใจของเขาไถ่คอยคาลงแล้ว ก็ขอให้หลอนไคร่มีกระวังในการเกลี้ยคนคันทน์
เพราะคันทน์ อาจตายภัยความซาเย็นของหลอนนั่นเอง ทางที่ที่สุด คันทน์กล่าวว่า หลอนควรจะ
"love and hate me too" กล่าวคือความรักทำให้เขาไม่ต้องตายภัยความทุกข์ เพราะ
ความซาเย็นของหลอน และความเกลียดจะทำให้เขาไม่ต้องเสียชีวิต เพราะมีความสุขในความ
รักมากเกินไป

Love me, that I may die the gentler way,

Hate me, because thy love's too great for me,

คันทน์ กล่าวต่อไปว่า ถ้าหากว่าหลอนไม่สามารถทำตามที่เขาขอร้องมานี้ได้ ก็
ขอให้สิ่งทั้งสองนี้ "decay" ไปเสียเพื่อว่าตัวเขาจะได้มีชีวิตอยู่ต่อไป และชัยชนะของหลอน
ก็จะไม่อยู่ครั้งเดียวตลอดไป ไม่มีซ้ำอีกหลายครั้ง

Or let these two, themselves, not me, decay:

So shall I, live, thy stage, not triumph, be:

Then, lest thy love, hate, and me undo,

Oh, let me live, yet love me and hate me too.

จะเห็นว่า คำพูดของ คันทัน ที่กล่าวมาทั้งหมดคือการ เก็บกวาดราศีหญิงสาว และ
ขอความรักจากหญิงสาวนั่นเอง และการรู้ จักหาว่านวลอมของคันทันเป็นการพุดยกเหตุผลที่แสดง
ความแตกต่างกันอย่างรุนแรง (extreme examples) คือความรักและความเกลียด แล้ว
จึงหาข้อสรุปหรือข้อประนีประนอมของสิ่งทั้งสอง ลักษณะเช่นนี้เป็นวิธีการให้เหตุผลแบบไดอะเล็กติกส์
(dialectics) นั่นเอง

Lovers' Infiniteness

ในโลกสมมติ คันทันกำลังขอความรักจากหญิงสาวพร้อมทั้งให้ข้อคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับ
ความรักแก่หญิงสาว เขาถามว่าถ้าหากเขาไม่ใช่เป็นเจ้าของความรักจากหลอนทั้งหมดแล้ว ก็
คล้ายกับว่าเขาจะไม่ได้อิสรภาพจากตัวหลอนทั้งหมดนั่นเอง ซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้นแล้ว คันทันบอกว่า เขา
ทนไม่ได้ เพราะ

I cannot breathe one other sigh, to move,
Nor can intreat one other tear to fall
And all my treasure, which should purchase thee.
Sighs, tears, and oaths, and letters - I have spent;

คันทันไม่ต้องการให้หญิงสาวแบ่งปันใจให้คนอื่นอีก มิฉะนั้นแล้ว เขาจะไม่ได้
เป็นหนึ่งในดวงใจของหลอน โดยเขากล่าวว่า

If then thy gift of love were partial,
That some to me, some should to other fall
Dear, I shall never have thee all.

ความอ่อนโยนกลายเป็นความขมเคืองและสงสัย เมื่อเขาตระหนักว่าเมื่อหลอน
ยกหัวใจรักทั้งหมดให้แก่เขา และภายหลังหลอนมีความรักใหม่กับชายอื่นแล้ว ความรักใหม่นั้น

จะเกิดปัญหาและสร้างกวางหากระแวงขึ้น เพราะความรักใหม่นี้หลอนมิได้สัญญาว่า จะยกให้
เขาคอย ในตอนนี้ คัมน์ ชักจะไม่ไวใจในตัวหญิงสาว แต่อย่างไรก็ตาม จากการใช้เหตุผลแบบ
อนุมาณ (syllogistic reasoning) คัมน์ จึงสรุปปัญหาข้อสงสัยนั้นอย่างเขาช่างตนเองว่า

The ground, thy heart, is mine; whatever shall

Grow there, dear, I should have it all.

เมื่อกล่าวออกมาเช่นนั้นแล้ว คัมน์ ก็มีความสบายใจ

แม้ว่า คัมน์ จะต้องการความรักทั้งหมดจากหญิงสาว แต่เขาก็ถือว่าไม่ยากให้
หญิงสาวยกความรักทั้งหมดให้ในครั้งเดียว เขาคงต้องการความรักจากหญิงสาวที่ละน้อยนั่นเอง
โดยที่ คัมน์ ให้เหตุผลว่า "He that hath all can have no more" พร้อมกันนั้น คัมน์
ก็กล่าวอย่างมีความสุขกับหญิงคนรักว่า เนื่องจากหัวใจของเขามีความรักเพิ่มขึ้นทุกวัน ดังนั้น
หลอนก็ควรจะเตรียมรางวัลรักสำหรับเขาทุกวันค้อย แต่ทันใดนั้น คัมน์ ก็ตระหนักถึงธรรมชาติ
ของความรักว่า หลอนไม่อาจที่จะมอบหัวใจให้แก่เขาได้ทุกวัน เนื่องจาก

If thou canst give it, then thou never gavest it:

Love's riddles are, that though thy heart depart,

It stays at home, and thou with losing savest it.

แม้ว่าธรรมชาติของความรักจะมีลักษณะเป็นแบบ Paradox ตามคำกล่าวข้าง
บนนี้ แต่เขาทั้งสองจะพยายามเอาชนะธรรมชาติของความรักให้โดยวิธีการที่
"more liberal than changing hearts" นั่นคือหาทางที่จะหลอมรวมหัวใจของเขาทั้งสอง
ให้เป็นหัวใจดวงเดียวกันมากกว่าที่จะแลกเปลี่ยนหัวใจกันธรรมดา ทั้งนี้เพราะว่าการหลอมรวม
จิตใจกันนั้นจะทำให้

we shall

Be one, and one another's All

ในโคลงบทนี้จะเห็นว่า คัมน์ พยายามที่จะบอกหญิงคนรักทางอ้อมว่า ขอให้ยกหัวใจทั้งหมดของหล่อนให้แก่เขาเพียงคนเดียว เพื่อว่าเขาทั้งสองจะได้มีความรักที่ยั่งยืนต่อกัน คำว่า "all" ในบรรทัดสุดท้ายของโคลงก็มีความหมายเช่นเดียวกันกับชื่อของ โคลงคือ "infiniteness" นั่นเอง

The Flea

ในบางกวีนิพนธ์รักแลงความเห็นแก่ตัวออกมาโดยการเล่าโลมฝ่ายหญิงให้ตกเป็นของตน คนรักประเภทนี้จะมุ่งความสัมพันธ์ทางกายเป็นประการสำคัญ ในโคลง The Flea คัมน์ พยายามยกเหตุผลมาถ่วงถ่วงเพื่อให้หญิงสาวยินยอมเป็นของตน ด้วยการเปรียบเทียบกับตัวหมัด คัมน์ ชี้ให้เห็นว่า การยอมเสียความบริสุทธิ์ให้แก่ตัวเขานั้น ไม่เป็นบาปหรือ เป็นความผิดแต่อย่างใด เช่นเดียวกับการที่เราฆ่าตัวหมัดได้ตายไปหนึ่งตัวเท่านั้น คัมน์ คงจะอ่อนวอนหญิงคนรักของเขาด้วยเหตุผลอื่นอยู่นาน แต่ฝ่ายหญิงใจแข็ง ไม่ยอมผ่อนปรนความใจปรารถนาของฝ่ายชาย แต่ในทันทีทันใด คัมน์ คงเกิดความคิดที่จะทดลองใช้การเทียบเคียง (analogy) ดู โดยการยกตัวหมัดขึ้นมาถ่วงถ่วง ดังนี้

Mark but this flea, and mark in this,

How little that which thou deny'st me is;

Me it suck'd first, and now sucks thee,

And in this flea our two bloods mingled be;

Confess it: this cannot be said

A sin, or shame, or loss of maidenhead,

Yet this enjoys before it woo,

And pamper'd swells with one blood made of two,
And this, alas, is more than we would do.

จากข้างบนนี้ คัมน์ กล่าวว่าการที่ตัวหมักกุดเลือดเขาทั้งสองนั้น ไม่อาจเรียกได้
ว่าเป็นบาป หรือเป็นการสูญเสียความบริสุทธิ์ (loss of maidenhead) แต่อย่างใด
และในชั่วหมักกุดให้เกิดขึ้นชีวิตขึ้นถึง 3 ชีวิต คัมน์ กล่าววงให้หญิงคนรักหลงกลตนเองว่า
การฆ่าตัวหนัคมีชีวิตรอดถึง 3 ชีวิตนั้นเป็นบาปอย่างใหญ่หลวง ทั้งนี้เพราะ

This flea is you and I, and this
Our marriage bed, and marriage temple is;
Though parents grudge, and you, we're met
And cloister'd in this living wall of jet.
Though use make you apt to kill me.
Let not to that, self-murder added be,
And sacrilege, three sins in killing three.

ปรากฏว่าการผูกสอให้หญิงคนรักหลงกับตัวไค้ด พอพูดถึงตอนนี้ หญิงคนรักของ
คัมน์ ก็จะพูดว่า สิ่งที่คัมน์ ไปหลอมนั้นไม่เป็นจริง และการฆ่าตัวหมักกุดไม่เป็นบาปตามที่คัมน์
กล่าวอ้างมาแต่อย่างใด คัมน์ ไค้ดองก็เลยเสริมขึ้นว่า สิ่งที่หลอนกิดไว้นั้นถูกต้องแล้ว สิ่งที่เขา
ยกเหตุผลมาในตอนนั้นนั้น ไปไม่ความจริงเลย และการสูญเสียพรหมจรรย์ให้แก่เขาก็ไม่มีอะไรที่
เสียหาย หรือผิดศีลธรรมแต่อย่างใด คัมน์ ยังขอร้องหญิงสาวมิให้กลัว หรือเป็นคนอ่อนแอใน
เรื่องนี้ รวมกันนั้นก็ขอร้องให้คนรักยอมเป็นของเขาเสียทั้งนี้

'Tis true, then learn how false fear be,
Just so much honour, when thou yield'st to me;

จะเห็นว่าชายหนุ่มเรียกร้องความรักจากฝ่ายหญิง และมีความเห็นแก่ตัว ตลอด
จนไม่ควบคุมอารมณ์ใคร่ของตน

2) ความรักที่สมหวังระยับโลกก็ยะ

ความสมหวังในความรักชนิดนี้ เป็นความสมหวังที่เกิดจากการไต่ความ
สัมพันธ์ทางกายกับหญิงคนรักมากกว่าความสัมพันธ์ทางจิตใจ แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าประวิเศษ
ความสัมพันธ์ทางจิตใจโดยสิ้นเชิง ตรงกันข้ามกลับถือเป็นส่วนหนึ่งที่ปลื้มความสำคัญรองลงมา โคลง
ของ คันทน์ ที่ว่าควยแนวกึกเข่นนี้มีอยู่ 2 โคลงคือ The Sun Rising และ The Ecstasy

The Sun Rising

เป็นโคลงที่ปลื้มการเขียนแบบเดียวกับโคลง The Good Morrow ใน
ขณะที่คันทน์ และหญิงคนรักนอนอยู่ควยกันบนเตียงและแสงอาทิตย์ส่องสองเข้ามาบรรจบทางรอยแยก
ของม่านหน้าต่างแจ่มเชนคนที่ไ้มรรยาที่คอยแอมทั้งหรือแอมอยู่ความรักของผู้อื่น คันทน์ รู้สึกโกรธ
เคืองและไม่ยินดียอรับ พร้อมกับนั้นก็ไล่หลวงอาทิตย์ให้ทำงานของตัวเองไป และอย่าไ้รบ
กวนความสุขของเขากับผู้รักเพราะ

Love, all alike, no season knows, nor clime,
Nor hours, days, months, which are the rags of time.

โคลงบทนี้ทาทายปรัชญาใหม่หรือการค้นพบทางวิทยาศาสตร์ของกอเปอร์นิคัส และ
ของกาลิเลโอที่เชื่อว่า โลกมิใช่ศูนย์กลางของจักรวาล ดวงอาทิตย์ต่างหากที่เป็นศูนย์กลาง แต่

คนรักในโลกบนที่ดูเหมือนจะไม่ตระหนักและสนใจต่อการกัมพใหม่เหล่านั้น คงยังถือว่าตนเองเป็นศูนย์กลางของทุกสิ่งทุกอย่าง เนกเซน โลกเป็นศูนย์กลางของจักรวาลตามความคิดของฟิโตนีเอง นอกจากนี้ คันทัน ยังเชื่อว่าความเป็นจริง (reality) เกิดขึ้นในตัวของผู้รับรู่มากกว่าในสิ่งหรือวัตถุที่บุคคลรับรู้ นั่นคือเขาให้ความสำคัญอันยิ่งใหญ่แก่มนุษย์นั่นเอง คันทัน ได้เคยเขียนจดหมายว่า แมวคงอาทิตย์จะมีรังสีที่แจ่มจ้าและยิ่งใหญ่ แต่ตัวเขากลับบดบังดวงอาทิตย์ไว้โดยเพียงแต่ห่มตาลง แต่ที่เขาไม่ทำเพราะไม่อยากละสายตาของเขาไปเสียจากความรัก เพราะการกระทำเช่นนั้นเขาไม่สามารถที่จะรับรู้ความงามซึ่งเป็นความจริงที่มีอยู่ในขณะนั้นไป

Thy beams, so reverend and strong

Why shouldst thou think?

I would eclipse and cloud them with a wink,

But that I could not lose her sight so long:

การที่ คันทัน นำเอาแนวคิด microcosm มาใช้เช่น "All here in one bed lay" และการเปรียบเทียบหญิงคนรักเป็น "All States" ส่วนตัวเขาผู้ซึ่งเป็นเจ้าของหญิงคนรักเป็น "All Princes" แสดงถึงความสมหวังในความรัก คนรักมีความสุขในการอยู่ด้วยกันบนเตียงนอน การที่ชายหนุ่มและหญิงสาวนอนอยู่ด้วยกันในห้องนอนตามลำพังนั้นยากที่จะเชื่อใ้หาไม่มีความสัมพันธ์ทางกายต่อกัน ทั้งนี้เพราะธรรมชาติของมนุษย์เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมเช่นนั้น ด้วยเหตุนี้ โลกบนที่จึงเป็นโลกที่ว่าด้วยความรักที่สมหวังในระดับใดก็ยะ

The Ecstasy

คันทัน กล่าวถึงภาวะ Ecstasy ที่เกิดจากการที่จิตใจหลอมรวมตัวกันจนเกิดภาวะที่สมบูรณ์และจิตใจก็ลอยขึ้นไปเจรจากันอยู่เหนือร่างกายที่ไร้ความรู้สึก เเนกเซน ซากศพ ถ้ามึงเญ่หากมีใครคนใดคนหนึ่งมีความรักบริสุทธิ์มากจนกระทั่งเข้าใจภาษาจิตใจของเขาทั้งสองที่กำลังพูดเจรจากันอยู่แล้ว บุคคลนั้นก็เ็นอาจบอกเ้าว่าจิตใจของฝ่ายใดเ็นคนพูดเพราะจิตใจ

ทั้งสองทงพูดภาษาเดียวกัน และการไต่กันไต่พันภาษาจิตใจทำให้บุคคลนั้นมีความรักที่บริสุทธิ์มากยิ่งขึ้น

ภาวะ ecstasy ใ้ทำให้คนทั้งสองใคร่ในสิ่งที่ไม่เคยรู้มาก่อน สิ่งนั้นก็คืความรักไม่ใช่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการมรณไม "we see by this it was not sex" จิตใจของเขาทั้งสองไ้หลอมรวมตัวกัน้วยความรัก และกลาเป็นจิตใจองเดียวกันที่มีความละเอียดอ่อนกว่าจิตใจองแต่ละคนก่อนที่จะมารวมตัวกัน ในภาวะเช่นนี้ คนทั้งสองประกอบขึ้นมายุวี่สุกัที่ไม่เปลี่ยนแปลงของจิตใจองเขา

When love, with one another so
Interanimates two souls,
That abler soul, which thence doth flow,
Defects of loveliness controls.
We then, who are this new soul, know
Of what we are compos'd, and made,
For the atoms of which we grow,
Are souls, who no change can invade.

ทั้งหมดที่กล่าวมานี้เป็นข้ออ้างของกันนั ที่จะขอมีความสัมพันธ์ทางกายกับหญิงคนรัก โดยเขาให้เหตุผลว่าการี่จะมีความสุขหวังตามทีกล่าวมานี้จะต้องผ่านความสัมพันธ์ทางกายก่อน เขากล่าวว่าทำไมต้องมึีเสัรร่างกายทั้ง ๆ ที่ร่างกายเป็นภาพ ที่อยู่อาศัยของจิตใจ กันนั กล่าวว่าจิตใจจะรวมตัวกันไ้โดยผ่านทางร่างกายเท่านั้น เณเช่นกับอิทธิพลของดวงดาวที่มีต่อชีวิตมนุษย์ ที่ต้องผ่านอากาศมาเท่านั้น นั่นคือ กันนั พยายามจะหาข้อ รุ้ว่าความรักทางจิตใจจะเกิดขึ้นไ้ได้ ถ้าหากไมมีความสัมพันธ์ทางกายก่อนนั่นเอง

On man heaven's influence works not so,
But that it first imprints the air

So soul into the soul may flow,

Though it to body first repair!

ฉันยอมรับว่าร่างกายและจิตใจเป็นสิ่งเดียวกันและเข้ากันได้ "Nor are
dross to us, but alloy" ดังนั้นจิตใจของคนรักจะต้องแสดงตนออกมาให้ปรากฏได้ก็
โดยผ่านการมีความสัมพันธ์ทางกายเท่านั้น โดยฉัน เปรียบเทียบความรักที่ไม่สามารถแสดงออก
มาโดยผ่านทางร่างกาย ว่า คล้ายกับ "Great Prince" ที่นอนอยู่ในกรมขังเท่านั้น

ฉัน ยกเอาภาวะ "Ecstasy" เข้ามาใช้เพื่อสนับสนุนเหตุผลของกันว่า การ
จะบรรลุถึงความรักขั้นสูงได้นั้น ต้องผ่านการมีความสัมพันธ์ทางกายเป็นการเบิกทางก่อนกาย
เหตุนี้ในตอนท้ายของโคลงจิตใจของคนทั้งสองจึงชวนกันกลับเข้าสู่ร่างกายเพื่อให้มีความสัมพันธ์
ทางกายต่อไป โดยหวังว่าคนรักคู่อื่น ๆ จะได้เรียนรู้ความลึกซึ้งต่าง ๆ จากความรักที่แสดง
ออกมาโดยการมีความสัมพันธ์ทางกาย

To our bodies turn we then, that so

Weak men on love reveal'd may look;

Love's mysteries in souls do grow,

But yet the body is his book.

And if some lover, such as we,

Have heard this dialogue of one,

Let him still mark us, he shall see

Small change, when we are to bodies gone.

จะเห็นว่า คันทัน มีความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์ทางกายกับหญิงคนรักของเขา มากกว่าการมีความสัมพันธ์ทางจิตใจ เขาพยายามหาเหตุผลต่าง ๆ มาใช้เพื่อวกเขาสันนิษฐาน ความดีเด่นของการมีความสัมพันธ์ทางกายต่อกัน

3. ความรักที่ไม่สมหวังในระดับโลกีย์

ความไม่สมหวังในความรักประเภทนี้แตกต่างไปจากความไม่สมหวังแบบ อลิชาบีธัน หรือแบบอุดมคติดังที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 3 ความรักประเภทแรกนั้นส่วนใหญ่จะเป็นการรักข้างเดียว แม้ว่าฝ่ายหญิงจะไม่รักตอบและชายหนุ่มต้องอกหักและผิดหวัง แต่คนรักประเภทนี้ก็ยังคงหาความสุขด้วยการมีความรักทางจิตใจกับหญิงที่ตนรักอยู่ต่อไป ซึ่งตามปกติแล้วคนธรรมดาทั่วไปไม่อาจจะฝันความรู้สึกผิดหวังของตนได้ ความไม่สมหวังในระดับโลกีย์จะเป็นความไม่สมหวังของคนที่เกิดขึ้นทั่วไป กล่าวคือเมื่อความรักของตนถูกปฏิเสธ คนรักก็จะมีอารมณ์ทุกข์โศกเสียใจ บางทีก็จะแสดงอารมณ์ขุ่นเคืองและความไม่เป็นมิตรออกมา ในบางรายถึงกับแสดงอาการผูกพยาบาท และหาทางล้างแค้นให้กับตนเอง คนรักที่ผิดหวังบางรายอาจแสดงอาการก้าวร้าวกับคนอื่น ๆ เป็นต้น คนรักในกลุ่มนี้เมื่อเกิดการผิดหวังก็จะยึดเยื้อกับความสัมพันธ์ที่มีอยู่ต่อกันอย่างสิ้นเชิง ไม่เหมือนกับความรักที่ไม่สมหวังแบบอุดมคติ

โคลงของคันทันที่ว่าด้วยความรักประเภทนี้มีอยู่ทั้งหมด 10 โคลงด้วยกัน คือ

The Curse, The Triple Fool, Love's Exchange, The Broken Heart, Love's Diet, The Will, A Jet Ring Sent, Farewell to Love, The Apparition, Love's Alchemy

The Curse

ความผิดหวังในความรักทำให้ คันทัน เกิดอาการก้าวร้าว เขาไม่ปรารถนาที่จะให้ใครเอื้อมมือถึงที่หักอกเขา เขาต้องการที่จะล้มทุกอย่างทุกอย่างเกี่ยวกับหล่อน คันทันกล่าวว่า เขาขอสาปแช่งใครก็ตามที่คิดว่าเขารู้จักหญิงคนรักของเขา ดังนั้นตลอดทั้งโคลง คันทันจึงพร่ำแต่เฉพาะคำสาปแช่งแต่ละอย่างที่เขากล่าวออกมาแล้วแต่เป็นคำรุนแรงทั้งสิ้น

เช่น ถ้าบุคคลที่เอ่ยชื่อหญิงรักของคณีน เป็นผู้ขาย คณีน ก็สาปแช่งว่า ให้บุคคลนั้นเป็นคนที่
ไม่มีผู้หญิงรัก หรือถ้าจะให้เกิดชดโหดจนรักเฉพาะแต่เงินของบุคคลนั้นเท่านั้น และหญิงที่รัก
บุคคลนั้น ก็เป็นหญิงที่ชั่ว โดยแบ่งปันใจไปให้ชายอื่นด้วย ทั้งขอให้บุคคลนั้นได้รับการเย้ยหยัน
จากหญิงสาวที่ชายคนอื่น ๆ เฝ้ายกยั้น เป็นต้น

Whoever guesses, thinks, or dreams he knows

Who is my mistress, wather by this curse,

His only, and only his purse

May some dull heart to love dispose,

And she yield then to all that are his focs;

May he be scorn'd by one, whom all else scorn,

Forswear to others, what to her he hath sworn,

With fear of missing, shame of getting, torn.

คณีน ไม่เพียงแต่จะสาปแช่งเฉพาะกับบุคคลนั้นเท่านั้น แต่ยังสาปแช่งไปถึง
ลูกหลานของบุคคลนั้นด้วย พร้อมทั้งสาปแช่งถึงวีรกรรมของความเป็นคนของบุคคลนั้นลง เมื่อเขาสาป
แช่งให้บุคคลนั้นเป็นคนที่พุง ไร้นปก จนมีความทวิโหຍจนอยากจะกินตัวพยาธิที่อยู่ภายในท้อง
ของคนที่กินอาหารที่สูญเสียบ และลูกที่เกิดมาก็ไม่ใช่ลูกของตนเอง

his sons, which none of his may be,

Inherit nothing but his infamy:

Or may he so long parasites have fed,

That he would fain be theirs, whom he hath bred,

And at the last be circumcis'd for bread:

ถ้าหากผู้กล่าว กล่าวชื่อหญิงคนรักของเขาออกมาเป็นผู้หญิง คัมน์ บอกว่าธรรมชาติ
ได้สาปแช่งหญิงคนนั้นมากกว่าคำสาปของเขาเสียอีก แสดงว่า คัมน์ มีความขมขื่นในความรักมาก

for if it be a she

Nature beforehand hath outcurs'd me.

คำสาปของ คัมน์ ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะในที่ที่เขากล่าวออกมาเท่านั้น แต่ถึงขั้นที่เขา
ยังคิดในใจในขณะนั้นอีก และถ้าเขาคิดออกเื่อไรแล้ว เขาก็จะสาปแช่งบุคคลนั้นอีก เพราะ
ในโคลงบทนี้ คัมน์ ได้บ่งไว้เป็นบทเฉพาะกาลไว้ว่า "And all which shall/ be annex'd
in schedules unto this by me" ขอความตอนนั้นมีลักษณะเป็นบทเฉพาะกาล ตามภาษา
กฎหมาย

The Broken Heart

คัมน์ มีความผิดหวังในความรักอย่างรุนแรง จนทำให้เขาเยาะเย้ยคนที่พูดว่า
ความรักเป็นสิ่งอมตะ และให้ความสุขแก่ทุกคน แม้บุคคลนั้นยังมีประสบการณ์น้อยกว่าเขา สำหรับ
ตัวเขาแล้ว ความรักก็แตกความทุกข และอำนาจของความรักทำให้หัวใจของผู้ที่มีความรักไว้
ในขณะที่มีความเศร้าโศกต่าง ๆ ยังพอมองสว่างใจความเสียใจอย่างฉับพลันแทรกขึ้นมาบ้าง

"All other griefs allow a part/ To other griefs, and ask themselves but
some" และเป็นความทุกข์โศกที่เดินเข้ามาสู่ตัวเขา แต่ความขมขื่นเกี่ยวกับความรัก
นั้นเป็นสิ่งที่เราเดินเข้าไปหา และไม่ยอมให้มีความทุกข์อื่น ๆ มีโอกาสเกิดขึ้นได้เลย

They comes to us, but us Love draws,

He swallows us and never chaws:

By him, as by chain'd shot, whole ranks do die;

He is the tyrant pike, our hearts the fry.

เมื่อตอนที่ถูกหญิงสาวปฏิเสธความรัก หัวใจของคณิน ต้องแตกสลายออกเป็นเสี่ยง ๆ อย่างไม่มีชิ้นดี แต่อย่างไรก็ตาม เขาก็พยายามแข็งใจพูดว่าไม่เสียใจอะไรมากมายนัก เพราะเขายังชื่นชมกับหัวใจชิ้นน้อย ๆ เหล่านั้นที่สะท้อนให้เห็นใบหน้าที่ยกยด "lesser faces" นับรอยหน้าที่ไม่มีคุณสมบัติเหมือนกับใบหน้าของหญิงสาวที่เกิดจากการสะท้อนภาพของหัวใจที่สมบูรณ์เพียงดวงเดียวของเขา แต่กระนั้นบทเรียนครั้งนี้ก็ยิ่งมีค่ายิ่งนักสำหรับคณิน เพราะเป็นประสบการณ์ที่ทำให้เขาไม่กล้าที่จะเล่นกับความรักรีกต่อไป "But after one such love, can love no more"

A Jet Ring Sent

ในโคลงบทนี้ คณิน พยายามดิ้นใจยอมรับกับความผิดหวังที่หญิงคนรักเอาใจออกห่าง โดยปกติคนทั่วไปถือว่าแหวนทองเป็นสัญลักษณ์ของการให้สัญญาแก่กันของคู่รักว่าจะแต่งงานกัน เพราะความรักของเขาทั้งสองไม่มีที่สิ้นสุด เปรียบประจักษ์ความกลมของแหวนที่หาจุดเริ่มต้นและจุดลงท้ายไม่ได้ แต่เมื่อหญิงคนรักส่งแหวนเจ็ท (jet ring) ซึ่งเป็นวัตถุสีดำเปราะบางและค่อยราคา คณิน ก็รู้ทันทีว่าฝ่ายหญิงสิ้นความรักในตัวเขา แหวนเจ็ทก็เป็นสัญลักษณ์ของความสิ้นหวังของฝ่ายชายและเป็นการหาหยิ่งใจของฝ่ายหญิง

Marriage rings are not of this stuff;

Oh why should ought less precious, or less tough

Figure our lives? Except in thy name though have bid it say,

I am cheap, and naught but fashion, fling me away.

แต่เพื่อเป็นการปลอบใจตนเองให้คลายจากความผิดหวังลงบ้าง คณิน ก็แสดงอาการเยาะเย้ยความเชื่อที่ว่า แหวนทองเป็นสัญลักษณ์ของการแต่งงาน คณิน เห็นว่าลักษณะธรรมชาติของแหวนที่มีความกลมคงหากที่แสดงออกถึงความรักที่แท้จริง หากใช้เนื้อวัตถุที่นำพา

ทำแหวนไม่ ให้นำไปมอง ไม่เห็นคุณสมบัติในข้อนี้ของแหวน เพื่อก็ดำคั้งนี้ คัมน์ จึงเปลี่ยน
ทัศนคติของตนโดยกล่าวกับแหวนเจ้าว่า

Yet stay with me since thou art come,

Circle this finger's top, which did'st her thumb.

Be justly proud, and gladly safe, that thou dost dwell with me,

She that, oh, broke her faith, would breck thee.

การที่ คัมน์ เก็บรักษาแหวนวงนี้ไว้ มิใช่เป็นเพราะว่าแหวนวงนั้นเป็นตัวแทนของ
สิ่งที่เขาถือว่าไม่สมศักดิ์ศรีกับการเป็นแหวนแต่งงาน แต่เป็นเพราะว่าเขาได้ตีความหมายเกี่ยวกับ
ธรรมชาติของมรดกของแหวนได้ถูกต้องต่างหาก ทั้งยังเป็นการยืนยันถึงมรดกอีกด้วย คัมน์ เชื่อว่า
อย่างน้อยแหวนนั้นก็ยังคงเหมาะสมที่จะเป็นตัวแทนของความไม่เป็นที่สิ้นสุดของความผูกพันในความรัก
ของเขา แม้หากพิจารณาในแง่จิตวิทยาแล้ว คัมน์ จะความลับของใจของเขาเอง โดยการหันไปใช้
กลไกการปรับตัวแบบอุปเปรี้ยว นั่นเอง

The Triple Fool

คัมน์ ตัดข้อและกล่าวหาตนเองว่าโง่ 2 ประการ คือ 1) ปลดปล่อยหัวใจหลงรัก
หญิงสาวที่ไม่ได้รักตน ทำให้หัวใจของเขาเจ็บปวดทรมาน 2) โง่ที่ปลดปล่อยความขื่นขมต่าง ๆ
ออกมาในรูปของ "whining poetry" โดยหวังว่าความทุกข์โศกของเขาจะได้ผ่อนคลายลง
ไปบ้าง

I thought, if I could draw my pains

Through rhyme's vexation, I should then allay;

For he takes it, that fetters in verse.

แต่พอเขาแต่งบทกวีนิพนธ์บรรยายความผิดหวังในความรักเสร็จ เขายอมให้ผู้อื่น
นำบทกวีนิพนธ์ของคนไปขับร้อง ซึ่งทำให้ความปวดร้าวของเขาเกี่ยวกับความรักนั้นซึ่พขึ้นมาอีก
นี่คือความโง่ประการที่สามของเขา

Some man, his art and voice to show,
Doth set and sing my pain
and, by delighting many, frees again
Grief, which verse did restrain.

The Will

ความผิดหวังที่ตนเองหลงรักผู้หญิงหลายใจทำให้ คัมน์ เกิดความแค้นเคือง มี
อารมณ์ขุ่นมัวและทุกข์ทรมานอยู่ ๗ ค่ายการบงระบุนั้นกรรมก่อนตายด้วยลักษณะของการหยามหมิ่น
กล่าวคือยกลึงของที่ถูกกลืนอยู่เกินพอแล้วให้แก่บุคคลหรือสิ่งนั้นอีก ซึ่งลักษณะเช่นนี้เป็นการถูก
บุคคลที่รับพินัยกรรมนั้น ทั้งนี้เป็นเพราะว่า คัมน์ เสียใจจากการที่หลงรักหญิงที่มีชายหนุ่มเป็น
คู่ครองอยู่แล้วถึง 20 คนนั่นเอง เชน

Here I bequeath
Mine eyes to Argus, if mine eyes can see,
If they be blind, then, Love, I give them thee;
My tongue to False; to Ambassadors my ears;
To women or the sea, my tears:

ตัว Argus มีตาอยู่แล้ว ถึงหนึ่งร้อยตา การที่ คัมน์ ยกตาให้อีกคู่หนึ่งก็ไม่เกิด
ประโยชน์ ทั้งยังเป็นการเหยียดหยามควาตาที่ได้อยู่หนึ่งร้อยตา นับใช้ประโยชน์ไม่ได้ ความ
รักทำให้บุคคลตามอกเสมอ และการจะให้ดวงตาที่บอกรักเกิดความรักก็หาเกิดประโยชน์ไม่เช่นกัน

ปกติการมีชื่อเสียงขึ้นมาก็คือการพูดจาที่หลักแหลม นั่นคือต้องใช้เงินช่วยในการเจรจา พูดที่ไป
ประจำอยู่ต่างประเทศก็ต้องเป็นกณูโวตาไวอยู่แล้ว หรือทองทะเลก็มีน้ำอยู่เกินพอแล้ว การจะ
ยกยูลิ้น หรือนำคำให้แกสิ่งเหล่านี้ก็ไม่มีประโยชน์ แต่ฉันจึงใจยกให้เป็นการประชดประชัน
เพราะ

Thou, Love, hast taught me heretofore
By making me serve her who had twenty more,
That I should give to none, but such as had too much before.

นั่นคือ ฉันยกพินัยกรรมให้ เพื่อเป็นการประชดประชันแทนเจ้าแห่งความรัก ที่ทำ
ให้เขาหลงรักหญิงที่มีคนรักอยู่มากแล้ว แต่ไม่รู้จักพอนั่นเอง ดังนั้นเขาจึงยกมรดกให้แก่ผู้ที่มีอยู่
มากเกินพอแล้ว เพื่อว่าสิ่งที่เขาให้นั้นจะไม่มีประโยชน์ และทั้งยังเป็นการยั่วยุให้บุคคลที่เขา
ยกให้นั้นมีความขุ่นเคืองเกิดขึ้นอีกด้วย

นอกจากจะยกพินัยกรรมให้แก่บุคคลที่มีสิ่งที่เขาจะให้นั้นอยู่เกินพอแล้ว ฉันก็ยัง
ยกพินัยกรรมให้กับบุคคลที่ไม่อาจจะรับสิ่งที่เขาจะยกให้ได้ เพราะในตัวบุคคลหรือสิ่งของนั้นไม่
มีคุณสมบัติที่จะเข้ากันได้ เช่นการยกความคงที่ (Constancy) ให้แก่ดาวเคราะห์ แต่ดาว
เคราะห์ไม่อาจยอมรับได้ เพราะต้องหมุนรอบดวงอาทิตย์ และการยกความจริงให้แก่ผู้ที่อาศัย
อยู่ในราชสำนัก ซึ่งฉัน ถือว่าพวกนั้นมีแต่ความประจบสอพลอและไม่อาจยอมรับความจริงได้
เป็นต้น หรือการยกเงินทองให้แก่พระภิกษุหนึ่งที่สามารถจะทำตัวเป็นคนจน ซึ่งก็เป็นการดู
หมิ่นความตั้งใจของพระภิกษุเหล่านั้น

นอกจากนี้ ฉันยังเย้ยหยันบุคคลอื่น ๆ ด้วยการยกมรดกให้แก่ "those that
count my gifts indignity" เพราะสิ่งที่ฉันจะยกให้มันเป็นสิ่งที่บุคคลเหล่านั้นมีอยู่
แล้วในตัว และมีมากกว่าที่ฉันจะยกให้เสียอีก และการที่ฉันยกสิ่งที่เขามีอยู่แล้ว ให้บุคคล
เหล่านั้นย่อมถือว่าเป็นการหยามเกียรติตนเอง เช่น

My faith I give to Roman Catholics;

All my good works unto the Schismatics
Of Amsterdam,...

พวกโรมันแคทอลิกจะมีความเชื่อและศรัทธาในศาสนาของกันอยู่แล้วโดยไม่ต้องมีใคร
ดักเตือน หรือพวก Puritans แห่งบอมสเตอร์แคม ต่างก็พยายามทำความดีงามและทำงานหนัก
ตามหลัก Covenant of Grace และ Covenant of Works อยู่แล้ว ไม่ว่าจะไป
ยกให้อีก บางสิ่งบางอย่างที่คนจะยกให้เป็นเพียงสิ่งที่ "I do but restore" เท่านั้นเอง
เช่นชื่อเสียงของมิตรสหาย หรือความอดทนและความขยันขันแข็ง ของศัตรูที่จะหาทางแก้แค้นตัวเรา
และความซื่อสัตย์ของผู้เป็นครูบาอาจารย์ก็เช่นเดียวกัน

อย่างไรก็ตามบางสิ่งที่คนยกให้คนอื่น เป็นสิ่งที่คนอื่นใช้ประโยชน์ไม่ได้ แต่ช่วยความ
เคืองแค้นเทพเจ้าแห่งความรักที่ "making me love one/ Who thinks her friendship
a fit portion/ For younger lovers" แต่ตัวกันเป็นชายแก่ที่สูงอายุ
จึงไม่ได้รับการตอบสนอง ภัยเหตุนั้นจึงให้ของขวัญแก่ผู้ที่ถือว่า "my gifts thus
disproportion" คือ

To him for whom the passing bell next tolls,
I give my physic books; my written rolls
Of moral counsels, I to Bedlam give;
My brazen medals, unto them which live
In want of bread; to them which pass among
All foreigners, mine English tongue.

การให้คำร่ำ แพทย์แก่คนที่กำลังจะตายย่อมไม่มีประโยชน์ เพราะบุคคลนั้นไม่สามารถจะนำไปใช้ได้ หรือการอบรมศีลธรรมแก่คนบ้าในสถานกักกันแห่งเบคแคมในลอนดอน คนบ้าย่อมไม่รับฟัง เพราะมีแต่ความโกลาหลวุ่นวาย หรือการให้เหรียญตราแก่คนที่ออกยากก็ไร้ประโยชน์เช่นกัน เพราะสิ่งนั้นหาว่าไม่ออก ในทำนองเดียวกัน การยกภาษาอังกฤษให้แก่คนที่อยู่ท่ามกลางชาวต่างชาติไม่ก่อผลดีแต่อย่างใด เพราะคนต่างชาติเหล่านั้นไม่รู้ภาษาอังกฤษ

เมื่อเขียนหัตถ์บุคคลอื่นจนเป็นที่พอใจแล้ว ฉันจึงหันมากล่าวกับหญิงคนรักของฉันว่า

Therefore I'll give no more; but I'll undo
The world by dying; because love dies too.
Then all your beauties will be no more worth
Than gold in mines, where none doth draw it forth;
And all your graces no more use shall have

Than a sun-dial in a grave:

จากข้อความข้างบนนี้ ฉันเห็นว่า ความรักถ้าหากไม่มีคนบูชายกย่องแล้ว ก็ไร้ประโยชน์ เปรียบเสมือนทองคำที่ไม่ได้ขุดขึ้นมาใช้ หรือคล้ายกับนาฬิกาแดดที่อยู่ในหลุมฝังศพนั่นเอง การที่เป็นเช่นนี้ ฉันบอกได้ว่าเกิดจากพระเจ้าแห่งความรักที่

Thou, love, taught'st me, by making me
Love her, who doth neglect both me and thee,

To invent, and practise, this one way to annihilate all three.

จะเห็นได้ว่า ความผิดวิสัยด้านความรักทำให้ฉันมีอาการกำเริบ และหาทางแก้ลาเทพเจ้าแห่งความรักที่ทำให้เขาหลงรักหญิงหลายใจที่มีชายหนุ่มคนอื่น ๆ อยู่ก่อนแล้วหลายคน การแก้แค้นของฉันเป็นการกำเริบร้ายย่ำแย่ที่ กล่าวก็ฉันไม่สามารถที่จะแก้แค้นเทพเจ้าแห่งความรักได้

โดยทรง แด่แสงอรุณการก้าวร้าวแกกน่อน ๆ ตามทักดูมาแล้ว

Love's Exchange

กลอนบทนี้เป็นการหักพ้อต่อว่าเทพเจ้าแห่งความรัก ที่ไม่ทำให้เขามีความสมหวังในความรัก ทั้ง ๆ ที่ตัวเขาอุทิศตนมากกว่าคนอื่น ๆ ที่อุทิศตนไว้กับเทพเจ้าแห่งการลาสตร์ หรือการพนัน

Only I have nothing which gave more,
But ah, alas, by being lowly, lower.

ฉันรู้ตัวว่า เขาไม่อาจจะเรียกร้องอะไรจากความรักได้อีก ดังนั้นเขาจึงยอมทนทุกข์ทรมานเกี่ยวกับความรักต่อไป กล่าวคือฉันไม่ขอรับรู้เรื่องใด ๆ เกี่ยวกับความรักอีก เขาขอร้องเทพเจ้าแห่งความรักให้ตัวเขามีความอ่อนแอเช่นเดียวกับความรัก ขอให้เขามีความมีคมกริบทั้งดวงตาและดวงใจแนกเช่นกับความรัก และผู้ที่ตกอยู่ในห่วงรั้งทั้งหลาย และขอย่ำให้ตัวฉันรับรู้ว่สิ่งที่เขากำลังประสบอยู่นั้นคือความรัก หรือรับรู้ว่ความรักนั้นไร้สาระและไม่มีเหตุผล ฉันยังขอร้องเทพเจ้าแห่งความรักไว้ให้คนอื่นรู้ว่าฉันรักของเขา รู้เรื่องเกี่ยวกับความปวงคราบของเขา และนั่นแล้วศัตรูอันใหม่จะเกิดขึ้นมา เขา นั่นคือความอับอาย ฉันกล่าวออกมาด้วยความชื่นชมว่า

Give me thy weakness, and make me blind,
Both ways, as thou and thine, in eyes and mind;
Love, let me never know that this
Is love, or that love childish is,
Let me not know that others know
That she knows my pains, lest that so
A tender shame make me mine own new woe.

ในที่นี้ ฉันก็เหมือนกับคนทั่วไปที่ว่าเมื่อฉันทิ้ง หรือออกหักแล้วไม่อยากจะให้คนอื่นรับรู้ เพราะกลัวจะเสียหน้า ละการจู่โจมจากคนอื่นว่าเป็นคนอ่อนแอ หรือไร้สมรรถภาพ ซึ่งแน่นอน คำตัดสินนั้นหาเหล่านายบงสร้างกร แอ้วว้ายให้แก่ตัวเขาเอง โดยเฉพาะถ้าหญิงสาวคนที่ตนหลงรัก ถึงความอ่อนแอของเขา หลอนจะไม่เห็นอกเห็นใจเป็นแน่ คงจะมีแต่การแสดงความเหยียดหยันหรือ การสมน้ำหน้าออกมาให้ปรากฏ และถ้าบุคคลอื่นรู้ว่าหญิงคนรักของตนแค่พฤติกรรมเช่นนี้ออกมา ฉันย่อมอับอายมากยิ่ง

เนื่องจากรู้ตัวเองว่าไม่อาจหาญที่จะไปเรียกร้องสิ่งใด ๆ จากความรักได้มากนัก ฉันจึงพยายามลดความกับของใจลงด้วยการยอมรับสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่พอจะเป็นสิ่งทดแทนได้จากประสบการณ์ความรักของเขา ฉันก็กล่าวว่า

If thou give nothing, yet thou art just,
because I would not thy first motions trust;
Small towns, which stand stiff, till great shot
Enforce them, by war's law, condition not.
Such in love's warfare is my case;

นั่นคือ ฉันยอมแพ้ความรักอย่างสิ้นเชิง โดยไม่มีเงื่อนไขเช่นเดียวกับเมืองเล็ก ๆ ที่ถูกกดขี่จนเป็นใหญ่ให้ยอมแพ้นั่นเอง อย่างไรก็ตามดูเหมือนฉันจะพอใจสภาพการยอมแพ้ของเขา เมื่อเขากล่าวว่า

I may not article for grace,
Having put Love at last to show this face.

ฉันก็ดูเหมือนจะพอใจที่อย่างน้อยเขาก็ได้รู้จักความรักและลักษณะนิสัยใจคอของผู้หญิงที่เขาหลงรักว่าเป็นอย่างไร ได้ชัดเจนขึ้น นั่นคือเขายอมรับข้อความที่ว่า "อกหักก็ดีกว่ารักไม่เป็น" นั่นเอง

The Apparition

ตามชื่อ The Apparition หมายถึงผีของคนตายมาหลอกหลอนคนที่มีชีวิตอยู่ ดังนั้น เนื้อหาสำคัญของ โคลงบทนี้จึง เป็นการพยาบาทของชายหนุ่มคนรักในการที่จะแก้แค้นหญิงสาวที่ทำให้เขาต้องผิดหวังในความรักเมื่อเขาตายไปแล้วนั่นเอง ในโคลงบทนี้ดูเหมือนว่า กันน์ไม่มีความจะอายใจแม้แต่ตอนในการแสดงความโมโหและการถูกใจเจ็บออกมาอย่างเปิดเผย ทั้งยังปฏิเสธความสุขจากการที่จะได้แก้แค้นหญิงสาว กันน์ทำตนคล้ายกับรอเจอร์สามีของ เอสเตอร์ ไพร์น ในเรื่อง The Scarlet Letter ของฮอว์ธอร์น ที่พยายามล้างแค้นหนุ่มผู้เป็นชู้กับภรรยาของตน ความเคืองแค้นของกันน์มองเห็นได้ชัด เมื่อเขากล่าวว่า

When by thy scorn, O murd'ress, I am dead,
And that thou thinkst thee free
From all solicitation from me,
Then shall my ghost come to thy bed
And thee, feign'd vestal, in worse arms shall see,

คำพูดข้างบนนี้กล่าวถึงการแก้แค้นว่า "ถ้าฉันตายแล้วเราจะได้เห็นตัวกันถ้าหากเธอไม่ยอมเสียใจเองโดยเธอเองแล้ว ฉันจะทำให้เธอต้องเสียใจ" นั่นเอง ทั้งนี้เพราะกันน์ตระหนักว่าในขณะที่ยังไม่ตายเขาไม่สามารถที่จะทำอันตรายให้แก่หญิงสาวได้เนื่องจากเขามีความเสียใจมากจนตายไปเสียก่อนที่จะทำการล้างแค้น สิ่งเกินกว่าการ เขียนของกันน์มีลักษณะคล้ายกับกวีกลุ่มเพตราคแต่การใช้คำว่า "O murd'ress" นั้นว่าเป็นคำกล่าวหาที่เจ็บแสบมากและไม่เคยปรากฏอยู่ในบทกวีนิพนธ์แบบคัมภีร์เดิมมาก่อน

กันน์ดูเหมือนจะสาปแช่งหญิงสาวคนรักให้ไปพบรักใหม่ที่ไม่อาจสนองความต้องการทางเพศให้แก่หลอนอย่างเต็มที่ เพราะกันน์กล่าวว่าไม่ว่าหลอนจะอยู่ภายในอ้อมกอดของชายหนุ่มคนใดก็ตาม อ้อมกอดของชายคนนั้นจะให้ความสุขแก่หลอนน้อยกว่าที่ตัวเขาจะให้หลอนเสียอีก นี่เป็นการ

สร้างวามมั่นใจแก่ฉันเกี่ยวกับสมรรถภาพงานการมของเขานั่นเอง เช่น

Then thy sick taper will begin to wink,
And he, whose thou art then, being tir'd before,
Will, if thou stir, or pinch to wake him, think
Thou call'st for more,
And in false sleep will from thee shrink;
And then, poor aspen wretch, neglected thou
Beth'd in a cold quicksilver sweat wilt lie,
A verier ghost than I.

จากภาพพจน์ข้างบนนี้เราจะเห็นว่าในขณะที่ความทองการทางเพศของหญิงสาวกำลังถึงขีดสุดและหลอนทองการชายหนุ่มเป็นอย่างมาก แต่ชายหนุ่มไม่อาจยอมสนองให้ได้เพราะเหนื่อยอ่อน และเมื่อถูกฝ่ายหญิงหยิกเพื่อปลุกให้ตื่น ชายหนุ่มรับรู้ความทองการของฝ่ายหญิงดีก็แกล้งทำเป็นหลับแข็งท้อและไม่สนใจในขอเรียกร้องของหลอน ดังนั้นอารมณ์รักของฝ่ายหญิงจึงไม่ได้รับการตอบสนองในที่นี้ ดังนั้นการที่จะเยาะเย้ยฝ่ายหญิงว่าตัวเขาเองนั้นดีกว่าชายหนุ่มคนอื่น ๆ และการที่ชายหนุ่มผู้นี้ไปสนองตอบความทองการทางเพศให้แก่หลอนนั้นเป็นการเหมาะสมแล้ว เพราะจะเป็นการทำลายความภาคภูมิใจหรือความมั่นใจทางกามารมณ์ของหลอนเอง นั่นก็อสาบแช่งให้หลอนเป็นโรคกามตายกำนั้นเอง อย่างไรก็ตามเมื่อฉันกล่าวว

What I will say, I will not tell thee now,
Lest that preserve thee; and since my love is spent,
I had rather thou shouldst painfully repent,
Than by my threat'nings rest still innocent.

นั้น เป็นการแสดงถึงว่าฉันผู้ซึ่งเจ็บ โศกเป็นผู้ใหญ่มีวุฒิภาวะสูงแล้ว แต่ยังมีภาพแผนแบบเด็ก ๆ ภัยการตระหนักรู้ในตัวเองว่าความมีวุฒิภาวะของตนไม่ได้รับการกระทบกระเทือนจากการที่หลอนไม่รักตอบ กล่าวคือฉันต้องการให้หลอนมีความเศร้าโศกเสียใจเองมากกว่าที่จะเพิกเฉยต่อคำขอของเขาคงจะให้เขาลงมือบีบบังคับให้เสียใจ

Love's Diet

ฉันโคตรจะหนักถึงอันตรายจากการที่ปล่อยให้ความทุกข์โศกจากการผิดหวังในรักมีอิทธิพลต่อชีวิตมากเกินไป ดังนั้นในโคลงบทนี้ฉันจึงไม่ยอมให้ความเศร้าโศกมีอิทธิพลต่อตัวเขา เพราะมีฉะนั้นแล้วจะเกิดความอึดอัดคล้ายกับคนกินอาหารจนอ้วนพินิจมากเกินไป ฉันต้องการตรวจสอบความปวก้าวทางจิตใจเกี่ยวกับการให้ "discretion" เพื่อที่จะ "keep it (soul) in proportion" เขากล่าวว่า

To what a cumbersome unwieldiness

and burdensome corpulence my love had grown,

but that I did, to make it less,

and keep it in proportion,

Gave it a diet, and make it feed upon

That which love worst endures, discretion.

นั่นคือฉันพยายามที่จะไม่ให้ตนเองต้องซอกซ้ามมากเกินไป ภัยเหตุนี้เขาจึงไม่ยอมให้ความรักทอดถอนใจมากกว่าวันละหนึ่งครั้งเมื่อประสบกับความผิดหวัง เขากล่าวว่าจะพยายามแข็งใจเมื่อทำให้หญิงสาวทอดถอนใจโดยให้ถือว่าการถอนหายใจของหลอนนั้น "Twas neither very sound, nor meant to me" จะเห็นว่าฉันมีความรู้สึกชื่นชมเกี่ยวกับความหลายใจ ของหญิงสาวที่รักยากจนกระทั่งไม่ยอมเชื่อในความจริงใจของหญิงสาวรักต่อไป ฉันกล่าวว่าอีกว่าถ้าหากความรักทำให้เขาคงต้องหล่นน้ำตาออกมาแล้ว เขาจะเย้ยหยันให้อภัยและถ้าหากความรัก

ทำให้หญิงสาวหลังน้ำตาแล้ว เขาก็จะบอกความรักว่าน้ำตาที่หลอหลังออกมาเป็นเพียงการ
เสแสร้ง ของหลอนเท่านั้น กันนักล่าวออกมาควยทางเสียงที่ทุกกันและเย้ยหยันว่า "For
eyes which roll toward all, weep not but sweat:" ดวงตาที่สอกลองหาเหยื่อจะหลั่ง
เพียงแต่เหงื่อไคลออกมาเพราะความเห็นแก่เห็น้อยจากการ สอกลองหาชายหนุ่มเท่านั้น หาน้ำตา
ที่แท้จริงไม่ ดังนั้นทั้งน้ำตาและการถอดถอนใจของหลอนจึงไม่มีคุณค่าพอที่จะให้ความสใจใจได้

กันนักล่าวว่า เขาไม่ยอมเชื่อความรักต่อไป ถ้าหากความรักจะไร้ออกมาเขาก็จะ
บันทึกทุกถ้อยคำที่ความรักกล่าวออกมา แต่พอเขียนจบแล้วเขาก็จะเอาบันทึกนั้นเผาไฟเสียเพราะ
เขาไม่ต้องการติดต่อกับความหลอกลวง ถ้าหากหญิงสาวเขียนจดหมายมาช่วยทำให้จิตใจของเขา
เกิดความหวังขึ้นแล้ว เขาก็จะบอกกับหัวใจของเขาว่า

If any tittle be

Conveyed by this, ah! what doth it avail

To be the fortieth name in an entail?

คำว่า "entail" หมายถึงข้อตกลงในครอบครัวขุนนางโบราณที่บังคับไว้ว่าจะให้
ใครสืบทอดบรรพการศักดิ์สิทธิ์ของตน และการที่ได้เสนอชื่อเป็นคนที่ 40 ย่อมมีโอกาสน้อยมากในการที่จะ
ได้ครอบครองตำแหน่งนั้น ในทำนองเดียวกันกับข้อเสนอของหญิงสาวก็ถึงเป็นความหวังลม ๆ แล้ง ๆ
เท่านั้นเอง

เมื่อได้ตั้งใจแน่วแน่แล้วว่าจะไปตกเป็นทาสของความรักและปล่อยให้ความนิคหวังมี
อิทธิพลต่อชีวิตของเขา กันนัจึงกล่าวประชันประชันว่า

Thus I rechall'd my buzzard love, to fly

At what, and when, and how, and where I choose,

Now negligent of sport I lie,

And now, as other falconers use,

I spring a mistress, swear, write, sigh and weep.

And the game kill'd, or lost, go talk, and sleep.

ฉันนึกว่าเขาสามารถควบคุมความรักอันกระGRAM "buzzar' love" ของเขา ให้กระทำตามที่ใจของเขาบรรณาได้ บางครั้งเมื่อไม่สนใจในบทรัก เขาก็อาจจะนอนหลับเสียเฉย ๆ บางครั้งเขาก็ได้โลมผู้หญิงและรวมเพศสัมพันธ์กับหล่อนหรือไม่กี่หาเรื่องชวนหล่อนทะเลาะกัน หลังจากนั้นก็หลับดอยไป นั่นคือ ฉันไม่ยอมเศร้าโศกเสียใจเมื่อผิดหวัง แต่คงทำตนเป็นคนที่มีทัศนคติที่ไม่เชื่อในความรักที่แท้จริง แต่เขาจะแสวงหาความใคร่จากหญิงโสเภณี คือไม่ต้องมีความผูกพันอะไรต่อกันหลังจากรวมเพศสัมพันธ์กับหล่อนแล้ว

Farewell to Love

จากการสังเกตว่าคนเราก่อนที่จะเป็นของกันและกัน คนรักก็กลัวความรักเป็นของดี พร้อมทั้งอุทิศตนได้แก่ความรักอย่างไม่มีดื้อหลิมตุลา แต่พอได้ครอบครองเป็นเจ้าของแล้วเพียงสามวัน คนรักทั้งสองต่างก็ไม่สนใจในกิจกรรมรักที่พวกเขาได้เสาะแสวงหาอย่างบ้าคลั่งมากไปกว่าเด็ก ๆ ที่ให้ความสนใจของเขาส่งมาว่างานแสงสีนภา ทั้งนี้เพราะว่าเมื่อคนทั้งสองมีประสบการณ์ทางเพศสัมพันธ์แล้ว ความสุขที่ได้รับก็จะหมดไปอย่างรวดเร็ว และความสุขต่าง ๆ ที่เคยมีมาก่อนการรวมเพศสัมพันธ์จะคงเหลืออยู่แต่ความสุขที่เกิดจากการจับตองกายหรือการรวบเพกกันเท่านั้น

Being had, enjoying it decays:

And thence,

What before pleas'd them all, takes but one sense,

And that so lamely, as it leaves behind

A kind of sorrowing dullness to the mind.

นอกจากนี้ ฉันยังสังเกตอีกว่าคนเราเวลารวมเพศสัมพันธ์กันแล้ว จะเกิดอาการเหนื่อยอ่อนไม่กระฉับกระเฉง เขาแสดงใจว่าทั้งนี้อาจจะเป็นชีวิตจำกัทางธรรมชาติที่สร้างให้คนเป็นเช่นนั้น โดยอาจเป็นไปได้ว่า การรวมเพศระหว่างชายกับหญิงใช้เวลาสั้น แต่ความสุขที่เกิดจากการทำกิจกรรมเช่นนั้น ทำให้คนอยากจะทำซ้ำอีกบ่อย ๆ ดังนั้นธรรมชาติจึงคัดกำลังลงเสีย

การที่ฉันเชื่อเช่นนั้นเพราะความแนวคิดในสมัยนั้นเชื่อว่าการร่วมเพศกันแต่ละครั้งจะทำให้ชีวิตสั้นลง
ไปอีกหนึ่งวัน ธรรมชาติจึงเป็นสัตว์สะกักกันมิให้มนุษย์ตายเร็วขึ้นนั่นเอง

เมื่อตระหนักถึงธรรมชาติของความรักเช่นนั้น ฉันรู้สึกผิดหวังในความรัก เขาเห็นว่า
ไม่คุ้มค่ากับพลังกายและพลังใจที่ทุ่มเทไปได้มาซึ่งความรัก คายเห่กันฉันจึงประกาศว่าลาความ
รักด้วยความหนักแน่นว่า

my mind

Shall not desire what no man else can find;

I'll no more dote and run

To pursue things which had endamag'd me.

ฉันบอกว่า ถ้าหากเขาพบหญิงสาวที่สวยงามประทับใจ "moving beauties"
เมื่อไรแล้ว เขาก็จะพยายามที่จะออกห่างเพื่อไปอยู่ในที่ที่ปลอดภัยจากความรัก เหมือนคนที่หลบ
แสงแดดในฤดูร้อนโดยเขาไปอาศัยอยู่ในที่ร่ม

and when I come where moving beauties be,

As men do when the summer's sun

Grow great,

Though I admire their greatness, shun their heat;

Each place can afford shadows. If all fail,

'Tis but applying wormseed to the tail

ประโยคสุดท้ายข้างบนนี้ ฉันกล่าวออกมาด้วยความแน่วแน่ว่าจะหนีความรักเพราะ
เขาคนพบว่าความรักไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อันใดแก่ตัวเขาเลย ความรู้สึกเสียใจในตอนนี้เป็นความรู้สึก
ผิดหวังหลังจากที่ได้พบความจริงที่ตรงข้ามกับสิ่งที่เขาเคยคิดไว้อ่อน (disillusionment)

Love's Alchemy

ส่วน Love's Alchemy หรือ Nummy เป็นโคลงที่ฉันเขียนขึ้นมาเพื่อเสียดสีแนวคิดเกี่ยวกับความรักของกวีกลุมเพตราก ฉันบันทึกพอว่าถ้าเขาเองไม่อาจหาความสุขจากความรักได้เหมือนกับคนอื่น ทุกสิ่งทุกอย่างที่เขาเคยประสบมาแล้วแก่เป็นการหลอกลวงทั้งสิ้น "Oh, 'tis imposture all" ในตอนแรกฉันบอกว่าการรักเปรียบเหมือนอัลเคมี เพราะความรักเป็นขบวนการที่ก้าวไปสู่ความสมบูรณ์ทางจิตใจ (spiritualization) ฉันเชื่อว่าพลังของความรักที่แท้จริงสามารถทำให้คนรักผ่านแดนกามารมณ์ไปสู่อันแห่งความสุขสมบูรณ์ทางจิตใจได้ และเมื่อไปถึงแก่นนั้นแล้วจิตใจของคนรักจะบริสุทธิ์ เพราะได้สลัดเครื่องยึดเหนี่ยวที่ไร้สาระทางกายออกทิ้งไป ดังนั้นความรักจึงมีลักษณะคล้ายกับขบวนการสะกิดหาตัวอาวูวณะ หรือ "quintessence" ของสารต่าง ๆ

And as no chymic yet the elixir got
but glorifies his pregnant pot,
If by the way to him befall,
Some oderifereous thing, or med'cinall,
So, lovers dream a rich and long delight
But get a winter-seeming summer's night.

การแสวงหาความรักที่สมบูรณ์แบบทางจิตใจก็คล้ายกับการแสวงหา "Elixir Vitae" จาก "alchemist's pot" คือเป็นเพียงสิ่งจอมปลอมของนักทอหนัดและไร้เดียงสา เพราะว่า "Oh, 'tis imposture all." นั่นเอง
แต่ที่จริงแล้ว ฉันบอกว่าการรักของพวกนิโอเพลโตนิสต์ นั้นยิ่งสูงเกินกว่าที่บุคคลธรรมดาสามัญจะเข้าใจความเป็นเจ้าของใจและตัวฉันเองก็ไม่สามารถค้นพบความรักทางจิตใจดังกล่าวได้ นอกเสียจากความพึงพอใจชั่วคราวชั่วขณะที่ได้รับจากการมีความสัมพันธ์ทางกายอย่างที่ทุกคนพึงหาได้เท่านั้น เขากล่าวว่า

Our ease, our thrift, our honour, and our day,

Shall we for this vain bubble's shadow pay?

Ands love in this, that my man

Can be as happy as I can, if he can

Endure the short scorn of a bridegroom's play?

คำว่า "bubble's shadow" หมายถึงความสุขชั่วคราวที่ได้รับจากการมีความสัมพันธ์ทางกายกับหญิงสาว นอกจากนั้นมันยังไ้เเยาะเเยาะความคิดของพวกเพลโทนิสต์ที่ว่าบุคคลสามารถกระทำความรักให้สูงขึ้นสู่ความสุขทางจิตใจได้ด้วยการมีความสัมพันธ์ทางกายกับหญิงคนรักที่มีจิตใจปราศจากความรัก "angelic" หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งพวกนีโอเพลโทนิสต์ถือว่าความรักทางจิตใจ คือยาสารพัดนึก (quintessence) ที่จะรักษาความใคร่ของคนนั่นเอง มันไ้ปฏิเสธความคิดดังกล่าวด้วยการเสียก๊ี้ ดังนี้

That loving wretch that swears

'Tis not the bodies marry, but the minds,

Which he in her angelic finds,

Would swear as justly, that he hears,

In that day's rude hoarse minstrelsy, the spheres.

hope not for mind in women, at their best

Sweetness and wit they are but kindly possess'd.

จากข้อความข้างบนนี้ มันมองเห็นว่า ความรักที่แท้จริงนั้นก็คือความใคร่นั่นเอง มันเียะเียะหญิงว่าแท้จริงแล้วหล่อนก็มีสภาพเป็นเพียงร่างที่ปราศจากจิตใจนั่นคือ มันไ้ลดกระกับความสูงส่งของความรักแบบอุดมคติของนีโอเพลโทนิสต์ลงมาเป็นเพียงความรักในระดับ "Animal Sexuality" เพื่อขจัดความใคร่เพียงชั่วคราวชั่วคราวเท่านั้น

การวิเคราะห์เกี่ยวกับรูปปลาดาวอุปมา และ allusions ต่าง ๆ

1. การเปรียบเทียบแบบดั้งเดิม รูปปลาดาวอุปมาในโคลงกลอนที่วาทความ
รักแบบโลกีย์ส่วนใหญ่เป็นการนำเอาลักษณะการเปรียบเทียบแบบดั้งเดิมมาใช้ เช่น การกล่าวถึง
"sigh", "tear" หรือ "vow" และ "scorn" เป็นต้น

I ask no dispensation now

To falsify a tear, or sigh, or vow.

-Love's Exchange

การส่งมอบเพศจนเกี่ยวข้องกับน้ำตาและการถอนนาคใจมีปรากฏอยู่ในโคลง

The Will, Love's Diet, The Prohibition, Lovers' Infiniteness

เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังยังได้กล่าวถึงความเชื่อโบราณเกี่ยวกับการประสานสายตาและ
สายทาจจะผูกพันกันเป็นเกลียวคล้ายเชือกว่า

Our eye-beams twisted, and did thread

Our eyes, upon one double string.

แนวคิดเช่นว่านี้ กวีกลอนดั้งเดิมนำมาใช้นานแล้ว เช่นเกี่ยวกับการเปรียบเทียบความ
ใคร่ที่ตกเผาไหม้ไปอย่างรวดเร็วว่าคล้ายกับ "a flask of powder burn a day" หรือ
การถือเอาแหวนเป็นสัญลักษณ์ของการแต่งงาน แหวนทอง คือสัญลักษณ์ของการให้สัญญาว่าจะ
ครองรักกัน ส่วนแหวนไข่มุกสัญลักษณ์ของความสิ้นหวังของผู้รับและความหลายใจของผู้ให้
เป็นต้น

การเปรียบเทียบดวงตาของหญิงคนรักว่าคล้ายกับดวงอาทิตย์เป็นการเปรียบเทียบ
แบบดั้งเดิมที่ปรากฏอยู่ในโคลง The Bait เช่น

Warr'd by thy eyes, more than the sun;

หรือ

If thou to be so seen be'st loath

By Sun, or Moon, thou dark'nest both

And if myself have leave to see,

I need not their light, having thee

ลักษณะกึ่งกลาวมานี้เป็นแนวคิดเก่า เช่นเกี่ยวกับการกล่าวถึง "golden
sands, and crystal brooks/ with silken lines, and silver hooks."

ในโคลง The Token การเปรียบเทียบและจินตภาพส่วนใหญ่เป็นแบบดั้งเดิม
ตลอดทั้งโคลง เช่นการกล่าวถึง "honey to make sweet my hives" และเงือนวิบวับ
ที่เป็นสัญลักษณ์ของความรัก การกล่าวถึงแหวนคลอจน "witty lines...../ Within
the writing" เป็นต้น

การเปรียบเทียบแบบดั้งเดิมที่ขาดเสียไม่ไปคือการกล่าวถึง "taper's light"
เช่นใน The Dream ซึ่งกลาวว่า

As lightning, or a taper's light,

Thine eyes, and not thy noise, wak'd me.

2. การเปรียบเทียบแบบดั้งเดิมที่มีความหมายถึงไปทางกามารมณ์ มีปรากฏอยู่
หลายแห่งเช่นในโคลง The Dream เมื่อกลานกล่าวถึง "torch" ซึ่งก็หมายถึงความ
รักหรือความใคร่ที่มียุ่และสามารถที่จะจุดเชื้อไฟได้มากกว่าความรักหรือความใคร่ที่จะเริ่มคน
ใหม่ ทั้งนี้

Perchance, as torches which must ready be

Men light and put out, so thou deal'st with me,
Thou can'st to kinde, goes to come;

การเปรียบเทียบเกี่ยวกับ "taper" ที่มีความหมายทางกามารมณ์ปรากฏอยู่ใน
The Apparition เมื่อคัมภีร์กล่าวว่า "Then thy taper will begin to
Wink" คำว่า "taper" ในที่นี้หมายถึงความใคร่
ใน Love's Alchemy การเปรียบเทียบที่ความหมายส่งไปในทางกามารมณ์
เช่น

Some that have digg'd love's mine that I,
Say, where his centric happiness doth lie;

และ

And as no chymic yet the Elixir got
But glorifies his pregnant pot.

ในที่นี้ก็ได้เปรียบเทียบการแสวงหาแก่นใจกลางของความรักว่าคล้ายกับการทำ
เหมืองแร่ทองคำ นั่นคือการแสวงหาความรักที่มีความสมบูรณ์ทางจิตใจนั้นมีลักษณะคล้ายกับทองคำ
ในสมัยของคัมภีร์ ถือว่าทองคำเป็นของบริสุทธิ์และมีคุณค่า แท้คำว่า "digg'd" มีความหมาย
ทางกามารมณ์ ก็หมายถึงการผสมสรวมเพศกัน คำว่า "centric" หมายถึงอวัยวะสืบพันธุ์ของ
ฝ่ายหญิง ส่วน "pot" ของนักอัลเคมีหมายถึงมดลูก หรือหน้าท้องของหญิง (woman's womb)
จากข้อความข้างบนนี้ คัมภีร์ต้องการให้ความหมายสื่อเป็นนัยว่า ความสขที่แท้จริงจะหาได้โดยการ
รวมเพศสัมพันธ์กับฝ่ายหญิง และศูนย์กลางของความสุขก็คืออวัยวะสืบพันธุ์ของหญิงสาวนั่นเอง

3. การเปรียบเทียบทางการสงคราม มีปรากฏอยู่ในโคลง 2 โคลง คือ
ใน Love's Exchange ที่เปรียบเทียบคนรักที่ยอมแพ้โดยราบคาบต่อความรักที่คล้ายกับ

Small towns, which stand stiff, till great shot

Enforce them, by war's law condition not.

Such in love's warfare is my case,

และใน The Broken Heart ที่กล่าวถึงการตกคามของความรักที่คล้ายกับ
การยิงปืนใหญ่ทำลายซากสัตว์ โดยผลูกปืนหลาย ๆ ลูกเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ฝ่าย
ศัตรูไฉนมากกว่าการยิงไปที่ละลูกวา

...but us Love draws,

He swallows us, as chain'd shot, whole rank do die;

4. การเปรียบเทียบที่เกี่ยวกับภารกิจและการพักผ่อนหย่อนใจของคนในสมัยนั้น
เช่นการเปรียบเทียบความรักที่คล้ายกับกีฬาตกปลาที่ปลาใหญ่กระตุกกินปลาเล็กที่ใช่เป็นเหยื่อ
ใน The Broken Heart ดังนี้

He is the tyrant pike, our hearts the fry.

ในโคลง Love's Dict ฉันกล่าวถึงความรักกับกีฬาที่ไฉนเหยี่ยวล่าเนื้อไว้นั้น

Thus I reclaim'd my buzzard love, to fly

At what, and when, and how, and where I choose,

Now negligent of sport I lie,

And now, as other falconers use,

I sprung a mistress, swear, write, sigh and weep.

And the game kill'd, or lost, go talk, and sleep.

ขอความใน 2 บรรทัดสุดท้ายข้างบนนี้เป็นคำศัพท์ที่ใช้ในการกีฬา การใช้เหยี่ยวล่าสัตว์ทั้งสิ้น แต่คนนำมาใช้โดยใหม่มีความหมายซ่อนในเรื่องของความรัก

5. การเปรียบเทียบเกี่ยวกับคานดาราศาสตร์ เช่นความรูทางคานดาราศาสตร์ของฟิโตเลมีใน The Will ว่า

My constancy I to the planets give,

ซึ่งในที่นี้ คนนั้นบอกว่า "planets" อยู่ติดกับที่และการเคลื่อนไหวของจักรวาลเป็นการเคลื่อนไหวไปทั้งระบบ หรือใน The Primrose กันนี้ เปรียบเทียบดอกพริมโรส หรือหญิงสาวว่ากลายกับดวงดาวบนท้องฟ้าว่า

And where their form, and their

Make a terrestrial galaxy

as small stars do in the sky.

หรือแนวคิดเกี่ยวกับ Microcosm ซึ่งกล่าวไว้ใน The Sun Rising ที่เปรียบเทียบตัวเองกับคนรักเป็นจักรวาลย่อส่วน เป็นต้น

6. การเปรียบเทียบเกี่ยวกับอัลเคมี มีปรากฏในโคลง The Sun Rising ตอนที่กล่าวว่า "All nonour's mimic, all wealth alchemy" ใคร่ให้เห็นเปรียบเทียบว่าความมั่งคั่งเป็นเพียงอัลเคมีหรือสิ่งไม่จริงเท่านั้น ส่วนในโคลง Mummy

คั่นกลาถึงอัลเกมีไว้ว่า

As no cynic yet the Elixir got,
But glorifies his pregnant pot.

หรือการเปรียบเทียบหญิงสาวที่ไม่มีจิตใจว้ากคล้ายกับนมนี้ หรือ ศพอันน่าย่ำของอียิปต์
โบราณว่า

Hope not for mind in women, at their best
Sweetness and wit, they are out Mummy's, possess'd.

7. การเปรียบเทียบเกี่ยวกับชีวิตในสังคม โดยเฉพาะในราชสำนัก เช่นการ
เปรียบเทียบหญิงคนรักเป็นรัฐและตัวฉันเป็นเจ้าชายผู้ครองรัฐเหล่านั้น โดยถือว่าเจ้าชายมี
อำนาจเด็ดขาดเหนือชีวิตจิตใจของผู้ที่อยู่ภายใต้การปกครอง เช่น

She's all States, and all Princes I,
Nothing else is.

-The Sun Rising

แม้แต่ใน The Ecstasy คั่น ก็ยังกล่าวถึงกษัตริย์ ไว้ว่า

So must pure's lovers's souls descend
To affections, and to faculties,
Which sense may reach and apprehend,
Else a great Prince in Prison lies.

หรือใน Love's Exchange กันได้สร้างจินตภาพจากชีวิตในราชสำนักไว้ว่า

At court your fellows everyday

Give the art of rhyming, huntsmanship, or play.

และใน The will กันได้สร้างภาพพจน์ของราชสำนักถวายความเย้ยหยันว่าดังนี้

by truth to them who at the court do live,

ในที่นี้ฉันจะขอประชันพวกที่อยู่ในราชสำนักว่าเป็นพวกที่อยู่ในแวดวงของการยกยอ
ปอปิ่นที่ไม่เป็นความจริง นอกจากนั้นฉันยังสร้างจินตภาพจากการสังเกตชีวิตของบุคคลในสังคม
อีกถวาย ในโคลง The Will ซึ่งเป็นโคลงที่เต็มไปด้วยลักษณะภาพพจน์ที่สะท้อนให้เห็นถึง
ชีวิตของคนในสมัยนั้น เช่น

My best civility

And courtship, to University,

My modesty I gave to soldiers bare;

My patience let gallesters share:

I gave my reputation to those

Which were my friends, mine industry to foes.

... ..

My sickness to physicians, or excess;

๘. การเปรียบเทียบที่เกี่ยวข้องกับทางศาสนา กันได้กล่าวเย้ยหยันหรือเสียดสี
คริสตศาสนาบางนิกายไว้หลายตอนโดยเฉพาะโคลง The Will เช่น

Mine ingenuity and openness,
To Jesuits, to buffoons by pensiveness;

หรือ

My Money to a Capuchan

คำว่า Capuchan หมายถึงพระภิกษุหนึ่งที่คำสาบานว่าจะมีชีวิตอยู่อย่างยากจน ไม่ใช่ขาย
เงินหรือมีชีวิตอย่างหรูหรา ฟุ้งเฟ้อ

ใน The Flea เมื่อต้นกล่าว่า "This flea is you and I and this/
Our marriage bed, and marriage temple is" ต้นกล่าว่าพวกฟิงถึงศาสนา
โดยเฉพาะตอนที่กล่าพวกฟิงถึง "marriage temple" เพราะการแต่งงานต้องกระทำพิธี
ทางศาสนาที่โบสถ์

ส่วนไบโกลง Farewell to Love ต้นเปรียบเทียบประสบการณ์ด้านความรักว่า
คล้ายกับประสบการณ์ทางศาสนาไว้งั้น

... as atheists at their dying hour

Call (what they cannot name) an unknown power

As ignorantly did I crave.

9. การเปรียบเทียบเกี่ยวกับความตาย การเปรียบเทียบเกี่ยวกับความตายมีอยู่
ไม่มากนัก ส่วนใหญ่จะกล่าวถึง "ghost" เช่นใน The Apparition ที่ว่า

When by thy scorn, O mard'ress, I am dead

.....

Then shall my ghost come to thy bed,

และใน The Damp คันทักว่าไว้วา

when I am dead, and doctors know not why เป็นคน ความจริง
ชื่อของโคลงทั้งห้าว่า The Apparition และ The Damp ทางที่ความสัมพันธ์
เกี่ยวเนื่องกับความตาย ถ้าแรกหมายถึงการหลอกหลอนของน้ำใจที่ตายไปแล้ว ส่วนคำหลังหมายถึง
ความชื้นแฉะที่เป็นเยาะเย้ย คันทักได้แนวคิดนี้มาจากการสังเกตลักษณะธรรมชาติในยามที่หมอกลง
หนาที่บ

10. การเปรียบเทียบที่เกี่ยวข้องกับงานประวัติดาวศตวรรษ เช่นการ เปรียบเทียบการ
ทำลายความหวังและการลบล้างเกียรติยศกับการรุกรานของพวกโกท และพวกแวนดัล
ซึ่งเป็นชนเผ่าอนารยชนที่รุกรานยุโรปในสมัยโบราณ ดังนี้

๖

And like a Goth and Vandal rise

Deface records, and histories

Of your own arts and triumphs over men,

-The Damp

นอกจากสิ่งที่กล่าวมาข้างบนนี้แล้ว คันทักยังได้นำเอาความเชื่อจากแหล่งต่าง ๆ
เข้ามาสร้างเป็นจินตภาพในบทประพันธ์ของตนอีก แต่การปรากฏของสิ่งเหล่านั้นไม่ปรากฏบ่อยนัก
เช่น ความเชื่อโบราณเกี่ยวกับการกระฉับกระเฉงของไก่และราชสีห์ภายหลังการรวมเพศใน
Farewell to Love หรือการกล่าวถึง Argus สัตว์รอยตาในนิยายปรัมปรากรีก ในโคลง
The wall หรือความรุ่มเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติเช่นลักษณะของดอกพริมโรส 4 - 6 กลีบ
ตลอดจนความหนาวเย็นในท้องทุ่งหรือความแหลมคมของเปลือกหอยและหญ้าที่ปากเท้าและขาใน
โคลง The bait เป็นต้น แม้ว่าสิ่งเหล่านี้จะไม่ได้ออกมาในรูปแบบของการเปรียบเทียบ
โดยตรง แต่ภาพพจน์ที่เกิดจากคำเหล่านี้มีความชัดเจนมาก

การวิเคราะห์ทางเสียงของโคลงที่วาดความรักแบบโลกีย์

1. ทางเสียงที่แสดงอารมณ์และภาพภูมิใจ ทางเสียงเช่นนี้ส่วนใหญ่จะมีปรากฏใน
โคลงที่วาดการขอความรักของชายหนุ่มและโคลงที่วาดความรักที่สมหวัง ลักษณะของทางเสียง
ประเภทนี้จะเห็นได้จากความอ่อนโยน และราบรื่น เช่น "Come, live with me and be
my love." ในโคลง The Bait หรือในโคลง The Token เช่น

Send me some honey to make sweet my have,

That in my passion I may hope the best.

ในโคลง Air and Angels และ The Prohibition ทางเสียงบ่งถึง
ความอ่อนโยนและภาพภูมิใจ และเต็มไปด้วยเหตุผลที่ขอความรักจากฝ่ายหญิง เช่นการขอมีความ
สัมพันธ์ทางกายกับหญิงคนรักว่า

But since my soul, whose child love is,

Takes limbs of flesh, and else could nothing do.

-Air and Angels

หรือการขอความเห็นใจจากฝ่ายหญิงใน The Prohibition ว่า

Love me, that I may die the gentler way

Hate me, because thy love's too great for me;

ในโคลง The Sun Rising ทางเสียงในท่อนท้ายโคลงมีลักษณะของความสุ
ใจ อ่อนโยน เนื่องจากมีความสมหวังในความรักเช่น

Thou, sun art half as happy as we,

In that the world's contracted thus;

Thine age asks ease, and since thy duties be
To warn the world, that's done in warning us,
Shine here to us, and thou art everywhere,
This bed thy center is, these walls, thy sphere.

หางเสียงใน The Ecstasy ก็แสดงถึงความสนใจและภาคภูมิใจในความรักที่
สมหวังของคนทวย แก้วและเคียวกันก็แฝงไปทวยหางเสียงที่เต็มไปด้วยเหตุผลเพื่อสนับสนุนข้อคิด
เกี่ยวกับการมีความสัมพันธ์ทางกายของกน เช่น

On man heaven's influence works not so,
But that it first imprints the air,
So soul into the soul may flow,
Though it be body first repair.

ใน The Priamose หางเสียงก็บ่งถึงความพึงพอใจในความรักของคน แตก
แฝงไปทวยหางเสียงที่บ่งถึงการรำพึง เช่น

a six, or four,
For should my true-love less than woman be
She were scarce anything; and then, should she
Be more than woman, she could get above
All thought of sex, and think to love
My heart to study her, and not to love.

2. ทางเสียงที่แสดงความขบถไม่พอใจ เชนในตอนเปิดโคลงตอนแรกของ
The Sun Rising ทว่า

Busy old fool, unruly Sun,

Why dost thou thus

Through windows, and through curtains, call on us?

ในโคลง The Dream ทางเสียงมีทั้งที่แสดงความรุนแรง (outrageous)
คัดพอตอวาและความอ่อนโยน ส่วนที่มีความรุนแรงเพราะคำเปรียบเทียบกับหญิง
คนรักกับพระเยซู เชน

I must confess, it could not be

Profaneness, to think thee anything but thee.

ส่วนที่แสดงอาการคัดพอเพราะหญิงคนรักไม่ยอมตามความปรารถนาของเขาที่ขอให้หล่อนยอมเป็น
ของเขา เชน

Coming and staying show'd thee, thee,

But rising makes me doubt, that now

Thou art not thou

โคลง The Damp เริ่มทศกัณฐ์การประชดประชัน ต่อมาเป็นการให้ชอภิกขเจิง
สั่งสอน แล้วจึงลงทศกัณฐ์การขอความรักและความเห็นใจ ส่วนที่แสดงความประชดประชัน และ
สั่งสอน เชน

Poor victories; but if you dare be brave,
And pleasure in your conquest, Love,
First kill the enormous giant, your Disdain,
And let the enchantress Honour next be slain.

ส่วนโคลง Lovers' Infiniteness นั้น ในตอนแรกมีทางเสียงที่อ่อนโยน
ในการพุดจาหวานลอมลอมขอความเห็นใจจากหญิงสาว ต่อมาเมื่อไม่พอใจและกังขาในเรื่องบางอย่าง
เกี่ยวกับความรัก คัมภีร์จึงแสดงอารมณ์ขึงขังสับสน แปรพหุขอสรุปของปัญหาไว้แล้ว และมองเห็น
ความรักของตนเองว่ามีเส้นทางเดินที่ปลอดโปร่ง คัมภีร์จึงมีความสุขและปลื้มใจ ตัวอย่าง
ทางเสียงที่แสดงอาการขึงขังสับสน เช่น

But if in thy heart, sance, there be or shall
New love created be, by other men,
Which have their stocks entire, and can in tears,
In sighs, in oaths, in letters, outbid me,
This new love may beget new fears,
For this love was not vowed by thee.

3. ทางเสียงที่แสดงความน้อยใจที่ความรักของตนไม่ได้รับการเหลียวแลทั้ง ๆ ที่
ฉันเองก็เฝ้าหิวสัวให้แก่ความรักไม่น้อยไปกว่าคนอื่น ๆ เช่น

Love, any devil else but you
Would for a given soul give something too.
At court your fellows every day
Gave the art of rhyming, huntsmanship, or play,

For them which were their own before;
Only I have nothing which gave more,
but am, alas, by being lowly, lower

อย่างไรก็ตามความพึงพอใจนี้ในขณะหลังได้เปลี่ยนไปเป็นความพึงพอใจที่ปนไปด้วยความเย้ยหยัน เช่น

Kill, and dissect i.e., Love; for this
Torture against thine own end is,-
Rack'd carcasses makes ill anatomies.

-Love's Exchange

4. ทางเสียงที่แสดงความรัก หวัง แค้นเคือง และสิ้นหวัง ความผิดหวังในความรัก
ทำให้คนมีความทุกข์ ความแค้นเคืองและความพยายาม ทางเสียงของโคลงแปรเปลี่ยนไปตาม
อารมณ์ของคน กังวาล

1 ในโคลง The Curse และ The Apparition ทางเสียงของชายหนุ่ม
คนรักที่พลาดหวังจากรักมีลักษณะเด่นเดี่ยว เคืองแค้น และพยายาม เช่น

Whoever guesses, thinks, or dreams he knows
Who is my mistress, wither by this curse;

-The Curse

When by thy scorn, O murd'ress, I am dead,

And that thou thinkst thee free

From all solicitation from me,

Then shall my ghost come to thy bed,

And thee, feign'd vestal, in worse arms shall see;

-The Apparition

ความผิดหวังบางครั้งทำให้ฉันมีทัศนคติเชิงนิเสธต่อหญิงคนรักหรือไม่แสดงอาการ
การราวคอถื่น ๆ โกลง The Will ฉันมีหางเลียงขนเคื่อง ฟูปรามาสดุแคลนบุคคลอื่น
เนื่องจากการการราวยายี่ของฉันเอง เช่น

My constancy I to the planets gave;
My truth to them who at the Court do live,
, Mine ingenuity and openness
To Jesuits; to buffoons my pensiveness,
My silence to any who abroad hath been,
My Loney to a capuchin.

ส่วนในโกลง The Broken Heart ก็มีหางเลียงเปาะเปี้ยวเหมือนกันแต่ไม่
รุนแรงเหมือนโกลง The Will ก็กล่าวขวางบนแล้ว เช่น

He is stark mad, who ever says
That he hath been in love an hour
Yet not that love so soon decays,
But that can ten in less space devour:
Who will believe me if I swear
That I have had the plague a year?
Who would not laugh at me, if I should say
I saw a flask of powder burn a day?

หลังจากที่ได้ประชดประชันกันแล้ว ฉันก็ทักท้วงว่าหญิงคนรักที่ไม่ตอบสนอง
ความรักของเขา ฉันเปรียบการปฏิเสธความรักของหญิงสาวว่าเหมือนกับการถูกตบหน้าอย่างแรง
"one fierce blow" แต่ในกอนท้ายของโกลงฉันพยายามออกถลันได้มีความพึงพอใจจาก

ผลของความรักของตน

โกลง Love's Diet และ Farewell to Love มีทางเสียที่คล้าย
คลึงกันในโคลงแรก ความผิดหวังของฉันทำให้เขามีทัศนคติเชิงนิเสธต่อหญิง ทำให้เขาไม่เชื่อ
ในความจริงใจของหญิงสาว ฉันกล่าวหาหญิงสาวว่าไม่มีความจริงใจนอกจากความรอยเล่ห์ เช่น

If he wrung from me a tear, I brin'd it so
With scorn or shame, that had it nourish'd not,
If he suck'd hers, I let him know
'Twas not a tear which he had got,
His drink was counterfeit, as was his meat
For eyes which roll toward all, weep not, but sweat.

ส่วนโกลงหลังความผิดหวังและความท้อถอยใจเกิดจากการค้นพบในภายหลังว่า
ความรักไม่ได้มีคุณค่าเท่ากับแรงงานแรงใจที่ทุ่มเทลงไปในทางแสวงหาความรัก เช่น

Ah, cannot we,
As well as cocks, lions jocund be
After such pleasures? Unless wise
Nature decreed (since each such act, they say,
Diminisheth the length of life a day)
This, as she would, man should dispise
The report,

โคลง The Triple Fool มีหางเสียงที่ชื่นชมเสียใจและซ้ำเติมตนเองที่
ปล่อยใจให้หลงรักและบรรยายความผิดหวังของตนออกมาในรูปกวีนิพนธ์แล้วยอมให้ผู้อื่นนำไป
ร้องแล้วทำให้ความชื่นชมปากราวของตนฟื้นชีพขึ้นมาอีก เช่น

I am two fools, I know,
For loving, and for saying so
In whining poetry.

แต่ในโคลง A Jet Ring Sent คันทมีหางเสียงที่สิ้นหวังในตอนแรก เนื่อง
จากสิ่งที่หวังเอาไว้ไม่สมหวัง กล่าวคือเขารอคอยแหวนสัญญาการแต่งงานแต่หญิงสาวส่งแหวนเท็จ
ซึ่งคอยล่อลวงให้ แต่พอเขาได้ค้นพบความจริงเกี่ยวกับธรรมชาติของแหวนแล้ว คันทก็ผูกประชด
ประชันความเชื่อโบราณ ในตอนท้ายหางเสียงเปลี่ยนไปเป็นความภูมิใจเมื่อเขาพบกับแหวนเท็จว่า

Yet stay with me since thou art come
Circle this finger's top, which did'st her thumb
Be justly proud, and gladly safe, that thou dost dwell with me
She that, oh, broke her faith, would soon break thee.

หางเสียงในโคลง Mummy หรือ Love's Alchemy มีลักษณะประชดประชัน
เพราะฝ่ายหญิงไม่ตอบสนองความรักของตนตามที่มุ่งหวังเอาไว้ เช่น

Hope not for mind in women; at their best
Sweetness and wit, they are but Mummy's, possess'd.

5. หางเสียงที่แสดงความเห็นแก่ตัวและเต็มไปด้วยเหตุผล มีปรากฏอยู่ในโคลง
The Flea แต่เหตุผลที่เห็นแก่ตัวเหล่านั้นก็มีลักษณะของความเป็นกันเองแฝงอยู่ เช่น

'Tis true; then learn how false, fears be;
Just so much honour, when thou yield'st to me,
Will waste, as this flea's death took life from thee.

บทที่ห้า

ความรักแบบหึงหวง

คนรักที่หึงหวงมีอยู่ 2 ประเภทคือแบบหนึ่งมีความหวาดระแวงว่าคู่รักของตนจะไปมีคนอื่นใหม่ อีกประเภทหนึ่งแสดงความหึงหวงหรือความเป็นเจ้าของด้วยการอยากอยู่ใกล้ชิดกับคนรักมากกว่าการระแวงความนอกใจของคนรัก คนรักประเภทหลังนี้ไม่ต้องการที่จะอยู่ห่างจากคู่รักของตน แต่จะมีความสุขเมื่ออยู่ใกล้ชิดกันเมื่อใดก็ตามที่จะต้องจากกัน คนรักจะแสดงความเศร้าโศกหรือบางทีก็ร้องไห้ฟูมฟาย ส่วนหนึ่งของความเศร้าโศกนั้นก็ด้วยกลัวว่าคนรักของตนจะแปรเปลี่ยนไป คนรักอีกฝ่ายหนึ่งจะเฝ้าปลอบประโลมให้คู่รักของตนคลายความทุกข์โศกลง

โคลงของกันที่ว่าด้วยแนวคิดเกี่ยวกับความรักเช่นนี้อาจจะแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ ก) โคลงที่คนรักแสดงความหึงหวงและหวาดระแวงว่าคนรักของตนจะคิดไม่ซื่อ บางทีถึงกับกล่าวหาว่าฝ่ายหญิงมีความหลายใจด้วย ซึ่งมีอยู่ 2 โคลงคือ The Legacy และ The Message ข) โคลงที่แสดงความห่วงอาลัยและไม่ต้องการที่จะให้คนรักจากไป ส่วนใหญ่จะเป็นโคลงที่ฝ่ายชายปลอบประโลมใจฝ่ายหญิงซึ่งไม่สบายใจและไม่พอใจในการที่ฝ่ายชายต้องจากหลอนไป โคลงในกลุ่มนี้ทั้งหมด 9 โคลงคือ Song: Sweetest Love I Do Not Go, Break of Day, Witchcraft by a Picture, The Expiration, A Valediction: of My Name, in the Window, A Valediction: of the Moon, A Valediction: of Weeping, A Nocturnal Upon St. Lucy's Day, และ The Dissolution

การวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความรักแบบหึงหวง

ก. โคลงที่ว่าด้วยความหึงหวงแบบหวาดระแวงในความรัก

ในโคลง The Legacy กันนั้นหวาดระแวงว่าหญิงคนรักของตนมีความหลายใจ ทั้งๆที่มิมีความรักและความหึงหวงในตัวหลอน แต่กันนั้นก็กล่าวประชดประชันฝ่ายหญิงโดยบอกว่าจะให้หัวใจของหลอนคืนไป

กันนั้นกล่าวว่าตัวเขามีความรักที่แท้จริงและในการจากกันทุกครั้ง ตัวเขามีแต่ความไม่สบายใจและคิดว่า การจากคนรักคือการตายจากกัน แม้ว่าการจากกันจะกินเวลาเพียงชั่วโม่งเดียว

แต่สำหรับคนรักแล้วช่วงเวลานั้นดูเหมือนจะยาวนานอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

When I died last (and, dear, I die
As often as from thee I go),
Though it be an hour ago
And Lovers' hours be full eternity.

อย่างไรก็ตามในการจากกันครั้งสุดท้าย (died ใน "When I died last" หมายถึงการจากคนรัก) คันทันจำได้ว่าตัวเขาได้สัญญาวางจะยกบางสิ่งบางอย่างให้แก่คู่รักของเขา แม้ตัวคันทันเองเป็นผู้นำดาบชีวิตของเขาเนื่องจากหลงรักผู้หญิงหลายใจ แต่เขาก็ขอเป็นผู้จัดการเกี่ยวกับพินัยกรรมและมรดกต่าง ๆ ด้วยตนเอง สิ่งที่คันทันจะยกให้หญิงคู่รักมีใช่สิ่งที่เขาคิดขึ้นได้ในปัจจุบัน แต่เป็นสิ่งที่เขาได้คิดไว้นานแล้วตั้งแต่ครั้งที่เขาได้จากหลอนไปในครั้งล่าสุด เพราะคันทันได้รำพึงคิดถึงเวลาในหนหลังว่า

I heard me say: "Tell her anon,
That myself (that is you, not I)
Did kill me; and when I felt me die,
I bid me send my heart, when I was gone;
But I alas could there find none,
When I had ripp'd me, and search'd where hearts did lie;
It kill'd me again, that I who still was true
In life, in my last will should cozen you.

ความขมขื่นที่ได้จากการอ่านโคลงข้างบนนี้เกิดจากการที่คันทันผูกประชดประชันหญิงสาว กล่าวคือเมื่อตัวเองรู้สึกตัวว่าจะต้องตายก็บังคับกำหนดไว้ในพินัยกรรมยกหัวใจของเขาให้แก่หญิงคนรัก แต่เมื่อแหะออกอกุญแล้วปรากฏว่าหัวใจของเขาทั้งสองไม่ได้อยู่ในที่เกยอยู่ แต่เพื่อเป็นการประชดหญิงคนรัก คันทันกล่าวว่าเขาไม่เคยหลอกลวงใครมาก่อนถึงนั้นเขาจึงมีความเสียใจที่ไม่อาจกระทำตามที่ได้อนุญาตไว้ ในที่นี้คันทันต้องการเย้ยหยันหญิงสาวว่า ตัวเขาแม้กำลังจะตายยังสำนึกถึงความสัจย์ แต่ทำไมหลอนจึงไม่มีความจริงใจเช่นเดียวกับเขาบ้าง

เมื่อไม่พบหัวใจอันบริสุทธิ์ปราศจากมลทินของหญิงสาวในทรวงอกของคนก็ตาม
แต่กลับพบอีกสิ่งหนึ่งแทน ดังนั้นเขาจึงยกสิ่งนั้นให้หล่นไป

Yet I found something like a heart,
But colours it, and corners had;
It was not good, it was not bad,
It was entire to none, and few had part.
As good as could be made by art
It seem'd, and therefore, for our losses sad,
I meant to send this heart instead of mine:
But oh, no man could hold it, for 'twas thine.

แทนที่จะตำหนิหญิงสาวโดยตรงว่าเป็นคนไม่มีความรักจริง กันนั้นก็กล่าวหาหล่นว่ามีหัวใจ
มีแค่ "colours" และ "corners" และการเสแสร้ง "made by art" ซึ่งเป็นการตำหนิ
ทางอ้อม

คนรักใน The Message ก็พูดต่อว่าหญิงคนรักที่มีความรักไม่จริง พร้อมทั้งเรียก
ร่องเอาหัวใจและดวงตาอันบริสุทธิ์ของเขากลับมา ทั้งนี้เพราะเขากลัวว่าหัวใจและดวงตา
ของเขานั้นจะมีราศีแห่งความไม่ซื่อตรงจากหญิงสาว

กันนี้เรียกร่องให้หญิงคนรักส่งดวงตาของเขาที่เฝ้าหลงใหลในตัวหล่นมานานแล้ว
คืนไปให้เขา แต่หากว่าดวงตาทั้งสองข้างนั้นได้เรียนรู้นิสัยและเล่ห์เหลี่ยมความหลายใจ
ต่าง ๆ จนไม่อาจแยกแยะว่าสิ่งไหนที่หญิงคนรักแสดงเป็นความจริงใจและสิ่งไหนเป็นการแสร้ง
แล้ว กันนี้ก็ไม่ต้องการดวงตานักกลับกัน เขากล่าวว่า

Send home my long-strayed eyes to me,
Which, oh too long, have dwelt on thee;
Yet since there have learn'd such ill,
such forc'd fashions,
And false passions,

That they be
Made by thee
Fit for no good sight, keep them still.

การที่ฉันกล่าวออกมาเช่นนี้เพราะเขามีความเข้าใจโลกมากขึ้น ยิ่งในบัดนี้ไปฉันยิ่งแสดง
ให้เห็นว่าตัวเขาเป็นคนที่ไร้เดียงสาในเรื่องของความรัก เมื่อเขากล่าวว่า "Send home my
harmless heart again/ Which no unworthy thought could stain" ชี้ให้เห็น
อย่างชัดเจนว่าตัวเขาไม่อาจยอมที่จะนำตัวเองไปเกลือกกลัดกับความรักที่มีแต่ความหยาบกลวงได้
หัวใจของเขาต้องเป็นหัวใจที่มีวิสุทธิอยู่เสมอและเขาก็ต้องการหัวใจของเขาคืนมาโดยที่หัวใจ
ดวงนั้นไม่บุบสลายหรือมีมลทิน แต่หาหัวใจดวงนั้น

...be taught by thine
To make jesting
Of protesting
And cross both
Word and oath

แล้ว เขาไม่ต้องการมันกลับคืนมาอีกต่อไป เพราะสิ่งนั้นจะมีใจหัวใจของเขาอีกต่อไป
" 'Tis none of mine."

อย่างไรก็ตาม ต่อมาฉันก็เปลี่ยนใจโดยที่เขาบอกว่า แม้ว่าดวงตาและดวงใจ
ของเขาจะมีราศีจากหญิงคนรัก แต่เขาก็กังวลต่อการที่จะได้คืน ทั้งนี้มีใจเพราะว่าเขาต้อง
การที่จะยอมรับความหลอกลวงและลดตัวเองลงมากลุ่มคลั่งกับความหลายใจเหล่านั้น แต่เพื่อ

That I may know, and see, thy lies,
and may laugh and joy, when thou
art in anguish
and dost languish
For some one
That will none,
Or prove as false as thou art now.

ความจริงคนรักในโคลงทั้งสองที่กล่าวมานี้หาใช่บุคคลที่ไม่เชื่อในความรักไม่ แต่เป็นบุคคลที่มีความรักจริง"ละทนไปไ้ได้เห็นความรักของตนถูกหลอกหลวงหรือคิดว่าถูกหลอกหลวง ดังนั้นเขาจึงแสดงความน้อยใจออกมาพร้อมกับตัดพ้อกับฝ่ายหญิงและพยายามที่จะถอนตัวตัวเองให้ออกห่างจากความรักที่ไม่บริสุทธิ์ ทั้งนี้เพราะเขากลัวความหลายใจนั่นเอง

ข. โคลงที่ว่าด้วยความห่วงอาลัยของคนรัก

Song: Sweetest Love I Do Not Go

ในโคลงบทนี้กัณท์เฝ้าปลอมประโลมหญิงคนรักว่าการที่เขาต้องจากหลอนไปนั้นหาใช่เพราะเขาเกิดความเบื่อหน่ายในตัวหลอนไม่ เขาได้ขอร้องมิให้หลอนร้องไห้หรือคิดไปในทางที่ไม่ดีเกี่ยวกับตัวเขา เพราะตัวเขาอาจได้รับอันตรายถึงที่หลอนกลัวได้

กัณท์ได้ให้คำแนะนำว่ายังงงซื้อตรงต่อหลอนแม้ว่ากายจะห่างกันก็ตาม และการจากไปในครั้งนี้มิได้หมายความว่าเขาเบื่อหน่ายหรือหมดความรักในตัวหลอน แต่ต้องการจากไปเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับความตายซึ่งเป็นการจากหญิงคนรักตลอดไป เชื่อกันว่าโคลงบทนี้กัณท์แต่งขึ้นเพื่อปลอมขวัญแอน มอร์ ภรรยาของเขาเมื่อครั้งที่กัณท์ต้องเดินทางไปราชการต่างประเทศกับขุนนางผู้ใหญ่ท่านหนึ่ง กัณท์ได้ปลอมขวัญคนรักของเขาว่า

Sweetest love, I do not go
For weariness of thee,
Nor in hope the world can show
A fitter Love for me;
But since that I
Must die at last, 'tis best,
To use myself in jest
Thus by feign'd deaths to die.

ในโคลงนี้ เราพอจะเห็นได้ว่าหญิงคนรักของกัณท์คงจะร้องไห้มากขึ้นกว่าเดิม กัณท์คงไม่รู้จักใช้สถานการณ์อย่างใดก็ตามไปว่าการยกเอาเหตุผลเกี่ยวกับการหมั้นโคจรของดวงอาทิตย์มากกล่าวเปรียบเทียบกับหลอนฟัง เพื่อให้หลอนแน่ใจว่าเขาจะกลับมาอีกดังนี้

Yesternight the Sun went hence, and yet is here today;
He hath no desire nor sense, nor half so short a way:

Then fear not me,

but believe that I shall make

Speedier journeys, since I take

More wings, and spurs than he.

นอกจากนี้ คณียังไค้อนวนอนและขอร้องไม่ให้หญิงสาวร้องไห้ฟูมฟายออกมาดังนี้

When thou sigh'st, thou'sigh'st not wind, but sigh'st my soul away,
When thou weep'st, unkindly kind, my life's blood doth decay.

ต่อมาคณียังไค้ปลอบโยนหญิงคนรักอีกว่า

Let not thy divining heart forethink me any ill,
Destiny may take thy part, and may thy fears fulfill,
But think that we
Are but turn'd aside to sleep;
They who one another keep
Alive, ne'er parted be.

คณียังให้หญิงคนรักรู้ว่าถ้าหากหลอนก็กักตัวไปต่างๆ นานาเกี่ยวกับตัวเขาแล้ว บางทีสิ่งที่หลอน
คิดนั้นอาจจะจริงขึ้นมาได้ ดังนั้นเขาจึงขอร้องไม่ให้หลอนคิดเช่นนั้น

A Valediction: of weeping

คณียังขอร้องไม่ให้หญิงคนรักรอมรอนไห้ในขณะที่เขาทั้งสองต้องจากกัน เพราะ
การถอนหายใจและน้ำตาของหลอนทำให้เขาทั้งสองไม่สบายใจ ทั้งยังเป็นการพิสูจน์ว่าหลอนไม่
ได้นึกความรักจริงในตัวเขามากกว่า

คณียังให้คอดหน้าหญิงคนรักและน้ำตาของเขาสามารถสะท้อนให้เห็นภาพของหญิง
สาวได้เช่นเดียวกับกระจกเงา การที่เขาหลั่งน้ำตาออกมาก็เพราะหญิงคนรัก ดังนั้นน้ำตาของ
เขาจึงเป็นผลของความคิดในการที่จะต้องจากหลอนไปและยังเป็นเครื่องหมายของความทุกข์ที่
ต้องจากหลอนไปจริง ๆ ทั้งนี้ น้ำตาเป็น

Fruits of much grief they are, emblems of more

When a tear falls, that thou falls which it bore.

เมื่อน้ำตาของคณีนซึ่งมีภาพของหญิงคนรักประทับอยู่ร่วงพรูลง ภาพของหญิงคนรักก็ตกลงด้วย แต่คำว่า "falls" อาจหมายถึงการร่วงหล่นไปจากคุณธรรมความดีหรือการหันเหไปสู่ความไม่ซื่อสัตย์ด้วย ดังนั้นเมื่อภาพสะท้อนของหลอนร่วงลงสู่เบื้องต่ำ คณีนก็กลัวว่าตัวจริงของหลอนจะหันไปสู่ความไม่ซื่อและปันใจไปให้คนอื่นด้วย และความตึกังกล่าวทำให้คณีนต้องเศร้าโศกเสียใจเพิ่มขึ้นไปอีก "So thou and I are nothing then, when on a diverse shore." คณีนมองเห็นว่าในขณะที่น้ำตาของเขาไหลหยดลงสู่พื้น ภาพของหญิงคนรักที่อยู่ในน้ำตาก็ร่วงลงมาด้วยและแตกสลายไป สิ่งนี้เป็นกลางถึงสิ่งที่คณีนหวัหระแว้งว่า จะเกิดขึ้นเมื่อเขาทั้งสองอยู่ห่างกันคนละประเทศและมีขอบทะเลกั้น คำว่า "Nothing" ที่คณีนกล่าวถึงสื่อความหมายถึงความตายหรือความไม่มีอะไรเหลืออยู่เลย

เหตุผลที่คณีนยกมานี้คงจะไม่ทำให้หญิงสาวกลายเป็นความวิตกกังวลและความเศร้าโศกไปได้ คณีนจึงกล่าวต่อไปโดยการเปรียบเทียบว่า าคลายกับลูกโลกที่ว่างเปล่าจนกระทั่งน้ำเขียนแผนที่นำเอาชิ้นส่วนของประเทศต่างๆ มาประกอบบนลูกโลกอันนั้น จนกลายเป็นลูกโลกที่สมบูรณ์ขึ้นมา น้ำตาของคณีนแต่ละหยดซึ่งประกอบเป็นภาพของหญิงสาวก็ไคสะท้อนให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงจากสิ่งที่ไม่มีความหมายไปเป็นลูกโลกที่สมบูรณ์และมีความหมาย ทั้งนี้คณีนกล่าวว่า

So doth each tear

Which thee doth wear,

A globe, yea world, by that impression grow,

Till thy tears mixt with mine do overflow

This world, by waters, sent from thee, my heaven dissolved so.

เนื่องจากน้ำตาของคนทั้งสองมีอำนาจในการทำลาย ดังนั้นคณีนจึงขอร้องมิให้หญิงคนรักร้องไห้ และหลังน้ำตาในยามที่เขาจากไป พร้อมกันนี้เขาก็ได้นบอกว่าการเดินทางของเขาต้องฝ่าคลื่นทะเลซึ่งเต็มไปด้วยอันตรายอยู่แล้ว ดังนั้นหลอนไม่ควรที่จะไปเพิ่มอันตรายให้แก่เขาอีกด้วย การหลั่งน้ำตาและการสะอื้นไห้หรือถอนหายใจ ทั้งนี้เพราะว่า

Since thou and I sigh one another's breath,

who'er sighs most, is cruellest, and hastes the other's death.

ในที่นี้ฉันกล่าวเป็นนัยว่าถ้าหจอนร้องไห้และถอนหายใจแสดงว่าหจอนไม่ได้รักเขาจริง เพราะการหจอนใจของฝ่ายหนึ่งก็เท่ากับทำให้หจอนใจของอีกฝ่ายหนึ่งหมดลงนั่นเอง

A Valediction: of the book

ฉันได้ปลงใจหญิงที่รักว่าการจากกันเป็นการทดสอบความยั่งยืนของความรัก ในขณะที่การอยู่ด้วยกันเป็นการพิสูจน์ความยิ่งใหญ่ของความรัก ด้วยเหตุนี้ในขณะที่เขาทั้งสองจากกัน ฉันได้เสนอแนะให้หญิงสาวก็กรมาจดหมายรักที่เขาทั้งสองมีมาถึงกันแล้วเขียนขึ้นเป็นหนังสือที่ว่าด้วยความรัก อันเป็นการพิสูจน์ความรักที่แท้จริงของเขาทั้งสอง หนังสือรักเล่มนี้จะมีคุณสมบัติทุกอย่าง และจะมีความงดงามราวกับเกี่ยวกับความรักของเขาทั้งสองนั่นเอง เขากล่าวถึงหนังสือของเขาว่า

To all whom love's subliming fire invades,
Rules and example found,
There, the faith of any ground
No schismatic will dare to wound,
That sees, how Love this grace to us affords,
To make, to keep, to use, to be, these his Records,

หนังสือรักเล่มนี้ไม่เพียงแต่จะไ้บันทึกความรักที่มีสุทธ์และหาที่ติไม่ได้เท่านั้น แต่ยังมีคุณค่าทางวรรณคดีเกี่ยวกับรูปแบบของโลก พวกบุชารัก (Love clergy) สามารถศึกษาหาความรู้ได้ เพราะเป็นหนังสือที่เขียนขึ้นมาในรูปของรหัสลับละลำนวนใหม่ ๆ ทั้งยังเป็นที่ยอมรับของสรรพวิชาต่าง ๆ อีกด้วย

This book, as long-liv'd as the elements,
Or as the world's form, this all-graved tome
In cypher writ, or new-made idiom;
We for Love's clergy only are instruments,
When this book is made thus;
Should again the ravenous

Vandals and Goth inundate us,
Learning were safe; in this our Universe
Schools might learn sciences, spheres music angels verse.

จุดไคลแมกซ์ของโคลงนี้อยู่ที่บทสุดท้ายเมื่อฉันขอร้องให้หญิงคนรักบันทึกความคิด
ส่วนตัวของหลอนลงไปในค่านานรักเล่มนั้นด้วยเพื่อว่าตัวเขาจะได้อ่านและศึกษาหนังสือซึ่งเป็น
ตัวแทนของหลอนนั่นเอง ฉันเชื่อว่า

How great love is, presence best trial makes,
But absence tries how long this love will be; ,

และในการจากหลอนไปในครั้งนี้เป็นการพิสูจน์ความยั่งยืนและความคงทนของความรักระหว่าง
ตัวเขาและหญิงคนรักนั่นเอง

A Valediction: of My Name, in the Window

ฉันกล่าวพลบโยนหญิงคนรักและยืนยันความซื่อตรงในความรักที่เรามีต่อหลอน
แม้ว่าตัวเขาจะจากหลอนไปแต่เขาก็ยังรักและมีความมั่นคงต่อหลอนอยู่ตลอดเวลาเช่นเดียวกับ
ชื่อของเขาที่สลักไว้กับบานหน้าต่าง ที่สามารถยืนหยัดต่อสู้กับสายลมส่ายฝนตลอดไป

ฉันบอกว่าก่อนที่จะจากหญิงคนรักไป เขาจะสลักชื่อของเขาลงไว้บนบานหน้าต่าง
เพื่อแสดงให้เห็นว่าเขาจะมีความมั่นคงต่อหลอนและเพื่อคอยดูแลมิให้หญิงคนรักมีใจเอนเอียง
ไปให้ชายอื่นนอกจากตัวเขาเท่านั้น ชื่อของเขาจะเป็นสิ่งช่วยเสริมให้บานหน้าต่างมีความแข็งแรง
แกร่งประดุจดังเหล็กเพชรที่นำมาจารึกชื่อนั่นเอง และหลอนเองก็จะ "give it price
enough to mock/ the diamonds of either rock. นอกจากนี้กระจกที่มีชื่อของเขาสลักอยู่ก็
จะช่วยเป็นกระจกส่องความรักระหว่างเขาทั้งสองได้

'Tis more, that it shows thee to thee,
And clear reflects thee to thine eye
But all such rules love's magic can undo,
Here you see me, and I am you.

เนื่องจากสายลมสายฝนไม่อาจลบเลือนรอยสลักชื่ออันนี้ได้ กังนันทอน "shall all times find me the same" นี่คือการยืนยันเกี่ยวกับความมั่นคงในความรักของกันที่มีต่อหญิงคนรัก กันนันทอนเป็นนัยว่าความรักของเขาเป็นสิ่งที่คงทนถาวรและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ทรายเข้ามาจะไม่อาจสิ้นกลอนความรักของเขาได้ เปรียบเท่ากับสายลมและสายฝนที่ไม่อาจลบเลือนรอยจารึกชื่อของเขา

แต่เนื่องจากชื่อของกันนันทอนได้สลักไว้ในยามที่ราตรีของความรักและความทุกข์โศกกำลังมีอิทธิพลพร้อมๆ กัน ซึ่งอาจทำให้คนรักของเขามีทั้งความรักและความทุกข์ กังนันทอนจึงขอร้องไห้หลอนเปิดประตูรับเอาทั้งความรักและความทุกข์ระคนไปก่าย และในขณะที่รอคอยการกลับมาของเขา กังนันทอนจะ

and thou should, till I return,

Since I die daily, daily mourn.

กันนันทอนร้องหญิงคนรักให้ไวทุกข์โศกถึงเขา เพราะตัวเขานั้นต้องตายทุกวันเนื่องจากต้องจากหลอนทุกวันในช่วงที่เขาต้องอยู่ห่างหลอนนี้

ความจริงกันนันทอนการใช้รอยจารึกชื่อของเขาเป็นเครื่องเตือนใจมิให้หญิงคนรักหันเหเอาใจออกห่างในขณะที่ตัวเขาอยู่ห่างไกลหลอน กันนันทอนว่า ถ้าหากหลอนได้รับการทรมานจากแม่สื่อหรือชายอื่น ก็ขอให้หลอนนึกถึงตัวเขาโดยดูชื่อที่สลักเอาไว้ที่บานหน้าต่างเป็นเครื่องเตือนใจ กันนันทอนแสดงความหวังออกมาเมื่อเขากล่าวว่าหากหญิงคนรักของเขามีใจปฏิบัติต่อชายคนใหม่อย่างเบ็ดเสร็จจนหลอนต้องเขียนจดหมายถึงชายคนนั้นแล้ว

....this name flow

Into thy face, from the pane.

So, in forgetting, thou rememb'rest right,

And unaware to me shalt write.

สิ่งที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นการปลอมปนและให้คำกำปั้นทุบตีว่าตัวเขาจะมีความรักต่อหญิงคนรักของเขาตลอดไปไม่เปลี่ยนแปลง แม้ว่าในยามนี้กันนันทอนจะจากหลอนไปแต่จิตใจของเขายังคงมีความผูกพันอยู่กับหลอนอย่างใกล้ชิดนั่นเอง

Witchcraft by a Picture

ในโคลงบทนี้ฉันไม่ได้แสดงการปลอมขวัญคนรัก แต่เป็นการสร้างความขบขัน ด้วยความอ่อนโยนกับหญิงคนรักในการที่เขาจะจากหลอนไป ในขณะที่จ้องมองดวงตาของหญิงคนรัก ฉันมองเห็นภาพของตัวเองปรากฏอยู่ในดวงตาของหญิงคนรัก แต่เมื่อมองต่ำลงมาเขาก็พบว่าภาพของเขานั้นนอนอยู่ในน้ำตาที่ใสของคนรัก เมื่อเห็นภาพเช่นนั้นฉันก็นึกถึงมายานต์ของแม่มดที่สามารถสร้างอันตรายหรือความตายแก่คนอื่นได้ด้วยมายานต์แบบ Imitative Black Magic ที่เชื่อว่าสิ่งที่เหมือนกันก่อให้เกิดสิ่งที่เหมือนกัน (like produces like) นั่นคือเชื่อว่าเราสามารถทำร้ายศัตรูได้ด้วยการทำร้ายรูปภาพ รูปปั้น หรือรูปเหมือน (images) อื่น ๆ ของศัตรู ฉันนึกคิดว่าถ้าคนรักของเขามีมายานต์เช่นนั้นแล้ว เขาก็คงจะได้รับการอันตรายมากมายหลายวิธีด้วยกัน ทั้งนี้เพราะว่าภาพเหมือนของเขาอยู่ในดวงตาของหญิงคนรัก ซึ่งคนรักของเขาจะทำอันตรายใด ๆ แก่ภาพนั้นก็ได้

Hadst thou the wicked skill

By pictures made and marr'd, to kill,

How many ways mightst thou perform thy will!

แต่ต่อมาฉันก็โล่งอกจากความหวาดระแวงอันนี้ เพราะเขาจากหลอนไปแล้วแน่นอนเมื่อเขาจากไปรูปของเขาที่ปรากฏอยู่ในดวงตาของหญิงคนรักก็จะเลือนหายไปด้วย และเมื่อไม่มีรูปเหมือนปรากฏอยู่ หลอนก็ไม่สามารถทำอันตรายแก่เขาได้ แต่ถ้าหากจะมีภาพของเขาหลงเหลืออยู่บาง รูปภาพนั้นก็จะปลอดภัยเพราะภาพนั้นมิได้อยู่ที่ดวงตาแต่อยู่ที่ดวงใจของหลอนเอง ซึ่งถ้าหลอนจะทำอันตรายแก่ภาพของคันทันทีเขาก็พบว่าหลอนทำอันตรายให้แก่ตนเองนั่นเอง

Though thou retain of me

One picture more, yet that will be,

Being in thine own heart, from all malice free.

ถึงแม้ว่าในโคลงบทนี้ ฉันมิได้แสดงการปลอมประโลมใจหญิงคนรัก แต่คำพูดที่เขาพูดเข้าหาหญิงคนรักก็แสดงถึงความผูกพันและความอาลัยให้เห็นเป็นนัย ๆ เช่นการพูดถึงรูปภาพของคนที่อยู่ในจิตใจของคนรักก็แสดงว่าฉันผูกพันกับหลอนไว้ว่าอย่าให้ทำอันตรายแก่เขาหรือสร้างความชอกช้ำใจให้แก่ฉันด้วยการไปมีรักใหม่ในขณะที่เขาทั้งสองอยู่ห่างไกลกัน

มีฉะนั้นก็เท่ากับเป็นการทำลายตัวของหล่อน และความรักที่เขทั้งสองมีต่อกันนั่นเอง

Break of Day

ในโกลบที่หญิงสาวแสดงอาการขุ่นเคืองและไม่พอใจในการที่ชายคนรักต้องจากหล่อนไปในยามเช้าเมื่อเช้ามืดที่ดวงอาทิตย์ไผ่ขึ้นสู่ขอบฟ้า คนรักทั้งสองนี้มีเวลาพบกันเฉพาะในเวลากลางคืนเท่านั้น และหล่อนจึงไม่อยากให้ชายคนรักของนางจากไป เพราะทำให้ดูเหมือนว่าบุคคลทั้งสองมีความรักต่อกันก็เฉพาะในเวลากลางคืนเท่านั้น ฝ่ายหญิงต้องการที่จะอยู่กับชายคนรักให้นานกว่าที่เป็นอยู่ หล่อนบนคยความไม่พอใจตั้งแต่ลืมตาขึ้นในยามเช้าว่า

'Tis true, 'tis day,—what though it be?
Oh, wilt thou therefore rise from me?
Why should we rise because 'tis light?
Did we lie down because 'twas night?
Love, which in spite of darkness brought us hither,
Should in despite of light hold us together.

แน่นอนผู้ที่กล่าวคำพูดเช่นนี้ออกมาต้องเป็นผู้ที่ต้องการใช้เวลาอยู่กับคนรักอย่างใกล้ชิดให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ นอกจากนี้หญิงสาวยังได้บอกไปอีกว่า ถ้าแสงสว่างมีปากพูดเช่นเดียวกับดวงอาทิตย์ที่บอกสายแอมมองคนอื่นแล้ว มันคงจะยกย่องหญิงสาวว่ามีความรักเกียรติของตนมากในการที่ต้องการอยู่ใกล้ชายคนรักตลอดไป

That, being well, I fain would stay,
And that I love my heart and honour so,
That I would not from him, that hath them go.

หญิงคนรักของคันทันยังบนคยความขุ่นเคืองต่อไปอีกว่า ผู้ที่ต้องทำงานเป็นนักรักที่มิได้ไ้เนื่องจากกิจธุระทำให้เขาต้องทอดทิ้งหล่อนให้อยู่คนเดียวซึ่งไม่เหมือนกับบุคคลอื่น การต้องจากกันไปในขณะที่หัวใจของอีกฝ่ายหนึ่งยังมีจิตใจพิพัทธ์ต่อกันอยู่เช่นนี้ คนรักของคันทันถือว่าเป็นสิ่งร้ายที่สุดที่มันทอนความรักซึ่งหล่อนได้กล่าวไว้ว่า

Must business thee from hence remove?

Oh, that's the worst disease of love;

The poor, the fool, the false, love can

Admit, but not the busied man.

He which hath business, and makes love, doth do

Such wrong, as if a married man should woo.

ในโคลงบทนี้หญิงคนรักของคัมภ์แสดงความเป็นเจ้าของอย่างเต็มที่ด้วยการแสดง
ออกมาถึงความต้องการที่จะอยู่กับคนรักอย่างใกล้ชิด และไม่ปรารถนาที่จะให้คนรักอยู่ห่างไกลตน
ในสายตาของหญิงสาว การพบกับระหว่างบุคคลทั้งสองนั้น ซึ่งมีเวลาจำกัดคือพบกันเฉพาะใน
เวลากลางคืนเท่านั้น ไม่เป็นธรรมดาอย่างยิ่งสำหรับโลกของคนรัก

The Expiration

โคลงนี้แสดงให้เห็นถึงความกระอักกระอ่วนใจของชายหนุ่มที่พยายามจะกล่าว
ความปรารถนาของตนไม่ให้อยู่กับหญิงคนรักนานเกินไปในวินาทีสุดท้ายที่กำลังจะจากกัน คัมภ์
ตระหนักว่าเมื่อการจากกันมาถึงที่ไม่อาจจะหลีกเลี่ยงได้ และเพื่อให้เกิดผลดีแก่ทั้งสองฝ่าย
เขาจึงเห็นว่าการตัดขาดจากกันโดยที่เห็นเป็นสิ่งที่น่ากลัวกว่าความเศร้ามาให้น้อยกว่าการอวยอิงยึดเหนี่ยว
ให้จิตใจต้องทุกข์ทรมานไปอีก แม้ว่าหัวใจของเขาจะยังเรียกร้องให้เขาอยู่ต่อไปและพยายาม
จะจับกันให้นานจนจบจนถึงช่วงวินาทีสุดท้าย ดังนั้นเขาจึงพูดกับหญิงคนรักด้วยความขมขื่นว่า

So, so, break off this last lamenting kiss,

Which sucks two souls, and vapours both away;

Turn thou ghost, that way, and let me turn this,

And let ourselves benight our happiest day:

We ask'd none leave to love; nor will we owe

Any so cheap a death, as saying: "Go";

Go; and if that word have not quite kill'd thee,

Ease me with death, by bidding me go too:

Or, if it have, let my word work on me,

And a just office on a murderer do.
Except it be too late to kill me so,
Being double dead, going and bidding go.

โคลงบทนี้มีอารมณ์ซับซ้อน กล่าวคือทั้ง ๆ ที่เศร้าแต่ก็มีอารมณ์ขันทั้งนี้เพราะการเลือกคำบางคำ มาใช้ตลอดจนการเปรียบเทียบของผู้แต่งนั่นเอง อย่างไรก็ตามโคลงบทนี้ก็ได้เปิดเผยให้เห็นถึง ภาวะกระอักกระอ่วนและทศนุใจของผู้ใดในขณะที่ผู้ชราศยามได้ต่อสู้ขัดขวางกับความคิดของชายหนุ่มคนรักได้อย่างชัดเจน

The Dissolution

ในโคลงบทนี้กัณโฑแสดงถึงความเสียใจต่อการตายจากไปของหญิงคนรัก แต่เพื่อ เป็นการลดทอนความตึงเครียดทางจิตใจลง กัณโฑได้หาทางออกด้วยการนึกฝัน เขาบอกว่าเมื่อ หญิงคนรักของเขาตายธาตุต่างๆ ในตัวเธอก็สลายตัวและกลับมารวมอยู่ที่ตัวของเขา โดยที่ กัณโฑเชื่อว่า "all which die/ To their first elements resolve" (กัณโฑคงได้แนว คิดจากเพลโตที่ว่าเมื่อก่อนนี้หญิงกับชายเคยเป็นสิ่งเดียวกัน แต่ตอนหลังธรรมชาติได้แยกออกจาก กันและทั้งสองเพศก็พยายามที่จะไปรวมตัวกันดังเดิม - กุบที่ที่สอง) ทั้งนี้เพราะว่า

And we were mutual elements to us,
And made of one another.

การที่กัณโฑคิดว่าธาตุต่างๆ ของหญิงสาวมาหลอมรวมกับองค์กายพพของตนนั้นเป็นการนึกฝัน เพราะ ขณะที่พูดถึงเรื่องนี้หญิงคนรักของเขาได้ตายไปแล้ว อย่างไรก็ตามการคิดถึงเรื่องนี้ก็ทำให้กัณโฑ มีความสุขใจ เขากล่าวต่อไปอีกว่าธาตุต่าง ๆ ที่มารวมกันกับร่างกายของเขานั้นมีลักษณะที่ ทยายจนทำให้องค์กายพพของเขาสิ้นส่วาน ธาตุทั้งสี่ชนิดที่กล่าวถึงได้แก่

My fire of passion, sighs of air
Water of tears, and earthly sad despair,
Which my material be,
(But near worn out by love's security),
She, to my loss, doth by her death repair.

นอกจากนี้ คณายังกล่าวต่อไปอีกว่าถ้าหากธาตุไฟหรือความปรารถนาของเขาไม่ได้รับการเติมให้เต็มอยู่เสมอในขณะที่เชื้อเพลิงแห่งความรักมีเพิ่มมากขึ้นแล้ว ตัวเขาก็คงจะอยู่ในภาวะที่แหลกปนเปื้อนเนื่องจากธาตุต่างๆ ของหญิงสาวได้ประกบเข้ามาหลอมรวมกับองค์กายของเขาลักษณะที่ไม่ละเอียดอ่อน หรือพูดอีกนัยหนึ่งก็คือธาตุไฟหรือราคะหรือความรักของ คณที่มีต่อหญิงสาวนั้นมีมากขึ้นจนการสูญเสียหลุดออกไป เขากล่าวว่า

and I might live long wretched so,

But that my fire doth with Ly fuel grow.

แต่เนื่องจากไฟรักของเขาเพิ่มมากขึ้นไปพร้อมๆ กับการเพิ่มของเชื้อเพลิงรัก ดังนั้นชีวิตของคณจึงมีความสุขจากภาวะสมดุลที่เกิดขึ้น สรุปแล้วคณสร้างความพึงพอใจให้กับตนเองด้วยการหาเหตุผลมาปลอบใจตนเองและเพื่อให้จิตใจกลายเป็นความทุกข์โศกจากการจากไปอย่างไม่มีวันกลับของหญิงคนรักของเขา

A Nocturnal Upon St. Lucy's Day

การจากไปของคนรัก ทำให้ชีวิตของคณมีแต่ความว่างเปล่า ความสิ้นหวังและความไม่มีอะไรเหลืออยู่เลย ความว่างเปล่านี้มีแต่กระจายไปทั่วแม่แต่นหตุ่มฝั่งศพ ชีวิตในช่วงนี้เป็นช่วงที่ทาร์จที่สุดคล้ายกับว่าเป็น "the year's midnight, and it is the day's" ตัวของคณในขณะนี้มีสภาพเป็นเพียง "epitaph" ของความว่างเปล่าอันนี้ โลกที่มีแต่ความสิ้นหวังและว่างเปล่าเช่น

The sun is spent, and now his flasks

Send forth light squirks, no constant rays;

The world's whole sap is sunk;

The general balm the hydroptic earth hath drunk,

Whither, as to the bed's feet, life is shrunk,

Dead and interr'd; yet all these seem to laugh,

Compar'd with me, who am their epitaph.

อย่างไรก็ตามบนความว่างเปล่าหรือความสูญสลายทางจิตใจ (spiritual emptiness)

นี้ คณก็ถือว่า "Aquntessence even from nothingness" คณยังกล่าวต่อไปอีกว่าการที่

หญิงคนรักตายจากไปทำให้มีสิ่งยิ่งใหญ่เกิดขึ้นกับตัวเขา กล่าวคือตัวเขาได้กลายเป็น
 "quintessence" ของความว่างเปล่าปฐมภูมิที่หลอมรวมตัวกันเกิดเป็นโลกขึ้นมา
 (first Nothing)

but I am by her death (which word wrongs her),
 Of the first Nothing the elixir grown.

เนื่องจากตัวเขาไม่ได้ก่อกำเนิดมาจากความว่างเปล่าธรรมดา ดังนั้นตัวเขาจึงไม่เหมือนสิ่ง
 ใดๆ กล่าวคือเขาไม่มีความต้องการหรือความพึงพอใจอันใดหลงเหลืออยู่เลย นอกจากนี้
 คัมภีร์ยังได้กล่าวอีกว่า

If I an ordinary nothing were,
 As shadow a light and body must be here.

ถ้าหากเป็นความว่างเปล่าธรรมดาแล้วก็เปรียบเสมือนเป็นเงาซึ่งถ้ามีเงาจะต้องมีแสงสว่าง
 และร่างกาย ก็ร่างกายของเขาจะต้องมีอยู่ แต่ตัวเขามีรู้ความว่างเปล่าธรรมดา ดังนั้นเงา
 จึงไม่มีตัวตน ทั้งนี้เพราะการจากไปอย่างไม่มีวันกลับของหญิงคนรักของเขานั้นเอง คัมภีร์ได้
 กล่าวออกมาด้วยความขมขื่นว่า "I am none; nor will my Sun renew."

การวิเคราะห์รูปลีลาการอุปมา

รูปลีลาการอุปมาที่คัมภีร์นำมาใช้ในโคลงกลุ่มนี้ พอจะแยกได้เป็นกลุ่ม ๆ ดังต่อไปนี้

1. การเปรียบเทียบแบบดั้งเดิม การเปรียบเทียบแบบดั้งเดิมมีปรากฏอยู่ในหลาย
 โคลง เช่นการเปรียบเทียบน้ำตาในโคลง A Valediction: of Weeping ว่าคล้ายกับ "Fruits
 of much grief they are, emblems of more" และในโคลงบทเดียวกันนี้คัมภีร์ยังกล่าวถึง

Since thou and I sigh one another's breath
 Whoe'er sighs most, is cruellest, and hastes the other's death.

ซึ่งความคิดแบบเดียวกันนี้ ก็อธิบายใจที่คู่รักทอดถอนในเวลาพุ่มพ่ายน้ำตาจะทำให้คนรักหมดลม
 หายใจ มีปรากฏอีกในโคลง Song: Sweetest Love I Do Not Go

When thou sigh'st, thou sigh'st not wind, but sigh'st my soul away,
 when thou weep'st, unkindly kind, my life's blood doth decay.

นอกจากนี้ฉันยังได้กล่าวถึงน้ำตาว่าคล้ายกับกระจกเงาที่สะท้อนให้เห็นถึงภาพของคนที่รักไว้ใน โคลง A Valediction: of Weeping อีกว่า

Let me pour forth
My tear before thy face, whilst I stay here,
For thy face coins them, and thy stamp they bear,

การเปรียบเทียบน้ำตากับน้ำท่วมโลกมีปรากฏอยู่อีกในโคลง "A Valediction: of Weeping" ซึ่งฉันกล่าวไว้ว่า

A globe, yea world, by that impression grow,
Till thy tears mixt with mine do overflow
This world, by waters sent from thee, my heaven dissolved so.

การเปรียบเทียบเกี่ยวกับน้ำตา การถอนหายใจ ความใคร่และความสิ้นหวังในรูปขององค์ประกอบของธาตุต่าง ๆ ไว้ใน The Dissolution ว่า

My fire of passion, sighs of air,
Water of tears, and earthly sad despair,
Which material be,

ส่วนในโคลง The Legacy ฉันได้กล่าวถึงความหลายใจของหญิงคนรักว่าเป็นคนที่หัวใจมีสี่และเหลี่ยมมุมเซน

Yet I found something like a heart
But colours it, and corners had;

แต่ใน The Message ฉันได้นำเอาการเปรียบเทียบแบบดั้งเดิมมาใช้ เมื่อเขากล่าวถึงดวงตาที่หลงใหลเฝ้ามองหญิงสาวในขณะที่เขากำลังแสวงหาความรักจากหล่อนว่า

Send home my long-strayed eyes to me,
Which, oh too long, have dwelt on thee.

ชีวิตที่สิ้นหวังและว่างเปล่านั้นฉันก็จะเปรียบเทียบกับความโหดร้ายและความหนาวเย็นของฤดูหนาวซึ่งถือกันว่าเป็นเวลาเตียงคืนของปี ฉันได้นำการเปรียบเทียบนี้มาใช้ใน

A Nocturnal Upon St. Lucy's Day ว่า

'Tis the year's midnight, and it is the day's,
Lucy's who scare seven hours herself unmasks:

เราว่าข้อความที่กล่าวถึงว่าเป็นฤดูหนาวเพราะกันกล่าวถึงวัน St. Lucy's Day ซึ่งตรงกับวันที่ 13 ธันวาคมของทุกปี

2. ค่านศาสนา กันได้กล่าวพาถึงศาสนาในตอนที่เกี่ยวข้องกับการที่พระเจ้าสร้างมนุษย์โดยเป่าลมหายใจทำให้มนุษย์มีชีวิตขึ้น แต่หากดูเอาลมหายใจออกแล้วชีวิตก็สิ้นสุดลง ซึ่งที่จริงก็ได้เกี่ยวข้องกับศาสนาแท้ ๆ เพราะความตายคือการหมดลมหายใจอันเป็นหลักธรรมคาถันได้นำความคิดนี้มาใช้ในโคลง The Expiration ว่า

So, so, break off this last lamenting kiss
Which sucks two souls, and vapours both away;

ในโคลง A Nocturnal Upon St. Lucy's Day กันได้กล่าวพาถึงค่านศาสนาหลายตอน เช่นตอนสร้างโลกและตอนนำทามโลก เช่น

Oft a flood
Have we two wept, and so
Drown'd the whole world, us two; oft did we grow
To be two Chaoses, when we did show
Care to aught else; and often absences
Withdrew our souls, and made us carcasses.

ในโคลงบทเดียวกันนี้ กันยังกล่าวพาถึงช่วงเวลาก่อนวันเริ่มงานวันเริงทางศาสนา (Vigil) โดยเฉพาะเวลาที่มีการสวดมนต์และการถือบวชอดอาหาร เช่น

This hour her Vigil, and her Eve, since this
Both the year's, and the day's, deem midnight is.

หรือใน A Valediction. of the Book กันก็ได้เปรียบเทียบความรักของเขาเป็นเหมือนศาสนา และผู้ที่บูชาความรักให้เป็นประดุจพระในศาสนาเช่น

...this all graved tome
In cypher writ, or new-made idiom,
We for Love's clergy only are instruments.

หรือในอีกตอนหนึ่งว่า

Here Love's divines (since all divinity
Is love or wonder) may find all they seek.

ในโคลงบทเดียวกัน กันนั้ก็กล่าวพาพิงถึงคริสตศาสนานิกายหนึ่งที่มีความพิถีพิถันมากในเรื่อง
เกี่ยวกับการปฏิบัติทางศาสนา เช่น

No schismatic will dare to wound
That sees, how Love this grace to us affords.

3. ก้านความตาย ในโคลงหลายโคลง กันนั้ก็กล่าวอ้างถึงความตาย แม้แต่ชื่อ
โคลงบางโคลงเช่น The Expiration และ The Dissolution ก็มีความหมายสื่อไปถึง
ความตาย

ในโคลง Song: Sweetest Love I Do Not Go กันนั้เปรียบเทียบการ
จากหญิงคนรักว่าคล้ายกับการตายจากกันเช่น

But since that I
Must die at last, 'tis best
To use myself in jest,
Thus by feign'd deaths to die.

ความคิดเดียวกันนี้มีปรากฏอยู่ในโคลง The Legacy ซึ่งกล่าวว่า

When I died last (and, dear, I die
As often as from thee I go),

นอกจากนี้ใน The Dissolution และ A Nocturnal Upon St. Lucy's Day กันนั้
ก็กล่าวพาพิงถึงความตายดังนี้

She's dead; and all which die
To their first element resolve;

หรือ

This death, hath with my store
My use increased.

-The Dissolution

และใน A Nocturnal Upon St. Lucy's Day ค้างนี้

Dead and interr'd; yet all these seem to laugh
Compar'd with me, who am their epitaph.

4. ค่านอัลเคมี การนำความรู้ทางค่านอัลเคมีเข้ามาใช้มีอยู่ 2 โคลงคือ

A Valediction of the Book กับ A Nocturnal Upon St. Lucy's Day เช่น

To all whom love's subliming fire invaue.

และ

This book, as long-liv'd as the elements,
Or as the world's form,

-A Valediction: of the Book

คำว่า "subliming fire" หมายถึงไฟที่ใช้ในการสะกัสารต่างๆ ให้ได้สารบริสุทธิ์ ส่วน
ตัวอย่างถัดมาเป็นการกล่าวถึงการรวมตัวของธาตุที่ได้สัดส่วนพอเหมาะกันซึ่งจะทำให้คงอยู่ตลอดไป
สำหรับในโคลง A Nocturnal คันทันกล่าวถึงอัลเคมีไว้ดังนี้

In whom love wrought new alchemy.

For his art did express
A quintessence even from nothingness
From dull privation, and lean emptiness:

หรือ

But I am by her death (which word wrongs her)
Of the first nothing the Luxur grown.

5. ด้านกฎหมายและการปกครอง ในบางโคลงคั่นนำศัพท์ภาษากฎหมายมาใช้
เช่น ใน The Legacy ที่ว่า

Though I be dead, which sent me, I should be
Mine own executor and legacy..

คำว่า executor และ legacy เป็นภาษากฎหมาย ส่วนในโคลง A Valediction: of
the Book คั่นนำโคลงกล่าวถึงถึงกฎหมายโดยเปรียบเทียบหนังสือรักของตนว่าคล้ายกับตำรา
กฎหมายหรือตำราวิทยาศาสตร์ดังนี้

Here, more than in their books may lawyers find
Both by titles mistress are ours.
And how prerogative these states devours,
Transferr'd from Love himself, to womankind.

6. ด้านภูมิศาสตร์และการดาราศาสตร์ ในโคลง A Valediction: of the Book
คั่นนำกล่าวถึงลักษณะทางดาราศาสตร์ไว้ว่า

To take a latitude,
Sun, or stars, are fittest view'd
At their brightest, but to conclude
Of longitude, what other way have we,
But to mark when and where, the dark eclipses be?

ใน A Nocturnal คั่นนำกล่าวถึงวิชาโหราศาสตร์หรือสาขาหนึ่งของวิชาดาราศาสตร์โบราณว่า

At this time to the Goat is run
To fetch new lust, and give it you,
Enjoy your summer all.

ใน Song: Sweetest Love I Do Not Go
เข้ามาใช้กล่าวกับหญิงคนรักของตนว่า

คั่นนำโยกเอาการหมุนโคจรของดวงอาทิตย์

Yesternight the Sun went hence, and yet is here today;
He hath no desire nor sense, nor half so short a way

Then fear **not** me,
but believe that I shall make
Speedier journeys, since I take
more wings and spurs than he.

หรือใน A Valediction. of Weeping ที่ว่า

On a round ball
A workman that hath copies by, can lay
An Europe, Afric, and an Asia,
And quickly make that, which was nothing, All,

7. งานการสงคราม มีปรากฏอยู่ที่เดียวคือในโคลง. The Dissolution ที่ว่า

Now, as those active Kings
Whose foreign conquest treasure brings,
Receive more, and spend more, and soonest break.

และอีกตอนหนึ่งคือ

And so my soul, more earnestly releas'd,
Will outstrip hers; as bullets flown before
A latter bullet may o'ertake, the powder being more,

8. งานประวัติศาสตร์ มีปรากฏอยู่ในโคลง A Valediction: of the Book ที่ว่า

Should again the ravenous
Vandals and Goths inundate us,
Learning were safe;.....

หรือการเปรียบเทียบหนังสือว่าคล้ายกับตำนานทางประวัติศาสตร์ในโคลงบทเดียวกันเช่น

Study our manuscripts, those myriads
Of letters, which have past 'twixt thee and me,
Thence write our Annals, and in them will be,

นอกจากนี้ฉันยังได้นำเอาความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์โบราณซึ่งเกือบจะกลายเป็นนิยายปรัมปรา
ของกรีกมากล่าวเช่น

How thine may out endure
Sibyl's glory, and obscure
Her whom Pindar could allure
And her, through whose help Lucan is not lame,
And her, whose book (they say) Homer did find, and name.

ในที่นี้ Sibyl คือผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาพยักลอนและเป็นผู้สอนวิทยาการด้านนี้ให้แก่ Pindar
และตอนหลังเอาชนะ Pindar หลายครั้งในการแข่งขันการแต่งภาพยักลอน ส่วน Lucan ผู้แต่ง
หนังสือที่มีความไพเราะหาที่ติมิได้ และ Homer คือผู้แต่ง Iliad และ Odyssey

การวิเคราะห์เกี่ยวกับหางเสียง

หางเสียงในโคลงที่ว่าด้วยความรักแบบหึงหวงพอจะแบ่งออกได้ดังต่อไปนี้คือ

1. หางเสียงที่มีความเก๋าว้อยเจือปนด้วยการชักพ้อท้อว่าหญิงสาว มีปรากฏ

อยู่ใน 2 โคลงคือ The Legacy และ The Message เช่น

Yet I found something like a heart,
But colours it, and corners had;
It was not good, it was not bad,
It was entire to none, and few had part.
As good as could be made by art
It seem'd; and therefore, for our lossess sad,
I meant to send this heart instead of mine:
But oh, no man could hold it, for 'twas thine.

ความจริงในโคลงบทนี้ มีทางเสียงของควาขมขื่นปะปนอยู่ด้วยเล็กน้อย แต่ไม่เด่นชัดนักเช่น
การล้อเลียนให้เห็นชัดเกี่ยวกับหัวใจมีสีและเหลี่ยมมุมกับข้อความในประโยคสุดท้ายเป็นต้น
สำหรับในโคลง The Message นั้นทางเสียงมีลักษณะของการคัดค้านที่พอจะมองเห็นได้ชัดเจน
กว่าในโคลงบทแรกเช่น

Send home my long-strayed eyes to me,
Which, oh too long, have dwelt on thee;
Yet since there they have learn'd such ill,
Such forc'd fashions,
And false passions,
That they be
Made by thee
Fit for no good sight, keep them still.

2. ทางเสียงที่อ่อนโยน ปลอบประโลมใจและให้คำประกันในความรักของคน

ทางเสียงชนิดนี้ปรากฏอยู่มากที่สุดในโคลงกลุ่มนี้ เช่นใน Sweetest Love, I Do Not Go
ที่ว่า

Sweetest love, I do not go for weariness of thee,
Nor in hope the world can show a fitter love for me.

ส่วนในโคลง A Valediction: of Weeping ทางเสียงมีลักษณะของการปลอบโยนเชิง
ขอร้องเช่น

O more than Moon,
Draw not up seas to draw me in thy sphere,
Weep me not dead, in thine arms, but forbear
To teach the sea, what it may so too soon,
Let not the wind
Example find

To do me more harm than it purposeth;
Since thou and I sigh one another's breath,
Whoe'er sighs most, is cruellest, and hastes the other's death,

แต่ใน A Valediction: of the Book การพลบโชนมีลักษณะเป็นการให้ข้อคิดและให้เหตุผล
ประกอบเช่น

Thus vent thy thoughts; abroad I'll study thee,
As he removes far off, that great height takes,
How great love is, presence best trial makes,
But absence tries how long this love will be.

ใน A Valediction: of My Name, in the Window การพลบประโลมใจเป็นการให้
คำประกันในความรักของคนที่มีต่อหญิงคนรักเช่น

My name engrav'd herein
Doth contribute my firmness to this glass,
Which, ever since that charm hath been
As hard as that which grav'd it was;
Thine eye will give it price enough to mock
The diamonds of either rock.

3. ทางเสียงที่แสดงถึงความขุ่นเคืองและหงุดหงิด มีปรากฏอยู่ในโคลงเกีย
คือโคลง break of Day เช่น

'Tis true, 'tis day, -what though it be?
Oh wilt thou therefore rise from me?
Why should we rise because 'tis light?
Did we lie down because 'twas night?
Love, which in spite of dark'ness brought us hither,
Should in despite of light hold us together.

4. ทางเสียงที่แสดงอารมณ์ขึ้น มีปรากฏอยู่ในโคลง Witchcraft by
a Picture เช่น

But now I have drunk thy sweet salt tears;

And though thou pour more I'll depart:

My picture vanish'd, vanish fears

That I can be endamag'd by that art;

Though thou retain of me

One picture more, yet that will be,

Being in thine own heart, from all malice free.

จากคำกล่าวข้างบนนี้จะเห็นว่า คัมภีร์แสดงอารมณ์ขึ้นมากกว่าที่จะคัดลอกอย่างจริงจังเช่นเขา

กล่าววว่า "And though thou pour more I'll depart" หรือ "My picture vanish'd,
vanish fears" เป็นต้น

5. ทางเสียงที่แสดงความขมขื่น สิ้นหวัง และเศร้าสลดเกี่ยวกับความรัก โคลงที่
มีทางเสียงที่ขมขื่นและสิ้นหวังมากที่สุดได้แก่โคลง The Expiration เช่นการเรียกหญิง
คนรักว่า "ghost" ซึ่งหมายความว่าหอนโคตตายไปแล้วในการจากกัน ในข้อความต่อไปนี้คือ

So, so, break off this last lamenting kiss,

Which sucks two souls, and vapours both away;

Turn thou, ghost, that way, and let me turn this,

And let ourselves benight our happiest day;

We ask'd none leave to love; nor will we owe

Any so cheap a death, as saying: "Go".

ในโคลง A Nocturnal Upon St. Lucy's Day ทางเสียงมีลักษณะของความเศร้าสลด
อ้างว้างและสิ้นหวังของชีวิตที่ปราศจากความรักเช่น

The Sun is spent, and now his flasks

Send forth light squibs, no constant rays;

The world's whole sap is sunk;
The general balm the hydroptic earth that drunk,
Whither, as to the bed's feet, life is shrunk,
Dead and interr'd; yet all these seem to laugh,
Compar'd with me, who am their epitaph.

ส่วนโคลง The Dissolution ทางเสียงมีลักษณะของความเศร้าสลดและสิ้นหวัง เนื่องจาก
หญิงคนรักได้ตายจากไป ในขณะที่เดียวกันก็พยายามแสวงหาความสุขความสัมพันธ์ในอีกชีวิตของตน
กับหญิงคนรักเช่น

She's dead, and all which die
To their first elements resolve;
And we were mutual elements to us,
And made of one another.
My body then doth hers involve,
And those things whereof I consist, hereby
In me abundant grow, and burdenous,
And nourish not, but smother.

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้จะเห็นว่าทางเสียงที่ใช้ในโคลงที่ว่าด้วยความรักแบบทิ้งหวง
มีลักษณะแตกต่างกันออกไป บางโคลงก็มีทางเสียงซับซ้อน แต่บางโคลงก็มีทางเสียงเกี่ยวตลอด
ทั้งโคลงดังกล่าวนี้อแล้ว

บทที่หก

ความรักแบบเย้ยหยันเชิงนิเสธและความรักประเภทอื่นๆ

ในบทนี้จะไต่กล่าวถึงความรักแบบเย้ยหยันเชิงนิเสธ และความรักที่ไม่สามารถจัดเข้าพวกในหมู่ใดตามที่กล่าวมาแล้วได้ คนรักแบบเย้ยหยันเชิงนิเสธ Cynic Lover จะมีเชื่อว่าโลกนี้มีความรักที่แท้จริงหรือความรักที่บริสุทธิ์ใจและยั่งยืนนาน นั่นคือเขาไม่เชื่อว่าหญิงสาวจะมีความจริงใจต่อความรักหรือมีความรักเดียวใจเดียว หญิงคนรักมักจะเป็นคนกระด้างดื้อรั้นหลายใจและเรรวน เมื่อพูดถึงความรักคนรักประเภทนี้จะมีทางเสี่ยงสูงๆ เคือง เย้ยหยันหรือประชดประชัน บางทีเราอาจกล่าวได้ว่าคนรักแบบเย้ยหยันเชิงนิเสธเป็นผู้ที่มองโลกในแง่ร้ายและเห็นแก่ตัวที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะบุคคลเหล่านี้เกิด Disillusionment กล่าวคือเมื่อก่อนนั้นคนรักแบบเย้ยหยันเชิงนิเสธอาจมีความเชื่อว่าในโลกนี้มีความรักที่แท้จริงและผู้หญิงเป็นผู้ที่มีความรักที่ซื่อสัตย์ แต่ต่อมาเขาได้พบว่าสิ่งที่เขาเคยเชื่อนั้นผิดไปจากความเป็นจริง ดังนั้นเขาจึงเกิดความผิดหวังจากการคาดหวังเกี่ยวกับความรัก ด้วยเหตุนี้เขาจึงมีทัศนคติเชิงนิเสธต่อความรักและไม่ยอมรับความเชื่อและข้อประพฤติกฎปฏิบัติหรือกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดเอาไว้อีกต่อไป แต่คนรักประเภทนี้จะพยายามแสวงหาความรักตามความเรียกร้องและความปรารถนาของหัวใจโดยไม่คำนึงว่าสิ่งนั้นจะถูกต้องตามทำนองคลองธรรมของสังคมหรือไม่

บทกวีนิพนธ์ของคันทันท์ว่าด้วยแนวคิดเกี่ยวกับความรักแบบเย้ยหยันเชิงนิเสธมีอยู่

9 โคลง คือ Songs: Go and Catch a Falling Star, Woman's Constancy, The Indifferent, Love's Usury, Community, The Rejection, The Blossom, The Confined Love, The Confined Love

การวิเคราะห์แนวคิดสำคัญของโคลง

Song : Go and Catch a Falling Star

คันทันท์แสดงอาการล้อเลียนปนเย้ยหยันว่าในโลกนี้หาได้มีหญิงสาวที่มีความรักที่แท้จริงไม่ เขากล่าวว่าใครก็ตามที่มีโอกาสเดินทางทั่วโลกเพื่อค้นหาหญิงสาวที่มีความสัตย์ซื่อในความรักแล้ว ในที่สุดบุคคลนั้นก็ต้องกลับมาบอกกับตัวคันทันท์ว่า

No where
Lives a woman true, and fair.

ฉันนั้นบอกว่าเป็นการยากมากที่จะหาผู้หญิงที่ไม่มีความหลายใจ และการแสวงหาผู้หญิงที่มีความสัตย์ซื่อในรักนั้นก็คล้ายกับการ

Go and catch a falling star,
Get with child a mandrake root,
Tell me where all past years are,
Or who cleft the Devil's foot,
Teach me to hear mermaids singing,
Or to keep off envy's stinging,

ทั้งนี้เพราะว่าสิ่งดังกล่าวนี้เป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ ดาวตกนั้นไม่อาจที่จะหามาได้ เพราะก่อนที่จะตกถึงพื้นโลก สะเก็ดดาวจะถูกเผาไหม้ละลายไปหมด หรือถ้าเผอิญเผาไหม้ไม่หมด มันก็จะกลายเป็นลูกอุกกาบาต ซึ่งก็ไม่ใช่ดาวตกอีกต่อไป อนึ่ง ระยะเวลาที่จะไปถึงต้นดาวตกก็เกินความสามารถของมนุษย์ควย หรือการหารากโสมที่มีงาแยกออกมาซึ่งมีลักษณะคล้ายกับมีเด็กติดนั้นก็เป็นไปได้อีกยาก (โบราณเชื่อว่ากินรากโสมแล้วจะทำให้มีลูกได้) เพราะรากโสมเช่นนั้นหายากมาก การสอนให้หนูจักฟังเสียงของเงือกร้องเพลงยิ่งเป็นไปไม่ได้ เนื่องจากเงือกเป็นเพียงสัตว์ในเทพนิยายเท่านั้น เราจะสอนให้ฟังเสียงที่ผู้สอนเองก็ยังไม่เคยได้ยินเสียงร้องของมันมาก่อนได้อย่างไร อย่างไรก็ตามฉันนั้นกล่าวว่า ถ้าบังเอิญมีการไปพบผู้หญิงที่มีความรักที่แท้จริงแล้ว เขาขอรับรองบุคคลนั้นได้แจ้งให้เขารู้ควย แต่อย่าได้หวังว่าฉันนั้นจะเชื่อเพราะว่า

Though she were true, when you met her,
And last, till you write your letter,
Yet she,
Will be
False, ere I come, to two, or three

จากทางเสียงและภาษาที่ใจ เราจะเห็นได้ว่าชายหนุ่มมีความรู้สึกต่อผู้หญิงในเชิงนิเสห มีความเย้ยหยันและไม่ให้เกียรติแก่ผู้หญิงเลย

Woman's Constancy

ในโคลงบทนี้ คันทน์ได้กล่าวออกมาอย่างชัดเจนว่า เมื่อผู้หญิงมีความรวนเร และหลายใจไป ทำไมผู้ชายหรือตัวเขาจะต้องมีความจริงใจต่อไปอีก คันทน์ถือว่าตัวเขามีความเข้าใจในความไม่จริงใจของผู้หญิงได้ดีและสามารถที่จะคาดการณ์ถึงข้อแก้ตัวที่หลอนจะนำมาใช้เมื่อต้องการจะตีตัวออกห่างจากชายหนุ่ม ด้วยเหตุนี้เขาจึงพูดถักทอหญิงคนรักของเราอย่างรู้หน้าที่ของหลอนว่า

Now thou hast lov'd me one whole day,
Tomorrow when thou leav'st, what will thou say?
Wilt thou then antedate some new-made vow?
Or say that now
We are not just those persons which we were?
Or, that oaths made in reverential fear?
Or, as true deaths true marriages untie,
So lovers' contracts, images of those,
bind but ^{till} (ill) sleep, death's image, them unloose?
Or your own end to justify,
For having purpos'd change, and falsehood, you
Can have no way but falsehood to be true?

ข้อความข้างบนนี้ คันทน์พูดถักทออย่างรู้ใจหญิงคนรักว่าหลอนจะหาข้อแก้ตัวต่าง ๆ อย่างไร เช่นบอกเลิกสัญญารักที่กระทำไว้เพราะตอนนี้เขาทั้งสองไม่ได้เป็นคน ๆ เดียวกันกับตอนที่ทำสัญญากัน หรือสัญญารักฉบับนั้นกระทำขึ้นเมื่อตกอยู่ในภาวะจำยอมหรือสัญญารักควรจะสิ้นสุดลงเมื่อความตายเข้ามาถึง ดังนั้นการถอนกลับซึ่งเป็นภาพสะท้อนของความตายก็ควรจะทำให้สัญญารักสิ้นสุดลงด้วย หรือหลอนอาจจะใช้เหตุผลว่าตัวหลอนเองนั้นมีความหลายใจ คิดตัวมาเป็นสันดานโดยกำเนิดอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นหลอนคงตีตัวจาก คันทน์บอกว่าเหตุผล หรือข้อแก้ตัวต่าง ๆ ของหญิงสาวที่กล่าวมานั้น ตัวเขาสามารถที่จะให้เหตุผลลบล้างได้ แต่ตัวเขาไม่ทำเพราะเห็นว่าไร้ประโยชน์ อนึ่งตัวเขาเองก็พร้อมที่จะเป็นคนหลายใจ ด้วย คันทน์ได้กล่าวกับหญิงคนรักของเขาด้วยความเหยียดยืนยันว่า

Vain lunatic, against these 'scapes I could
Dispute, and conquer, if I would;
which I abstain to do,
For by tomorrow, I may think so too.

เราอาจจะกล่าวได้ว่า คัมภีร์เป็นกวีอังกฤษคนแรกที่กล่าวหาหญิงคนรักว่าเป็น
"vain lunatic" ซึ่งนับเป็นการท้าทายวิธีการเขียนของกวีสมัยอลิซาเบธอยู่มาก
ที่เกี่ยวในการที่เขาไม่ยกย่องหญิงคนรัก คัมภีร์ไม่เพียงแต่จะถือหญิงคนรักว่าเป็นคนโกหก
หลอกลวงตัวฉกาจเท่านั้น เขายังถือว่าตนเองฉลาดหลักแหลมเท่าหญิงคนรักของเขาอีกด้วย
เพราะเขาถือว่าตัวเขาสามารถหยั่งรู้จิตใจของหญิงคนรักและสามารถที่จะหาเหตุผลมา
หักคอบอย่างรู้ทันหลอนได้

The Indifferent

ในขณะที่คนรักแบบเพชรราศหรือกลุ่มอลิซาเบธเป็นคนที่มีความรักเดียวใจเดียว
และแม้จะผิดหวังก็ยังคงรักข้างเดียวอยู่ต่อไป แต่คนรักในโคลงบทนี้คือรากาความรักคำ
และไม่แยแสต่อความเป็นอุดมคติของความรัก คัมภีร์บอกว่าเขาสามารถที่จะรักและเปลี่ยนใจได้
ตลอดเวลา เขาสามารถที่จะรักผู้หญิงทุกรูปแบบหรือทุกประเภทได้ เขาถือว่าไม่เป็นสิ่ง
สำคัญอะไรเลยในการที่เขาจะรักใคร่เพราะว่าความรักในตัวของมันเองหาได้มีความจริงใจ
และบริสุทธิ์ใจไม่ คัมภีร์ถือว่าในโลกนี้มีแต่ความหลายใจ ดังนั้นจึงป่วยการที่จะทำตนเป็น
คนที่มีความจริงใจและจริงใจในความรัก การที่ใครคนใดคนหนึ่งตั้งตนเป็นผู้มีความรัก
เดียวใจเดียวแล้ว บุคคลนั้นก็เป็นที่ศรัทธาของความรักอย่างแน่นอน คัมภีร์ได้แสดงทัศนคติ
ของเขาที่มีต่อความรักไว้อย่างภาคภูมิใจแกมเย้ยหยันว่า

I can love both fair and brown,
Her whom abundance melts, and her whom want betrays,
Her who loves loneliness best, and her who masks and plays,
Her who the country form'd, and whom the town,
Her who still weeps with spongy eyes,
And her who is dry cork, and never cries;

I can love her, and her, and you, and you,
I can love any, so she be not true.

หรือ

Rob me, but bind me not, and let me go.
Must I, who came to travel thorough you,
Grow your fix'd subject, because you are true?

ในโคลงบทนี้ คำนึงถึงความจริงใจหรือความมีรักเกี่ยวใจเดียวเป็นศัตรูของ
ความรัก ผู้หญิงส่วนใหญ่ถือว่าความรักไม่ใช่สิ่งที่ควรจะมีมันอยู่กับใครคนใดคนหนึ่งตลอดไป
กันนี้ใคร่พบปะชกประชันผู้หญิงเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า

Will no other vice content you?
Will it not serve you turn to do as did your mothers?
Or have you all old vices spent, and now would find out others?
Or doth a fear, that men are true, torment you?
Oh, we are not, but not you so.

คำว่า "vice" ในโคลงข้างบนนี้ก็หมายถึงความจริงใจในความรักหรือ "constancy"
นั่นเอง

Community

เพื่อเป็นการหาเหตุผลปกป้องความคึกคักแบบเย้ยหยันเชิงนิเสชของตน ในโคลง
บทนี้คั่นจึงกล่าวเสียงไปว่า คุณค่าที่แท้จริงของผู้หญิงอยู่ที่ประโยชน์ใจสอย เขาให้เหตุผล
ว่าผู้หญิงมีค่าเป็นกลางซึ่งไม่เหมือนกับวัตถุสิ่งของอื่นซึ่งมีคุณค่าภายในตัวเองตามธรรมชาติ
ผู้หญิงจึงไม่มีทั้งดีหรือเลว ผู้หญิงที่ดีตามทัศนะของคั่นนี้ก็ คือ ผู้หญิงที่สามารถให้ผู้ชายทุกคน
ได้ใช้ประโยชน์จากตลอดได้ ความคึกคักนี้เป็นการลดศักดิ์ศรีของผู้หญิงและเป็นการกีดกัน
แบบเย้ยหยันและเห็นแก่ตัวเช่น

If then at first wise Nature had
Made women either good or bad,
Then some we might hate, and some choose;
But since she did them so create,
That we may neither love, nor hate,
Only this rests: All, all may use.

จะเห็นว่าคามทัศนะของกันนุหญิงจะไม่มีประโยชน์อะไรเลยถ้าหากว่าผู้ชายไม่เลือกใช้ประโยชน์
จากหลอบ "All, all may use" ถ้าผู้หญิงมีกาวดีแล้วความดีนั้นก็จะปรากฏออกมา
ให้เห็นเอง "If they were good it would be seen,/ Good is as visible as
green." การที่กันนุกล่าวถึงคุณความดีของผู้หญิงว่าขึ้นอยู่กับสรีระประโยชน์ก็เพราะ
ต้องการซ่อนเร้นความกึกแบบเบี่ยงเบนเชิงนิเสธของตน ซึ่งถ้าหากจะกล่าวออกมาโดยตรงว่า
ตัวเองเป็นคนไม่ซื่อต่อความรักแล้ว สิ่งนั้นก็อาจจะประนามตนเองได้ กวดยเหตุนี้กันนุจึงอ้าง
เหตุผลเข้าข้างตัวเอง เช่นเปรียบเทียบผู้หญิงว่าคล้ายกับสิ่งของเครื่องอุปโภคบริโภคที่ต้องใช้
ถ้าไม่มีประโยชน์แล้วก็ทิ้งไปและพร้อมที่จะหาของใหม่มาแทนที่ ความคิดเช่นนี้ปรากฏชัดแจ้ง
ในข้อความต่อไปนี้

But they are ours as fruits are ours,
He that tastes, he that devours,
And he that leaves all, doth as well;
Chang'd loves are but chang'd sorts of meat;
And when he hath the kernel eat,
Who doth not fling away the shell?

นั่นคือกันนุปฏิเสธที่จะยอมรับกฎเกณฑ์แบบดั้งเดิมที่ว่าชายหนุ่มควรจะมีความรักเดียวใจเดียว
ต่อหญิงคนรัก แม้ว่าตนเองจะไม่ได้รับความรักตอบก็ตาม

Love's Usury

เนื่องจากมองเห็นความรักเป็นของเล่นที่สร้างความพึงพอใจให้แก่ร่างกาย
และไม่ต้องรับผิดชอบต่อหญิงสาวที่ตนแสดงความรักด้วย เมื่อเมื่อหน้าก็สัปดาห์ที่
คังนั้นในโคลง Love's Usury คังนั้นจึงต่อรองกับกามเทพว่าขอให้เขาได้ใช้ชีวิตหนุ่ม
อย่างเต็มที่ในขณะที่ยังไม่แก่ขอให้เขาได้เล่นกับความรักและเปลี่ยนผู้หญิงอย่างไร้เลือกหน้า
และทุก ๆ ชั่วโมงที่กามเทพยอมให้เขาในตอนหนุ่มนี้คังนั้นบอกว่าเขาจะยอมใช้คืนให้ในอัตรา
20 เท่า แต่ขณะที่ยังไม่แก่ คังนั้นขออย่างเกียจคร้าน

Till then, love, let my body reign, and let
Me travel, sojourn, snatch, plot, have, forget,
Resume my last year's relict: think that yet
We'd never met,

ขอเสนอเพื่อแลกเปลี่ยนนี้ให้เห็นอย่างแจ่มชัดว่า คังนั้นต้องการมีความสัมพันธ์ทางกายกับ
หญิงโดยไม่เลือกหน้า แม้กับคนเก่าที่เคยมีความสัมพันธ์กันมาก่อนในปีที่แล้ว โดยทำที่ว่ามี
เคยพบกันมาก่อน นอกจากนี้คังนั้นยังกล่าวต่อไปอีกว่า ขอให้เขาคิดว่าจดหมายที่หญิงสาวเขียน
ไปให้ชายหนุ่มคู่แข่งของเขาเป็นจดหมายที่หลอนเขียนถึงเขา และก็ขอให้เขาไม่ต้องรับ
ผิดชอบเกี่ยวกับการผิดผิดที่เขาสัญญาว่าจะมาพบหลอนตอนเที่ยงคืน แต่มาพบหลอนในเวลา
เก่านาฬิกาของวันใหม่แทน ทั้งยังขอให้เขารู้ว่าบทกล่าพอที่จะบอกหลอนถึงสาเหตุของการ
ผิดผิดนั้นว่าเป็นเพราะเขาไปนอนค้างกันกับหญิงคนใช้เนื่องจากเข้าใจผิดคิดว่า เป็นตัวหญิงสาว
เอง และในช่วงที่ยังไม่แก่คังนั้นก็ต่อรองกับกามเทพว่าอย่าให้เขาต้องตกหลุมรักกับใคร ถ้า
มีข่าวว่าที่ใดมีผู้หญิงสวย ๆ ไม่ว่าจะเป็นหญิงชาววังหรือหญิงที่แจ่มแจ้งในสังคมตัวเมือง ก็ขอให้
เขาเร่งเขาไปหาหลอนให้ได้ เช่น

Let me think any rival's letter mine,
And at nine
Keep midnight's promise, mistake by the way
The maid, and tell the lady of that delays,
From country grass, to comfitures of court,
Or city's quique-choses, let report
My mind transport.

ข้อความที่ฉันกล่าวมานั้นว่า เป็นข้อความที่ลบล้างข้อห้ามเกี่ยวกับกามของหญิงสาวและเป็นปฏิปักษ์ต่อแนวความรักแบบเพตราคเป็นอย่างดี ฉันกล่าวว่าถ้าหากกามเทพยอมรับข้อเสนอของเขาตามที่ไคกล่าวมาข้างบนนี้แล้วเขาจะยอมเป็นทาสรับใช้ของกามเทพโดยไม่บ้ายเบี่ยง และจะยอมทำตามความต้องการของกามเทพทุกอย่างตามที่จะมีบัญชามา ฉันกล่าวว่า

If thine own honour, or my shame, or pain,
Thou covet, most at that age thou shalt gain.
Do thy will then, then subject and degree
And fruit of love, Love, I submit to thee;

โคลงในบทนี้เกี่ยวข้องกับโคลงอื่น ๆ ในกลุ่มนี้ กล่าวคือเป็นโคลงที่แสดงให้เห็นถึงนิสัยใจคอก่อนรักที่คิดว่าความรักก็แท้จริงนั้นไม่มี สิ่งที่มีอยู่เป็นเพียงความหลงระเห็จชั่วกรูชั่วกราว (infatuation) เท่านั้นซึ่งเมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วก็สามารถที่จะทิ้งข้างไปได้ เพื่อหัวใจจะได้มีช่องว่างพอที่จะรับหญิงคนใหม่มาแทนที่ แต่ในโคลงบทนี้ ฉันได้แสวงหาทางออกด้วยการขออนุญาตจากเทพเจ้าแห่งความรักโดยตรง

The Rejection

ในโคลงที่กล่าวมาทั้งหมดข้างบนนี้ ผู้พูดเป็นชายหนุ่มที่ประจบประชันหญิงสาว แต่ในโคลงบทนี้ผู้พูดเป็นสตรีผู้ที่ไม่ยอมเอื้อเฟื้อความรักของผู้ชาย โดยหลอนหาเหตุผลมาหักล้าง โต้แย้ง และสนับสนุนความคิดของตนว่าผู้ชายไม่มีสิ่งที่พึงควรจะได้รับความรักจากหลอน หลอนกล่าวว่าตัวหลอนไม่อาจจะรักชายหนุ่มที่ต้องจำยอมรักโดยที่ไม่สามารถเลือกความรักของตนเองได้ เพราะชายคนนั้นจำใจรัก และหลอนก็ไม่อาจให้ความรักแก่ชายคนที่มีอิสระเสรีอย่างเต็มที่ที่จะรัก เพราะกล่าวว่าชายคนนั้นจะเล่นตัวในยามที่หลอนมีอารมณ์รักหรืออาจจะตีตัวจากไปซึ่งอาจทำให้อารมณ์ของหลอนค้างได้ หลอนบอกอีกว่าหลอนไม่อาจที่จะรักชายหนุ่มที่ชอบเฉพาะความสวยงามได้อีกเช่นกัน ฉันได้แสดงเหตุผลของการที่หญิงสาวมีทัศนคติเชิงนี้เสียดคล้องความรักของผู้ชายไว้ต่าง ๆ ดังนี้

He that cannot choose but love,
And strives against it still,
Never shall my fancy move,

For he loves against his will;
Nor he which is all his own,
When I am caught he can be gone;
And, when he list, refuse;
Nor he that loves none but fair,
For such by all are sought;
Nor he that can foul ones care,
For his judgment then is nought;
Nor he that hath wit, for he
Will make me his jest or slave;
Nor a fool, for when others,....
He can neither...
Nor he that still his mistress pays,
For she is thrall'd therefore:
Nor he that pays not, for he says
Within, she's worth no more.

--The Rejection

นอกจากนี้หญิงสาวยังได้พูดถามตัวเองต่อไปว่า "Is there then no kind of men/
Whom I may freely love?" คำถามนี้ไม่มีคำตอบ นั่นคือในโลกนี้ไม่มีผู้ชาย
คนไหนที่พอสำหรับหลอนควย เหตุนี้หลอนจึงกล่าวอย่างภาคภูมิใจในเกมประชดประชันผู้ชายว่า
"I will vent that humour then/ In mine own self-love." ผู้พูดใน
โคลงบทนี้ได้มองเห็นความรักในลักษณะเดียวกันกับผู้พูดในโคลงอื่นที่กล่าวมาแล้วในกลุ่มนี้
คือไม่เชื่อว่าจะมีความรักจริง กล่าวผู้ชายจะทอดทิ้ง ทางออกที่ดีที่สุดสำหรับหลอนคือ "รักตนเอง
ดีกว่า"

The Blossom

โคลงบทนี้ ถิ่นนี้ได้นำเอาแนวคิดเกี่ยวกับการขัดแย้งระหว่างร่างกายกับจิต
มาใช้ โดยให้ทั้งสองสิ่งพูดโต้เถียงกัน สถานการณ์ในโลกบทนี้เป็นเวลาที่ต้นไม้ได้ไปเยือน

หญิงคนรักในชนบทและพักอยู่กับหล่อนประมาณหนึ่งสัปดาห์ แต่ในขณะที่จะจากกันฉันเกิดอาการ
ลังเล กล่าวคือใจหนึ่งอยากจะอยู่ต่อ แต่อีกใจหนึ่งต้องการที่จะจากไป ส่วนที่อยากจะอยู่
กับหญิงคนรักคือจิตใจ (heart หรือ soul) และส่วนที่อยากจะจากไปคือกาย
(body)

ในตอนแรกร่างกายเป็นคนที่ขึ้นก่อนอย่างอ่อนหวานกับจิตใจ การพูดของร่างกาย
เป็นการคัดพ้อความแบบคังเก็ม ทั้งนี้เพื่อแสดงตนเป็นนักรักแบบ *Courtly lover* ร่างกาย
พยายามที่จะชักจูงจิตใจให้จากหญิงคนรักและเดินทางกลับลอนดอนพร้อมกัน แต่จิตใจของฉัน
ซึ่งเป็นจิตใจของคนรักแบบเพรดาที่อุทิศตนก่อคนรักและเต็มไปด้วยอุดมคติและความไวเคียงสา
ไม่ยอมจากไป พร้อมกันนั้นก็ไต่เถียงอย่างคังเก็ม ตอนที่ร่างกายและจิตใจไต่เถียงกันนี้
ความอ่อนหวานแบบเพรดาได้เริ่มจางหายไปสิ้น โดยมีลักษณะแบบฉันเข้ามาแทนที่ จิตใจ
ของฉันเมื่อได้รับการเกลี้ยกล่อมให้เตรียมตัวเตรียมใจจากหญิงคนรักก็เกิดความรู้สึกขุ่นเคือง
และจึงพูดโต้ตอบด้วยอารมณ์ที่เฝ้ารอฉัน

Alas! if you must go, what's that to me?

Here lies my business, and here I will stay.

You go to friends, whose love and means present

various content

To your eyes, ears, and tongue, and every part.

If then your body go, what need you a heart?

ดูเหมือนว่าจิตใจของฉันไม่ได้เป็นหัวใจที่ไวเคียงสาตามที่คิดไว้ในตอนแรก แต่เป็นหัวใจ
ที่คังเก็ม ไม่ยอมลงกอกับใครง่าย ๆ ชอบเถียงตอบอย่างหัวชนฝาด้วยเหตุผลของตน ทั้งยัง
เรียกร้องให้มีการแยกกันอยู่ระหว่างกายกับจิตและบอกว่าหน้าที่ของตัวคือการมีความสัมพันธ์
ทางจิตกับหญิงสาวและไม่ใช่งานของร่างกาย นอกจากนี้จิตใจของฉันยังรับรสนิยมของ
ร่างกายเป็นอย่างดี เพราะใน 3 บรรทัดสุดท้ายของโคลงข้างบนนี้บ่งให้เห็นว่าร่างกาย
สามารถไปหาความสุขกับมิตรสหาย (friends ในที่นี้รวมถึง lovers ด้วย) ผู้ซึ่ง
ไม่เพียงแต่จะให้ความรักได้เท่านั้น แต่ยังให้ "means" ในการแสวงหาความสุขและ
ความสำเร็จด้วย เนื่องจากความคังเก็มและความชอบเถียงนี้เองทำให้ฉันเปลี่ยนทัศนคติ
ต่อจิตใจจากความเห็นอกเห็นใจไปเป็นความรำคาญถึง

Well then, stay here; but know,
When thou hast stay'd and done thy most,
A naked thinking heart, that makes now show,
Is, to a woman but a kind of ghost;
How shall she know my heart; or having none,
Know thee for one?
Practice may make her know other part;
But take my word, she doth not know a heart.

ร่างกายคงจะเคยผ่านความค้ำจุนทางจิตใจมาก่อนและเห็นว่าไม่มีประโยชน์
ในการที่จะต่อความยาวยืงกับจิตใจอีกต่อไป ดังนั้นจึงยอมสละปากคำ แต่ก็ยังอธิบายให้จิตใจ
ฟังว่าตัวเขารู้เรื่องทุกอย่างก็เกี่ยวกับหญิงสาว และมองไม่เห็นว่จิตใจของเขาจะไม่สามารถ
เข้าใจถึงจิตใจของหญิงสาวได้ เพราะหญิงสาวคนที่กล่าวถึงนี้ไม่เพียงแต่ไม่มีหัวใจรักและ
ไม่รู้จักความรักเท่านั้น แต่ยังเป็นผู้หญิงที่สนใจแค่ "show" หรือสิ่งหล่อหุ้มร่างกายเท่านั้น
ควยเห่คุณหลอนจึงไม่อาจตอบสนองต่อหัวใจที่บริสุทธิ์ที่แสวงหาความรักทางจิตใจได้ "a naked
thinking heart" ดังนั้นมอกกับจิตใจของเขาต่อไปว่า ถ้าหลอนมีประสบการณ์
มากขึ้นอีกสักหน่อยหนึ่งแล้ว หลอนจะกะพริบว่ความเบิกบานใจก็มาจากความใคร่นั่นเอง
(ในที่นี้คำว่า "practice," "know," และ "part" เป็น Sexual Puns)
ดังนั้นจึงบอกกับหัวใจของเขาว่า "Take my word, she doth not know a heart."
แต่หัวใจของเขายังคงค้ำจุนที่จะอยู่ต่อไป ดังนั้นดังนั้นจึงกล่าวขึ้นควยควยว่

Meet me at London: when,
Twenty days hence, and thou shalt see
Me fresher, and more fat, by being with men,
Than if I had stay'd still with her and thee:
For God's sake, if you can, be you so too:
I would give you
There, to another friend, whom we shall find
As glad to have my body, as my mind.

จะเห็นว่าในโลกงบทนี้ คั่นไม่นิยมยกย่องความรักแบบอุดมคติเลยทั้งยังถือว่าไม่เป็นความรักที่สมจริง ความรักที่สมจริงอยู่ที่การไถ่ความสัมพันธ์ทางกายมากกว่า ในตอนหลังจะเห็นว่าคั่นคิดว่า การแยกตัวออกจากทางจิตใจสักชั่วระยะเวลาหนึ่งอาจสร้างความเบิกบานใจให้แก่ร่างกายบ้างตามลักษณะของความเป็นจริง การที่คั่นเน้นความสัมพันธ์ทางกายและปฏิเสธความสัมพันธ์ทางจิตใจทำให้คั่นมีลักษณะเป็นภรรยามีทัศนคติเชิงนิเสธหรือเยาะหยันอย่างอ่อน ๆ

The Confined Love

คั่นมองเห็นประโยชน์ของผู้หญิงอยู่ที่การให้ผู้ชายใช้ประโยชน์หรือได้รักหลาย ๆ คน กล่าวคือตามทัศนคติของคั่นเห็นว่าผู้หญิงไม่จำเป็นต้องรักเดียวใจเดียวเสมอไป

คั่นเริ่มทนด้วยการไม่เห็นด้วยกับการมีกฎหมายจำกัดสิทธิของผู้ชายให้มีรักเดียวเท่านั้น ด้วยเหตุผลเพียงว่าเพื่อขจัดชายหนุ่มเจ้าอารมณ์และอ่อนแอไปให้ระบายความบกพร่องและโทษของคนกับผู้หญิง คั่นกล่าวว่ากฎหมายเช่นนั้นเป็นการตัดโอกาสของชายหนุ่มที่ไม่ได้ชอบบกพร่องทางจิตคนอื่น ๆ เขาได้ให้เหตุผลว่า

Are sun, moon, or stars by law forbidden
To smile where they list, or lend away their light?
Are birds divorc'd, or are they chidden
If they leave their mate, or lie abroad a-night?
Beasts do not jointures lose
Though they new lovers choose,
But we are made worse than those.

Whoe'er rigg'd fair ship to lie in harbours,
And not seek new lands, or not to deal withal?
Or built fair houses, set trees, and arbours,
Only to lock up, or else to let them fall?
Good is not good, unless
A thousand it possess.

สิ่งที่ฉันพยายามให้เหตุผลมากก็คือ คนเราไม่ควรจะพึงพอใจอยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพียง
สิ่งเดียวตลอดไป แต่ควรจะเปลี่ยนการเป็นเจ้าของบ้าง เพื่อว่าคนอื่นจะได้มีโอกาส
ลองลิ้มรสในสิ่งที่ตนเองครอบครองอยู่ มิฉะนั้นแล้วฉันเห็นว่าสิ่งนั้นจะไร้ประโยชน์ ใน
ด้านความรักก็เช่นกัน ฉันบอกว่าเราควรจะเปลี่ยนใจลิ้มรสสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ ๆ ดัง
เช่นนก ควงจันทร์ หรือควงอาทิตย์ที่แปรเปลี่ยนไปโดยไม่ถูกใครตำหนิ ฉันคิดว่าผู้หญิง
ที่สวยควรจะให้ผู้ชายได้เชยชมได้หลายคน และหล่อนไม่ควรจะเก็บความสวยนั้นไว้โดย
เปล่าประโยชน์ ฉันอ้างว่าไม่มีใครที่ทอดสมอเรืออยู่กับท่านาน ๆ ในเมื่อเรือลำนั้นยัง
มีพลังใช้การได้อยู่ หรือการสร้างบ้านที่สวยงามไว้แล้วไม่ได้ใช้ประโยชน์ อยากรู้ก็ตาม
ฉันได้ลองสรุปด้วยข้อความที่แสดงให้เห็นถึงสาระสำคัญของผู้หญิงได้ชื่อว่า

Good is not good, unless

A thousand it possess,

จากข้อความนี้ จะเห็นว่าตามความคิดของฉันนั้น ผู้หญิงไม่จำเป็นต้องมีความรักที่ซื่อสัตย์
ต่อชายเพียงคนเดียว ซึ่งเราอาจจะตีความต่อไปได้ว่าผู้ชายก็ควรหลายใจได้ด้วย

การวิเคราะห์รูปลีลาการอุปมา

ในโคลงกลุ่มนี้นั้น ฉันได้นำเนื้อหาจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการสร้างรูปลีลา
การอุปมาทั้งนี้

ก. การเปรียบเทียบแบบดั้งเดิม การเปรียบเทียบแบบนี้มีปรากฏอยู่มาก
ในโคลงกลุ่มนี้นั้น เช่นการเปรียบเทียบการนอนหลับ ว่าคล้ายกับการตายจากกัน คือ

Or, as true deaths true marriage untie,

So, lovers's contracts, images of those,

And but till sleep, death's image, them unloose?

-The Indifferent

การเปรียบเทียบดอกไม้ว่าเป็นความสุขชั่วคราวเช่น

Little think'st thou, poor flower,

Whom I have watch'd six or seven days,

And seen thy birth, and seen what every hour
Gave to thy growth, thee to this height to raise,
And now dost laugh and triumph on this bough,

Little think thou

That it will freeze anon, and that I shall
Tomorrow find thee fall'n, or not at all.

-The blossom,

หรือการเปรียบเทียบดวงอาทิตย์ว่าคล้ายกับดวงตาของหญิงคนรัก การเกี่ยวพาราสีว่า
คล้ายกับการยืดอกพรหมจรรย์ของหญิงสาว เช่น

And hop'st her stiffness by long seige to bow,

Little think'st thou

That thou tomorrow, ere that sun doth wake,
Must with this sun and me a journey take.

ในที่นี้ "that sun" หมายถึงดวงตาของหญิงคนรัก ส่วน "this sun" คือ
ดวงอาทิตย์จริง ๆ

การเปรียบเทียบแบบกึ่งเคิมอีกชนิดหนึ่งที่คั่นนำมาใช้คือการกล่าวถึงหญิงสาว
ประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะผิวพรรณ ลักษณะนิสัย (habit) หรือสภาพแวดล้อมของ
ผู้หญิงเหล่านั้น เช่นใน Love's Usury คั่นกล่าวถึงประเภทของหญิงสาวไว้ 5
ประเภทตามถิ่นฐานของหล่อนคือ country grass, comfitures of court
และ City's quelque-choses ส่วนใน The Indifferent คั่นนำเอาลักษณะ
นิสัยและผิวพรรณของหญิงสาวมาประกอบในการแบ่งประเภทของหญิงสาว เช่น

I can love both fair and brown,
Her whom abundance melts, and her whom wants betrays,
Her who loves loneliness best, and her who masks and plays,
Her whom the country form'd, and whom the town,
Her who believes, and her who tries,
Her who still weeps with spongy eyes,
And her who is dry cock, and never cries.

การเปรียบเทียบแบบดั้งเดิมอื่น ๆ ที่ใช้เช่นการกล่าวถึง "plague" ใน
The Blossom ว่า "But thou which lov'st to be/ Settle to plague
thyself, wilt say:" หรือการกล่าวถึงการแสวงหาหญิงสาวที่มีรักเดียวใจเดียว
ว่าคล้ายกับการแสวงหาผีพุ่งไต้หรือรากโสม ฯลฯ ในบทแรกของ Song: Go and Catch
a Falling Star ล้วนแต่เป็นการเปรียบเทียบแบบดั้งเดิมทั้งสิ้น

ข. กานศาสนา ในโคลง Song: Go and Catch a Falling Star
ก็นับเปรียบเทียบการแสวงหาความรักว่าคล้ายกับการเดินทางแสวงบุญ เช่น

If thou findst one, let me know,
Such a pilgrimage were sweet:-

ข้อความที่กล่าวพาตึงถึงศาสนาอีกตอนหนึ่งคือ ตอนที่คั่นเปรียบเทียบการ
พยายามแสวงหาความรักจากหญิงสาวที่มีเจ้าของและความเมินเฉยของหญิงสาวที่มีต่อ
ความรักของทนายใน The Blossom ว่า

Little think'st thou, poor heart,
That labour'st yet to nestle thee,
and think'st by hovering here to get a part
In a forbidden or forbidding tree.

คำว่า "forbidding" หมายถึงการที่หญิงสาวไม่ยอมสนองตอบความรักของคั่น
เพราะหล่อนมีความผูกพันกับชายอีกคนหนึ่งก่อนแล้ว แต่คำว่า "forbidden tree"
หมายถึงความรักที่คั่นต้องการและความปรารถนาของเขานั้นเป็นสิ่งที่ขัดกับกฎเกณฑ์
ทางสังคมและเป็นสิ่งที่นอกหล่นนอกทาง เพราะต้องไปแย่งผู้ชายคนอื่นนั่นเอง ความจริงคำว่า
"forbidden tree" นี้มีอยู่ในพระคัมภีร์ไบเบิลที่พระเจ้าทรงห้ามอาดัมกับอีฟ ไม่ให้
กินผลไม้ของมันเป็นเอง

ค. กานทรูกิจ มีปรากฏอยู่ตอนเดียวคือในโคลง Love's Usury
เมื่อคั่นเปรียบเทียบเทพเจ้าแห่งความรักว่าคล้ายกับนายทุนหน้าเลือนกว่า

For every hour that thou wilt spare me now,

I will allow,

Usurious God of Love, twenty to thee,

When with my brown, my gray hairs equal be.

ง. กานกฤททมา มีปรากฏอยู่ในโคลง Woman's Constancy เมื่อเขานำเอาภาษากรีกมาเช่น "antedate," "oaths," และ "vow" มาใช้ ดังนี้

Wilt thou then antedate some new-made vow?

Or say that now

We are not just those persons which we were?

Or, that oaths made in reverential fear

Of Love, and his wrath, and may forswear?

หรือ "lovers' contracts" ที่ปรากฏในโคลงเดียวกันที่ว่า "So lovers' contracts, images of those," ก็เป็นภาษากรีกมาเช่นเดียวกัน

จ. การเปรียบเทียบเกี่ยวกับสำราญประโยชน์ของสิ่งของที่มีอยู่ เช่นการกล่าวถึงการที่คนไม่ปล่อยให้เรือจอนิ่งอยู่กับท่าโดยที่เรือนั้นไม่ได้ซำรุคหรือเสียหาย ดังนี้

Who'er rigg'd fair ship to lie in harbours,

And not to seek new lands, or not to deal withal?

- Confined Love

หรือการที่คนซจัดสิ่งของที่ไว้ประโยชน์ทิ้งไปเช่น

But they are ours as fruits are ours,

He that but tastes, he that devours,

And he that leaves all, doth as well:

Chang'd loves are but chang'd sorts of meat;

And when he hath the kernel eat,

Who doth not fling away the shell?

-Community

โคลงของคันทันในกลุ่มนี้เป็นโคลงที่เต็มไปด้วยการเปรียบเทียบที่เขาได้มาจากแหล่งต่าง ๆ และการเปรียบเทียบเหล่านั้นทำให้ผู้อ่านมองเห็นภาพพจน์ได้แจ่มชัดมากขึ้น

การวิเคราะห์เกี่ยวกับหางเสียงของโคลง

โคลงแต่ละโคลงในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีหางเสียงมากกว่าหนึ่งอย่างปะปนกันอยู่ การที่จะแยกหางเสียงออกจากกันโดยเด็ดขาดบางครั้งก็ทำได้ยาก แต่อย่างไรก็ตามส่วนใหญ่แล้วจะเป็นหางเสียงที่แสดงอาการขุ่นเคือง ไม่พอใจและประชดประชันหญิงสาว หรือถ้าฝ่ายหญิงเป็นผู้พูดหางเสียงของหลอนก็จะเป็นการเน้นแนมฝ่ายชาย เช่น

ก. หางเสียงที่เย้ยหยันแถมดอเจียน เช่น

Go and catch a falling star,
Get with child a mandrake root,
... ..
Thou, when thou return'st, will tell me
All strange wonders that befall thee,
And swear
No where
Lives a woman true and fair.

-Song: Go and Catch a Falling Star

หรือใน The Indifferent ซึ่งแม้ว่าคันทันจะแสดงอาการหยามเหยียดผู้หญิงโดยมองไม่เห็นความสำคัญของพวกหลอน แต่หางเสียงที่แสดงออกมามีลักษณะที่ก่อให้เกิดความเป็นกันเองมากกว่า โดยเฉพาะ 2 บรรทัด ต่อไปนี้ คือ

I can love her, and her, and you
I can love any, so she be not true.

ข. หางเสียงที่แสดงความอ่อนหวานและความเห็นอกเห็นใจ

มีปรากฏอยู่ในตอนแรกของโคลง The blossom เช่น

Little think'st thou, poor flower,
Whom I have watch'd six or seven days,
And seen thy birth and seen what every hour
Gave to thy growth, thee to this height to raise,
And now dost laugh and triumph on this bough,
Little think'st thou
That it will freeze anone, and that I shall
To morrow find thee fall'n, or not at all.

ค. หางเสียงที่แสดงความขุ่นเคืองไม่พอใจ เช่นใน The blossom

ตอนที่จิตใจเริ่มโต้เถียงกับร่างกาย ว่า

But thou which lov'st to be
Subtle to plague thyself, wilt say:
"Alas! if you must go, what's that to me?
Here lies my business, and here I will stay:
You go to friends, whose love and means present
Various content
To your eyes, ears, and tongue, and every part.
If then your body go, what need you a heart?"

หรือในโคลง Woman's Constancy ที่ว่า

Vain lunatic, against these 'scapes I could
Dispute and conquer, if I would;
Which I abstain to do,
For by tomorrow, I may think so too.

ง. หางเสียงที่แสดงอาการหยิ่งแกมการประชดประชัน เช่น

Must I, who came to travel thorough you,
Grow your fix'd subject, because you are true?
-The Indifferent

หรือในโคลง The Rejection เช่น

Is there then no kind of men
Whom I may freely prove?
I will vent that humour then
In mine own self-love.

จ. หางเสียงที่แสดงความขำคิด มีเหตุผล หรือหางเสียงแบบ

Argumentative และหางเสียงที่แสดงอาการตอรองแกมการประชดประชัน เช่น

ในโคลง The Community หางเสียงจะมีลักษณะของความขำคิด ความมีเหตุผล หรือแบบ
Argumentative ทั้งนี้

Chang'd loves are but chang'd sorts of meat;
And when he hath the kernel eat,
Who does not fling away the shell?

หรือใน Confined Love หางเสียงของโคลงก็มีลักษณะแบบ Argumentative
ปนการประชดประชัน เช่น

Are sun, moon, or stars by law forbidden
To smile where they list, or lend away their light?
Are birds divorc'd, or are they chidden
If they leave their mate, or lie abroad a-night?

ส่วนในโคลง Love's Usury ลักษณะหางเสียงจะเป็นแบบการตอรองแกมการประชด
ประชัน เช่น

For every hour that thou wilt spare me now
I will allow,
Usurious God of Love, twenty to thee,
When with my brown, my gray hair equal be;
Till then, Love, let my body reign, and let
The travel, sojourn, snatch, plot, have, forget,
Resume my last year's relict: think that yet
We'd never met.

ประสิทธิภาพของการถ่ายทอดทางเสียงเกี่ยวกับความรู้สึกประชดประชัน
และความซึ้งเคือง หรือล่อเลียนในโคลงกลุ่มนี้ ขึ้นอยู่กับการใช้คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ
หรือ rhetorical questions ในบางโคลงเช่น ใน woman's Constancy
ก็นำ rhetorical questions ถึงครึ่งคองครึ่ง ตัวอย่าง rhetorical
questions ที่ใช้ เช่น

Will no other vice content you?
Will it not serve your turn to do as your mothers?
Or have you all advices spent, and now would find out others?
Or doth a fear, that men are true, torment you?

-The Indifferent

จะเห็นว่าทางเสียงในโคลงกลุ่มนี้แม้ว่าจะมีทางเสียงอื่น ๆ ประปรายอยู่ด้วย
แต่ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นทางเสียงที่แสดงอาการประชดประชันและแสดงการเหน็บแนมหรือ
ล่อเลียนนั่นเอง

โคลงที่ว่าด้วยความรักชนิดอื่น

โคลงรักของคันทันที่ไม่อาจจัดเข้าอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้มีอยู่ 3 โคลง คือ
A Lecture Upon the Shadow ซึ่งว่าด้วยธรรมชาติของความรัก โคลง
The Nothing ซึ่งว่าด้วยความไม่มีอะไรเกี่ยวกับความรักกับ The Paradox ซึ่ง
ว่าด้วยความเสียใจผิดหวังในความรัก

การวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความรัก

โคลง A Lecture Upon the Shadow เป็นโคลงที่กล่าวถึงธรรมชาติ
ของความรักในแง่ที่ว่าความรักก็คล้ายกับสิ่งต่าง ๆ ในโลกที่ต้องมีการเสื่อมสลายไป
ความรักมิใช่สิ่งคงทนถาวร เพราะความรักมิได้อยู่นอกเหนือกฎธรรมชาติ ดังนั้นกล่าวถึง
ความจริงในข้อนี้ออกมาในรูปของ เลขเซอรที่กล่าวให้คนรักฟัง

ดังนั้นกล่าวว่าก่อนที่จะมีความรักของเขาและหญิงคนรักจะผ่านมาถึงจุดสมบูรณ์
ในขณะนี้ ความรักต้องผ่านขอบกพร่องต่าง ๆ โดยเฉพาะการปกปักรักษาให้คนอื่นรู้เห็นความรัก
ของตนมากเกินไปจนการสนใจในตัวคนรัก ดังนั้นกล่าวว่า

So, whilst our infant love did grow,
Disguises did, and shadows, flow
From us, and our cares; but now 'tis not so.

หรือ

That love hath not attain'd the high'st degree,
Which is still diligent lest other see.

ดังนั้นมีความวิตกว่าความรักของเขาจะไม่มั่นคงอยู่ตลอดไป แต่เขาก็หวังว่าความรักของเขา
ที่กำลังกล่าวขวัญอยู่คงจะไม่มี ความบกพร่องกระนั้น เขาก็ยังไม่ค่อยแน่ใจนัก เพราะจิตใจ
(souls) ก็อยู่ภายใต้กฎอนิจจังเช่นกัน ดังนั้นกล่าวว่า

Except our love at this noon stay,
We shall new shadows make the other way.

นอกจากนี้คณียังกล่าวถึงความรักที่ไม่สมบูรณ์ว่า

but on, love's day is short, if love decay.

Love is a growing, or full constant light;
And his first minute, after noon, is night.

ความรักที่ไม่มีความสมบูรณ์จะต้องใช้เวลาอันมากกว่าจะพัฒนามาถึงจุดแห่งความสมบูรณ์
ดังนั้นมีความวิตกกังวลมากเกี่ยวกับเรื่องนี้ เพราะเขากล่าวว่าความรักที่สมบูรณ์ของเขา
จะเสื่อมสลาย

การวิเคราะห์รูปปลีลาการอุปมา

ในโคลงบทนี้ฉันได้เปรียบเทียบการพัฒนาการของความรักว่าคล้ายกับ
การพัฒนาการของเวลากลางวัน ฉันกล่าวว่าความรักที่สมบูรณ์คล้ายกับเวลาเที่ยงวัน
ส่วนความรักที่เพิ่งเริ่มต้นก่อนที่จะมีความสมบูรณ์คล้ายกับเวลาในตอนเช้า และความรัก
ที่เสื่อมสลายจากความสมบูรณ์คล้ายกับเวลาหลังเที่ยงวันไปแล้ว ทั้งนี้สังเกตจากเงา
ของเขาทั้งสอง เช่น

These three hours that we have spent
In walking here, two shadows went
Along with us, which we ourselves produc'd;
But, now the Sun is just above our head,
We do those shadows tread;
And to brave clearness all things are reduc'd.

การเปรียบเทียบความรักว่าคล้ายกับตอนเช้า ตอนเที่ยงวันและตอนหลังเที่ยงวันก็เพราะว่า

Except our love at this noon stay,
We shall new shadows make the other way.
As the first were made to blind
Others, these which come behind
Will work upon ourselves, and blind our eyes.
If once love faint, and westwardly decline,
To me thou, falsely thine,
And I to thee mine actions shall disguise.
The morning shadows wear away
But these grow longer all the day,-
But oh, love's day is short, if love decay.

การวิเคราะห์ทางเสียงของโคลง

ทางเสียงของโคลงบทนี้ เป็นทางเสียงของคนที่มีความสุขสมหวังเกี่ยวกับความรักแต่ปะปนไปด้วยความวิตกกังวล เพราะกลัวว่าความรักของตนจะเสื่อมสลายไปอย่างรวดเร็ว ทางเสียงที่อ่อนโยนแต่แฝงด้วยความวิตกกังวลเช่น

but oh, love's day is short, if love decay.

Love is a growing, or full constant light;
And his first minute, after noon, is night.

The Nothing

การวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความรักของโคลง

โคลง The Nothing หรือ Negative Love เป็นโคลงที่ค้นคว้าถึงความรักของเขาที่ตัวเขาเองก็ไม่รู้ว่าสิ่งนั้นเรียกว่าอะไรแน่แต่ความรักนั้นก็มียู่และก็ไม่ใช้ความรักแบบโลกียะที่เน้นความสัมพันธ์ทางกายและไม่ใช้ความรักแบบเพเลโตที่เน้นความสัมพันธ์ทางจิตใจค้นคว้าว่า

I never stoop'd so low, as they
Which on an eye, cheek, lip, can prey;
Seldom to them, which soar no higher
Than virtue or the mind to admire.
For sense, and understanding, may
Know what gives fuel their fire.

แม้ว่าจะบอกไม่ไควความรักของตัวคืออะไร แต่ค้นกรู้อยู่แต่ใจว่าความรักของเขานั้นมีอยู่แน่ และเป็นความรักที่มีความกล้าหาญมากกว่าความรักของคนอื่น ๆ ทั้งที่เป็นความรักแบบอุดมคติและความรักแบบโลกียะทั้งนี้เพราะ

For may I miss, where'er I crave,
If I know yet, what I would have.

ฉันกล่าวอีกว่า ถ้าความรักที่สมบูรณ์แบบของเขานั้นไม่สามารถที่จะกล่าวออกมาในรูป
ของความรักโดยทั่วไปได้ เขาก็ขอเรียกสิ่งนี้เป็น "Negative Love" และ
ถ้าใครคนใดคนหนึ่งหรือนักจิตวิทยาที่สามารถอ่านจิตใจของคนได้ ฉันก็ขอรองให้บุคคล
นั้น ช่วยบอกเขาคว่าความรักของเขานั้นคืออะไร

If any who deciphers best
What we know not, our selves, can know
Let him teach me that nothing.

ทั้ง ๆ ที่ฉันกำลังอยู่ในสภาวะที่ไม่รู้ว่าความรักของตน คืออะไรและแม้ว่าเขาจะไม่
กระเสือกกระสนหามัน แต่เขาก็ไม่มีทางที่จะพลาดในการได้มาซึ่งสิ่งที่เขาต้องการนั้น
ทั้งนี้เพราะเขาไม่ต้องการสิ่งใดเลยนั่นเอง ซึ่งฉันก็กล่าวออกมาว่า

...this
As yet my ease and comfort is;
Though I speed not, I cannot miss.

การวิเคราะห์รูปลีลาการอุปมา

ในด้านการเปรียบเทียบและการสร้างภาพพจน์ โคลงบทนี้ไม่มีอะไรมาก
นอกจากการกล่าวถึงคนรักที่มุ่งความสับสนทางกายว่าเป็นคนที่ "on an eye, cheek,
lip, can prey;" ส่วนคนรักแบบอุดมคติว่าเป็นพวกที่เน้น "virtue or the
mind to admire" ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบแบบกึ่งเกิน หรือการเปรียบเทียบ-
เทียบความรักของคนที่ไม้อาจกล่าวออกมาได้ว่าคล้ายกับเป็น "negatives" หรือ
สิ่งที่ไม่รู้ว่าเป็นอะไรนั่นเอง

การวิเคราะห์ทางเสียงของโคลง

ทางเสียงที่ผู้ประพันธ์ใช้ในโคลงบทนี้เป็นทางเสียงธรรมดาที่มุ่งบอกถึงการให้
ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับตัวของเขาเอง (matter-of-fact tone) ไม่ได้แฝงด้วย
อารมณ์อย่างอื่นแต่อย่างใด และทางเสียงก็มีลักษณะราบเรียบเช่น

If that be simply perfected
Which can by no way be express'd
But negatives, my love is so.
To All, which all love, I say no.

The Paradox

การวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความรัก

โคลง The Paradox กล่าวถึงความขัดแย้งเกี่ยวกับความรักนั้นเชื่อว่า
คนที่กล่าวว่า "รัก" ออกมาก็เท่ากับว่าบุคคลนั้นได้ตายไปแล้ว และไม่อาจกล่าวว่า
"รัก" ได้อีก เพราะเมื่อผิดหวังในความรัก วันหลังจากความรักจะต้องใช้เวลา
ก่อนที่จะกลับคืนใจ ภัยทุกข์ คนที่มีความรักจึงไม่คอยเปิดเผยว่าตนเองมีความรัก หรือเชื่อว่า
คนอื่นจะตัดสินความรักของตนได้ดีเท่าตัวของตัวเอง และคนที่กล่าวความรักออกมาสองครั้ง
ก็คนที่โกหก คนนั้นกล่าวไว้ว่า

No lover saith: 'I love,' nor any other
Can judge a perfect lover;
He thinks that else none can, nor will agree
That any loves but he:
I cannot say I lov'd, for who can say
he was kill'd yesterday?

หรือ

We die but once, and lov'd last did die,
He that said twice doth lie;

คนนั้นเชื่อว่าคนที่กล่าวว่า "รัก" ออกมา คือคนที่ตายแล้ว (นั่นคือเป็นบุคคลที่มีความผิดหวัง
ในความรักนั่นเอง) และการที่บุคคลนั้นซึ่งตายไปแล้วแต่ยังเคลื่อนไหวอยู่นั้น เป็นเพียงภาพ
ลวงตาเท่านั้น ซึ่งคล้ายกับตอนที่ดับแล้ว แต่ความรอนยังคงมีอยู่อีกนานกว่าจะเย็นสนิทลง
ชีวิตของคนที่มีผิดหวังในความรักก็มีลักษณะเช่นเดียวกัน กันนี้เปรียบว่า

Such life is like the light which bideth yet
When the light's life is set,
Or like the heat, which fire in solid matter
Leaves behind, two hours after.

การที่ฉันกลาวออกมาเช่นนี้ ก็เพราะเขาเคยมีประสบการณ์ทั้งกลาวมาก่อน ดังจะเห็นได้
จากที่เขาพูดว่า

Once I lov'd and died, and am now become
mine epitaph and tomb.

การวิเคราะห์อุปมาอุปไมย

การเปรียบเทียบในโคลงบทนี้ คำนึงได้มาจากการสังเกตปรากฏการณ์ธรรมชาติ
และความตาย เช่น การเปรียบเทียบการเอ่ยคำว่า รัก ออกมาคล้ายกับการตายซึ่งมีครั้งเดียว
ดังนี้

I cannot say I lov'd, for who can say
He was kill'd yesterday?

หรือ

We die but once, and lov'd last did die,
He that said twice doth lie;

นอกจากนี้ฉันยังเปรียบเทียบวันหลังจากการผิดหวังในความรักว่าคล้ายกับ
ช่วงสนทนาของพระอาทิตย์อัสดง ก็ยังมีแสงสว่างว่าโรยอยู่แม้ว่าพระอาทิตย์จะลับขอบฟ้า
ไปแล้ว หรือคล้ายกับความร้อนที่ยังคงระอุอยู่หลังจากที่ร้อนไฟดับไปแล้ว ความรักก็เช่นเดียวกัน
คือจะต้องใช้เวลาอีกนานก่อนที่จะรักษาบาดแผลหัวใจได้ ถ้าหากความผิดหวังนั้นยังคงมีอยู่
บุคคลก็ไม่อาจที่จะกลาวความรักออกมาได้อีก โดยฉันได้กลาวว่า

Such life is like the light which bideth yet
When the light's life is set,
Or like the heat, which fire in solid matter
Leaves behind, two hours after.

การวิเคราะห์เกี่ยวกับหางเสียงของโคลง

หางเสียงของโคลงบทนี้ มีลักษณะของความเศร้าและเสียใจ เนื่องจาก
มีความผิดหวังในความรัก เช่น

Once I lov'd and died, and am now become

Mine epitaph and tomb.

Here dead men speak their las, and so do I:

Love-slain, lo! here I lie.

บทที่เจ็ด

บทสรุป

จากการวิเคราะห์บทกวีนิพนธ์ประเภท Songs และ Sonnets ของ จอห์น กันน์ จำนวน 55 โคลง ในด้านที่เกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับความรัก รูปลีลาการอุปมา และ หางเสียง พบว่า

โคลงรักของกันน์แบ่งออกเป็น 5 กลุ่มใหญ่ๆ คือ โคลงที่ว่าด้วยความรักแบบ อุดมคติ โคลงที่ว่าด้วยความรักแบบโลกียะ โคลงที่ว่าด้วยความรักแบบหึงหวง โคลงที่ว่า ด้วยความรักแบบเย้ยหยันเชิงนิเสธ และโคลงที่ไม่สามารถจัดเข้าพวกในกลุ่มใด ๆ ที่กล่าว มาแล้ว

ความรักแบบอุดมคติ

ความรักแบบอุดมคติ คือความรักที่คนรักเน้นความสัมพันธ์ทางจิตใจมากกว่า การมีความสัมพันธ์ทางกาย แต่ก็ไม่ปฏิเสธความสัมพันธ์ทางกายเสียทั้งหมด ตรงกันข้ามกลับ ถือว่าความสัมพันธ์ทางกายเป็นเพียงมรรควิธีที่จะช่วยก้าวไปสู่ความรักทางจิตใจหรือความรัก ขั้นสูงที่มีความบริสุทธิ์ ความรักแบบอุดมคติมิได้เป็นความรักที่สมหวังเสมอไป บางครั้งคนรัก อาจต้องพบกับความผิดหวังเมื่อหญิงคนรักไม่สนองตอบ แต่ชายหนุ่มก็จะยังคงมีความรักต่อหญิง สาวอยู่ข้างเดียวต่อไป สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับความรักของ Songs และ Sonnets ของ กันน์ที่ว่าด้วยความรักแบบอุดมคติมีดังต่อไปนี้คือ

ก. ความรักที่สมหวัง (Requited love) ประกอบด้วยโคลงทั้งหมด 8 โคลง คือ

The Good Morrow เป็นโคลงที่ชายหนุ่มคนรักแสดงความพึงพอใจ ตื่นเต้น เมื่อเขาได้ค้นพบความรักที่มีเอกภาพและที่มีความสมบูรณ์ ความรักหรือความสัมพันธ์อื่น ๆ ที่ เขาค้นพบก่อนหน้านี้เป็นสิ่งที่ไม่มีความคงทน แต่ความรักที่เขาค้นพบใหม่นี้เป็นสิ่งที่มีความคงทน ไม่เสื่อมสลาย เพราะทั้งสองฝ่ายต่างมีความรัก ความผูกพันทางจิตใจซึ่งกันและกันอย่างแน่นแฟ้นนั่นเอง

The Undertaking

เป็นโศกที่ฉันแสดงความรักชื่นชมและภาคภูมิใจในการที่ตนเองมีความรักแบบเพเลโต กล่าวคือเขามีความรักต่อบุคคลผู้หนึ่งโดยไม่คำนึงถึงเพศของบุคคลที่เขารักและมีไคมีกามารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้อง ฉันถือว่าความรักเช่นนี้เป็นภาระที่ยิ่งใหญ่กว่าการกระทำของผู้ยิ่งใหญ่ของโลกทั้ง 9 คน คือ เฮคเตอร์ อเล็กซานเดอร์ ซีซาร์ อาร์เธอร์ ชาร์ลมาญน์ กอดฟรีแห่งบูย็อง โจชัว เดวิด และจูเลียส แมคคาเบอัส

The Computation

กล่าวถึงความเป็นอมตะและความมั่นคงในความรักของคนที่มีความรักถึงคนรัก ฉันยืนยันว่าแม้แต่เวลาที่ไม่อาจจะทำให้ความรักของเขาเสื่อมคลายลงน้อยลงไปไม่ การที่มีความรักที่ยืนนานนี้อาจทำให้หญิงคนรักเกิดความเบื่อหน่ายได้ แต่ฉันก็ขอรับรองให้หล่อนคิดว่าตัวเองได้ตายไปแล้ว เพราะการตายคือการทำให้ชีวิตมีความเป็นอมตะ

The Relic

ฉันกล่าวว่าเขาจะรักหญิงสาวตลอดไปไม่มีเสื่อมคลาย โดยที่ก่อนตายเขาได้นำเอาปอวยมของหญิงคนรักมาทำเป็นมาลัยคล้องแขน เพื่อที่จะได้แสดงถึงความรักอันบริสุทธิ์และความยืนนานในความรักของเขาทั้งสอง ที่แม้แต่ตายไปแล้วความผูกพันของเขาทั้งสองยังคงอยู่ ซึ่งจะเห็นได้จากมาลัยปอวยมที่คล้องแขนอยู่นั้น ทั้งยังเป็นเครื่องหมายให้เขาทั้งสองจำกันได้ในวัน Judgment Day กว

The Anniversary

กล่าวถึงความรักอันเป็นอมตะของฉัน ฉันกล่าวว่าทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้มีทั้งความมั่นคงหรือความถาวร ทุกอย่างต้องมีการแปรเปลี่ยนไป ยกเว้นความรักของเขากับหญิงคนรักเท่านั้นที่มีความเป็นอมตะและเป็นอุดมคติ เขากล่าวว่ามีสิ่งใดที่จะมาทำลายความรักของเขาได้ พร้อมกันนี้เขาก็ได้เชิญชวนและเรียกร้องให้หญิงคนรักของเขาได้ครองรักกับเขาอย่างมีเกียรติ และนานยิ่งๆ ขึ้นไปจนสามารถที่จะฉลองการครองชีวิตคู่ที่อยู่รวมกันมานานถึง 60 ปีได้

Love's Growth

ฉันกล่าวถึงความคงทนของความรักไว้ว่า ความรักของเขาแม้ว่าจะไม่มีความบริสุทธิ์ร้อยเปอร์เซ็นต์เพราะความรักต้องฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ และในช่วงวิกฤติที่ความรักต้องเผชิญกับความผันผวนต่าง ๆ ความรักถูกบังคับให้ทำให้คู่สลายกับว่าความรักลดน้อยลง แต่เมื่อช่วงวิกฤติผ่านพ้นไปแล้วความรักของเขาที่มีอยู่เดิมจะงอกเงยขึ้น

คล้ายกับดวงดาวที่ดูเด่นขึ้นด้วยแสงจากดวงอาทิตย์ นั่นคือความรักของเขาที่มีความงทนและเมื่อโอกาสอำนวยให้ ความรักของเขาจะแสดงออกมาให้เห็นได้อย่างเด่นชัดมากขึ้น

The Canonization กล่าวถึงความยิ่งใหญ่และความเป็นอมตะในความรักของคันทันและหญิงคนรักของเขา คันทันกล่าวว่าความรักของเขาเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่และเป็นอุดมคติมากจนกระทั่งเมื่อเขาทั้งสองตายไปแล้ว ผู้คนต่างยกย่องเขาทั้งสองขึ้นเป็นนักบุญรักและอ้อนวอนให้เขาทั้งสองทำหน้าที่เป็นตัวแทนขอความรักที่เป็นอุดมคติเช่นเดียวกับความรักของเขาจากพระเจ้าให้แก่คนรักที่อยู่บนโลก

A Valediction: Forbidding Mourning คันทันกล่าวปลอบโยนหญิงคนรักมิให้เศร้าโศกในการจากไปของเขา คันทันได้กล่าวยืนยันแก่หญิงคนรักของเขาว่ามีความรักตลอดเพียงคนเดียว ความรักของเขามีความมั่นคงและไม่สิ้นลั่นตลอดอุปสรรคต่าง ๆ แม้ว่าตัวของเขาจะอยู่ห่างไกลตลอดแต่จิตใจของเขาก็คงมีความผูกพันในตัวตลอดอย่างแนบแน่นเปรียบประดุจกับขาของวงเวียนทั้งสองขาที่ต้องไปควมกันเสมอ

ข. ความรักที่โสมหวังตามแนวคิดของเพอราค มียู่ 4 โคลงดังต่อไปนี้คือ

A Fever คันทันวิงวอนหญิงคนรักที่กำลังป่วยไข้มิให้ตายจากเขาไป เพราะว่าถ้าเธอตายไปแล้ว ทุกสิ่งในโลกก็จะปราศจากชีวิตชีวาและโลกก็ไร้ความหมาย คันทันกล่าวว่า การที่โลกมีความหมายก็เพราะหญิงคนรักของเขา แต่เธอผู้นี้เป็น "the World's soul" ตายจากไปแล้ว ความสุขและความพึงพอใจต่าง ๆ ก็สิ้นสุดลงด้วย ความโสมหวังในความรักของคันทันอยู่ตรงที่การกลัวคนรักจะตายจากไป คันทันไม่ต้องการที่จะให้หญิงคนรักตายจากไป เขายืนยันความรักของเขาที่มีต่อเธอว่า For I had rather owner be, / Of thee one hour, than all else ever. ความโสมหวังของคันทันในโคลงบทนี้อยู่ที่ความกระวนกระวายใจและความกลัวที่หญิงคนรักจะตายจากไป

The Funeral แม้ว่าหญิงสาวจะไม่รักตอบ คันทันก็ยังยืนยันความมั่นคงในความรักของเขาด้วยการนำเอาปอวยผมหึงคนรักมาทำเป็นมาลัยคล้องแขนในขณะที่เขาตาย คันทันหวังว่ามาลัยปอวยผมนี้นี้จะเป็นสัญลักษณ์ของความรักที่เขาต้องการให้ติดตัวเขาตลอดไปในเวลาที่ตายและจะช่วยเป็นเกราะป้องกันมิให้ร่างกายเสื่อมสลายตลอดจนเพื่อเป็น "relic" ให้คน

ที่นิยมบูชาวัตถุเคารพบูชาและยกย่องความรักของตน

Twickenham Garden เป็นโคลงที่ดันทันตึงหวังและมีความเข้มข้นเกี่ยวกับความรัก และโค่นนี้มาศึกษาแปลหัวใจที่ Twickenham Garden เพื่อระงับความปวศร้าวเกี่ยวกับความรัก แต่ธรรมชาติของสวนแห่งนี้ก็ไม้อาจจะช่วยผ่อนคลายความเข้มข้นเหล่านั้นได้ กังนันทันจึงอยากจะเป็นสิ่งประดับของสวนเช่นต้นไม้ น้ำตกเพื่อที่เขาจะได้ซ่อนเร้นความเจ็บปวดเกี่ยวกับความรักข้างเคียงของเขา โดยมีใญ่ผู้อื่นโคลงสยในการร้องไห้หรือการหลั่งน้ำตาของตน

Love's Deity ดันนี้มีความหลงรักหญิงที่มีเจ้าของแล้วเช่นเดียวกันกับใน Twickenham Garden กังนันทันจึงประสบกับความผิดหวังด้วยเหตุนี้เขาจึงตัดพ้อต่อว่าหญิงคนรักโดยตัดพ้อต่อว่าเทพเจ้าแห่งความรัก เขากล่าวว่าเมื่อก่อนที่คนจะตั้งถามเทพขึ้นมาความรักในขณะนั้นมีความบริสุทธิ์และจริงใจ แต่หลังจากนั้นความรักเป็นเพียงทาสของความโกรธแค้นและความรักแบบโรแมนติกในปัจจุบันก็คือความผิดหวัง ความทุกข์ทรมานใจเพราะความรักในสมัยนี้ได้ให้ความสำคัญต่อสิ่งห่อหุ้มภายนอกมากกว่าแก่นของความรักโดยตรง ดันนี้ตัดพ้อต่อว่าเทพเพื่อว่าเทพเจ้าแห่งความรักจะได้เห็นอกเห็นใจให้เขามีความสมหวังในชีวิตรักบ้างนั่นเอง

การวิเคราะห์รูปลีลาการอุปมา

รูปลีลาการอุปมาที่ใช้มีดังต่อไปนี้คือ

1. รูปลีลาการอุปมาแบบดั้งเดิม มีปรากฏใน The Canonization, Love's Growth, Twickenham Garden, A Fever, Platonic Love, A Valediction: Forbidding Mourning

2. รูปลีลาการอุปมาแบบดั้งเดิมที่มีความหมายส่อไปในทางกามารมณ์ มีอยู่ใน The Canonization

3. ความตาย มีปรากฏใน The Canonization, A Fever, The Relic, The Funeral

4. กามศาสนา มีปรากฏใน The Canonization, The Relic, Twickenham Garden, A Valediction: Forbidding Mourning

5. คำทูลนิพนธ์การสำรวจทวีปใหม่และการเกินเรือ ปีในโคลง The Good Morrow
6. คำอ้อเคมี มีปรากฏในโคลง The Good Morrow และ Love's Growth
7. คำนเรชาคณิศ มีปรากฏในโคลง A Valediction: Forbidding Mourning
8. คำนรณวิทย์ มีในโคลง A Valediction: Forbidding Mourning
9. คำการศาสตร์ มีปรากฏใน Love's Growth, A Fever
10. คำที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตในสังคม มีปรากฏใน The Anniversary และ Love's Growth

การวิเคราะห์ทางเสียงของโคลง

1. ทางเสียงที่แสดงความภาคภูมิใจและสุขใจในความรักของตน ได้แก่โคลง The Good Morrow, The Computation, The Anniversary และ Love's Growth
2. ทางเสียงที่แสดงความเขย่งขันในความรักของคนอื่น มีในโคลง The Undertaking, The Canonization
3. ทางเสียงที่แสดงการปลอบโยนและยืนยันในความมั่นคงของตน มีปรากฏในโคลง A Valediction: Forbidding Mourning
4. ทางเสียงที่แสดงถึงความเศร้าโศกเสียใจและไม่พอใจที่ความรักของตนถูกขัดขวาง มีปรากฏในโคลง A Fever, The Funeral, Twickenham Garden, และ Love's Deity

ความรักแบบโลกีย์

ความรักแบบโลกีย์หมายถึงความรักที่เน้นความสัมพันธ์ทางกายมากกว่าความสัมพันธ์ทางจิตใจ คนรักประเภทนี้ถือว่าความสัมพันธ์ประเภทแรกมีความสมจริงและให้ความสุขที่สมบูรณ์มากกว่า โคลงในกลุ่มนี้ของกัณน์ แบ่งออกเป็น 3 ชนิดใหญ่ ๆ คือ การขอความรักจากหญิงสาว ความสมหวังในความรัก และความไม่สมหวังในความรัก

ก. การเรียกร้องความรักจากหญิงสาว มีปรากฏอยู่ในโคลง 9 โคลงด้วยกัน

คือ

The Bait เป็นโคลงที่ชายหนุ่มกรังเรียกร้องและเชิญชวนให้หญิงสาวมาอยู่กับตนโดยยกตัวอย่างชีวิตของทองหู่ที่สมจริงขึ้นมากล่าว

The Token คันทน์เรียกร้องขอความเห็นใจจากหญิงสาวโดยการขอร้องให้หญิงสาวเชื่อว่าตัวเขามีความรักต่อหลอน คันทน์บอกว่าเขาไม่เรียกร้องขอสิ่งอื่นใดอีก นอกจากขอเพียงแต่ให้หลอนคิดว่าเขารักหลอนก็เป็นการเพียงพอแล้ว

ในโคลง The Dream คันทน์สะกึ่งตื่นขึ้นเมื่อหญิงคนรักเดินเข้ามาในห้อง และชักชวนให้หลอนเป็นของตน โดยกล่าวว่าความฝันของเขาเกี่ยวกับหญิงคนรักเป็นสิ่งเป็นจริงมาก ทั้งยังเป็น "a theme/ For reason, much too strong for fantasy" แต่เพื่อให้ความฝันเป็นจริงยิ่งขึ้น เขาก็เชิญชวนให้หญิงสาวเข้ามาสู่อ้อมกอดของเขาและ "let's act the rest" แต่หญิงสาวไม่ยอมและเดินจากไป

ใน Air and Angels คันทน์แสวงหาความสัมพันธ์ทางกายกับฝ่ายหญิง โดยการเปรียบเทียบว่าเนื่องจาก Angels ก่อนจะมาปรากฏกายจะต้องแฝงตัวมากับ Air หรือ Ether (เพราะปกติ Angels เป็นสิ่งที่มองไม่เห็นตัวและเป็นสิ่งที่บริสุทธิ์หรือลงมาจาก God) คันทน์กล่าวว่าความรักที่บริสุทธิ์ก็เช่นเดียวกัน คือต้องผ่านความสัมพันธ์ทางกายก่อนที่จะก้าวขึ้นไปสู่ความรักขั้นสูง คันทน์ได้เรียกร้องขอมีความสัมพันธ์กับหญิงสาว

ส่วนใน The Primrose ตอนแรก ๆ นั้นคันทน์แสวงหาหญิงสาวซึ่งเขาเปรียบเสมือนดอกพริมโรสที่มีลักษณะเด่นผิดธรรมดา ซึ่งหมายถึงหญิงสาวที่มีความรักแบบอุดมคตินั่นเอง แต่ก่อนหลังเขาเปลี่ยนใจยอมรับหญิงสาวที่มีลักษณะธรรมดาทั่วไป ก็มีความหลายใจควยเล่ห์มารยาหรือการเสแสร้งมากกว่าหญิงสาวที่มีลักษณะหลายใจโดยธรรมดา

ในโคลง The Damp คันทน์คัดค้านว่าหญิงคนรักที่ยิ่งล้ำพองในความสามารถของหลอนที่ทำให้ชายหนุ่มหลงรักหลอนอยู่ข้างเดียว คันทน์กล่าวเตือนมิให้หลอนหลงในความสามารถของหลอนมากเกินไป โดยเขาให้เหตุผลว่าชัยชนะของหลอนในการกระทำเช่นนั้นเป็นเพียง "poor victories" เท่านั้น คันทน์ได้เรียกร้องให้หลอนขจัดการ "disdain" และ "Honour" ของหลอนออกไปเสีย และยกยอมรับความรักของเขาเสีย และชัยชนะของหลอนก็จะไม่ใช่เป็นชัยชนะที่แท้จริงอีกต่อไป

ในโคลง The Prohibition คันทน์กล่าวเรียกร้องมิให้หญิงสาวรักตัวเขามากเกินไป เพราะจะทำให้ชีวิตสั้นลงเนื่องจากมีความรักมากเกินไป แต่ในขณะที่เดียวกันก็ขอร้องมิให้หลอนเกลียดตัวเขามากเกินไป เพราะจะทำให้ตัวเขาตายและชัยชนะของหลอนก็จะสิ้นสลายไปด้วย เขาขอร้องให้หลอนรักเขาและเกลียดเขาคับเพื่อว่าความรักจะได้อยู่ในระคับที่พอดี

ใน Lovers' Infiniteness คันทน์เรียกร้องให้หญิงสาวยกความรักทั้งหมดที่หลอนมีอยู่ให้แก่เขาคนเดียว คันทน์บอกว่าเขาไม่อาจทนได้ถ้าหากหลอนปันใจไปให้คนอื่นด้วย แต่ในขณะที่เดียวกันเขาก็ไม่ต้องการให้หลอนยกความรักทั้งหมดให้แก่เขาในครั้งเดียวกัน เขาต้องการให้หลอนเพิ่มพูนความรักให้แก่เขาทุกวัน เพื่อว่าความรักของเขาทั้งสองได้ไม่มีที่สิ้นสุด

ส่วนใน The Flea คันทน์ขอร้องให้หญิงสาวตกเป็นของเขาเสีย โดยกล่าวเปรียบเทียบว่าการเสียดความบริสุทธิ์นั้นให้แก่เขานั้นไม่เป็นบาปแต่อย่างใด

ข. ความรักที่สมหวังในระคับโลกียะ

ความสมหวังในความรักระคับนี้เกิดจากการมีความสัมพันธ์ทางกายกับหญิงคนรัก โคลงของคันทน์ที่ว่าด้วยความรักประเภทนี้มีอยู่ 2 โคลง คือ The Sun Rising และ The Ecstasy ในโคลงทั้งสองนี้ คันทน์และหญิงคนรักของเขามีความสัมพันธ์ทางกายอยู่ด้วยกันก่อนแล้ว กล่าวคือในโคลงแรก คันทน์และหญิงคนรักกำลังนอนอยู่ด้วยกันในห้อง และการที่หญิงสาวกับชายหนุ่มอยู่ด้วยกันตามลำพัง เช่นนี้ก็ยากที่จะเชื่อได้ว่าไม่มีความสัมพันธ์ทางกายต่อกัน ส่วนในโคลงหลัง คันทน์และหญิงคนรักได้จับมือกันอยู่บนเตียงแนบ

ใน The Sun Rising คันทน์เปรียบเทียบความสมหวังในความรักของเขาด้วยความสมบูรณ์ของจักรวาล เขาถือว่าตัวเขาและหญิงคนรักคือศูนย์กลางของจักรวาล ทั้งนี้เพราะว่าตัวเขาทั้งสองมีความสมหวังต่อกันนั่นเอง นอกจากนี้คันทน์ยังเปรียบเทียบหญิงคนรักว่าเป็น all States ส่วนตัวเขาคือ all Princes ที่ครอบครองรัฐเหล่านั้นอีกด้วย

ใน The Ecstasy คันทน์พยายามหาเหตุผลว่าความปลื้มปิติในความรักหรือภาวะ Ecstasy นั้น จะเกิดโดยผ่านการมีสัมพันธ์ทางกายก่อนเท่านั้น ดังนั้นเขาจึงเชื่อเ

หญิงสาวให้มีความสัมพันธ์ทางกายเพื่อที่จะได้ก้าวไปสู่ความรักขั้นสูง

ค. ความรักที่ไม่สมหวังในระดับโลกียะ

โคลงของคันทน์ที่ว่าด้วยความรักที่ไม่สมหวังในความรักระดับโลกียะ มีทั้งหมด

10 โคลงด้วยกันคือ

The Curse ในโคลงบทนี้ คันทน์กล่าวสาปแช่งผู้ที่รู้ว่าผู้หญิงคนไหนทำให้คันทน์
ผิดหวังคือใคร ทั้งนี้เพราะเขาไม่ต้องการที่จะรับรู้หรือรับฟังชื่อของบุคคลที่ทำให้เขาผิดหวัง
เขาต้องการที่จะลืมทุกสิ่งทุกอย่าง ดังนั้นคำสาปแช่งของเขาจึงมีลักษณะที่รุนแรง

The broken heart ความผิดหวังในความรักทำให้คันทน์มีอาการเยาะหยัน
บุคคลอื่นที่พูดว่าความรักเป็นสิ่งอมตะ ความผิดหวังในครั้งนี้ทำให้คันทน์ไม่กล้าที่จะมีความรัก
อีกต่อไป โดยที่เขากล่าวว่า "But after one such love, can love no more."

A Jet Ring Sent คันทน์มีความผิดหวังที่หญิงสาวส่งแหวนเจ็ดมาให้แทนที่
จะเป็นแหวนทองซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของการแต่งงาน แต่เพื่อปลอบใจตนเอง คันทน์จึงสลัก
ความกึกแบบดั้งเดิมทิ้งไป โดยตีความหมายใหม่ว่าความรักที่เป็นอมตะมีลักษณะคล้ายกับความ
กลมเป็นวงของแหวนมากกว่าคล้ายกับวัตถุที่ทำแหวน เมื่อคิดได้เช่นนี้เขาจึงเก็บรักษาแหวน
เจ็ดเอาไว้ แทนที่จะทิ้งไป

ใน The Triple Fool คันทน์คัดค้านว่าพันว่าตัวเขามีความโง่อยู่ 3
ประการคือ ปล่อยให้ตนเองเกิดความรักในตัวหญิงสาวที่ไม่ได้รักตน ซึ่งทำให้เขาต้องเจ็บปวด
ร้าวราน เขาโง่ที่ปล่อยให้ความรักขมขื่นต่าง ๆ ออกมาในรูปแบบทวินิพนธ์ซึ่งทำให้ความปวด
ร้าวต่าง ๆ บรรเทาลงไปบ้าง แต่เมื่อเขายอมให้คนอื่นนำบทประพันธ์ของเขามาขับร้อง
ความขมขื่นต่าง ๆ ของเขาก็กลับฟื้นขึ้นมาอีก การยินยอมให้คนอื่นนำบทประพันธ์ของตนมา
ขับร้อง คือความโง่ประการที่สามของเขา

ใน The Will คันทน์แสดงอาการขุ่นเคืองและเย้ยหยันบุคคลอื่น ทั้งนี้เพราะ
เขาผิดหวังในตัวหญิงสาวที่เขาหลงรักซึ่งมีความหลายใจ คันทน์จึงกล่าวเป็นพินัยกรรมยก
สิ่งของต่าง ๆ ให้แก่บุคคลประเภทต่าง ๆ และสิ่งที่เขายกให้ก็ไม่มีค่าอะไรต่อผู้รับ ทั้งนี้
เพราะผู้รับอาจจะมียู้อย่างพอเพียงแล้ว หรือไมื่บุคคลเหล่านั้นไม่อาจจะใช้ประโยชน์จาก
สิ่งนั้นที่เขายกให้เป็นตน

Love's Exchange กล่าวถึงการที่คันทันแลกเปลี่ยนความคิดเกี่ยวกับความรัก
ความรักของเขาด้วยการไม่ยอมรับรู้เรื่องใด ๆ เกี่ยวกับความรัก คันทันขอร้องเทพเจ้าแห่ง
ความรักให้ยินยอมให้เขาเป็นคนอ่อนแอ มีความมีคุณธรรมเกี่ยวกับความรัก และมีให้ตัวเขารับรู้
ว่าสิ่งที่เขากำลังประสบอยู่คือความรัก ทั้งยังขอร้องเทพเจ้าแห่งความรักมิให้คนอื่นรู้ว่าหญิง
คนรักของเขาชื่อว่าเขามีความผิดหวังในความรัก

The Apparition กล่าวถึงการที่คันทันแสดงเจตจำนงที่จะแก้แค้นหญิงสาว
ที่ทำให้เขาผิดหวังในความรัก คันทันกล่าวว่าเมื่อเขาตายเป็นผีแล้วเขาจะมาปรากฏตัวต่อหน้า
หลอนและทำให้หลอนสั่นผิกหรือเสียใจ ถ้าหากว่าหลอนไม่ยอมเสียใจโดยสำนักของหลอนเอง
พร้อมกันนั้น คันทันยังได้สาปแช่งหญิงสาวให้ไปพบกับชายคนอื่นที่มีสมรรถภาพทางเพศหย่อนกว่า
ตัวกันเอง และไม่อาจตอบสนองความปรารถนาของหลอนได้เมื่อยามที่หลอนต้องการ

ใน Love's Diet คันทันพยายามควบคุมจิตใจตนเองมิให้หลงเพลินอยู่กับ
ความรักมากเกินไป การควบคุมนี้เปรียบเสมือนกับการจำกัดอาหารการกินเพื่อมิให้ร่างกาย
อ้วนพินมากเกินไปจนอ้วนอ้วน คันทันกล่าวว่าเขาจะไม่ยอมเชื่อในความรัก และจะไม่ยอมหลัง
น้ำตากมากกว่าหนึ่งครั้งต่อวัน หรือยอมเชื่อในน้ำตาของฝ่ายหญิง เขาถือว่าน้ำตาที่หญิงสาว
หลังออกมานั้นเป็นเพียงการเสแสร้ง การที่คันทันมีทัศนคติเช่นนี้ก็เพราะเขามีความผิดหวังใน
ความรักนั่นเอง

ส่วนใน Farewell to Love คันทันแสดงอาการผิดหวังในความรักจากการ
สังเกตว่า ก่อนที่จะรักกันคนรักต้องทรมานตนเองอย่างมาก แต่พอได้ครอบครองเป็นเจ้าของ
ความรักแล้ว ความรักมิได้ให้สิ่งตอบแทนสมกับที่ไคลงแรงและเวลาในการแสวงหามันมาเป็น
เจ้าของ คนรักจะไม่สนใจในกิจกรรมรักต่อไปอีกหลังจากได้ครอบครองความรักแล้วเป็นเวลา
3 วัน ทั้งการทรมานกิจกรรมรักครั้งหนึ่งก็จะทำให้มีชีวิตรสั้นลงอีกหนึ่งวันด้วยเหตุนี้คันทันจึงประกาศ
อำลาความรัก

ใน Love's Alchemy หรือ Mummy คันทันไม่เชื่อว่าความรักทางจิตใจนั้นมี
อยู่จริง เขาเปรียบเทียบการแสวงหาความรักแบบอุดมคติว่าคล้ายกับการแสวงหาอายุวัฒนะ
ซึ่งไม่มีทางจะเป็นไปได้ ตามทัศนะของเขาแล้วความรักที่ทุกคนพอจะหาได้คือความรักใน
ระดับโลภียะ และหญิงคนรักโดยแท้จริงแล้วก็เป็นเพียงร่างที่ปราศจากจิตใจ (mummy's,
possess'd) เท่านั้น

การวิเคราะห์รูปลีลาการอุปมา

รูปลีลาการอุปมาที่ใช้ในโคลงบทนี้ มีดังต่อไปนี้คือ

1. รูปลีลาการอุปมาแบบดั้งเดิม มีปรากฏอยู่ในโคลง Love's Exchange, The Will, Love's Diet, The Prohibition, Lovers's Infiniteness, A Jet Ring Sent, The Bait, The Token, The Dream

2. รูปลีลาการอุปมาแบบดั้งเดิมแต่มีความหมายสื่อไปในทางกามารมณ์ มีปรากฏใน The Dream และ Love's Alchemy

3. รูปลีลาการอุปมาที่เกี่ยวข้องกับการสงคราม มีปรากฏอยู่ในโคลง Love's Exchange และ The Broken Heart

4. รูปลีลาการอุปมาที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาและการพักผ่อนหย่อนใจ มีในโคลง Love's Diet และ The Broken Heart

5. รูปลีลาการอุปมาที่เกี่ยวข้องกับค่านดาราศาสตร์ มีใน The Will, The Primrose และ The Sun Rising

6. รูปลีลาการอุปมาที่เกี่ยวข้องกับอัลเคมี มีใน The Sun Rising, และ Love's Alchemy

7. รูปลีลาการอุปมาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตในสังคมโดยเฉพาะชีวิตในราชสำนัก เช่น The Sun Rising, The Ecstasy และ The Will

8. รูปลีลาการอุปมาที่เกี่ยวข้องกับศาสนา มีในโคลง The Will, The Flea และ Farewell to Love

9. รูปลีลาการอุปมาที่เกี่ยวข้องกับความตาย มีในโคลง The Apparition และ The Damp

10. รูปลีลาการอุปมาที่เกี่ยวข้องกับค่านประวัติศาสตร์ มีใน The Damp

การวิเคราะห์ทางเสียงของโคลง

1. ทางเสียงที่แสดงความรู้สึกและภาคภูมิใจ มีปรากฏอยู่ในโคลง

The Bait, The Token, Air and Angels, The Prohibition,

บางส่วนของ The Sun Rising, The Ecstasy และ The Primrose

2. ทางเสียงที่แสดงความขุ่นเคืองไม่พอใจ มีในตอนแรกของโคลง The Sun Rising, The Dream, The Damp, บางตอนของ Lovers's Infiniteness

3. ทางเสียงที่แสดงความน้อยใจที่ความรักของตนไม่ได้รับการเหลียวแล มีใน Love's Exchange

4. ทางเสียงที่แสดงความฉีกหวั่น แค้นเคือง และสิ้นหวัง มีปรากฏใน The Curse, The Apparition, The Will, Love's Diet, Farewell to Love, The Triple Fool, A Jet Ring Sent, Mummy,

5. ทางเสียงที่แสดงความเห็นแก่ตัวและอุ้งเหตุมล มีปรากฏอยู่ในโคลง The Flea

ความรักแบบหึงหวง

ความรักแบบหึงหวงมีอยู่ 2 ชนิดคือ ก) ความรักที่มีความหวาดระแวงว่าคู่รักของตนจะไปมีรักใหม่และ ข) ความรักที่ก่นรักแสดงความหึงหวงหรือความเป็นเจ้าของด้วยการร่ายยาจะอยู่ใกล้ชิดกับคนรักตลอดไป

ก. โคลงที่ว่าด้วยการหวงแหนแบบหวาดระแวงในความรัก มีอยู่ทั้งหมด 2 โคลง คือ

The Legacy กล่าวถึงการที่คนนั้นมีความระแวงในความหลงใหลของหญิงคนรัก ด้วยการยกหัวใจของหลอนที่เกยให้เขาไว้คั่นแก่หลอนไป คั่นกล่าวหาว่าหัวใจของหลอนมี "colours" และ "corners" และ "made by art" หรือการเสแสร้ง ดังนั้นจึงไม่มีใครรับหัวใจของหลอนไว้ได้

ใน The Message คั่นคัดพ้อต่อว่าหญิงคนรักที่ไม่มีความจริงจังและจริงจังในความรัก พร้อมทั้งเรียกร้องเอาหัวใจและดวงตาอันบริสุทธิ์ของเขากลับคืนมา ทั้งนี้เพราะเขากล่าวว่าหัวใจและดวงตาของเขานั้นจะมีรักที่แท้จริงไม่ซื้อจกรงจากหญิงสาว แต่ถ้าหากสิ่งทั้งสองนี้มีรักแล้ว เขาก็ไม่ต้องการมันกลับคืนมา อย่างไรก็ตามในตอนท้ายคั่นก็จะยอมรับเอาหัวใจและดวงตาที่มีมลทินคืนมา เพื่อว่าเขาจะได้เรียนรู้เล่ห์กลหรือความ

โกหกหลอกลวงของหญิงสาว

ข. โคลงที่ว่าด้วยความหวงอาลัยของคนรัก มีอยู่ทั้งหมด 9 โคลง คือ

Song: Sweetest Love I Do Not Go

เป็นโคลงที่คั่นกำลังปลอบ

ขวัญคนรักมิให้หลอนร้องไห้ หรือฉวาระแวงเกี่ยวกับการจากไปของตัวเขา คั่นให้เหตุ
ผลว่าเขามิได้จากหลอนไปเพราะเขามีความเบื่อหน่ายในตัวหลอน หรือเพื่อไปแสวงหาคนรัก
ใหม่ไม่ว่าเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับความตาย ซึ่งจะเป็นการจากหญิงคนรักตลอดไป
พร้อมกันนี้คั่นก็ได้ขอร้องมิให้หลอนคิดกลัวไปต่าง ๆ นานาเกี่ยวกับตัวเขา เพราะสิ่งชั่วร้าย
คิดกลัวนั้นอาจบังเกิดขึ้นกับตัวเขาได้

ใน A Valediction: of Weeping

คั่นขอร้องมิให้หญิงสาวร้องไห้

ร้องไห้ในขณะที่เขาทั้งสองต้องจากกัน เพราะการทอดถอนใจและการหลั่งน้ำตาทำให้
เขาทั้งสองไม่สบายใจ ซึ่งยังเป็นการพิสูจน์ว่าหลอนไม่ได้มีความรักจริงในตัวเขามาก
คั่นให้เหตุผลว่าการที่ทั้งสองคนหลั่งน้ำตาออกมา น้ำตาของเขาทั้งสองจะท่วมทำลายโลก
และการถอนหายใจของฝ่ายหนึ่งก็เท่ากับทำให้ลมหายใจของอีกฝ่ายหนึ่งสิ้นสุดลง

ส่วนใน A Valediction: of the Book

คั่นได้ปลอบโยนคนรักในขณะที่

เขาทั้งสองกำลังจะจากกัน คั่นแนะนำให้หลอนเขียนหนังสือรักขึ้นมาเล่มหนึ่งจากจดหมาย
รักที่เขาทั้งสองมีมาถึงกัน หนังสือรักเล่มนี้ไม่เพียงแต่จะกล่าวถึงความรักที่คงทนถาวรเท่า
นั้นแต่ยังกล่าวถึงความบริสุทธิ์ที่ให้อีกกัน ๆ ได้ศึกษาหาความรู้ได้ พร้อมกันนี้คั่นก็ได้ขอร้อง
ให้หญิงคนรักได้แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกส่วนตัวลงไปในหนังสือเล่มนั้นด้วย เพื่อว่า
ตัวเขาจะได้อ่านและศึกษาเกี่ยวกับตัวหลอน โดยที่คั่นให้เหตุผลว่า "How great love is,
presence best trial makes, / but absence tries how long this love will
be"

A Valediction: of My Name, in the Window

กล่าวถึงการที่

คั่นปลอบโยนหญิงคนรักและยืนยันความซื่อตรงในความรักที่เขามีต่อหลอน แม้ว่าตัวเขาจะ
จากหลอนไปแต่เขาก็ยังคงมีความรักและความมั่นคงต่อหลอนอยู่ตลอดเวลา เช่นเดียวกับ
ชื่อของเขาที่สลักไว้กับบานหน้าต่างที่สามารถยืนหยัดต่อสู้กับสายลมสายฝนตลอดไป นอกจากนี้
นี้คั่นยังมุ่งหวังให้ชื่อของเขาที่ใคร่สลักไว้ได้คอยเตือนมิให้หลอนหันเหจากตัวเขาถ้าหากว่า

มีชายอื่นมาคิดพันหลอน

แต่ใน *Witchcraft by a Picture* คັນแสดงอาการหยอกหลอนหญิงคนรักว่าในขณะที่อยู่ด้วยกัน รูปภาพของเขาจะปรากฏอยู่ในดวงตาของหญิงสาวซึ่งหลอนอาจทำอันตรายแก่ตัวเขาได้หลายวิธีถ้าหากว่าหลอนมีเวทย์มนต์คาถาแบบที่จะทำลายบุคคลใดก็ได้โดยทำลายรูปของผู้นั้น (*imitative magic*) แต่เขาก็โล่งใจเพราะเมื่อเขาจากหลอนไปแล้ว รูปภาพของเขาก็สูญหายไปจากดวงตาของหลอนด้วย และหลอนก็ไม่อาจทำอันตรายแก่เขาได้ แต่อาจจะคงมีหลงเหลืออยู่บางภาพนั้นก็อยู่ในหัวใจของหญิงสาว และหญิงสาวก็ไม่อาจทำลายได้เพราะการทำลายภาพในหัวใจของหลอนก็เท่ากับว่าหลอนทำลายตัวหลอนเอง ดังนั้นหัวใจของเขาจึงฝากไว้ที่หลอนและหลอนก็เก็บรักษาไว้อย่างดีนั่นเอง

ใน *break of day* หญิงคนรักของคັນแสดงความไม่พอใจต่อการที่ชายคนรักของหลอนต้องจากหลอนไปทำงานตั้งแต่เช้านี้ หลอนต้องการอยู่ใกล้ชิดกับชายคนรักให้นานเท่าที่เป็นอยู่ ตามทัศนะของหลอน การพบกันซึ่งมีเวลาจำกัดเฉพาะในตอนกลางคืนเท่านั้นไม่เป็นธรรมอย่างยิ่งสำหรับโลกของคนรัก

โคลง *The Expiration* แสดงถึงความกระอักกระอ่วนใจของชายหนุ่มที่พยายามจะก่อกำความปรารถนาของตนไม่ให้อยู่กับหญิงคนรักนานเกินไปในวินาทีสุดท้ายที่กำลังจะจากกัน คັນตระหนักว่าเมื่อการจากกันเป็นสิ่งที่ไม้อาจจะหลีกเลี่ยงได้ และเพื่อให้เกิดผลดีแก่ทั้งสองฝ่าย เขาจึงเห็นว่าการตัดขาดจากกันโดยทันทีทันใดเป็นสิ่งที่จำเป็น ความเศร้าทำให้เขาทั้งสองน้อยกว่าการอยู่ยั้งยืดเยื้อให้จิตใจต้องทุกข์ทรมานต่อไปอีก ดังนั้นเขาจึงพูดตัดขาดกับหญิงสาวด้วยความขมขื่นว่าให้แยกกัน

ในโคลง *The Dissolution* คັນเชื่อว่า "all which dies/ To their first element resolve" ดังนั้นการที่หญิงคนรักของเขาตายไป ธาตุต่าง ๆ ในตัวหลอนจึงมาหลอมรวมตัวอยู่กับเขา แต่เนื่องจากธาตุทั้งสี่ (คือ *fire of passion, sighs of air, water of tears* และ *earthly sad despair*) มารวมตัวกับองค์พหุของเขาในลักษณะที่หยาบจนทำให้ร่างกายของเขาสิ้นสละทวน และเกือบจะถูกทำลายไปถ้าหากว่าไฟรักในตัวเขามีเพิ่มมากขึ้นด้วย หรือพูดอีกนัยหนึ่งว่าความรักของคັນที่มีต่อหญิงคนรักมีมากขึ้นด้วยการสูญเสียหลอนไปนั่นเอง ที่จริงแล้วในโคลงบทนี้คັນ

สร้างภาพพจน์ใจให้กับตนเองด้วยการหาเหตุผลมาลอบโจมตีตนเองและเพื่อให้คลายจากความทุกข์โศกเนื่องจากการตายจากไปของหญิงคนรักนั่นเอง

โคลง A Nocturnal Upon St. Lucy's Day กล่าวถึงความว่างเปล่า ความสิ้นหวังและความอ้างว้างของชีวิตที่ปราศจากความรัก เมื่อคนรักตายจากไป ชีวิตของกัณฑ์เป็นเพียง "epitaph" ของความว่างเปล่าเท่านั้น กล่าวคือเขามีชีวิตที่ปราศจากความหมายนั่นเอง

การวิเคราะห์รูปลีลาการอุปมา

รูปลีลาการอุปมาที่ใช้ในโคลงกลุ่มนี้มีดังต่อไปนี้

1. การเปรียบเทียบแบบคั้งเคิม มีปรากฏในโคลง A Valediction: of Weeping, Song: Sweetest Love I Do Not Go, The Dissolution, The Legacy, The Message, A Nocturnal Upon St. Lucy's Day
2. กานศาสนา มีปรากฏในโคลง The Expiration, A Nocturnal Upon St. Lucy's Day, A Valediction: of the Book
3. กานความตาย มีปรากฏในโคลง The Expiration, Song: Sweetest Love I Do Not Go, The Legacy, The Dissolution, A Nocturnal Upon St. Lucy's Day
4. กานอัลเคมี มีอยู่ในโคลง A Valediction: of the Book และ โคลง A Nocturnal Upon St. Lucy's Day
5. กานกฎหมายและการปกครอง มีใช้ในโคลง The Legacy และ A Valediction of the Book
6. กานภูมิศาสตร์และการราศาสตร์ มีปรากฏในโคลง A Valediction: of the Book, A Nocturnal Upon St. Lucy's Day, Song: Sweetest Love I Do Not Go, A Valediction: of Weeping
7. กานการสงคราม มีปรากฏอยู่ในโคลงเดียวคือ The Dissolution

8. ก้านประวัติศาสตร์ มีปรากฏอยู่ในโคลง A Valediction: of the Book เพียงโคลงเดียว

การวิเคราะห์เกี่ยวกับหางเสียง

หางเสียงที่ใช้ในโคลงกลุ่มนี้มีดังต่อไปนี้

1. หางเสียงที่มีความเศร้าสร้อย เจ็บปนควยการตัดพ้อต่อว่าหญิงสาว มีปรากฏอยู่ใน 2 โคลง คือ The Legacy และ The Message
2. หางเสียงที่อ่อนโยน ปล่อยประโลมใจและให้คำประกันในความรักของตน มีปรากฏใน Song: Sweetest Love I Do Not Go, A Valediction: of Weeping, A Valediction: of the Book, A Valediction: of my Name, in the Window
3. หางเสียงที่แสดงถึงความขุ่นเคืองและหงุดหงิด มีปรากฏในโคลง

Break of Day

4. หางเสียงที่แสดงอารมณ์ขัน มีอยู่ในโคลง Witchcraft by a Picture
5. หางเสียงที่แสดงความขมขื่น ลึนหวัง และเศร้าสลดเกี่ยวกับความรัก มีปรากฏในโคลง The Expiration, A Nocturnal Upon St. Lucy's Day และ The Dissolution

ความรักแบบเย้ยหยันเชิงนิเสถิ

ความรักแบบเย้ยหยันเชิงนิเสถิ หมายถึงความรักที่คนรักไม่เชื่อในความจริงใจ หรือความรักเดียวใจเดียวของแต่ละฝ่าย บุคคลผู้มีความรักประเภทนี้จะมีทัศนคติแบบเย้ยเยาะ ถูกหักหรือเสียสละความรักแบบอุดมคติหรือบุคคลที่เชื่อว่ามีความรักที่มั่นคง ความรักที่แท้จริง สำหรับคนรักที่มีความรักแบบเย้ยหยันเชิงนิเสถิคือการเปลี่ยนความรักไปตามใจปรารถนา เมื่อเมื่อไรที่ทิ้งขว้างเมื่อนั้น โคลงของคันทรีว่าควยความรักประเภทนี้มีอยู่ด้วยกันทั้งหมด 8 โคลง คือ

โคลง Song: Go and Catch a Falling Star เป็นโคลงที่คันทรีกล่าวไว้ในโลกนี้จะหาผู้หญิงที่มีความรักที่ซื่อตรงนั้นยากมาก ซึ่งเปรียบเสมือนกับการแสวงหา

ควาตก หรือ การพึงเสียงร้องของเงือก ฯลฯ ดังนั้นเชื่อว่าในโลกนี้ไม่มีผู้หญิงที่มีความรักที่ล้นเหลือ คงมีแต่หญิงสาวที่มีความหลายใจเท่านั้น

ส่วนโคลง The Indifferent นั้น คันทน์แสดงความเย้ยหยันคนรักที่มีความรักเดียวใจเดียวด้วยการกล่าวว่า เขาสามารถรักผู้หญิงทุกประเภทอย่างไม่เลือกหน้าไม่ว่าหญิงสาวจะมีรูปร่างผิวพรรณ หรือมีถิ่นฐานอยู่ ณ ที่ใดก็ตาม ทั้งนี้เพราะเขาไม่เชื่อในความรักที่มั่นคงของหญิงสาวนั่นเอง

โคลง woman's Constancy กล่าวถึงการที่คันทน์แสดงการรู้ทันความหลายใจของหญิงสาว คันทน์กล่าวว่าไม่ว่าหญิงสาวจะหาข้อแก้ตัวใด ๆ มากล่าวสนับสนุนความหลายใจของหล่อน เขาสามารถที่จะลบล้างเหตุผลของหล่อนได้ แต่ที่เขาไม่ทำก็เพราะการหาเช่นนั้นตัวเขาก็จะมีความหลายใจด้วย

โคลง Love's Usury กล่าวถึงการที่คันทน์ต่อรองกับเทพเจ้าแห่งความรัก โดยขอให้เขาได้ใช้ชีวิตในยามหนุ่มกับหญิงสาวอย่างไม่เลือกหน้า กล่าวคือเปลี่ยนคนรักได้ตลอดเวลาไปจนกว่าเขาแก่ตัวลง เมื่อถึงกอนนั้นเขาจะชดใช้เวลาที่เขาใช้ไปในยามหนุ่มให้แก่เทพเจ้าแห่งความรักถึง 20 เท่า และยอมเป็นทาสรับใช้ทุกอย่างของเทพเจ้าแห่งความรัก โคลงนี้สื่อถึงความหลายใจและความไม่เชื่อในความรักที่แท้จริงของชายหนุ่ม

โคลง Community แสดงถึงทัศนคติแบบเย้ยหยันเชิงนิเสธในความรักด้วยการกล่าวถึงสารัตถะประโยชน์ของฝ่ายหญิง คันทน์กล่าวว่าประโยชน์ของหญิงสาวคือการให้ชายทุกคนได้ใช้ประโยชน์จากหล่อนและถ้าหากหล่อนไม่มีประโยชน์แล้วก็จะทิ้งขว้างไปได้ ซึ่งเปรียบเสมือนการทิ้งขว้างส่วนที่ไม่มีประโยชน์ของผลไม้ เป็นต้น

ใน Confined Love คันทน์ก็ได้แสดงความคิดแบบเดียวกันกับในโคลง Community กล่าวคือ ผู้หญิงควรให้ผู้ชายได้ใช้ประโยชน์หลาย ๆ คน ไม่ควรจะจำกัดอยู่เฉพาะเพียงคนใดคนหนึ่ง ความคิดเช่นนี้ขัดกับความรู้สึกของคนรักแบบเพตราคที่ว่าหญิงสาวควรจะมีรักเดียวใจเดียว

ส่วนโคลง The Rejection นั้นหญิงสาวไม่มีความเชื่อในความรักของชายประเภทต่าง ๆ หล่อนกล่าวว่าความรักที่ดีที่สุดก็คือความรักในตัวเอง กล่าวคือหล่อนเฝ้าแต่ย้ำว่า ในโลกนี้ไม่มีชายคนไหนดีพอที่จะให้หล่อนปักใจรักได้นั่นเอง

ในโคลง The Blossom คั่นไว้ให้ร่างกายโต้เถียงกับจิตใจซึ่งมีความผูกพันแบบอุดมคติกับหญิงสาวว่า หญิงสาวไม่รู้จักความรักแบบอุดมคติและไม่มีทางที่หัวใจที่บริสุทธิ์จะเอาชนะหัวใจของหญิงสาวได้ เพราะ "she doth not know a heart" เพราะฉะนั้นควรจากหลอนไปเพื่อที่จะได้แสวงหาความสุขด้วยการมีความสัมพันธ์ทางกายกับบุคคลอื่น ๆ คือกว่า

การวิเคราะห์รูปลีลาการอุปมา

1. การเปรียบเทียบแบบดั้งเดิม มีปรากฏอยู่ในโคลง The Indifferent, The Blossom, Song: Go and Catch a Falling Star
2. ค่านศาสนา มีปรากฏอยู่ในโคลง Song: Go and Catch a Falling Star และใน The Blossom
3. กานธุริกิจ มีอยู่ใน Love's Usury
4. กานกฎหมาย มีปรากฏใน Woman's Constancy
5. ค่านที่เกี่ยวกับลักษณะนิสัยของคน มีใน Confined Love และ Community

การวิเคราะห์เกี่ยวกับทางเสียงของโคลง

ทางเสียงที่ใดในโคลงกลุ่มนี้มีดังต่อไปนี้

1. ทางเสียงที่แสดงความเย้ยหยันเชิงล้อเลียน มีอยู่ในโคลง Song: Go and Catch a Falling Star และบางตอนของโคลง The Indifferent
2. ทางเสียงที่แสดงความเห็นอกเห็นใจ มีอยู่ในตอนแรก ๆ ของโคลง The Blossom
3. ทางเสียงที่แสดงความขุ่นเคืองไม่พอใจ มีปรากฏอยู่ในโคลง Woman's Constancy และบางตอนของโคลง The Blossom
4. ทางเสียงที่แสดงความหยิ่งแกมการประชดประชัน มีอยู่ในโคลง The Rejection และบางตอนของโคลง The Indifferent
5. ทางเสียงที่แสดงความขำกึก ความมีเหตุผล และการถอรอง แกมการประชดประชัน มีปรากฏอยู่ในโคลง Community, Love's Usury, Confined Love และบางตอนของ The Indifferent

โคลงที่ไม่สามารถจัดเข้าได้ในกลุ่มใด

โคลงที่ไม่สามารถจัดเข้าได้ในกลุ่มใด มีอยู่ 3 โคลง คือ โคลง A Lecture Upon the shadow , The Negative, Love, The Paradox

A Lecture Upon the shadow

ก. แนวคิด

โคลงบทนี้กล่าวถึงธรรมชาติของความรักว่า ความรักก็คล้ายกับสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องมีการเสื่อมสลาย เพราะความรักมิได้อยู่นอกเหนือกฎธรรมชาติ ความรักก่อนที่จะพัฒนาไปสู่จุดสมบูรณ์ต้องใช้เวลาอันยาวนาน ดังนั้นเขาจึงหวังว่าหญิงคนรักของเขาจะช่วยรักษาความรักที่สมบูรณ์ไว้ให้นานที่สุด

ข. รูปสีลาการอุปมา

ในโคลงบทนี้ฉันได้นำเอาลักษณะการโคจรของดวงอาทิตย์มากล่าวเปรียบเทียบ การพัฒนาของความรักไปสู่จุดสมบูรณ์คล้ายกับการเริ่มของดวงอาทิตย์ในยามเช้า ไปสู่ตอนเที่ยงวันซึ่งเป็นจุดสมบูรณ์ของเวลากลางวัน

ค. ทางเสียง

ทางเสียงที่ใช้ในโคลงบทนี้เป็นทางเสียงที่มีความสุข ความสมหวังในความรัก แต่เจือปนไปด้วยความวิตกกังวล เพราะกลัวว่าความรักของคนจะเสื่อมสลายไปอย่างรวดเร็ว

The Nothing

ก. แนวคิด

ฉันกล่าวถึงความรักที่เขาเมื่ออยู่นั้นไม่ทราบว่าอะไรดี สิ่งที่เขาเมื่ออยู่นั้นไม่ใช่ความรักแบบอุดมคติและก็ไม่ใช่ความรักแบบโลภียะ หรือความรักแบบเพลโต เนื่องจากว่าไม่รู้ว่าจะเรียกสิ่งที่เขาเมื่ออยู่ว่าอะไรดี ดังนั้นเขาจึงเรียกสิ่งนั้นว่า "Negative Love"

ข. รูปสีลาการอุปมา

ฉันเปรียบเทียบคนรักที่มุ่งความสัมพันธ์ทางกายว่า เป็นคนที่ "on an eye, cheek, lip, can prey" นั่นคือ เป็นคนรักในระดัปลอภียะนั้นเอง ส่วนคนที่

ความรักแบบอุดมคติว่าเป็นพวกที่เน้น "virtue of the mind to admire" ซึ่ง
เป็นการเปรียบเทียบแบบดั้งเดิม

ค. ทางเสียง

ทางเสียงกวีใช้เป็นแบบธรรมดา ๆ (matter-of-fact) โดย
มิได้สื่อความรู้สึกทางอารมณ์ใด ๆ ออกมา

The Paradox

การวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความรัก

โคลงบทนี้กล่าวถึงความเสียใจในความรัก คั่นกล่าวว่าบุคคลไม่อาจที่จะ
กล่าวความรักได้อีกถ้าหากว่าความเศร้าโศกเสียใจอันเนื่องมาจากการผิดหวังในรักมิได้
สิ้นสุดลง

การวิเคราะห์เกี่ยวกับรูปลีลาการอุปมา

คั่นเปรียบเทียบการกล่าวคำว่ารักออกมาว่าคล้ายกับการตาย และความ
เศร้าโศกเสียใจในความรักว่าคล้ายกับแสงสว่างในยามสนธยา หรือความร้อนจากท่อนฟืน
ที่ยังคงระอุอยู่ทั้ง ๆ ที่ฟืนนั้นดับไปแล้ว

การวิเคราะห์ทางเสียงของโคลง

โคลงบทนี้มีทางเสียงเศร้าโศกอันเนื่องมาจากการผิดหวังในความรัก

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

เทียบ เกริกมธุกร "ความรักและการแต่งงาน" วารสารมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน),
2520

น.ม.ส. (นามแฝง) นิทานเวตาล โรงพิมพ์รุ่งรัตน์ ชนบุรี, 2513
ประพันธ์ สุนทรชาติ (รวบรวม) รวมเกียรติยศคนนางลอย
โรงพิมพ์ทางหุ่นส่วนจำกัดศิริพร พระนคร, 2513

พ.ณ. ประมวลมารค นิราศนรินทร์คำโคลงและนิราศปลื้มลอย
แพร่พิทยา พระนคร, 2513

มหาวิทยาลัยราชภัฏ มัทนะพาธา โรงพิมพ์อักษรนิติ พระนคร, 2494
องค์การการศึกษาศา ลิลิตพระลอ โรงพิมพ์คุรุสภา พระนคร 2509

Abrams, M.H., et.al., The Norton Anthology of English
Literature, W.W Norton and Company, Inc., New York,
1962

Adams, Hazard., The Contexts of Poetry, University Paperbacks,
Methuen & Co., Ltd., London. 1963

Anonymous, "The Poetry of Donne" Discussions of John Donne,
ed. by Frank Kermode, D.C. Heath and Company, Boston,
1962

Baldi, Sergio., Sir Thomas Wyatt, trans. by F.T. Prince,
Longmans Green & Co., London, 1961

Barnett, Sylvan., et. al., A Dictionary of Literary Terms,
Constable and Co., Ltd., London, 1964

Bennett, Joan., Five Metaphysical Poets, The Cambridge
University Press, Connecticut, 1954

Bethurum, Dorothy., and Randal Stewart, English Lyric Poetry,
Scott, Foresman and Company, Chicago, 1954

Bourne, Lyle E., Jr., and Bruce R. Ekstrand, Psychology, Its
Principles and Meanings, The Dryden Press, Illinois,
1973

- Brumbaugh, Robert S., "Plato" Encyclopedia Americana Vol. 22, Americana Corporation, New York, 1974
- Collins, Michael John., "Comedy in the Love Poetry of Sidney, Drayton, Shakespeare, and Donne" Dissertation Abstracts International, 31 (Aug., 1970), p. 7743-A
- Communication Research Machines, Reading in Psychology Today, CRM Books, California, 1969
- Cox, R.G., "A Survey of Literature from Donne to Marvel" The Pelican Guide to English Literature 3, ed. by Boris Ford, Penguin Books, Middlesex, 1970
- _____ "The Poems of John Donne" The Pelican Guide to English Literature 3, ed. by Boris Ford, Penguin Books, Middlesex, 1970
- Craig, Hardin., (ed.) An Introduction to Shakespeare, Scott, Foresman and Company, New York, 1952
- Dalglish, Jack., Eight Metaphysical Poets, William Heinemann, Ltd., London, 1961
- Doren, Mark Van., Introduction to Poetry, The Dryden Press, New York, 1954
- Dorn, Alfred., "The Mutability Theme in the Poetry of Edmund Spenser and John Donne" Dissertation Abstracts International, 30 (April, 1970) p. 4407
- Dupuis, Adrian M., Philosophy of Education in Historical Perspective, Thomson Press (India) Limited, New Delhi, 1966
- Durant, Will., The Mansion of Philosophy, Garden City, Publishing Co., Inc., New York, 1929
- Fromm, Erich., The Art of Loving, The Bantam Books, New York, 1969
- Garrod, H. W., John Donne : Poetry and Prose, Oxford University Press, London, 1948
- Gardner, Helen., The Metaphysical Poets, Penguin Book Ltd., Middlesex, 1969
- George, A.G., Studies in Poetry, Heinemann Educational Books Ltd., New Delhi, 1971
- Grierson, Herbert J. C., Metaphysical Lyrics & Poems of the Seventeenth Century, Oxford University Press, London, 1962
- Gibran, Kahlil., The Prophet, (38th printing) Alfred A. Knopf, Ltd., New York, 1955

- Hayward, John., (ed.) The Penguin Book of English Verse, Penguin Books, Middlesex, 1970
- Hodgart, M.J.C., "Medieval Lyrics and the Ballad" The Pelican Guide to English literature Book I, ed. by Boris Ford, Penguin books, Ltd., Middlesex, 1969
- Hoover, Louise Elaine., "John Donne and Francisco de Quevedo : Poets of Love and Death" Dissertation Abstracts International, 33 (April, 1972), p. 1683-A
- Hunt, C., Donne's Poetry : Essays in Literary Analysis, Yale University Press, Ltd., London, 1968
- Hunter, Jim., The metaphysical Poets, Evans Brothers, Limited, London, 1965
- Keast, William R., Seventeenth Century English Poetry, Oxford University Press, Ltd., London, 1968
- Langford, John Alfred., "An Evening with Donne" Discussions of John Donne, ed. by Frank Kermode, D.C. Heath and Company, Boston, 1962
- Leavis, F.R., Revaluation, Penguin Books, Oxford, 1936
- _____, New Bearings in English Poetry, Chatto & Windus, London, 1942
- Leishman, J.B., The metaphysical Poets, Oxford University Press, London, 1934
- _____, The Monarch of Wit, Oxford University Press, London, 1951
- Lein, Clayton David., "John Donne and the Pulse of Time : A Study of the Songs and Sonnets" Dissertation Abstracts International, 32 (Aug., 1971), p. 972-A
- Linnehan, Joseph., "John Donne and the Quest for Self-Knowledge" Dissertation Abstracts International, 36(March, 1976), p. 6116-A
- Marslow, Abram H., New knowledge in Human Values, harper and Brothers Publishers, New York, 1959
- Morgan, Clifford T., and Richard A. King, Introduction to Psychology, (4th ed.) Kogakusa Company, Ltd., Tokyo, 1971
- Pinka, Patricia Garland., "The Voices in John Donne's Songs and Sonnets" Dissertation Abstracts International, 30(Feb., 1970), p. 3434-A
- Phelps, Gilbert., A Survey of English Literature, Pan Books Ltd., London, 1965
- Plato, "Phaedrus" Greek Philosophy : Thales to Aristotle, ed. by Rignald E. Allen, The Free Press, New York, 1966

- Plato, "Symposium" The Portable Plato, ed. by Scott Buchanan, The Viking Press, Inc., New York, 1950
- Redpath, Theodore., The Songs and Sonets of John Donne, Methuen and Co., Lt., 1964
- Ricks, Christopher., Poems and Critics, Collins Clear-Type Press, London 1972
- Roston, Murray., The Soul of Wit : A Study of John Donne, Oxford University Press, London, 1974
- Sawyer, David Elyot., "The Theme of Despair in the Poetry of John Donne" Dissertation Abstracts International 31 (Feb. 1970), p. 4134-A
- Simpson, Louis, An Introduction to Poetry, St. Martin's Press, Inc., Mungay, Suffolk, 1967
- Skelton, Robin., "The Poetry of John Donne" Elizabethan Poetry II, ed. by John Russell Brown and Bernard Harris, Edward Arnold (Publishers) Ltd., London, 1960
- Smith, A.J., "Donne's Invention" The Metaphysical Poets, ed by Frank Kermode, Fawcett Publications, Inc., New York, 1969
- Spencer, Theodore., (ed.) A Garland for John Donne, Harvard University Press, Cambridge, 1931
- Stringer, Gary Allen., "The Biblical Element in Donne's Poems of Sacred and Profane Love" Dissertation Abstracts International, 36 (May, 1970), p. 4957-A
- Symons, Arthur., "John Donne" Discussions of John Donne, ed. by Frank Kermode, D.C. Heath and Company, Boston, 1962
- Tillyard, E.M.W., The Elizabethan World Picture, Penguin Books Ltd., Middlesex, England, 1972
- Van Durmen, Alice Crume., "The Thematic Function of Puns in John Donne's Songs and Sonnets" Dissertation Abstracts International, 36 (Nov., 1975), p. 2856-A
- Warnke, Frank J., "Baroque and Metaphysical" The Metaphysical Poets, ed. by Frank Kermode, A Fawcett Premier book, New York, 1969
- _____, "Donne, John" Encyclopedia Americana, Americana Corporation, New York, 1974
- Weatherly, Edward H., et.al., The English Heritage, Vol. I. Ginn and Co., Boston, 1945

Wedgwood, C.V., Seventeenth Century English Literature, Oxford University Press, London, 1950

Winny, James., A Preface to Donne, Longman Group Ltd., London, 1970